

༡༡། རྩེ་བཙུན་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་བསྟུར་
མ་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་བཞུགས་སོ།།

སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲུ་ཚང་གིས་བསྐྱེད་གསུང་
། གསུང་འབྲུམ་ཉ་བ། །

༡༡ །སྐབས་དང་པོ་ནི་མཐའ་དཔྱིད་ལེགས་བཤད་གསེར་

གྱི་ཕྱིང་བ་མཁས་པ་ནི་མགུལ་རྒྱན་

ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

། ༩ །

མཛད་པ་པོ། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན།

2015

ཨ་མ་འདི་གས་ནམ་བཞི་འཛིན་སྟེང་བཀྲུགས་ནས། །ཕྱང་རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོག་གཡོ་མིང་འདི་ན། །
 དཔལ་ལྷན་འབྲིན་ལས་བཟང་པོ་བྱུང་ཕྱོགས་ཀྱི། །བཟུན་པའི་བདག་པོ་ནམ་ཐོས་སྤྲུལ་དེར་འདུད། །
 བཀའ་ཆེན་བདེ་མེགས་ཉི་མས།

བྱ་གར་མེར་བྱེས་གྲུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གྲས།

བྱ་གར་མེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་དྲུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ།

བྱ་གར་ལྷག་ས་ཚོས་ལྷར་དྲུ་བར་སྟུན་བྱས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ།

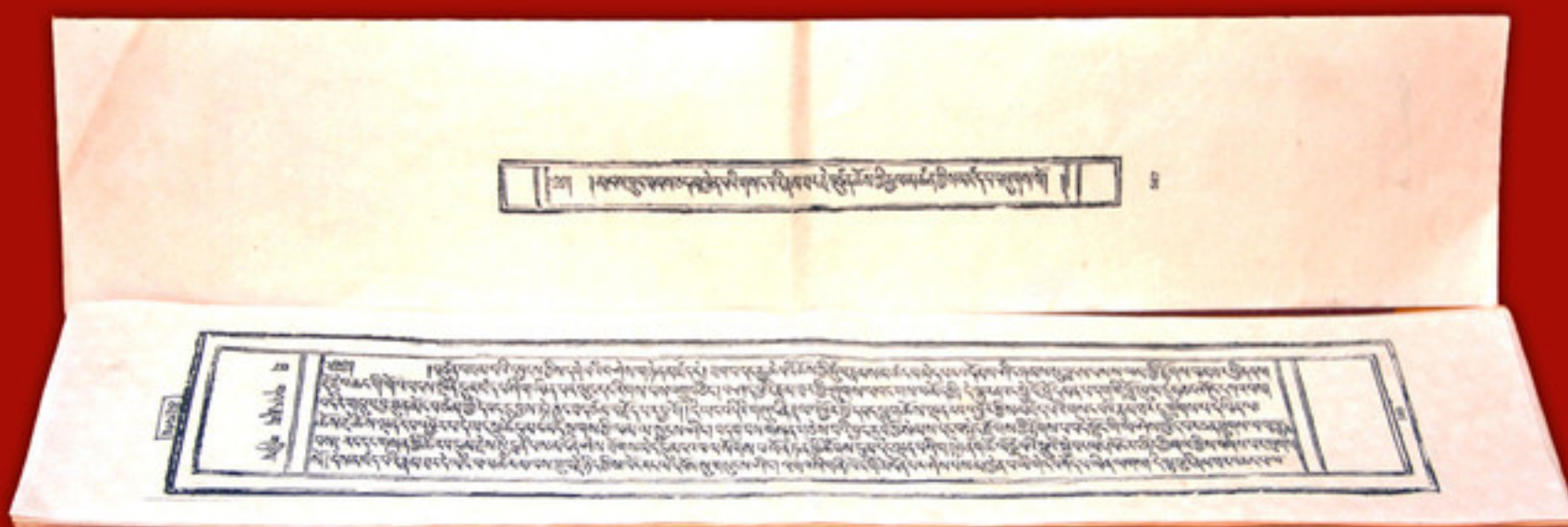

འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དྲུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གྲས།

ཏྲུ་ག་ར་ཁྱི་ཡི་ར་པ་ར་སྒྱུ་ན་བྱས་པ་ཁི་རྩེ་བཙུན་ཡི་ག་ཆ།

གཙུང་པ་ར་གྲས་སྤྱ་བཀྱགས་པ་ཁི་རྩེ་བཙུན་ཡི་ག་ཆ།

སྒྱུ་བཀྱགས་ནས་པ་ར་སྒྱུ་ན་བྱས་པ་ཁི་རྩེ་བཙུན་ཡི་ག་ཆ།

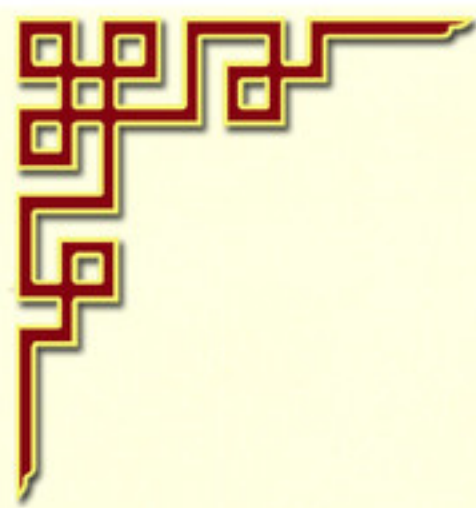

THE DALAI LAMA

༡༡། །ཐབས་མཁས་ལ་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤྲུའི་
 རྒྱལ་པོས་སྤྱི་འགོ་ནམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་སྤྱག་གི་པན་བདེའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་བདེན་
 བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་བསྐྱོར་ཏེ། གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་ལས་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བ་
 དང་། དེ་ལས་འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་བ་བཅས་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་
 པར་གསུངས་པ་ལས། དུས་ཕྱིས་སྟོན་པ་སྤྱི་བཙུན་ལས་འདས་ནས་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་
 གཙོས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་བཟུང་བའི་བཟུང་བའི་སོགས་ནས་རིགས་པ་དང་སྤྱི་བཙུན་ལས་ཕྱི་གས་པར་
 གཏན་ལ་པབ་སྟེ་འཛམ་གླིང་འདིར་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། མཐར་ཐུར་རྒྱལ་བོད་དུ་ཆོས་
 རྒྱལ་ལོ་པཎ་བཀའ་བློན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཇི་སྟེད་ཅིག་བོད་རང་སྐད་དུ་
 བསྐྱར་ཅིང་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་པབ་པ་ལས་དུས་སྐབས་སྤྱི་བཙུན་དར་རྒྱས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་པོ་བྱུང་
 བར་མ་ཟད། ཆེན་པོ་རྒྱ་ཉོར་གྱི་ཡུལ་གྱི་སོགས་སུ་འདྲེས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཞབས་འདེགས་སྤྱོད་
 བསྐྱབས་ཡོད།

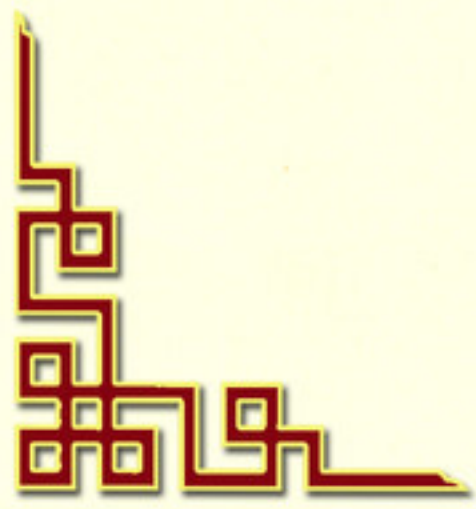
སྐབས་དོན་རྒྱལ་བའི་ཡུལ་རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱབས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་བ་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པའི་ཆོག་པོ་བྱུང་དང་། སྤྱི་བཙུན་མཛོན་ཉོན་གསུམ་གྱི་རིམ་བ་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མཛོན་པར་ཉོན་པའི་རྒྱལ་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
 པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཕགས་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་དུ་མས་ཡིག་འཛོག་གིས་དུ་མང་བ་ལས་རྗེ་
 བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཛོན་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་པར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ནི་གཞུང་
 སྤྱིའི་ཁོག་ལ་བཞག་པ་ཆོང་ལ། དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དོགས་པའི་

མཐའ་གཙོ་བོ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་མང་བ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་བསྐྱེད་རར་གྲགས་
 བའང་རྒྱས་བསྐྱེད་འཆམ་ཞིང་སློ་གསར་ནམས་ཀྱི་རིགས་ལམ་ཀྱི་སློ་འབྱེད་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཟབ་
 བས་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མར་བན་བ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གདོན་མི་ཟ།

ད་ལམ་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲ་ཆང་ནས་ཐེ་བཙུན་གྱི་ཡིག་ཆ་པོད་ལྔ་སོགས་ཡིག་ཆ་
 ཁག་གི་མ་དཔེ་སྔ་ཕྱི་གང་བྱུང་སྐྱར་ཞིབ་ཀྱིས་ཁུ་དག་ངས་འདྲོངས་ཐོག་ཕྱོགས་སྒྲིག་པར་སྐྱོན་
 བཀྱིས་པར་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱན་ལ་ཡི་རང་བསྐྱགས་བཞེད་དང་། འབད་བས་བསགས་པའི་ལེགས་
 བྱས་ལ་བསྔོ་བ་དང་པར་དུ་བསྐྱོན་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་དག་གིས་བསྐྱོན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་རྒྱ་
 ཆེར་ཡོང་བའི་སློན་ལམ་དང་བཅས། ཏཱ་ལའི་ལྷ་མར་འཕོད་པ། ལྷ་ཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྱོད་བསྐྱོན་
 འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཆུ་སྤྱི་ལ་ཟླ་ ༤ ཆེས་ ༩ དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཟླ་ ༡༡
 ཆེས་ ༥ ལ།

༡༡། རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་རིམ་དོ་སློང་མདོར་བསྐྱུས།

འདིར་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་འབྱུང་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ལ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་
 པོའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་རྙིང་ཁག་དང་ཞིབ་བསྐྱར་དང་འབྲེལ་པོད་གསར་བཞེས་སྐབས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཁག་དོན་
 ཆོན་བཙུ་གཅིག་གི་སློན་སྐུ་དོ་སློང་ཐུང་ཅམ་ཁུ་ན།

༡། བྱ་བ་འདི་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། ཕྱི་ལོ་ (༡༩༩༩) ལོར་རྒྱ་ནག་ནས་པར་སྐྱུན་བྱས་པའི་
 རྗེ་བཙུན་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དེ་བ་གཟུགས་སྟོང་སྟོང་གཉིས་དང་། དེའི་ཙ་བ་ལྟ་བུ་སྐྱུ་འབུམ་པར་མ་བཅས་སུ།
 སྤྲོ་སོར་སེར་བྱས་བྲལ་ཆང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དང་། འབྲས་སྟོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་
 ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དཔེ་རྙིང་བཅས་དང་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆོག་ལོར་ཅམ་
 མིན་པར་དོན་ལོར་མདོན་གསལ་ཅན་བྱུང་བའི་དབང་གིས་བྱ་བ་འདི་ལ་མ་འཇུག་ཐབས་མེད་དུ་གྱུར། དེ་ཡང་
 དཔེར་མཆོན་ཅམ་ཞིག་འགོད་ན། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱོད་དུ་ཡང་དག་ཀྱང་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འཛིག་པའི་སྐབས་
 སུ། སེར་བྱས་བྲལ་ཆང་དང་འབྲས་སྟོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་བཅས་སུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་ཡིག་ཆ་ཁག་ལས།
 ཀྱང་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཞིག་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། སྐྱུ་འབུམ་དང་མཆོ་སྟོན་པར་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ། ཡང་ལོག་
 གང་རུང་གང་ཞིག་ཅེས་གསལ། འདི་ལྟར་ན། བདེན་པར་བྱུང་བ་དེ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བ་
 ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྐྱུན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། དང་པོ་
 ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་སྟོང་བའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་དང་དོན་གཅིག་ཅེས་གསལ་ཡང་། སྐྱུ་འབུམ་པར་མའི་ནང་དུ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་
 རིགས་ངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་སྟོང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་། ཅེས་གསལ།
 འདི་ལྟར་ན་དེ་འདྲིའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
 བསྐྱུན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་རིགས་སྤྱོད་ལས་བདེན་འཛིན་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་རང་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်မြို့နယ်

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཀག་བ་དང་ནང་འགལ་འགྱུར་བ་སྟ་བུ་དང་།

ཡང་གྲ་ཆང་དང་འབྲས་སྒྲིངས་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་མཐུན་པར་
 སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སེམས་རྟེན་ལ་འདོད་སེམས་ཡོད་པར་བཀག་ཅིང་། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་
 འབྲེལ་ཐོབ་པས་བྱུང་བར་གསུངས་ཀྱང་། གོང་གསལ་པར་མ་གཉིས་ལས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་
 ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་མ་བྱུང་བར་གསུངས་པ་སོགས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྒྲུང་ཡང་
 འདིར་དཔེར་མཆོན་ཅིང་ཞིག་ཟུང་འདོན་བྱས་པ་ཡིན།

སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་འདི་དབྱུང་པར་གྱི་དཔེ་རྒྱན་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འདི་པར་ཤིང་གསར་བཞེས་སྐབས་སུ་ཁྱེ་བཅོས་བྲས་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན། རྩེ་བཙུན་པས་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་རྩེའི་རྣམ་ཐར་གཙང་བཟ་ཤིས་ལྟན་པོར་པར་སྐྱོན་བྲས་པ་དང་། སྐྱེ་འབྱུང་པར་སྐྱོན་བྲས་པ་གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱར་ནས་བལྟས་ན། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མའི་ནང་བཅོས་སྟངས་མངོན་ཆེན་ཡོད་པར་མགོ་མཐུག་པར་གསུམ་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་བལྟས་ཅམ་གྱིས་ཤེས་རུས་པའི་བཅོས་སྟངས་མང་དུ་སྒྲིང་། འདིར་བྱར་ཅམ་ཞིག་བཟིས་ལྟན་པོའི་པར་མ་ལ་བཟར་དང་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་ལ་སྐྱར་གྱིས་མཆོན་པར་བྲས་ཏེ་འགོད་ན། བཟར། རྩེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་ཅིང་། རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། རྩེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐོས་སོ། །འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཡང་སྒྲིང་སྟེ། གནས་རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ཐད་ཅིས་བྲས་ན་ཡིག་འབྲུ་སོ་གཉིས་ཆེག་ལྟག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཟར། བདག་ཀྱང་། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། ཡང་སྐྱེ་སྐྱབ་གྱི་ཞལ་ནས་བདག་ཀྱང་། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱད་གྱི་ཆེག་ལྟག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་བཟར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་འབྱུར། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འབྱུར། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བཙུ་གཅིག་ཆེག་ལྟག་བཙུག་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞིབ་པར་པར་མ་གཉིས་ཀ་འོག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཞིགས།

༡༽ བསྐྱར་རྒྱུའི་མ་དཔེ་དང་ཟུར་ལྟེའི་ཡིག་ཆ་ཇི་ཡོད་ཀྱི་སྐོར། དང་པོ་སེར་གྲེས་གྲ་ཆ་དང་དུ་སྒར་བོད་ནས་
གདན་ཁྱེད་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་དཔེ་རིང་དཔེ་རྣམས་ལྟ། བྱང་ངེས་སྤྱི་དོན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་དོན་དང་། རིགས་

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལུས་ཀྱི་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡེ་ཁག་

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

སྤྱི་དོན་དང་། སྤྱི་ལམ་སྤྱི་དོན་བཅས་ལུང་པས། གཞན་སྤྱི་མཐའ་ཟུར་བཀོལ་དང་། དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་།
འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། གསུང་ལན་སྤྱི་དོན་དང་། རྒྱ་ལན་ལྷ་ངན་ལྷན་སེལ་
དང་། གོ་ལན་གནམ་ལྷགས་ཐོག་འབབས་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

གཉིས་པ་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་རྒྱུ་དཔེ་རིང་གས་སུ། སར་
ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་མཐའ་ཟུར་བཀོལ་མཐའ་དཔྱད་བཅས་ཆ་ཆང་དང་། དབུ་མ་དང་།
འདུལ་བ་དང་། མཛོད་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་དང་། དགག་ལན་གཞུང་ཆོན་གསུམ་དང་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་
ཆའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་རོལ་མཆོ་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

གསུམ་པ་རྒྱ་གར་སྤྱི་ལམ་སྤྱི་དོན་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རིང་གས་སུ། སར་ཕྱིན་སྤྱི་
མཐའ་དཔྱད་ཟུར་བཀོལ་ཆ་ཆང་དང་། གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

བཞི་པ་སྤྱི་ལམ་སྤྱི་དོན་དཔེ་རིང་གས་ནས་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་བཞུགས་
བསྐྱར་མཆོད་དུ་བཀོད་ཡོད། འདི་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྒྱུ་གས་ཀྱི་
སར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་གྲུབ་ཆང་དུ་སྤྱི་པོད་ནས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་གས་དང་། དཔེ་མཛོད་
དུ་བཞུགས་པའི་སར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་སྤྱི་དཔེ་ར་
མཆོན་ཅམ་ཞུས་ཟིན་པ་དེ་ཡིན།

ལྷ་པ་ལྷེ་ཡིའི་སར་མའི་གས་ནས་གསུང་ལན་སྤྱི་དོན་དང་། རྒྱ་ལན་ལྷ་ངན་ལྷན་སེལ་དང་།
གོ་ལན་གནམ་ལྷགས་ཐོག་འབབས་དང་གསུམ་བསྐྱར་གཞིའི་གས་སུ་བཞུགས།

དུག་པ་ཟུར་ལྷའི་ཡིག་ཆ་ནི། མཆོ་སྤྱི་པར་མ་སར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་དང་། ལྷ་ས་ནས་སར་སྤྱི་དོན་
པའི་སྐབས་བརྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་ཆ་ཆང་དང་། སེར་གྲུབ་གྲུབ་ཆང་དང་དགའ་བྱང་གྲུབ་ཆང་བཅས་ནས་སྤྱི་པར་
སྤྱི་དོན་གནང་བའི་གས་ནས་པོད་ལྷ་ཆ་ཆང་དང་། ཐེན་མན་ནས་སར་སྤྱི་དོན་པའི་དགག་ལན་སྤྱི་དོན་གྲུབ་དོན་
ས་གསུམ་ལྷ་བུ་ལས་གཞན་པོད་ལྷ་ཆ་ཆང་བཅས་ཟུར་ལྷའི་ཡིག་ཆའི་གས་སུ་བཞུགས་ཡོད།

བདུན་པ་འདིར་བསྐྱར་གཞི་དང་ཟུར་ལྷའི་གས་སུ་མ་འཁོད་པར་ཇི་བཅུན་ཡིག་ཆ་ཆང་ཞིག་ཉིན་ཉིད་དུ་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདྲེང་པ་ལེན་པ་ཞུགས་པའི་ལུགས་ཀྱི་ལྷན་ཁག་

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

ཡོད་པར་གྲགས་པ་དང་། ལྷ་སའི་པར་རྟེན་ཁག་ནི་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དང་། རྒྱ་གར་གྲེས་གྲ་ཆང་དུ་
བཞུགས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ནེས་ཐོས་པ་ལྟར་བསྟར་གཞི་དང་བྱར་མཆན་གང་གི་གས་སྤྱད་མེད།

༣༽ ལྷང་མཆན་བཏགས་སྤངས་ཀྱི་སྒྲོར། དང་པོ་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་ལྟར་ལྟར་མཆོན་ན། དང་པོ་བཀའ་
བསྟན་པར་མ་གང་ཡིན་དང་། གཉིས་པ་དེབ་གངས་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་པོད་གང་ཡིན་དང་། བཞི་པ་ཚུམ་
པ་པོའི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་གཞུང་དངོས་ཀྱི་མཆན་དང་། རྒྱ་པ་ཞོག་གངས་ཡིག་སྤེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་
ན། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ལ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྟར་འདས། ཉི་མེ། ༤༡༥། ལྷ་བྱ་ཡིན། འདིས་
བསྟན་འགྱུར་ལའང་མཆོན་ནས་ཤེས་བྱས། གཉིས་པ་པོད་མཁས་པས་བརྩམས་པའི་ལེགས་བཤད་ལྟ་བུ་ལ་
མཆོན་ན། དང་པོ་གང་གི་པར་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་པོད་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་ཚུམ་པ་པོའི་མཆན་དང་།
བཞི་པ་བསྟན་བཙུག་ཀྱི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་ཞོག་གངས་ཐིག་སྤེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། སྤྱི་འབྲུམ་པར་མ།
གསུང་འབྲུམ་ཅ། རྩི་ཚོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་། ༡༤༥། ལྷ་བྱ་ཡིན།

༤༽ བསྟར་མཆན་འགོད་སྤངས་ནི། པར་མ་གང་ཡིན་སོགས་སྟར་ལྟར་དང་། མདུན་རྒྱུ་དགོས་རིགས་
ལ་མདུན་རྟགས་ (ན) དང་རྒྱུ་རྟགས་ལ་ (བ) བཅས་བཀོད་ཡོད། ལྷང་བསྟར་གྲང་མ་རྟེན་པ་དང་། རྟེན་གྲང་
ལྷང་མཆན་བཏགས་མཁན་དོས་ནས་ལྷག་ལུས་ལ་བྱང་བ་གཅིག་གཉིས་ལས་གཞན་ཡིག་ཆར་བྱངས་པའི་མདོ་
བསྟན་བཙུག་རྩི་ཡོད་འོག་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདིར་དཔེགས་བསལ་མཁུན་དགོས་པ་ཞིག་ནི། རྩི་བཙུན་པའི་
པར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་ཡུམ་བར་མའི་མདོ་ལྷང་བཀོད་པ་རྣམས་ཉི་མེ་ལེུ་བརྒྱུད་མར་བྱངས་པ་རྣམས་
ཡིན་ཡང་། འདིར་ཡུམ་བར་མའི་ལྷང་མཆན་བཀོད་པ་པལ་ཆེ་བ་བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་པར་གཞིར་བཞག་ནས་
བཀོད་ཡོད་པས་འགྱུར་ཀྱི་དབང་གིས་ཆོག་མི་འདྲ་བ་སྟན་བྱར་སྤང་།

༥༽ དཔེ་བསྟར་མའི་མཆན་བཏགས་སྤངས་ཀྱི་སྒྲོར། སྟར་པོད་ནས་གདན་ཁྱུ་གནང་བའི་གས། སེར་
གྲེས་གྲ་ཆང་གི་ཐོག་ཁར་རྒྱལ་བའི་གཞིམ་རྒྱུད་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་ཉག་དང་། སེར་གྲེས་དཔེ་
མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་ལ་ཉག་དང་། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་
ཆ་ལ་ཉག་དང་། ལྷི་ལའི་པར་མ་ལ་ཉག་དང་། སྤྱི་འབྲུམ་པར་མ་ལ་ཉག་དང་། སྟག་སའི་པར་མ་ལ་ཉག་དང་། སྟག་སའི་པར་མ་ལ་ཉག་དང་།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်၊ ၁၉၇၁ ခု၊ ၁၁ မတ်လ

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

བཏབ་ནས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། བར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པར་བྱང་བའི་མཆམས་སུ་གྲ་ཆང་
 དང་དཔེ་མཛོད། འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་རྙིང་བཅས་གཞི་རྩར་བབྱང་སྟེ་གཞུང་དགྲས་སུ་བཀོད་ཅིང་། མི་མཐུན་གཞན་
 རི་ཡོད་འོག་མཆན་བཏགས་ཡོད། བར་མ་པན་ཚུན་བསྐྱར་འབྲས་སུ། ཡི་གེ་ཆད་པ་དང་། ལྷག་པ་དང་། མི་འདྲ་
 བ་སྟེ་ཆད་ལྷག་མི་འདྲ་གསུམ་སོགས་བྱང་བའི་སྐབས་སུ་འཆད་ཉན་སྟབས་བདེའི་ཆེད་དུ་དེའི་གོང་འོག་གི་ཆེག་
 རིས་དང་སྐྱར་ནས་ཆེག་གསལ་པོར་བཀོད་པ་ལས་ཆད་ཉགས་དང་ལྷག་ཉགས་གང་ཡང་བཀོལ་སྟོང་བྱས་མེད།
 ཁོར་མཆན་དང་ལྷང་མཆན་དང་དཔེ་བསྐྱར་མའི་མཆན་བཅས་ལ་ཨང་ཉགས་སྟོར་བྱིམ་མ་འདི་(❶ ❷)བེད་སྟོང་
 བྱས་ཡོད།

༦༥ འོ་ར་མཆན་བཏགས་སྒངས་ཀྱི་སྒྲོར། གཞི་མཐུན་ལ་འཁྱུན་དང་། ས་མཆམས་ལ་འཁྱུན་དང་། སྒྲོན་བྱང་བ་
པ་སོགས་འོ་ར་བ་རྒྱན་འབྲམས་རྣམས་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་ལམ་ཤས་ལྟ་བུ་པར་ཤིང་ཡིག་འབྲུ་ཆག་སྒྲོན་བྱང་བ་
ཁག་དང་། ས་བཅད་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་པ་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་གོང་འོག་གྲངས་འབྲུགས་པ་སོགས་མདོར་ན་ཡི་གེ་
འོ་ར་ངེས་ཅན་མཐུན་སྒང་དུ་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ལས། ཆོག་དོན་ངོས་མ་བྱེན་པ་བཏག་དགོས་པའི་རིགས་ཤེས་
བཞིན་དུ་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་གྲང་འབྲུར་བ་བཏང་མེད། འོ་ར་བ་ངོ་ཤེས་ངེས་ཅན་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་མཆན་སྒྲུར་
བྲས་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེར་མེད་གྲང་གང་བཅོས་པ་རྣམས་ངོས་བྱེན་པའི་ཆེད་དུ་པལ་ཆེར་འོག་མཆན་བཏགས་
ཡོད། འོན་ཀྱང་འོ་ར་བ་གཅིག་མཐུན་ཏེ་ཅང་མང་བའི་རིགས། དཔེར་ན། ས་མཆམས་ལ་ས་འཁྱུན་བྲིས་པ་ལྟ་
བུ་མང་དུ་བྱང་བ་རྣམས། གོང་འོག་རེ་བྱང་ལས་ཐམས་ཅད་མཆན་དུ་བཀོད་མེད། རྩ་ཆོག་ཡིག་གཟུགས་མི་
མཐུན་པར་བྱང་བའི་སྐབས་སུ་བསྐྱར་གཞིའི་མ་དཔེ་རྣམས་ལས་གང་ཡོངས་གྲགས་དང་མཐུན་ཆབ་ཆེ་བ་རྣམས་
དཀྱུས་སུ་བཀོད་ནས་གཞན་རྣམས་འོག་མཆན་བཏགས་ཡོད། ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་ལྷང་ལ་ཆད་ལྟག་འོ་ར་
གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་བྱང་བའི་སྐབས་སུ་གང་བྲངས་རྒྱའི་ལྷང་གི་མ་དཔེ་དང་ཞིབ་བསྐྱར་ཐོག་དེའི་འོག་གྲངས་
ཐེག་སྒྲིང་བཅས་བྱར་དུ་བཀོད་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་མིན་པ་ལ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ལྟ་བུ་ལྷང་མིང་འོ་ར་བའི་རིགས་
ལ་གསལ་བཤད་ཉུང་ཅུ་ལྟ་བུ་མཆོན་པར་བྲས་ཡོད།

༡༽ དག་གཅིག་འགྱུར་གྱི་སྒོར། སྒྱིར་རྗེ་བཅུན་ཡིག་ཆ་བོད་ལྗེ་ནང་གསེས་ལ་དག་གཅིག་འགྱུར་མ་

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

བྱང་བར་མ་ཟད། སར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ལྟ་བུ་གཞུང་གཅིག་གི་གོང་འོག་ལའང་དག་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱང་བ་དཔེར་
ན། ཉགས་བསལ་ཉགས་གསལ། རོས་སྐལ་རོ་སྐལ། མངོན་འགྱུར་བ་མངོན་གྱུར་པ། འགྲེལ་བ་འགྲེལ་པ། མཐའ་
དབྱུང་མཐའ་བཅད། གོ་རིམ་གོ་རིམས། རྒྱུ་རྒྱུ། ཅིག་ཆར་ཅིག་ཅར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྒྲུང་། འདི་ནི་རྩེ་
བཙུན་ཡིག་ཆ་གཅིག་པོ་མིན་པ་ཡིག་ཆ་གཞན་དང་། མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུའང་ས་བྲབ་དོ་བྲབ་
ལྟ་བུར་སྒྲུང་ཡང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་གཞུང་དོན་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་གཞོད་སྟོན་ཆེན་པོ་མེད་པར་བརྟེན། དཔེ་ཁྲིད་དག་
ཀན་དུ་མ་ཞིག་གིས་འདི་རིགས་རང་སོར་འཛོག་ན་དག་མཆན་ཆེ་བའི་སྟོར་དགོངས་འཆར་བྱང་བ་བཞིན་སྒྲུང་
བཅོས་བྱིན་ལྟག་ལུས་བྱང་བ་བྱུང་གཞན་པར་རྟོང་དུ་གང་འཁོད་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

༡༥ བོད་གངས་མཇེག་སྐྱེས་སྤངས་ཀྱི་སྒྲོལ། གསུང་འབྲུམ་ཕྱོགས་མཇེག་སྐྱེས་སྤངས་སུ་བོད་གངས་བོ་རིམ་འགོད་
སྤངས་ཐད་མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ལས་སྒྲགས་དང་པོ། བོད་ལྷ་ལས་དབྱུ་མ་དང་པོར་མཛད་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་སྒྲ་
ཚོགས་ཤིག་སྤང་ཡང་། འདིར་བོད་ལྷའི་བོ་རིམ་རྣམས་གཙོ་བོར་སེར་བྱེས་གྲ་ཆང་གི་ཚུད་པའི་བང་རིམ་སྤྱར་
བཞེགས་པ་ཡིན། བསྐྱེས་གྲ་གསུམ་སྒྲོ་ཏྲགས་གཉིས་བཅས་མེ་བཙུན་པའི་ཡིག་ཆ་མིན་ཡང་སེར་བྱེས་གྲ་ཆང་གི་
ཡིག་ཆའི་གས་སུ་བཞུགས་པར་བརྟེན། འདིར་བོད་བཙུ་བྱག་གི་ཐ་མར་བཞེགས་འདུག་བྱས་ཡོད། མེ་བཙུན་
ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་ཏུ་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་ལ་བོད་ཀ་པ་ནས་ཏ་པའི་བར་བོད་དགུ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལ་
བོད་ཀ་པ་ནས་ང་པའི་བར་བོད་བཞིར་བྱས་ནས་འདུལ་མཛོད་དབྱུ་མ་བྱར་བཀོལ་སོགས་ལ་བོད་ཏྲགས་མ་མཛད་
གྲང་། འདིར་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མ་བོད་གསར་བཞེགས་སྐྱེས་སྤངས་སུ་བོད་ཀ་པ་ནས་མ་པའི་བར་བོད་བཙུ་བྱག་
བྱས་ནས་བཞེགས་ཡོད།

དེ་ཡང་པོད་དང་པོའི་ནང་ཟེ་བཅུན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། མཁས་གྲུབ་ཟེའི་རྣམ་ཐར། གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་
བཅས་བཞུགས། པོད་གཉིས་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དབྱ་ནས་སྤྱན་ལྡ་མངོན་ཤེས་བར་དང་།
པོད་གསུམ་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་དང་པོ་སྦྱར་ལམ་སྤྱི་དོན་ནས་སྐབས་དང་པོ་མ་རྫོགས་བར་དང་། པོད་བཞི་
པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་ལྡ་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་
དོན་དང་། པོད་རྒྱག་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་ལྡ་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ཚས་སྤྱིའི་སྤྱི་དོན་བཅས་ཆ་ཆ་དང་། པོད་

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၇ နေပြည်တော်၊ ၁၉၄၇ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

བདུན་པའི་ནང་བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་པ་དང་སྤྱི་དོན་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱུད་པའི་ནང་
པར་སྤྱིན་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་དང་། བོད་དགུ་པའི་ནང་པར་སྤྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བར་
ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་དང་འགོག་སྦྱོམས་མཐའ་དཔྱད་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱུད་པའི་ནང་བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགེ་
འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་དཔྱད་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱུད་གཅིག་པའི་ནང་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱུད་གཉིས་པའི་ནང་
འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱུད་གསུམ་པའི་ནང་མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱུད་བཞི་པའི་ནང་རྣམ་འབྲེལ་འབྲེལ་
པ་རྒྱལ་ཚབ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། མཉན་བྱ་བྱར་བཀོལ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱད།
ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱད། ལྷོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་བཅས་དང་། བོད་བཙེ་ལྷ་པའི་ནང་གསུང་ལན་སྟུ་སྟུབ་
དགོངས་རྒྱུ། ལྷ་ཀ་ལན་ལྷ་ངན་སྟུན་སེལ། གོ་ལན་གནམ་ལྷགས་ཐོག་འབབས་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱུད་བྱག་
པའི་ནང་བསྐྱུས་བྲ་ཆེ་ཆུང་གསུམ། ལྷོ་རྟགས་གཉིས་བཅས་བསྟོམས་བོད་གངས་བརྒྱུད་བྱག་ཐོག་བསྐྱིགས་
བཀོད་བྱས་ཡོད།

༤༽ དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྒྲུང་ཀྱི་སྒྲོལ། སྒྲིག་དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྒྲུང་ལ་གདན་ས་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་ཚོད་
པའི་གཞུང་ཆོན་ཁག་ལ་ཐ་སྙད་བྱེད་སྒོལ་ལྟར་བསྒྲིགས་པ། དཔེར་ན། དབུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། རྒྱལ་སྐུ་ཆུང་
བ་དང་། རྒྱལ་སྐུ་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་སྐུ་ལས་སུ། རྟགས་གཞན་བཞི་བ་དང་། སྐུ་ཁྱུང་བུམ་གཟུགས་
ལྟ་བུ་གདན་ས་རང་དུ་ཐ་སྙད་གྲགས་ཆེ་བ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་གཞུང་ལྟར་ས་བཅད་
དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་བརྗོད་བྱའི་སྟེ་ཆོན་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྒྲིགས་པ་དང་། ཡང་ས་བཅད་གཙོ་
བོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིགས་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་སྒྲི་མ་ལྟར་ས་བཅད་གཙོར་བཟུང་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་
དཀར་ཆག་རྩ་ས་བཅད་བཟུམ་པའི་སྐུ་ལས་སུ། མ་བཅོས་ཐབས་མེད་འགའ་ཞིག་ལས། གཞུང་གི་དཀྱུས་སུ་གཉིས་
ལས་དང་། གཉིས་སོ་དང་། གཉིས་ནི་ལྟ་བུ་གང་འཁོད་དཀར་ཆག་རྩ་རང་སོར་འཛོག་པ་ལས་ཆེག་བདེ་མིན་
དང་། གཅིག་འགྱུར་དགོས་ཤིག་གིས་འགྱུར་བ་གཏོང་བ་སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད། གཞུང་དུ་དགག་གཞན་སྒྲོང་
གསུམ་དང་། སྒྲི་དོན་དང་གཞུང་དོན་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡོད་འིགས་དཀར་ཆག་རྩ་བཟུམ་ཡོད།

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်မြို့နယ်

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

༡༠༥ བྱ་བ་འདི་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་སྐྱེས་ཀྱི་སྒོར། ལས་བྱེད་ལ་སྡེ་ཚན་ལྔ་པ་བཅད་དེ། དང་པོ་ལུང་
 འཛོལ་མཁན། གཉིས་པ་མ་དཔེ་དང་བསྐྱར་མཁན། གསུམ་པ་སྟོག་ལྷན་དུ་འཇུག་མཁན། བཞི་པ་དཀར་ཆག་
 སྟོག་མཁན། ལྔ་པ་དེབ་གཟུགས་སྟོག་མཁན་དང་ལྔ་པ་དབྱེ་བའི་ནང་ནས། ལུང་འཛོལ་བ་དང་དཔེ་བསྐྱར་བ་པལ་
 ཆེ་བ་བྱེ་ལོ་ (༣༠༡༣) ལོའི་འདུལ་བ་གསར་རྟོང་དང་དབུ་མ་གསར་རྟོང་དང་པར་བྱེན་བཅས་འཛིན་གྲུ་ལྔའི་ནང་
 རས་ལོ་སྤྱི་མའི་རྒྱགས་སྟོན་གནས་རིམ་མཐོ་ལོས་ཁག་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་བྱས། དཀར་ཆག་སྟོག་མཁན་བྱེ་ལོ་
 (༣༠༡༣)ལོའི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲུ་བ་རྣམས་ཡིན། གོང་གསལ་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་པར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་དང་
 པན་ཚུན་ཞིབ་བསྐྱར་ལེགས་པར་བེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔེ་ཁྱིད་དགོ་ཀན་རྣམ་པས་ཐ་མའི་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། དེ་ལས་
 འོར་ལྷག་ཆད་གསུམ་གང་བྱུང་སྟོག་ལྷན་དུ་འཇུག་བསྟོགས་ལེགས་པར་བེན་རྗེས་བསྐྱར་དུ་མ་དཔེ་ཁག་དང་
 བསྐྱར་ནས་བསྐྱར་སྟོག་ཐེངས་གཅིག་བྱས་ནས་ཐ་མའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།

༡༡ ། ལས་གཞི་འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་སྐོར། ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོ་མགོར་སྐབས་དེའི་ཡ་སྐབས་ཇེ་མཁན་
 རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབུ་ཚས་རྣམ་གཉིས་དང་། སྐབས་བཅུ་དགུ་པའི་ཕྱག་མཛོད་དང་། དཔེ་བྲིད་དགེ་ཆུང་རྣམ་པ་
 དང་། དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་བྱེད་ཆ་ཆང་ལྟན་ཆོགས་ཀྱིས་ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་བཀའ་བསྐྱར་ལྟུག་པོར་གནང་སྟེ་
 ཐོག་མའི་ལས་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱས། ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོར་གྲུ་ཆང་ཆོགས་ཁང་ནང་དུ་བསྐྱར་དུ་ཡ་སྐབས་ཇེ་
 མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབུར་བཞུགས་ཐོག་དཔེ་བྲིད་དགེ་ཆུང་རྣམ་པ་ལྟན་ཆོགས་ཀྱིས་པོད་གངས་གཏན་འབེབས་
 དང་གོ་རིམ། པར་སྐྱུན་བྱེད་སྟུགས་དང་། དག་གཅིག་འགྱུར་དགོས་མིན་སྐོར་དང་། ཐ་ན་རིན་ཆེན་སྤངས་ཤད་
 འགོད་སྤངས་ཡན་ཆད་བཀའ་བསྐྱར་ལྟུག་པོར་གནང་སྟེ་ཐ་མའི་ལས་རིམ་སྐོར་ཐག་བཅད་བྱས་པ་བཅས་སོ། །

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༣༡༥༣ ངང་ཕྱི་ལོ་ ༣༠༡༥.༤.༡༩ ཉིན་

སེར་བྱེས་དགོ་བཤེས་ཡ་ཐ་བསོད་ནམས་གྱིས།

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

རྩེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་རིམ་དོ་སྟོན་མདོར་བསྟུས།	༡
མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ།	
ཞེས་རབ་པ་རོལ་བྱེན་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	1
༡ རྩོམ་བ་དང་།	1
༢ མཐའ་དབྱེད་པ་ལོ།	1
མཁས་བཞིའི་མན་ངག།	
འགྲོ་ལ་ཆགས་པའི་ཀུན་ཆགས་མཛད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	2
༡ རྩོམ་བ་འགོད་པ་དང་།	2
༢ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	2
བྱམས་གཞུང་།	
འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད་དམ་པའི་སྟོན་པ་དང་མཐུན་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པས་ཞེས་	
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས།	4
༡ རྩོམ་བ་དང་།	4
༢ མཐའ་དབྱེད་པ་ལོ།	4
ཡུམ་སྤྲུལ།	
ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	22
༡ གཞུང་དོན་དང་།	22
༢ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	22
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་བཞི།	22
༡ གོ་རིམ་ངེས་པ།	22
༢ གངས་ངེས་པ།	24
༣ ཡུམ་སྤྲུལ་གྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པ།	25

༤ ་ བསྟོན་ཡུལ་གྱི་མཁུན་གསུམ་ངོས་གཟུང་བའོ།	26
གཅིག་དུ་བྲལ།	
ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	31
༡ ་ གཞུང་དོན་དང་།	31
༢ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	32
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	32
༡ ་ སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་བཞེད་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ངོས་གཟུང་བ་དང་།	32
༢ ་ དེ་གཞི་གཞན་གྱི་སྤྲོད་དུ་ལོག་གེད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་བཤད་པ་གཉིས།	34
གཉིས་པ་དེ་གཞི་གཞན་གྱི་སྤྲོད་དུ་ལོག་གེད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་བཤད་པ་ལ།	34
༡ ་ གཞན་ལྷགས་དགག་པ།	34
༢ ་ རང་ལྷགས་བཞག་པ།	37
༣ ་ ཚོད་པ་སྤོང་བའོ།	38
གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ལ།	37
༡ ་ ཉགས་ལོག་པ་དང་།	37
༢ ་ ཚུལ་སྐྱབ་པ་གཉིས།	38
གཉིས་པ་ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ།	38
༡ ་ ཐོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་དང་།	38
༢ ་ ཁབ་པ་སྐྱབ་པ་གཉིས།	38
དང་པོ་ཐོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་གཉིས།	38
༡ ་ བདེན་བྱུང་གྱི་གཅིག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པ་དང་།	38
༢ ་ བདེན་བྱུང་གྱི་དུ་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པ་གཉིས།	38
མཁུན་གསུམ།	

དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་དོན་བརྒྱད་བསྟུས་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ སྐབས་སུ།	41
༡ ་ གཞུང་དོན་དང་།	41
༢ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	41
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	41
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	41
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	46

མུང་འདས།

ཉན་ཐོས་དང་དེ་ཉི་ཕྱགས་སུ་བསྐྱོན་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས།	47
༡ ་ སྒྲོར་བ་དང་།	47
༢ ་ མཐའ་དབྱེད་པ།	47
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	47
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	47
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	54
༣ ་ ཚོད་པ་སྒྲོར་པ།	55
གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ།	54
༡ ་ མཚན་ཉིད།	54
༢ ་ དབྱེ་བ།	55
༣ ་ ས་མཚམས་དང་གསུམ།	55

ཆོས་འཁོར།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	58
༡ ་ གཞུང་དོན་དང་།	58

༡ རྟེ་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	58
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	58
༡ རྟེ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།	58
༡ རྟེ་རང་ལུགས་བཞག་པ།	80
༡ རྟེ་ཚོད་པ་སྒྲོང་པ།	81
གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ།	80
༡ རྟེ་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ།	80
༡ རྟེ་བྱང་ངེས་ཀྱི་བྱེད་པ།	81

ཡང་དག་མཐའ།

རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	88
༡ རྟེ་སྒྲོར་བ་དང་།	88
༡ རྟེ་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	88
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་བཞི།	88
༡ རྟེ་ལམ་གསུམ་ལ་དབྱེད་པ།	88
༡ རྟེ་རྫོགས་སྒྲིན་སྒྱུངས་གསུམ་བྱས་པའི་ཆོད་བཤད་པ།	100
༡ རྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉན་རང་གི་སྒྱུངས་རྫོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པར་གསུང་པའི་ དོན་བཤད་པ།	112
༡ རྟེ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ངོས་གཟུང་ནས་དེ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་ཆོད་བཤད་པ།	116
དང་པོ་ལམ་གསུམ་ལ་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས།	88
༡ རྟེ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།	89
༡ རྟེ་རང་ལུགས་བཞག་པ།	99

གཉིས་པ་རྫོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་གྱི་ཚད་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	100
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	100
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	111
གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྫོགས་གྱི་རིགས་རྫོགས་པར་	
གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ།	112
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	112
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	116
བཞི་པ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་བཤད་	
པ་ལ།	116
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	116
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	131
༣ ་ ཚུད་པ་སྤོང་པ།	131

བཀའ་བསྟན་བཅོས།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས།	136
༡ ་ གཞུང་དོན།	136
༢ ་ མཐའ་དབྱེད་པ།	137
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	137
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	137
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	148
༣ ་ ཚུད་པ་སྤོང་བ་གསུམ།	148

ཞེས་ཕྱིན།

ཞེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	149

༡ ་ གཞུང་དོན་དང་།	149
༡ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	150
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	150
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	150
༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	156
༡ ་ རྩོད་པ་སྤོང་པ་གསུམ།	157
གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ།	156
༡ ་ མཚན་ཉིད།	156
༡ ་ དབྱེ་བ།	157
༡ ་ ས་མཚམས་དང་གསུམ།	157

ལུས་རྒྱུ་གཞག་།

རྒྱུ་གཞན་མཐའ་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	159
༡ ་ གཞུང་དོན་དང་།	159
༡ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	159
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས།	159
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	159
༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	159

སེམས་བསྐྱེད།

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	160
༡ ་ རྩོད་པ་དང་།	160
༡ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	160
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	160

༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	160
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	179
༣ ་ ཚུད་བ་སྤྲོད་པ།	180
གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གཉིས།	179
༡ ་ ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་བཤད་པ།	179
༢ ་ བརྟེན་པ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ།	180
དང་པོ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	179
༡ ་ ལུས་རྟེན།	179
༢ ་ སེམས་རྟེན།	179
གཉིས་པ་བརྟེན་པ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	180
༡ ་ མཚན་ཉིད།	180
༢ ་ དབྱེ་བ།	180
༣ ་ ས་མཚམས།	180
དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ལས་དང་	
པོ་པོས་རིམ་གྱིས་བསྐྱུས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	185
༡ ་ གཞུང་དོན་དང།	185
༢ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	186

གདམས་ངག།

དབྱེ་བ་ཞར་ལ་བརྗོད་ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	188
༡ ་ སྤྱོད་བཤད།	188
༢ ་ མཐའ་དབྱེད་གཉིས།	188
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	188

༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	188
༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	191
༡ ་ ཚོད་པ་སྤོང་པ།	192
སྐབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	193
༡ ་ སྤོང་བ་དང་།	193
༡ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	193

སྐབས་གསུམ།

སངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་དགོན་མཆོག་གསུམ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	193
༡ ་ གཞན་དོན་དང་།	193
༡ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	194
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	194
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	194
༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	213
༡ ་ ཚོད་པ་སྤོང་པ།	215
གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གསུམ།	213
༡ ་ ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ།	213
༡ ་ དོན་དམ་པའི་སྐབས་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་བཤད་པ།	214
༡ ་ རྒྱུ་སྐབས་དང་འབྲས་བྱུང་སྐབས་ངོས་གཟུང་བ།	214

བདེན་གཉིས།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	216
༡ ་ སྤོང་བ་དང་།	216
༡ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	217

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ།	217
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	217
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	230
༣ ་ ཚེད་པ་སྒྲོང་པ།	231
གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ།	230
༡ ་ མཚན་ཉིད།	230
༢ ་ དབྱེ་བ།	230
༣ ་ སྒྲ་བཤད་པ་དང་གསུམ།	230

བདེན་བཞི།

སྤྱག་བསྐུལ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྒྲོང་པ་ཉིད། ཅེས་སོགས་ ཀྱི་སྐབས་སུ།	235
༡ ་ སྒྲོར་བ་དང་།	235
༢ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	235
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ།	235
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	235
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	247
༣ ་ ཚེད་པ་སྒྲོང་པ།	248

སྤྱན་ལ།

འདི་དང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	250
༡ ་ སྒྲོར་བ་དང་།	250
༢ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	251
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ།	251

༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	251
༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	256
༡ ་ རྩོད་པ་སྤྲོད་པ།	257
མངོན་ཤེས།	
རྩ་ལྟུང་དང་རྩ་ལྟུང་ན་བཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྤྱ།	260
༡ ་ རྩོད་པ་དང་།	260
༡ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	260
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ།	260
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	260
༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	263
༡ ་ ས་མཚམས།	263
རྩོད་ལམ།	
དམིགས་པ་དང་ནི་རྩ་ལྟུང་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྤྱ།	264
༡ ་ རྩོད་པ་དང་།	264
༡ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	265
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ།	265
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	265
༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	289
༡ ་ རྩོད་པ་སྤྲོད་པ།	291
གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་ལྟུང་།	289
༡ ་ མཚན་ཉིད།	289
༡ ་ དབྱེ་བ།	290

༣ ་ རྩེ་ཚུ་ལ།	290
༤ ་ རྩེ་བ་སོ་སོ་འོ་བོ།	290
༥ ་ རྩེ་རིག་ལ་དབྱུང་བ།	290
ཞེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ།	
གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉིན་པོ་ཡི། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།	291
༡ ་ རྩེ་རྩེ་བ་དང་།	291
༢ ་ མཐའ་དབྱུང་བ་གཉིས།	292
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱུང་བ་ལ།	292
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	292
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	312
༣ ་ ཚོད་པ་སྒྲོང་བ།	313
ཡོངས་འཛིན།	
སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	315
༡ ་ རྩེ་རྩེ་བ་དང་།	315
༢ ་ མཐའ་དབྱུང་བ་གཉིས།	315
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱུང་བ་ལ།	315
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	315
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	316
༣ ་ ཚོད་པ་སྒྲོང་བ།	317
གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ།	316
༡ ་ འཕགས་པའི་ལུགས་དང་།	316
༢ ་ རྩེ་བ་དཔོན་གྱི་ལུགས་གཉིས།	317

རིགས།

རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཚས་དྲུག་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	318
༡ ་ རྟོག་བ་དང་།	318
༢ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	318
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	318
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	318
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	334
༣ ་ ཚེད་པ་སྤོང་པ།	336

མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་སྤོང་ཚུལ།

དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱན་པོ་སྤང་བ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ...	338
༡ ་ རྟོག་བ་དང་།	338
༢ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	338
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ།	338
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	338
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	348
༣ ་ ཚེད་པ་སྤོང་པ།	349

བྱང་ངེས་ཀྱི་བྱུང་བར།

དེའི་འོག་ཏུ་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྗེས་པོར་དགོངས་པའི་ ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	351
༡ ་ རྟོག་བ་དང་།	351
༢ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	351
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས།	351

༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	351
༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	353
རི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་དམིགས་པ་དེ་ བཞིན་དུ། འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ..	353
༡ ་ སྟོར་བ་དང་།	353
༡ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	354
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས།	354
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	354
༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	356
ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་དམིགས་པ།	
དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	362
༡ ་ སྟོར་བ་དང་།	362
༡ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	362
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས།	362
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	362
༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	366
ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ།	
སེམས་ཅན་དགོན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	366
༡ ་ སྟོར་བ་དང་།	366
༡ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	366
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	366
༡ ་ རང་ལུགས་དང་།	366

༡ རྟེན་པ་སྒྲིབ་པ་གཉིས།	366
ཐེག་ཆེན་སྐབ་པ།	
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་སྤྱིར་དག་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན། ཞེས་སོགས་	
གྱི་སྐབས་སུ།	367
༡ རྟེན་པ་དང་།	367
༡ རྟེན་པ་མཐུན་པ་གཉིས།	367
གཉིས་པ་མཐུན་པ་ལ་གཉིས།	367
༡ རྟེན་པ་མཐུན་པ་དག་པ།	367
༡ རྟེན་པ་མཐུན་པ་དག་པ།	371
གོ་སྐབ་པ།	
དེ་དག་སོ་སོར་སྤྱིར་ལ་སོགས། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ།	371
༡ རྟེན་པ་དང་།	371
༡ རྟེན་པ་མཐུན་པ་གཉིས།	371
གཉིས་པ་མཐུན་པ་ལ་གཉིས།	371
༡ རྟེན་པ་མཐུན་པ་དག་པ།	371
༡ རྟེན་པ་མཐུན་པ་དག་པ།	372
འཇུག་སྐབ་པ།	
བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྤྱིར་སོགས་དང་། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ།	372
༡ རྟེན་པ་དང་།	372
༡ རྟེན་པ་མཐུན་པ་གཉིས།	372
གཉིས་པ་མཐུན་པ་ལ་གསུམ།	372
༡ རྟེན་པ་མཐུན་པ་དག་པ།	372

༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	373
༢ ་ ཅོད་པ་སྒྲོང་པ།	373
ཆོགས་སྒྲུབ།	
བཅེ་དང་སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་དྲུག་། ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	374
༡ ་ སྒྲོར་བ་དང་།	374
༢ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	374
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ།	374
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	374
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	375
༣ ་ ཅོད་པ་སྒྲོང་པ།	375
ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ།	
ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	375
༡ ་ སྒྲོར་བ་དང་།	375
༢ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	375
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	375
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	375
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	375
པར་བྱང་སྒྲོན་ཆིག་.....	377
ལྷང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།	379

༢༡། །སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐེང་བ་མཁས་
 པའི་མགྲལ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་
 བཟང་པོའི་གསུང་བེན་བྲིས་སྤྱོད་པ་བཞུགས་སོ།།

འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་སྒྲ་མ་དབྱེར་མེད་པའི། །ཞབས་ཀྱི་བརྒྱུར་གྲུས་པས་ཕྱག་
 བྲས་ཏེ། །དེ་གསུང་བྲི་མེད་གང་གྲུའི་ཚུ་རྒྱན་ལས། །མང་པོས་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱིར་དུ་འདི་
 བྲིན། །ཞེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྤྱོད་པ་དང་མཐའ་བཅད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ཚུལ་པའི་ཐོག་མར་གཞུང་ལམ་
 འབྲས་བུ་ཞེས་ཕྱིན་གསུམ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གནས་
 སྐབས་དང་མཐར་ཕྱག་གི་དོན་དུ་མ་འགྲུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་པར་དམ་བཅའ་
 མཛད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བཅུམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རོང་རྒྱུག་པ་ན་རེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་མདོ་རྒྱན་སྐྱར་བའི་
 འགྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ❶ ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་ནི། །ཞེས་དང་། དགོས་འགྲེལ་གྱི་ཐད་
 དུ། ❷ རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ། །ཞེས་
 དང་། འཕགས་བཞིའི་མདོ་རྒྱུག་པ་སྤྱུས་ཚུལ་གྱི་ཐད་དུ། ཡུམ་གསུམ་ཆར་ཁུངས་སྤྱོད་
 མཛད་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྤྱོད་པ་རྒྱལ་
 བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་ཀྱང་། །ཞེས་ཡུམ་གསུམ་ག་དང་སྐྱར་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས། ❸ གོ་བར་སྤྱོད་པའི་ཆོག་དང་ནི། །ངག་
 སོགས་སྤྱོད་པ་མ་བྲས་པར། །ཞེས་འགྲེལ་བ་འདི་མདོ་དང་རྒྱན་མ་སྐྱར་བའི་འགྲེལ་བར་
 བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ལྟར་ན་འགྲེལ་བ་འདི་

དབྱུངས་མཐའ་དང་རྒྱན་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་ལྔ་པར། ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པར། །ཞེས་སོགས་དབྱུངས་མཐའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་
པའི་བྱིར། བྱབ་བ་ཁས། ཁས་སྦངས་ནང་འགལ་ཡང་ཡོད་དེ། འགྲེལ་བ་ཤད་ཆིག་གསལ་
མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བའི་
འགྲེལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་གསལ་ཁས་སྦངས།

① འགོ་ལ་ཆགས་པས་ཀུན་ཆགས་མཛད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྒྲོར་བ་
 འགོད་པ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཆོས་ཅན།
 ཡུམ་གྱི་མདོའི་རྣམ་བཤད་ཅོམ་རིགས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་ལ་ཡུམ་གྱི་མདོའི་ཆོག་དོན་རྗེགས་
 བར་གསན་ནས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་མཁས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རོང་ལྷོ་ཀ་པ་ན་རེ། ² བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོའི་རྣམ་བཤད་
མཛད། རྟེན་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་མངོན་ཉོགས་རྒྱན་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། ཐོགས་མེད་གྱིས་
མཛད་པའི་དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་དེ། མདོ་རྒྱན་རྒྱར་བའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་རྒྱན་རྒྱར་བའི་འགྲེལ་པའི་ཐོག་མ་ཉི་མེད་རྒྱར་བ་
ནས་འཛིན་པར་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་ཁས་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་
འབྱུང་སློ་གྲོས་གྱི་འགྲེལ་པར། ³ འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གང་གིས་བྱང་མངོན་པར་
ཉོགས་པ་དང་རྒྱར་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་བྱ་ནང་གི་ཚུལ་ལ་
བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་སེམས་ཙམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེར་
འབྱུང་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་དེ་ལྟར་བཤད་པ་སྦྱ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་བྱིར་
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་

ན་མ་བྲལ། བྱེད་རང་ཚད་མར་འདོད་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཆིག་གསལ་ལས། ^①བསྟན་བཅོས་ཏེ། དེ་ཡང་བྲུད་པར་ཅན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱི་མདོ་རྣམས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོའི་རྣམ་བཤད་མཛད། །ཅེས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་བསྟན་བཅོས་མདོན་ཏྲིགས་རྒྱན་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། གཞན་ཡང་། ^②བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་མ་རྟེན་པར། །ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་བསྟན་བཅོས་མདོན་ཏྲིགས་རྒྱན་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། ཅེས་པའི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་ཅེས་མང་ཆིག་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

རང་ལུགས་ནི། རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་དེ། བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོའི་རྣམ་བཤད་མཛད། །ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཏེ། ཆིག་གསལ་ལས། ^③དེས་པའི་ཆིག་གི་ཚུལ་གྱིས་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། དེ་ཡང་བྲུད་པར་ཅན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གྱི་མདོ་རྣམས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཉིད་རྣམ་ངེས་དེ། རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གའི་འགྲེལ་བཤད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཉི་མེ་ཁོ་ནའི་འགྲེལ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་ཉི་མེ་གཞུང་འགྲེལ་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། མ་བྲལ་སྟེ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང་ལས། ^④འདི་ལ་ཉི་མེ་དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་ཟེར་བ་ནི་བརྟག་ ^⑤དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་སེམས་ཅམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ། འདོད་ན། དེ་སེམས་ཅམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། དེ་དེར་ཐལ། ཐོགས་མེད་གྱིས་རྒྱུ་ལྷ་མའི་འགྲེལ་བཤད་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་

ཏུ་གྲུབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

❶ འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད་དམ་པའི་སྒྲིད་པ་དང་མཐུན་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྗེ་བཙུན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པའི་ཐོག་མར་ཡུལ་ལ་བསྟོད་པུག་མཛད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་དམ་པའི་སྒྲིད་པ་དང་མཐུན་པར་སྟོན་པ་དང་། གདུལ་བྱ་གཞན་དག་ཡུལ་ལ་དང་བ་སྒྲིད་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། ❷ རྗེ་བཙུན་ལ་རང་དོན་དོན་གཉིར་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་ངལ་བ་ཞིབ་ཏུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་མཛོན་པར་རྗེ་གས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན། ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག །འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་པར་བྱེན་ཐེག་པ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྤྲགས་སྤྲེལ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་བྱེད་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི། ཁོ་ན་རེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ངག་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་ལ་སྒྱུར་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་ལ་རང་དོན་དོན་གཉིར་གྱི་སྒྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་ཚུལ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱང་སེམས་ཡིན་པའམ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །དེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེས་མཐོང་ལམ་དང་པོར་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་མཛོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་པར་གྱུར་པའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །རྒྱན་ཚུལ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཉི་བའི་སྤྲས་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། ཐུན་མོང་བ་པར་བྱེན་ཐེག་པ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྤྲུགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཐེག་
པའི་བྱེད་པར་བཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོ་མཛོན་དུ་
བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་
འདིར་པར་བྱེན་ཐེག་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤྲུགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞིག་ཡོད་པར་
ཐལ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་པར་བྱེན་ཐེག་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྤྲུགས་སྒྲ་
མེད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། འཆང་རྒྱ་བ་ལ་བསྐྱལ་
བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་གསག་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཆེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་
སངས་རྒྱས་མཛོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་
ན། འདོད་པ་དེ་ཡོད་པ་བྱད།

གཞན་ཡང་། མཐོང་ལམ་པར་གྱུར་པའི་ཇི་བཅུན་བྱམས་པ་ཡིན་ན་རྒྱན་ཚྭ་པ་
པོའི་ཇི་བཅུན་བྱམས་པ་དང་ཆེ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་པར་
གྱུར་པའི་ཇི་བཅུན་བྱམས་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །རྒྱན་ཚྭ་པ་པོའི་ཇི་བཅུན་བྱམས་པ་
སངས་རྒྱས་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་གང་
ཟག་གཅིག་ཡོད་དགོས་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཐོབ་པ་ལ་
བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་གསག་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་ས་
བཅུའི་ཡེ་ཤེས་འཐོབ་པར་རྒྱས་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་
སོང་། དེར་ཐལ། རྒྱན་ཚྭ་པ་པོའི་ཇི་བཅུན་བྱམས་པ་དེ་སྦྱོ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བྱང་
སེམས་གང་ཞིག །དེ་དང་ཆེ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཡོད་
པའི་བྱིར། དང་པོ་ཁས་སྒྲངས། གཉིས་པ་སོང་། དེར་ཐལ། གོང་གི་དེའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཇི་བཅུན་བྱམས་མགོན་མཛོངས་པ་ན་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་དུ་བྱོན་པའི་

ཆེ་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། དགའ་ལྡན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྗེ་བཙུན་
བྱམས་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོག་སྐྱེ་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྒྱན་ཚོམ་པ་
པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོག་སྐྱེ་བྱང་སེམས་ཡིན་པ་བྱད། འདོད་ན། རྗེ་
བཙུན་བྱམས་པ་མ་འོངས་པ་ན་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་དུ་བྱོན་པའི་ཆེ་རྟེན་དེ་ལ་གསར་དུ་
འཆང་རྒྱ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་འཆང་རྒྱ་
བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་འཆང་རྒྱ་བ་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གསར་དུ་འཆང་རྒྱ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་
འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོངས་སྐྱེ་ཡིན་ན་གནས་ངེས་པ་འོག་
མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་འདི་ལ་ལན་མི་ཐེབས་པ་ཁ་ཅིག །རྗེ་བཙུན་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་དུ་འཕོ་
ཁར་དགའ་ལྡན་དུ་རང་གི་སྐྱལ་པ་གཅིག་བཞག །འོག་མིན་དུ་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་
སེམས་སྐྱེ་བ་སྒྲངས། འོངས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་བྱས། དེ་རྗེས་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་དུ་མཛད་པ་
བཙུག་ཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག །རྗེ་བཙུན་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་དུ་འཕོ་
ཁར་ནམ་སྟོན་གྱི་ལུས་དགའ་ལྡན་དུ་བཞག །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་འོག་མིན་དུ་བྱིན་ནས་སྲིད་
པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་སེམས་སྐྱེ་བ་སྒྲངས། འོངས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་བྱས། དེ་རྗེས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ལུས་དེ་ཉིད་སྐར་དགའ་ལྡན་དུ་ནམ་སྟོན་གྱི་ལུས་ལ་ཞུགས་ཏེ་སྐྱེ་བ་མཛོན་པར་སྐྱེ་བའི་
མཛད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་སོགས་གསུང་རབ་ཆད་ལྡན་གྱི་ཤེས་བྱེད་གང་ཡང་
མེད་པར་བྱང་རྒྱལ་དུ་སྐྱབ་དག་གཞན་དུ་དགག་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟའི་བྱ་དམ་པ་ཏོག་
དགར་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆོས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས།^① ཚོས་ཀྱི་སྒྱུ་ལས་མ་གཡོས་པར། །སྒྱུ་ལ་པའི་རང་བཞིན་སྒྲ་
 ཚོགས་ཀྱིས། །སྒྱེ་བ་མངོན་པར་སྒྱེ་བ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོན་བསྐྱུ་ན།
 རྒྱན་ཚོམ་པ་པོའི་ཇེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། དགའ་ལྡན་གྱི་རྟེན་ཅན་
 གྱི་ཇེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 ཚོས་སྒྱུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྱེ་བ་མངོན་པར་སྒྱེ་བའི་མཛད་
 པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། སྒྲར་གྱི་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་ལུང་དོན་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། ཅ་ཏྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་སྒྲ་མ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྱེ་བ་
 གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་ལྟའི་བྱ་དམ་པ་ཏྟག་དཀར་པོ་ཡོད་པར་ཐལ།
 སྒྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་ཇེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 ཟེར་ན། འོག་ཏུ་དབྱུང་དོ། །ཁ་ཅིག །འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་།
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་ལུགས་ལ་ཇེ་
 བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ན། ཇེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་ལ།
 དེ་ལྟར་ན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་། དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པ་དབྱ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས།^② ཚུལ་འདི་ལྟར་ན་
 བཙུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་
 སོ། །ཞེས་པ་དང་།^③ ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་ལྟར་ན་ཀུན་བཏུས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་དང་པོ་
 དགྲ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་། ཐ་མ་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་འདི་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་
 འཐད་དེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་སྟེ་

གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
མདོན་ཉོགས་རྒྱན་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་
ཅད་དུ་བྱམས་པ་ཞེས་པའི་མཆན་མི་འདོར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་
གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱམས་པ་ཞེས་པའི་མཆན་མི་འདོར་བར་མདོ་ལས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ཞིང་། རྒྱན་ཚོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་
ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་དག་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེར་
གྱུར་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཉགས་བྱབ་སྟེ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་ཀུན་དགའ་བོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲ་བ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་
དགའ་བོའི་མིང་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་འགོ་མཆམས་^❶འོག་ཏུ་དབྱེད་དོ། །ཅ་
བར་འདོད་ན། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་དེ་རྒྱན་ཞུགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲ་བ་ཡོད།
དེ་དག་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་དག་བཅོམ་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་བྱབ་ཐོག་དང་ཉགས་ཉགས་ཐོག་ཏུ་སོང་སྟེ། དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་
ལ་གནས་པའི་ཀུན་དགའ་བོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་དགའ་བོས་
ཆེ་དེ་ལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །ས་བཙུ་པ་ལ་གནས་པའི་རྗེ་བཙུན་
བྱམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་སེམས་ཙམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེར་
གྱུར་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པ་ཁས། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་འགྲེལ་ཙམ་
པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དེ་སློབ་
དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བཙུ་བ་ལ་གནས་པའི་བྱམས་པ་ཞེས་པའི་མིང་
ཅན་དེ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དེར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པར་གྱུར་
པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
དབྱུ་མ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱན་ཙམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ལ། རྒྱན་ཙམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་
བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་བྱང་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་
མདོན་ཏྲགས་རྒྱན་ཙམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་གང་ཞིག །བསྟན་བཅོས་མདོན་ཏྲགས་རྒྱན་བྱིད་
ཀྱིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ལ། རྒྱན་ཙམ་པ་པོའི་རྗེ་
བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་བྱང་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་
ཡིན་ན་རྒྱན་ཙམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་པ་
ཤུག་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གསུང་པ་པོའི་སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཟས་གཙང་གི་སྤྲུལ་སྤྱུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པ་
ཤུག་ཐུབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྤྱུ་ཡིན་དགོས་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། དེ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དེ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་དང་ཉགས་གཉིས་ཀ་སོང་བས་གསུམ་ག་ཁས།

གཞན་ཡང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཡིན་ན་རྒྱན་ཚུལ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་མངོན་ཉྒྱགས་རྒྱན་ཡིན་ན་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྗེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་ཉྒྱགས་རྒྱན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་ཉྒྱགས་རྒྱན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་ཉྒྱགས་རྒྱན་མེད་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་མངོན་ཉྒྱགས་རྒྱན་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་མ་བརྩམས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མ་གྱུབ་ན། རོན་གྱིས་དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་མངོན་ཉྒྱགས་རྒྱན་ཡིན་ན་དེས་བརྩམས་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཞེས་སྒྲིབ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཞེས་སྒྲིབ་དེ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཞེས་སྒྲིབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཞེས་སྒྲིབ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཞེས་སྒྲིབ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཞེས་སྒྲིབ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁ་ཅིག །རྒྱན་ཚུལ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་

བྱམས་པ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན། ཞེས་ཟེར། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་
སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བའི་མཛད་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཞིང་འདིར་སྟོན་པའི་འཁོར་དུ་བྱོན་པའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་
མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞིང་གཅིག་ཏུ་
མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། མཛོད་ལས། ^①སྟོན་ཅིག་གཉིས་མིན་སངས་རྒྱས་བཞིན། །ཞེས་བཤད་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ །རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་མངོན་
པར་སྐྱེ་བའི་མཛད་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
འདྲ་བའི་མཛད་པ་དེ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱལ། ཏྲགས་གྲུབ་
སྟེ། མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཀུན་བརྟུས་གྱི་དར་རྒྱུ་ལས། ^②འདི་ནམས་གང་ཟག་གང་ཡང་རུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
མ་ཡིན་གྱི། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཇི་
ཟེར་རྒྱལ་པོ་རབ་དགའ་གདུལ་བའི་ཕྱིར་དུ། བེ་མང་མཁན་གྱི་གཟུགས་སུ་སྤྱལ་པའི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་མཛད་པ་དེ་མཆོག་གི་སྤྱལ་
སྤྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱུ་བ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་སྟོན་པ་ལྷ་ཀྱ་ཐུབ་
པའི་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཇི་ཟེར་རྒྱལ་པོ་རབ་དགའ་དེ་སྟོན་པ་ལྷ་ཀྱ་
ཐུབ་པའི་སྤྱོད་པའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བཟོ་བོ་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་དེའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཆོན་གཞི་ཞིག་^③ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཡང་མ་ཡིན། རྒྱན་ཚུལ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ཞེས་
ཟེར་ན། རྒྱན་ཚུལ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒར་བཞིན་ནོ། །

རང་ལུགས་ནི། སྐབས་འདིའི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རོང་རྒྱུག་པ་
ན་རེ། གཞུང་འདི་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་ལ་སྒྱུར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱམས་པ་ལ་རང་དོན་
དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲིལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་ཁོ་ནར་
སྤང་བས་སོ་ཞེས་ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ། རྣམ་བཤད་སྤང་བོ་རྒྱན་ལས། ❶ རྗེ་བཙུན་ལ་རང་
དོན་དོན་གཉེར་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་ངལ་བ་ཞིབ་ཏུ་
མ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་མདོན་པར་རྗོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་
ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
དབང་དུ་བྱེད་ན་ནི། རང་དོན་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་ལ་ཆོས་སྐྱེད་དགོས་པར་མ་མཐོང་ན་
རང་དོན་དུ་ཞིབ་རྒྱུང་པས་ཆོག་པར་འཇིན་པ་བསྒྲིག་མི་ཏུས་ལ། དེ་མ་སྒྲིག་ན། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མི་རྗོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་དོན་ཆོས་སྐྱེ་ལ་
དོན་གཉེར་ས་བཙུ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་རང་
དོན་གྱི་སྐྱེ་དང་གཞན་དོན་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡང་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་
རོ། ། ཞེས་གསུངས།

འདིའི་དོན་རོང་རྒྱུག་པའི་ཚུད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་སྐད་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནམ། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་རྒྱ་

མཆན་གྱིས་དེ་སྐད་སྤྲོ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་
 པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་མཆོད་བརྗོད་གི་ངག་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དེ།
 དེ་ལ་རང་དོན་དོན་གཉིས་གྱི་སྒོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྤྲོ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་
 ངལ་བ་ཞིབ་ཏུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མཆོད་བརྗོད་གི་ངག་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་རྗེས་སུ་
 བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་གང་ཞིག །གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་ངོར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་
 པ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ངོར་དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ན་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་
 བའི་ངོར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དངོས་པོའི་
 གནས་ཆོད་ལ་དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་སྐབས་མ་ཕྱེད་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་ལྟར་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་རང་དོན་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་ལ་ཆོས་སྐྱོད་གོས་པ་མ་
 མཐོང་བར་ཐལ། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉིས་
 གྱི་སྒོ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་རང་དོན་དུ་ཞིབ་རྒྱུ་པས་ཆོག་པར་འཇིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་ཐལ་
 ལོ། །

གཞན་ཡང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་རྒྱད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉིས་གྱི་སྒོ་ཡོད་
 པར་ཐལ། དེ་ས་བཙུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་གང་ཞིག །བྱང་སེམས་ས་བཙུ་པ་
 བའི་རྒྱད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉིས་གྱི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། བྱི་མ་མ་གྲུབ་ན།
 དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་རང་དོན་ཆོས་སྐྱོད་དོན་གཉིས་གྱི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་མ་
 དོན་ཆོས་སྐྱོད་དེ་རང་དོན་གྱི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་རང་དོན་གྱི་སྐྱེ་དང་
 གཞན་དོན་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས། ^༡རང་དོན་
 གཞན་དོན་དོན་དམ་སྐྱེ་དང་ནི། །དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཀུན་རྩོབ་སྐྱེ་ཉིད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིའི་ཐུན་མོང་བ་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
 དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། ^①རྒྱུད་སྒྲ་མའི་དར་རྒྱུ་ལས། གདུལ་བྱ་ཐུན་
 མོང་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། དེས་པའི་དོན་དུ་
 མ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱམས་པ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་མངོན་པར་རྗོགས་པར་སངས་
 རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་
 ཀྱང་། ^②དེ་དག་དངོས་པོ་ལ་སངས་རྒྱལ་ཀྱང་། སངས་རྒྱལ་པའི་མཛད་པ། གདུལ་བྱ་
 རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མི་སྟོན་པ་མི་འགའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞིང་འདིར་སྟོན་པའི་འཁོར་དུ་
 སྟོན་པའི་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཅོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
 རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉམས་ཁས།
 འདོད་ན། རྣམ་བཤད་ལས། ^③རྗེ་བཙུན་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་
 རི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་ངལ་བ་ཞིབ་ཏུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྟོན་མེད་དེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། མཆོད་
 བརྗོད་ཀྱི་ངག་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་ལ་སྦྱར་བ་མི་འཐད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། རྗེ་བཙུན་ལ་
 རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་མེད་པ་བཀོད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་ངལ་བ་ཞིབ་ཏུ་མ་
 བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ངག་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་
 གསུངས་པ་གང་ཞིག །གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་དོར་རྗེ་བཙུན་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་
 སྒྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཐལ་
 འགྱུར་དེའི་རྩ་བར་མ་བྱས་པའི་ལན་ནི། སྟོན་པ་ལྷན་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
 རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་དོན་མཐར་ཕྱིན་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འབྱུང་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཉོན་པ་ཤྱུ་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་
མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞན་དོན་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས།
རྟགས་བྱབ་སྟེ། དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་ཡོད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་ཆོས་སྐྱེད་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་ན། རང་
དོན་ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་ཐེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་ཆོས་སྐྱེད་དོན་གཉེར་གྱི་
སྒོ་མེད་པས་བྱབ་པར་ཐལ། མ་བྱུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་པ་ཤྱུ་ཐུབ་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱུང་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱུང་ཐོབ་ཐེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་
རྒྱས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་
ལས། གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་
འདུན་པ་དང་མཆོངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱང་པར་ཅན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མཆན་
ཉིད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་ཆེན་ལས་ཀྱང་། ^❶ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དོན་དུ་ཐོབ་བྱ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མཆན་ཉིད་
རྫོགས་པར་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། འབྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལེགས་ཤིང་།
མདོན་རྫོགས་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་དང་ལུགས་འདི་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་སྤོང་འདོད་ཀྱི་སྒོ་
མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་ཁས།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤོང་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སོ་ཐར་གྱི་
སྒོ་མ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་གཞན་དོན་དུ་
རྫོགས་བྱང་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་
གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེས་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་གང་ཞིག །དེ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྤྱི་ཡང་མ་ཡིན། དེ་སྤྱི་བ་སྤྱལ་སྤྱི་ཡང་མ་
ཡིན། དེ་བཟོ་བོ་སྤྱལ་སྤྱི་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། དེ་སྤྱི་བ་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན་པར་
ཐལ། ལྷའི་བྱ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོ་སྤྱི་བ་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་དར་རྒྱུ་
ལས།^①འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ཐོག་མར་སྤྱི་བའི་ཚུལ་ཉོན་པ་དགའ་ལྡན་དུ་ལྷའི་བྱ་དམ་པ་
ཏོག་དཀར་པོ་ལྷ་བྱར་མཛོན་པར་སྤྱི་བ་དང་། དེ་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་
དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་ནི་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་འཕོ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག །རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སྤྱི་བ་སྤྱལ་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་མཆོག་གི་
སྤྱལ་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྤོང་གི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་
པའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །བསྐལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྤོང་པོ་གང་རུང་
ཡིན་ན། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་

པའི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་
རྒྱས་བྱམས་པ་ཡིན་ན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་
པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་འོག་ཏུ་དབྱེད་དོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་
སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་དེ་བྱམས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
འགྲིག། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཞེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
སྟེ། སྙིང་རྗེ་ཡིན་ན་ཞེས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་ཞེས་པ་ཡིན་པར་
ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡིན་ཀྱང་
སྟེ་བ་མངོན་པར་སྟེ་བའི་མཛད་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་མ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་
དེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ^❶ཆོས་ཀྱི་སྟུ་ལས་མ་གཡོས་པར། །སྟུ་ལ་པའི་རང་བཞིན་སྣ་ཆོགས་
ཀྱིས། །སྟེ་བ་མངོན་པར་སྟེ་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྟེ་བ་
མངོན་པར་སྟེ་བའི་མཛད་པ་དེ་མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་
གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་མི་
རྒྱས་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་དར་རྟེན་ལས། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་འཕོ་བའི་མཛད་པ་དེ། མཛད་
པ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་འདམ་ག་
ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་པོ་གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡོད་དེ། སྟོན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མཛད་པ་
བཙུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དགུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་། ཐ་མ་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཛད་པར་ཀུན་བརྟུས་ལས་བཤད་པ་དེ་སྤྱི་ལོ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤེད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་འདོད་
པའི་ཉེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་མེད།
གཞན་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ཡོད་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉིས་
ཀྱི་སྒོ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་རང་དོན་ཆོས་སྤྱོད་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེའི་རྒྱད་ལ་གཞན་དོན་གཟུགས་སྤྱོད་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་
གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་གཞན་དོན་དོན་
གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་མིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་
ཆོས་ཅན། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐྱལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་ནང་
ཆོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་དེ་བྱང་སེམས་ཉེ་
པའི་སྤྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་བྲུབ་སྟེ།
བསྐྱལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྟོང་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱལ་བཟང་གི་
སངས་རྒྱས་བཞི་པ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལྷ་ཀྱུ་ཐུབ་པ་
མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། མཆོག་གི་
སྤྱལ་སྤྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་སྤྱོད་བ་སྤྱལ་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དེ་ཁྱོད་གང་ཞིག ། དེ་སྤྱོད་བ་སྤྱལ་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་

སྟེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། མགོན་པོ་བྱམས་པ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་བཟུང་པའི་ཆེ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་ཞེས་
བརྗོད་ཅིང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཞེས་མི་བརྗོད་ལ། དེ་དགའ་ལྡན་དུ་བཞུགས་པའི་ཆེ་ན་
རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཞེས་མི་བརྗོད་ལ། མ་
འོངས་པ་ན་འཇམ་བུའི་སྤྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཆེ་ན། ཡང་དག་པར་
རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཞེས་མི་བརྗོད་
པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་དང་བྱམས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ན། སངས་
རྒྱས་བྱམས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ན། དེ་
སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ལྟ་
ཐུབ་པ་ཡིན་ན། གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཡིན་ན་དེ་
ཡིན་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར། མ་ཁྲབ་ན་སོང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱམས་པ་
ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་དང་
བྱམས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཉགས་སྒྲ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། ཉགས་ཁྲབ་ཁས། འདོད་ན། གཞི་ཐུབ་ན་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག །རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཡང་མ་ཡིན། རྒྱན་ཅོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། རྒྱན་ཅོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ།
མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མ་ཁྲབ་ན། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་
སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་

ཀྱས་དེ་སངས་ཀྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཉགས་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། མ་འོངས་པའི་སངས་ཀྱས་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱལ་པ་བཟང་པོ་འདི་
ལ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱིའི་མཛད་པ་སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བའི་མཛད་པ་
ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པ་ན་འཆང་ཀྱ་འགྱུར་ཡིན་
པས་མ་འོངས་པའི་སངས་ཀྱས་ཡིན་པའམ། མ་འོངས་པ་དང་སངས་ཀྱས་ཀྱི་གཞི་
མ་ཐུན་ཡིན་པས་མ་འོངས་པའི་སངས་ཀྱས་ཡིན་པ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་མ་
འོངས་པའི་སངས་ཀྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མ་འོངས་པ་དང་
སངས་ཀྱས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡང་མ་ཡིན། མ་འོངས་པ་ན་འཆང་ཀྱ་འགྱུར་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མ་འོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱོད་སངས་
ཀྱས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཅ་བར་མ་ཐུབ་པོ། ཁོ་ན་རེ། ཀྱན་ཅོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་
བྱམས་པ་བསྐྱལ་བཟང་སངས་ཀྱས་སྟོང་གི་ནང་ཆོན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མ་འོངས་པའི་
སངས་ཀྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཟེར་ན་མ་ཐུབ།

གཞན་ཡང་། ཀྱན་ཅོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་ཀྱས་ཡིན་པར་ཐལ།
ཀྱད་ལྷ་མ་ཅོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་ཀྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱད་ལྷ་མའི་
དར་རྒྱུ་ལས། ❶གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་འགའ་ཞིག་གྱང་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་
ལྟར་གསུངས་ཀྱི། དེས་པའི་དོན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱམས་པ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་
སྐར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་ཀྱས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་ཀྱན་ཅོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་ཀྱས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཐུགས་
ཀྱད་ལ་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་བཟུན་པའི་ལམ་རིམ་རྫོགས་པར་འབྱུངས་ཟེན་པའི་

ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ❶ དེ་དག་གིས་ནི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་
འབྱུངས་པའི་རྗེས་འགོ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ལྷོག་པ་ཤུགས་ལ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མདོ་ལས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་། བཟང་སྦྱོང་དང་།
ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། ❷ བཙུན་ལྷན་འདས་འཕགས་པ་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་
བས་ཀྱང་། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས། ❸ སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ཡང་ང་མི་
འཆི། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱལ་བུ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་སོ་སྐྱེ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱལ་བ་བཟང་
པོ་འདི་ལ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱིའི་མཛད་པ་སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། སྟོན་པ་ཤུགས་ཐུབ་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་མ་འོངས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ།
རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་དགའ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བ་མདོན་པར་སྐྱེ་བའི་
མཛད་པ་སྟོན་པའི་ཆེ་ཞིང་གཞན་དུ་སྐྱེ་བལྟམས་པ་དང་། མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
རྒྱས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་མཛད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
སྟོན་པ་ཤུགས་ཐུབ་པས་ཞིང་འདིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་མཛད་པ་བསྟན་པའི་ཆོ།

དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཞིང་གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་དང་། བདུད་བརྒྱལ་བ་དང་། རབ་ཏུ་
བྱུང་བའི་མཛད་པ་སོགས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྟན་པའི་བྱིར།

ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་དོན་དང་།
མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་
བྱང་འདས་ཐོབ་པའི་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་གཞི་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་
འདས་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གདུལ་
བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ལམ་ཤེས་ལ་
བརྟེན་ནས་དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་
འཁོར་བསྐྱོར་^❶བའི་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་
བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་བྱིར། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཆོས་
ཅན། མཁྱེན་གསུམ་ལ་བྱག་འཆལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྒོ་གསུམ་གྲུས་པའི་སྒོ་ནས་
འདུད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། གོ་རིམ་ངེས་པ། བྱངས་ངེས་པ། ཡུམ་སྤྲུལ་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པ།
བསྟོད་ཡུལ་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རོང་རྒྱུག་པ་ན་རེ། མཆོད་
བརྗོད་དུ་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་གོ་རིམ་བཤའ་བ་ནི། མདོའི་སྒྲེང་གཞིའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་
པར་དེའི་སྒོ་ནས་དང་པོར་གཞི་ཤེས་ལ་བསྟོད་པའམ། ཡང་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་
ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་ཞུགས་པའི་ཆེད་དུ་དང་པོར་གཞི་ཤེས་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་
ཟེར་ན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་མཆོད་བརྗོད་སྒྲེང་གཞི་དང་སྦྱར་
བའི་བཤའ་བ་མ་མཛད་པའི་བྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲེང་གཞིའི་བཤའ་བ་དགོས་
འབྲེལ་གྱི་མཐུག་ཏུ་མཛད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་

གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མེད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། བསྟན་བཅོས་མངོན་ཏྲོགས་
 རྒྱན་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་གང་
 ཞིག་ཁྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡང་ཡོད། ཁྱེད་ཀྱི་ཆེད་
 དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
 ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་བྱིར་དེ་ལྟར་བསྟོན་པ་
 ཡིན་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡང་ཡིན།
 ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་
 ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཐེག་པ་ཆེན་
 ཐོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། གླུ་མ་འདིར་དེ་ལྟར་བྱའི་གདུལ་བྱ་
 སྤྱིད་ཀྱང་། ཞེས་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནས། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་
 འཇུག་པ་ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གླུ་མ་གཉིས་པར་དགག་གོ།

ཁ་ཅིག་ཤེས་ཤེས་འཕྲོག་པ་ལ་གཞི་ཤེས་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་རྒྱ་
 མཆན་གྱིས་དང་ཐོར་གཞི་ཤེས་ལ་བསྟོན་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་
 མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་ཐོ་བའི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་
 ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ཤེས་ཤེས་འཕྲོག་པ་ལ་སྟོན་བྱ་འབྲིང་དང་
 ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་མི་ཏྲག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་
 མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པས་མི་ཏྲག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲོགས་
 པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ནི། མཆོད་བཟོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དང་པོར་གཞི་ཤེས། དེ་རྗེས་ལམ་
ཤེས། དེ་རྗེས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་བསྟོད་པ་དེ་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ལམ་ཉམས་
སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་
སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློ་མ་སྦྱངས་པར་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་
ལམ་གྱི་རིམ་པས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱད་ལ་མི་སྟེ། དེ་མ་སྐྱེས་ན་ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་དང་། ལམ་ཤེས་སོགས་རྒྱད་ལ་མི་སྟེ་བས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་
རིམ་པ་རྒྱད་ལ་སྟེ་བ་ལ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བསམ་པ་
སྦྱངས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡུམ་ཡིན་ན་
འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པས་བྱིར་སྟེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡུམ་
དེ་ལ་མཁྱེན་པ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་ཡུམ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་
ཀྱང་དང་པོའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་ཉན་ཐོས་
མཐོང་ལམ་པའི་ཡུམ་གཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་
མཆོག་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱོད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། གང་དང་ཡང་དག་ལྟར་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་ཡུམ་ཡིན་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་ཡུམ་ཡིན་ན་འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་
ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡུམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་

སངས་རྒྱལ་ལུ་འཕགས་པའི་ཡུམ་ཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་བསྟན་དོན་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་
མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་
འཕགས་པའི་ཡུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལྷགས་ནི། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡུམ་དེ་ལ་མཁུན་པ་གསུམ་
དུ་གངས་ངེས་ཏེ། དེ་ལ་མཁུན་པ་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད། དེ་ལས་གངས་མང་ན་མི་
དགོས་ཤིང་། ཉུང་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མཁུན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་སྐབས་
འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡུམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅུ་བར་མ་ཁྱབ་པོ། །

གསུམ་པ་ཡུམ་སྐུ་གི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །མཁུན་གསུམ་འཕགས་པའི་ཡུམ་
ཡིན། ཞེས་ཟེར་ན་རྣམ་མཁུན་སངས་རྒྱལ་ལུ་འཕགས་པའི་ཡུམ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱལ་ལུ་འཕགས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་དེ་དང་
དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱལ་ལུ་འཕགས་པའི་མཁུན་པ་སངས་རྒྱལ་
འཕགས་པ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱལ་ལུ་འཕགས་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་གི་མཁུན་པ་ཁྱོད་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལམ་ཞུགས་གི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁུན་སངས་རྒྱལ་ལུ་འཕགས་པའི་ཡུམ་མ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་
ཡིན། ཞེས་ཟེར་ན། རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་བ་ཁྱོད་གི་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁུན་དང་རྒྱལ་བ་གཉིས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་

བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཡུམ་སྲས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡུམ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་
སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་དགོས། རྣམ་མཁུན་གྱི་སྲས་ཡིན་ན་རྣམ་མཁུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་དགོས་
ཏེ། འབྲེལ་པ་ལས། ❶ སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་སྐྱེན་པར་མཛད་པ་ནི་གདོན་མི་བ་བར་
སྤྱིད་པ་ཉིད་དེ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྤྱིད་པོ་རྒྱན་ལས། ❷ མཁུན་པ་སྤྲ་མས་འཕགས་
པ་བྱི་མ་སྐྱེད་ཅིང་ཉེར་ཞི་ལ་སོགས་པའི་བཞེད་དོན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་ཡུམ་དང་སྲས་ནི་
བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འཕགས་པ་དེའི་ཡུམ་ཡིན་ན་འཕགས་པ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པ་དེའི་སྲས་ཡིན་ན་འཕགས་པ་དེའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
རྒྱར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྒྱལ་བའི་སྲས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྒྱལ་བའི་སྲས་
འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
རྒྱལ་སྲས་ཡིན་ན། རྒྱལ་བའི་སྲས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་
པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། སྐམ་ལས་སྐྱེས་པའི་བརྒྱ་ཆོས་ཅན། མཆོ་ལས་སྐྱེས་
པར་ཐལ། མཆོ་སྐྱེས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས།

བཞི་པ་བསྟོད་ཡུལ་གྱི་མཁུན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་ལ། ཁ་ཅིག །རང་སྲས་
འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་སྐྱབ་ཆོགས་སྐྱབ་རུས་གྱི་འཕགས་རྒྱུད་གྱི་མཁུན་པ་དེ། རྒྱན་
གྱི་མཆོད་བརྗོད་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་

སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་ཆོག་གསུམ་ལམ་ཆོས་ཅན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁའ་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མཆོན་ཉིད་དེ་
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་
ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་
ཀྱི་མཁའ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐབས་འདིར་ཤུགས་ལ་བསྟན་
པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ❶ ཉན་ཐོས་དང་དེའི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་སྐུ་འཕགས་པ་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་རྒྱན་
ཅོམ་པ་པོའི་བསྟོན་པུག་གི་ཡུལ་དུ་དམིགས་པ་དེ། རྒྱན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་
གྱུར་པའི་ཡུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་དུ་
ཡོད། ཅེས་ཟེར་ན། ཉན་པ་ཤུགས་ལ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། ཉགས་གསལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། མཆོག་གི་སྦྱུ་སྦྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
ཡུམ་གྱི་མཐོང་ཡིན་ན་ཡུམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཐོང་ཡིན་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན་སྟེ། ཁ་ཅིག །རང་སྐུ་འཕགས་པ་ཞེས་པའི་དོན་སྟོན་ཆོག་སྦྱོར་རུས་ཀྱི་
མཁའ་པ་དེ་རྒྱན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ལ།
ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སྦྱོར་གྱི་སྐུ་སྦྱོར་བའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རྒྱལ་བའི་སྐུ་སྦྱོར་བའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་མཁའ་གྱི་སྐུ་སྦྱོར་
གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་

སྤྲུལ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། རྒྱལ་
བའི་སྤྲུལ་སྤྱུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྤྲུལ་
གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་
དེ་རང་སྤྲུལ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། རང་འགལ་ལོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྤྲུལ་སྤྱུ་གྱུར་པའི་ཉན་རང་མེད་པར་ཐལ། དེ་
འབྲས་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཆོག་གསལ་ལས། ^①རྣམ་པར་ངེས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་ཆེ་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེ་བཙུན་ཁོ་ནའི་ཡུམ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་གཡུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ནི། བྱད་མེད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་ཡུམ་འདིས་ག་ལ་སྐྱེད།
ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་ནི་འབྲེལ་མེད་དེ། ལྷང་དེའི་དོན་ནི། ཡུམ་ཡིན་ན་འབྲས་
ཡུམ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་འདོད་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ལྷགས་ཡིན་
པས་སྐབས་འདིར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཡུམ་ཡིན་ན་མཁྱེན་པ་ཡིན་པས་
བྱུང་ཟེར་ན། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོག་གསལ་ལས་
སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་
ཡུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ^②ཐེག་མཆོག་ལ་མོས་ས་བོན་ཤེས་རབ་
ནི། །སངས་རྒྱས་ཆོས་སྐྱེད་མ་དང་བསམ་གཏན་གྱི། །བདེ་བའི་མངལ་གནས་སྙིང་རྗེའི་
མ་མ་ཅན། །གང་ཡིན་དེ་དག་ཐུབ་པའི་རྗེས་སྐྱེས་སྤྲུལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཡུམ་ཡིན་ན་མཁྱེན་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་
བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཡུམ་སྐྱུ་མ་ལྟ་མཛེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
རང་སྤྲུལ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་སྟོན་པ་ལྷན་ཐུབ་པའི་

ཡུམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེའི་ཡུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་བེར་ན། སྒྲུབ་སྒྲུབ་གཙན་འཛིན་
དེ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཐུབ་པའི་སྒྲུབ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུམ་སྒྲུབ་མ་ལྟ་མཛེས་དེ་དེའི་ཡུམ་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་ཐལ།
རང་གི་ཡབ་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱལ་བའི་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས།

རང་རེས། སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡུམ་ཡིན་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་གྱི་
མཆོད་བཟོད་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུམ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། རྩེ་
བཙུན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ཅོམ་པའི་ཐོག་མར་མཁུན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པའི་སྟོ་
ནས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་དེ་ཡུམ་མཐའ་དག་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་བེར་ན། མ་བྱུང་སྟེ།
ལྷག་མེད་བྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་དེ་བྱིད་རྒྱལ་བསྐལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་
སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན་སོང་། དེ་ལ་བྱུང་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་དེ་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་རྒྱལ་བསྐལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་པ་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། ལྷག་མེད་བྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་
ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་རྒྱལ་བསྐལ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །དངོས་པོ་བརྒྱད། རྒྱན་གྱི་མཆོད་བཟོད་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུམ་ཡིན།
ཞེ་ན། དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲུབ་
ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཞེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོག་གས་ལམ་
རྒྱན་གྱི་མཆོད་བཟོད་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུམ་མ་ཡིན་བེར་ན། རེ་ཞིག །དེར་ཐལ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་ཡུམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་བཅས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཡུམ་དེ་ལ་
བྱག་འཆལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་སྤྲས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྐྱབ་རུས་ཀྱི་
མཁྱེན་པ་དེ། རྒྱན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུམ་གྱི་མཆོད་ཉིད་ཡིན། བྱས་
པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན།
མཆོད་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོད་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲས་སུ་གྱུར་པའི་
འཕགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཚོགས་སྦྱོར་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རང་སྤྲས་
འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྐྱབ་རུས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་
མཁྱེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་
ལམ་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྐྱབ་རུས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཡུམ་
ཡོད། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ་དེའི་ཡུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། མཆོད་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོད་བྱ་
དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲས་སུ་གྱུར་
པའི་འཕགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་གྱུར་པའི་མཁྱེན་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་
ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་
 ཡིན་ན་ཆུ་བོའི་རྒྱན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ལྷགས་དང་
 བོ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་གྱུར་
 པའི་ཞེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཞེས་པ་གང་ཞིག །རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་མཆོམས་
 སྐྱོར་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཡོད་
 པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་རྣམ་དག་མེད་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར། རིག་པ་སྐད་ཅིག་
 དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་སྤྲ་མར་གྱུར་པའི་རིག་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རིག་
 པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་སོང་། དེ་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རིག་
 པ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཡིན་ན་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་གྱུར་པའི་རིག་པ་མེད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཡིན་ན་རང་གི་རིགས་འདྲ་
 ཕྱི་མར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁུན་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ལྷགས་གཉིས་པ་མི་
 འཐད་དེ། ཆུ་བོའི་རྒྱན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ཉི་ལྔ་མེད་པར་གཞན་དོན་བྱེད་
 པའི་དཔེ་ཡིན་པས་འབྲེལ་མེད་དོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་
 འཕགས་པའི་ཡུམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་བཞེད་དོན་སྤྲོད་ཆོགས་སྐྱབ་རུས་ཀྱི་མཁུན་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། མཆོན་ཉིད་དེ་འཐད་པ་བྱད། ཉགས་གྱུབ་སྟེ། མཆོག་གི་
 སྤྱལ་སྤྱས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་བདག་རྒྱུད་དུ་གྱུར་པའི་མཁུན་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །ཟེར་ན་ཅ་བར་མ་ཁྲབ་པོ། །

❶ ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་དོན་
 དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་ཚོན་

ཆོས་ཅན། ཡུམ་གྱི་ངོ་མོ་ལ་དང་བ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཁུན་གསུམ་ཡོད་པ་ཆད་
མས་གྲུབ་ནས་ཡུམ་ལ་དང་བ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཡུམ་གྱི་རྒྱས་པ་ལ་དང་བ་
སྐྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཁུན་པ་གསུམ་པོ་དེ་རང་སྤྲས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་ཕུན་
ཆོགས་སྐྱབ་རྒྱས་སུ་ཆད་མས་གྲུབ་ནས་ཡུམ་ལ་དང་བ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞི་ལམ་རྣམ་
གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་
གང་རུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་བཞེད་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ་
དང་། དེ་གཞི་གཞན་གྱི་སྟངས་ལོག་གྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་
ཁ་ཅིག །རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་
ཆོས་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རང་
རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་
ཆོགས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞན་སྐྱེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཡོད་པར་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་
བ་མེད་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན། ཐ་སྙད་དུ་གཞན་སྐྱེ་ཁས་
ལེན་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཕྱིར་
དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམ་དཔྱད་ན། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འཇུག་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མཆན་ཉིད་གསུམ་ག་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དུ། ཞེས་རབ་སྒྲོན་མེ་དང་དབྱུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པར་བྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཞེས་པར་བྱའོ། །

ཁོ་ན་རེ། སྒྲོ་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་
གྲུབ་པ་དེ། དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་
པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པའི་གྲུབ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན།
རྟག་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་གི་མཆན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྲབ་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྟག་པས་བཏགས་ཅམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟག་པས་བཏགས་ཅམ་དང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སེམས་ཅམ་པས་འཇོག་ཞེས་པར་ཐལ། དེ་རང་རྒྱད་པས་འཇོག་
ཞེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སེམས་ཅམ་པས་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ།
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་རང་མཆན་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། མ་
གྲུབ་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་མཆན་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སྤྱི་མཆན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ❶ལམ་རིམ་རྒྱུད་བ་དང་སྒྲུལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ❷ཞེས་པ་ཡིན་ན་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་དགོས་པས་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ལ། ཡང་ལོག་
གཉིས་སུ་མི་འབྱེད་ལ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀྱན་རྫོབ་ལ་རང་གི་མཆན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཀྱན་རྫོབ་དང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཀྱན་རྫོབ་གཉིས་

སུ་འབྱེད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་མཆན་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཞེས་ཟེར་ན། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་
 དང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞི་མ་ཐུན་རང་རྒྱད་པས་འཛོག་ཤེས་པར་ཐལ།
 དེ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་འཛོག་ཤེས། དེ་ཀ་མ་ལ་གྲི་ལས་ཀྱང་འཛོག་
 ཤེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེས་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
 འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རིགས་འགྲོ། གཞན་ཡང་། དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་བདེན་གྲུབ་
 ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྩས་སུ་གྲུབ་ན་རྩས་ཡོད་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
 པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལམ་རིམ་གྱི་ལུང་དེས་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་ན་རང་གི་མཆན་
 ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་ཀྱན་རྫོབ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་
 ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཀྱན་རྫོབ་དང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཀྱན་རྫོབ་གཉིས་སུ་
 ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཆོས་
 ཅན། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །གཞི་ལམ་རྣམས་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ།
 བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་ཡང་མེད། བདེན་པའི་དུ་མར་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
 བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆ་བཅས་ཡིན་ན་སྤང་
 ཚུལ་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྤང་ཡང་གནས་ཚུལ་ལ་རང་གི་ཆ་
 ཤས་རྣམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེ་ཡིན་ན་བདེན་པར་མེད་པས་ཁྱབ། དེ་
 ཡིན་ན་བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཆ་བཅས་ཡིན་ཏེ།
 ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཆ་བཅས་དང་ཆ་མེད་དངོས་འགལ་ཡིན། ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་

པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། སྤང་ཚུལ་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་
དོ་ཤོ་ཐ་དད་དུ་སྤང་ཡང་གནས་ཚུལ་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་དོ་ཤོ་གཅིག་ཡིན་པར་
ཐལ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས། འདོད་ན། རྩོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། གནས་ཚུལ་ལ་གྲུབ་པར་ཐལ། གནས་ཚུལ་ལ་རང་
གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་དོ་ཤོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཆ་བཅས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས། འདོད་ན། གནས་ལུགས་ལ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་པར་
གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་དེ་ཆོས་ཅན། གནས་ཚུལ་ལ་གྲུབ་པར་ཐལ། དངོས་གནས་
ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ།

གཞན་ཡང་། ཆ་བཅས་དང་ཆ་མེད་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། དངོས་འགལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆ་མེད་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་
བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་བ་དེ་གཞི་ལམ་རྣམས་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་སྒྱུབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་ན། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་
མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་པའི་
གཅིག་གྲང་ཡོད། བདེན་པའི་དུ་མ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱམ་པའི་
ཆོས་ཉིད་དེ་བདེན་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
བདེན་པ་གང་ཞིག་ཤིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། ཀ་པའི་ཆོས་
ཉིད་དང་བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་བདེན་པའི་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་པ་
གང་ཞིག་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

དེར་ཐལ། ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བདེན་པའི་སྒྲིག་པ་མེད་པར་ཐལ། བདེན་པའི་གཅིག་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བདེན་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་། བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་
གྱུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་པའི་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། འོ་ན་བདེན་
པར་གྱུབ་པར་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཉགས་སྟེ། ཁ་
ཅིག་། བདེན་པར་གྱུབ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་
བདེན་མེད་དུ་སྒྱུབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན།
བདེན་པར་གྱུབ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་གྱུབ་པར་ཐལ། དུ་མར་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།

གཅིག་དུ་བལ་གྱི་ཉགས་གྱི་ཁྲབ་པ་སྒྱུབ་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་། ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་
མ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མས། བདེན་པར་ཡོད་ན་བདེན་པའི་
གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་གིས་མ་ཁྲབ་པར་འཇིན་པའི་སྟོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་ཁྲབ་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེས། སྒྲ་བྱས་ན་མི་
ཉག་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་འཇིན་པའི་སྟོ་འདོགས་གཅོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྒྲ་ལ་ཉག་འཇིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་གཅོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཉག་ཉགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེས་སྒྲ་ལ་ཉག་
འཇིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་གསར་དུ་མི་གཅོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྒྲ་
ཉག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་གསར་དུ་མི་སྒྲ་བའི་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

འོ་ན་གྱང་། རྒྱུ་འཛིན་གཏོག་ལ་དོགས་པ་འདི་ལྟར་བཅད་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གལ་
ཏེ་ཁོ་ན་རེ། ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེས།

བདེན་གྲུབ་དུ་ཡོད་ན་བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་གིས་མ་བྲལ་བར་
འཇིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཡིན་པར་བྲལ། ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་
རུང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་འགོག་གེད་ཀྱི་ཆད་མ་དེས། བདེན་པར་
ཡོད་པ་ཡང་ཡིན། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་
པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡོད་པར་འཇིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེར་བྲལ།
གཟུགས་ཀྱི་སྟངས་དུ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན། གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་
པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་འགོག་གེད་ཀྱི་ཆད་མ་དེས། གཟུགས་ཀྱི་སྟངས་བདེན་པར་ཡོད་པ་
ཡང་ཡིན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་
པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡོད་པར་འཇིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྟངས་པོ་
རྒྱན་ལས། ❶ གཞི་གཟུགས་བརྟན་ཀྱི་སྟངས་དུ་གཅིག་དང་དུ་མ་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཀྱི་
དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས། གཅིག་དང་དུ་མའི་ཕྱང་སྤྲུལ་མི་སྲིད་པར་རྟོགས་
པ་ན། གཞི་གཟུགས་བརྟན་ཀྱི་སྟངས་དུ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མའི་ཕྱང་སྤྲུལ་མི་
སྲིད་པར་རྟོགས་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེན་སྒྲོན་མེད་དེ།
དེའི་དོན་ནི། གཞི་གཟུགས་བརྟན་ཀྱི་སྟངས་དུ་གཅིག་དང་དུ་མ་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཀྱི་
དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེའི་བྱེད་ལས་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་སྟངས་དུ་བདེན་གྲུབ་
ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མའི་ཕྱང་སྤྲུལ་མི་སྲིད་པར་རྟོགས་ཀྱིས། ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་རྟགས་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
གཞི་ལམ་རྣམ་གསུལ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་བདེན་
པར་གྲུབ་པའི་དུ་མ་གང་རུང་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ། བྱོམས་ཚོས་སྐྱབ་པ་དང་། བྱོམས་པ་སྐྱབ་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པ་དང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཚོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དུ་མེད་དེ། ཆ་
 བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱོམས་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ན། རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་
 མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་ཆ་བཅས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞི་ལམ་
 རྣམ་གསུམ་ཚོས་ཅན། ཆ་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཆ་བཅས་ཆ་མེད་དང་དངོས་
 འགལ་ཡིན། ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་བྲལ་དུ་
 སྐྱབ་པ་ནི། དེ་ཚོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མར་མེད་དེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མེད་པའི་
 ཕྱིར། བྱོམས་སྟེ། དུ་མ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱོམས་པ་
 ནི། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་ན་བདེན་པར་མེད་
 པས་བྱོམས་སྟེ། བདེན་པར་ཡོད་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དུ་
 མ་གང་རུང་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ཡོད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཚུད་པ་སྤོང་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་
 རུང་དུ་མེད་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དུ་མེད་པ་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་
 ཡིན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མར་མེད་པ་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་
 ཀྱི་གྲུབ་སྟེ། བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
 ཐལ། ལྷ་གྲུ་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་ཟག་དེ་རང་གི་གདགས་གཞིའི་ཕྱང་པོ་དང་།

བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་བྲལ།
བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བྲལ་བ་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་དངོས་སྤྱོད་པའི་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དངོས་སྤྱོད་པ་དེ་ཚོས་ཅན། དེར་བྲལ། གང་ཟག་ཐུང་པོ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཚད་
མས་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་
བྲལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བདེན་འཛིན་ལྟ་སྤྱོད་
མེད་པའི་ཕྱིར། ས་སྤྱུག་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྟ་
སྤྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྤྱོད་བདེན་འཛིན་ལྟ་སྤྱོད་མཐའ་ཅད་འཛིན་སྟངས་རིགས་
གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེར་བྲལ། ཚོས་དབྱེངས་མཐའ་ཅད་རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེས་
བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་དང་བྲལ་བ་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེལ་ཅེས་ན། ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་
པར་མ་གྲུབ་པ་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པར་བྲལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་དེ་དེ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྟ་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྟོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྟོག་
ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་
པར་བྲལ། ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྤྱོད་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་
ལྟ་སྤྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེས། དེས་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་
མ་གང་ཐུང་དུ་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་བྲལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་

དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པ་དེ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་
 པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དུ་སྐལ་བཟང་
 མིག་འབྱེད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ^①མོངས་
 པ་རྣམས་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་རུང་བ་ཉིད་རབ་
 ཏུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་བའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་
 རོ། །དཔེར་ན། དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ལ་དམིགས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་
 བུ་ཡིན་པས་བཅད་པར་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་
 པ་ཆོས་ཅན། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
 ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་
 གང་ཞིག །དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་ཕྱི་མ་དངོས། འདོད་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟེན་ལས། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་
 མ་དམིགས་པའི་ཉགས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་པོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་སྟངས་དུ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དོན་སྟོང་འདོགས་པའི་སྟོང་ཡིན་ན།
 དེའི་སྟངས་དུ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་སྟོང་འདོགས་པའི་སྟོང་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྟེས་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་པོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་
 བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པ་དེ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་

རྟོགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མར་མེད་པར་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། དེ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། རྟོགས་འབྱུང་ཅེས་ཟེར་ཏེ། དབྱུང་པར་བྱའོ། །

༡ དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་དོན་བརྒྱད་བསྐྱེད་ལ། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་དབྱུང་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩི་བཅུན་
བྱམས་མགོན་ཆོས་ཅན། མཁུན་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་
དེ། རྒྱ་གྲི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད།
མཁུན་གསུམ་གྱི་བསྒྲོམ་བྱའི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་
གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མཁུན་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པ་^༢ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཁུན་གསུམ་གྱིས་རང་སྤྱོད་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་སྤྱོད་ཆོགས་
སྐྱབ་རྒྱས་སོ་ཞེས་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །མཁུན་གསུམ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ། མངོན་པར་
རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དེ། མཁུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་
བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན། ཞེས་གསུངས། འོ་ན། མཁུན་གསུམ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་
སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་མཁུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་
སྐྱབ་པའི་རྟོན་རང་བཞེན་གནས་རིགས་སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་མཁུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་
ཅིག །མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། མཁུན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་
པས་བྱུང་པ་དེ། མཁུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་

ཐེར་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་
 རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ཅན། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་མངོན་པར་
 རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 བར་འདོད་ན། འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག ། འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན།
 མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་
 པ་བརྒྱད་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་གསུང་། འོ་ན། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་
 དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ཅན།
 མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
 བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱང་མ་ཡིན། ལམ་ཤེས་ཀྱང་མ་ཡིན། རྣམ་
 མཁྱེན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་
 གནས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་སྟེ།

འོང་ཁྱིམ་པ་ན་རེ། འཕགས་བཞིའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་དུ་
 བཞག་པ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གཞི་ཤེས་གྱིས་བསྐྱེད། སྦྱོར་བཞི་ལམ་ཤེས་གྱིས་བསྐྱེད།
 ཚུལ་སྟོན་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དེ་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
 བརྒྱད་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་དོན་
 མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྐྱེད་པ་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
 བརྒྱད་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཕགས་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་

གི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། མཁུན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བསྐྱུ་
ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འོག་ཏུ་འགོག།

ཁ་ཅིག ། མཁུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་མ་བསྐྱུས་ཟེར་ན།
མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང་། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཁུན་
གསུམ་ལ་མཐུག་སྐྱེད་བཤད་ནས། སྦྱོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐྱེལ་མཐུག་སྐྱེད་མ་བཤད་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། མཁུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་མ་བསྐྱུས་པའི་
ཕྱིར། རྟོགས་ཁས།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཁུན་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
བརྒྱད་མ་བསྐྱུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམ་མཁུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་པ་ཡོད།
ཁྱོད་ཡིན་ན་རྣམ་མཁུན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་དེ་མཁུན་
གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མཁུན་གསུམ་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མཁུན་གསུམ་
ཡིན་པ་ཡོད། མཁུན་གསུམ་ཡིན་ན་གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས།
འདོད་ན། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོམ་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོམ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་སྟོམ་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟོམ་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོམ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །

ཁ་ཅིག ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་མཁུན་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ།

མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་བརྒྱད་སྟུང་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྦྱོར་བཞི་སྟུང་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྦྱོར་བཞི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་བསྟུས་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། མཁྱེན་གསུམ་སྟུང་བྱེད་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཡོད་པར་ཐལ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྟུང་བྱེད་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྟུང་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཞི་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བཞིས་བསྟུས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལམ་ཡིན་ན་སྦྱོར་བཞིས་བསྟུས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། བུམ་པ་སྟུང་བྱེད་ཀྱི་ཀ་བུམ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཀ་བུམ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་སྟུང་བྱེད་ཀྱི་ཀ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་བསྟུས་པར་ཐལ། དེས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་གྱིས་བསྟུས་པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་བདེན་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་ལམ་བདེན་གྱིས་བསྟུས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ལམ་བདེན་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལམ་བདེན་གྱི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་བརྟུས་ལས། ❶ ལམ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ལམ་གང་གིས་སྟུག་བསྟུལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་སྤང་བ་དང་། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལམ་སྒྲིམ་པ་སྟེ། འདི་

ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མངོན་བསྟུས་པའོ། །དེ་ཡང་ལམ་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ།
ཆོགས་གྱི་ལམ་དང་། སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་།
མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་མོ། །ཞེས་ཆོགས་སྦྱོར་ལམ་བདེན་གྱི་དབྱེ་བར་གསུངས་པ་དེ།
ཆོགས་སྦྱོར་ལམ་བདེན་གྱི་འཁོར་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེའི་ཐད་གྱི་འབྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། ^①འདི་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་འཁོར་དང་བཅས་
པའི་སྐབས་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱང་ཆོས་
ཅན། ལམ་བདེན་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་བདེན་གྱི་འཁོར་དུ་བྱང་བའི་
སེམས་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ལམ་བདེན་གྱི་འཁོར་གང་
ཞིག །སེམས་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁུན་གྱིས་བསྟུས་
པའི་རྣམ་ཆོགས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། མཁུན་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་སྦྱོར་བཞི་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་རྣམ་ཆོགས་སྦྱོར་
བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་
རྣམ་མཁུན་གཉིས་ཡིན་བྱུང་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
རྒྱད་ལ་རྣམ་ཆོགས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱལ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་དེ་ལམ་ཤེས་གྱིས་བསྟུས་པར་ཐལ། དེ་
ལམ་བདེན་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱད་
ཀྱིས་བསྟུས་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མཁུན་གསུམ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟུས་ན་རྣམ་མཁུན་གྱིས་བསྟུས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམ་མཁུན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།

དེའི་ཕྱིར། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་ཞེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་ན་རེ། མཁྱེན་གསུམ་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་རྣམ་མཁྱེན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཁྱེན་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་པར་
ཐལ། ཁྱོད་གྱིས་མདོན་པར་ཉོགས་པ་བརྒྱུད་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། ཉལས་ཁས། འདོད་ན།
ཁྱོད་མཁྱེན་གསུམ་དང་བསྐྱུ་བྱ་སྐྱུད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཁྱོད་མཁྱེན་གསུམ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་པོ། །ཡུང་
ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཡུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་དེ་དང་བསྐྱུ་བྱ་སྐྱུད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེས་དེ་བསྐྱུས་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཁམས་གྱིས་ཡུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང་ཞིང་རང་ལུགས་ལ་ཡང་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། ❶ ཡུང་པོ་དང་ནི་སྐྱེ་
མཆེད་དང་❷། །ཁམས་གཅིག་གིས་ནི་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན། གཞི་ཞེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་བསྐྱུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱུད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་
མཁྱེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཁྱོད་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་
གང་ཞིག །མཁྱེན་གསུམ་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དངོས། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་❸ འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉལས་ཁས། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་
པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། མདོན་པར་ཉོགས་པ་བརྒྱུད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། མཁྱེན་གསུམ་

གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང་། ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པ་དེ།
མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་དོན་ཡིན། ཡང་ན་མཁྱེན་
གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒྲོར་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒྲོར་བ་
བསྟུས་པ་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

❶ ཉན་ཐོས་དང་དེའི་སྒྲོགས་སུ་བསྐྱུར་བ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་རང་སྟོབ་པ་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་ཐུང་འདས་འཐོབ་
པའི་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་གཞི་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུང་འདས་འཐོབ་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ཁོམ་སྐྱབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཐུང་
འདས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དག་བཅོམ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་
བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐུང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཐུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དེས་བྱོད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། བྱོད་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། བྱོད་གྱིས་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན་སྟེ། གཞན་ཡང་
ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་
བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཆོས་ཅན།
མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་གནས་
པའི་སྤང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་འདས་གང་ཞིག་། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། རྒྱན་མཐའ་བས་སྤོང་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རྒྱན་མཐའ་བས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་བདེན་སྤོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མ་
རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འོན་ཀྱང་། ལམ་རྒྱུ་ལས་ནི། རྒྱན་མཐའ་བས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་
གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་གསུངས།

ཁ་ཅིག་། ཀྱན་འབྱུང་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཤིང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྷག་མ་དང་
བཅས་པའི་དམན་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་། དམན་པའི་ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་དམན་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་
འགོག་དེ། དམན་པའི་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ།
ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པའི་རྒྱུད་ལ་ལས་ཀྱི་ཀྱན་
འབྱུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལས་ཀྱི་ཀྱན་འབྱུང་གི་དབང་གིས་འཁོར་བར་གནས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ^①འདོད་ཆགས་བྲལ་བས་གནས་པ་ནི། །བརྟེ་བའམ་ཡང་
ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། སྤང་འདས་གང་ཞིག་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དེ་
ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། སྤང་འདས་གང་ཞིག་། སྤྱག་ཀྱན་གཉིས་མ་ལུས་

པར་སྤངས་པ། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ལ་
གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆེ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་
ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མུང་འདས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་ཀྱི་མུང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་ཕྱི་མ་དེར་
ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་ཀྱི་མུང་འདས་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆེ་དེ་ལ་
ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མུང་འདས་ཆོས་
ཅན། ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷག་བཅས་མུང་འདས་དང་པོར་ཐོབ་པའི་
ལུས་རྟེན་མ་དོར་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་མུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲལ།

འོ་ན། ལྷག་བཅས་མུང་འདས་དང་པོར་ཐོབ་པའི་ལུས་རྟེན་དོར་བའི་གང་ཟག་གི་
རྒྱད་ཀྱི་མུང་འདས་ཡིན་ན་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་
ཁྲལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཐེག་དམན་དག་
བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་
བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མུང་
འདས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཉ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲ་བའི་
བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཐེག་དམན་
དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྷག་མེད་མུང་
འདས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་སྟེ། ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ཐོབ་པའི་

བྱང་སེམས་ཡིན་ན། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པའི་
ཆོག་པ་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་རང་ལྷགས་ལ་ཡང་
བྱུང་གོ། །

གཞན་ཡང་། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆེ་
དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོག་པ་ལམ་པ་ཤི་འཕོས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མྱང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཐེག་ཆེན་
ཆོག་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སྤྲུགས་རྒྱུ་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷག་བཅས་
མྱང་འདས་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆེ་
དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོག་པ་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མྱང་འདས་དེ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཡིན་
པར་ཐལ་ལོ། །

མཆན་གཞི་ལ། ཁ་ཅིག །ཐེག་དམན་གྱི་དག་བཅོམ་སྐྱེ་ཆའི་འདུ་བྱེད་མ་བཏང་
བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མྱང་འདས་དེ་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་དང་། ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་
སྐྱེ་ཆའི་འདུ་བྱེད་བཏང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མྱང་འདས་དེ་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཡིན་ཞེ་
ན། ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་སྐྱེ་ཆའི་འདུ་བྱེད་བཏང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐེག་དམན་གྱི་
མྱང་འདས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་གནས་

སྐབས་ན་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་
དམན་དག་བཅོམ་འདས་པའི་དུས་ན་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐྱ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་བའི་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་ཡོད་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློག་དབང་རྒྱད་ལ་མི་ལྡན་པའི་ཐེག་
དམན་དག་བཅོམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གང་ཟག་ཡིན་ན་
སློག་དབང་རྒྱད་ལྡན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཡིད་དབང་རྒྱད་ལྡན་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཞི་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་
བའི་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཞི་བའི་གང་ཟག་གི་
ལུས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ལུས་དེ་ཞི་ལུས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཞི་ལུས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསོན་ལུས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སློག་ལྡན་གྱི་ལུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཞི་བའི་གང་ཟག་གི་
རྒྱད་ལ་སློག་དབང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཞི་བའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
སྟོང་གི་རྒྱད་ལ་ཡིད་དབང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སྟངས་དེར་ཐལ། སྟོང་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། ཞི་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། འདས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཞི་བའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པར་ཐལ། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། འཆི་བདག་གི་
བདུད་བཅོམ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཞི་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། ཞི་བའི་
སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཞི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་

ཅིག །སེམས་ཅན་ཞི་བ་མེད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་པ་ཞི་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཞི་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཇིག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་ཉིད་འཇིག་པ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཞིག་པ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་
ཉགས་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་འཆི་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །

ཁ་ཅིག །སེམས་ཅན་གྱི་སྟོག་དབང་འགགས་པ་ཡོད་ན། སེམས་ཅན་ཞི་བ་ཡོད་
དགོས་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཞི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོངས་སྐྱེ་ཞི་བ་ཡོད་པར་
ཐལ། ལོངས་སྐྱེའི་སྟོག་དབང་འགགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །ཟེར་ན་མི་
མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། རྒྱལ་པོ་སྤང་དར་མ་ཞི་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞི་བའི་གང་ཟག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞི་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ད་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཞི་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་ཞི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཞི་བའི་རྗེས་སུ། ད་ལྟ་བའི་སེམས་ཅན་སྐྱེས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱད་ཞིང་འགགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱད་ཞིང་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་
དུ་བ་སྐྱེས་^①པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་དུ་བའི་བརྒྱད་^②རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཅ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །བར་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ཟུང་འདས་ཆོས་
ཅན། ལྷག་བཅས་ཟུང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་དག་བཙུག་སྐྱེ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་མ་
བཏང་བའི་ཟུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཟུང་འདས་ཐོབ་པ་དང་བར་དོ་
ནས་ཞི་འཕོས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་བར་དོའི་ཉོན་
ཅན་གྱི་དག་བཙུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་འཕངས་བའི་སྐྱེ་སྤིད་འཆོལ་བའི་ངང་ཚུལ་

ཅན་གྱི་དག་བཅོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་བར་འདའ་བ་རྣམས་དང་པོར་ལྷག་མེད་དུ་
ཐུང་ན་ལས་འདའ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། སྐྱེ་འདའ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ།
གཞན་དག་ན་རེ། ^①དེ་ཡང་ཐུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
ཆེ་འདོར་བ་ལ་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བཤད་ལས། བར་དོ་བ་ཆེ་ཐུང་
ཞིང་ལུས་འདོར་སྒྲ་བས་འདི་དག་ནི་ལྷག་མེད་དུ་ཐུང་ན་ལས་འདའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཞིག་ཕྱིར་མི་འོང་གི་བར་འདའ་བ་མེད་པར་ཐལ། བར་དོའི་རྟོན་ལ་ཐུང་ན་ལས་
འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། ཞིབ་ཏུ་དག་འདུན་ནི་
ཤུའི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །

ཁ་ཅིག །ཐེག་དམན་གྱི་ཐུང་འདས་ཐུང་འདས་མིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ཐེག་དམན་
དག་བཅོམ་དག་བཅོམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་
ཐོས་དག་བཅོམ་དག་བཅོམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་
ཐལ། དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེག་དམན་གྱི་མི་སྟོབ་
ལམ་དེ་མི་སྟོབ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སྟོབ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་སྟོབ་ལམ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ལྷག་བཅས་ཐུང་འདས་དང་། ཆོས་སྐྱ་ལྷག་མེད་
ཐུང་འདས་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོར། ^②ཐུང་པོ་བཅས་པའི་ཐུང་ན་
འདས། །ཐུབ་སྐྱ་གཉིས་ལ་བཞག་པ་ཡིན། །ཐུང་པོ་ཀུན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་
ལ་ཐུང་པོ་མེད། །ཅེས་དང་། གསེར་འོད་དམ་པ་ལས། ^③སྐྱ་དེ་གཉིས་ལ་དགོངས་ཏེ།

སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་
 པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་དགོངས་ཏེ་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་
 ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འོ་ན། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་
 ཆོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། ཅ་ཤེས་
 ལས།^① ཕྱ་ངན་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དག་བཅོམ་
 པ་ཡིན་ན་ལྷག་བཅས་ཕྱང་འདས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་
 ན་ལྷག་བཅས་ཕྱང་འདས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ལྷག་མེད་
 ཕྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། ལྷག་མེད་ཕྱང་འདས་པའི་རྒྱུ་ལ་ལྷག་བཅས་ཕྱང་འདས་ཡོད་པར་ཐལ་སོ། །

འོ་ན།^② ཕྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
 ལྷག་བཅས་ཕྱང་འདས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྤྱི་བ་གཉིས་སྤངས་ཤིང་ཕྱང་
 པོ་ལྷ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ལྷག་
 མེད་ཕྱང་འདས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྤྱི་བ་གཉིས་སྤངས་ཤིང་ཕྱང་པོ་ལྷ་
 དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཤིག་དོགས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རོ་
 བོ་ཉིད་སྐྱ་དེ་ཕྱང་པོ་ལྷ་དང་བཅས་པར་ཐལ། དེ་གཟུགས་ཕྱང་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉར་གཅིག་
 དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟུབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ནི། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་
 དག། རྩོམ་གྱིས། ཅས་པའི་བསྟན་དོན་གྱིས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

རང་ལུགས་ནི། ཕྱང་འདས་ལ་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆམས་དང་གསུམ།
 དང་པོ་ནི། ཉན་སྤྱི་བ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ། ཕྱང་འདས་ཀྱི་

མཆན་ཉིད། མུང་འདས་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་མུང་
འདས། ལྷག་བཅས་མུང་འདས། ལྷག་མེད་མུང་འདས། མི་གནས་པའི་མུང་འདས་དང་
བཞི། དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ། དེ་དང་དོན་དམ་
བདེན་པ་དོན་གཅིག་། ཐེག་དམན་གྱི་མུང་འདས་གང་ཞིག་། སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་མུང་པོ་ལྷག་
མ་དང་བཅས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ། ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།
མཆན་གཞི་ནི། ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟོན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། ཐེག་དམན་གྱི་མུང་འདས་གང་ཞིག་། སྐྱེ་མའི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་
པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་མུང་པོ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ། ལྷག་མེད་
མུང་འདས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟོན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་
བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། སྤྱི་བ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ། མི་གནས་པའི་མུང་འདས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན་
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། དེ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མུང་འདས་
དོན་གཅིག་། གསུམ་པ་ས་མཆམས་ནི། དག་བཅོམ་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱད་ལ་ཡོད།

ཅོད་པ་སྟོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་རྟོན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་
བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་མའི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྐྱུག་
བསྐྱེལ་གྱི་མུང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱུང་བ་ཁས། འདོད་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་མུང་པོ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ན་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་
བྱུང་། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐེག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཡིན་
ན། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ན་མིང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་

མིང་གི་ཕུང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ན་ཕུང་པོ་ཕྱི་མ་བཞི་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ན་སྐྱ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལྷག་བཅས་ཕུང་འདས་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་
བཅས་པར་ཐལ། ལྷག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན།
ཟག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ།
འདོད་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། མཛོད་ལས། ❶ ཟག་མེད་ལམ་གྱི་
བདེན་པ་དང་། །འདུས་མ་བྱས་ན་མ་གསུམ་ཡང་སྟེ། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་
གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་
དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་
པོ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག །དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་
ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་བདེན་
དེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆེན་ཉེར་གཅིག་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དུ་སྐབས་གཉིས་པའི་རྒྱུ་ལས་གསལ་བར་བཤད་
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟག་པའི་སྒྲོ་རྒྱལ་པོ་གང་རུང་དང་འབྲེལ་
བར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཅ་བར་མ་བྲལ།

ཁ་ཅིག །གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འཁོར་བའི་ཅ་
བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་བྲལ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ལྷག་བསྐལ་གྱི་ཅ་བ་
སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལྷག་བཅས་ཕུང་འདས་ལ་

གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། འདོད་ན་
སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བསྐྱེད་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྩ་བ་སྤངས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། མཆོན་ཉིད་ལ་དངོས་ཟེར་ན། ཆོས་
ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་དང་ངེས་ལྷན་འབྱེད་ལས་བཞུགས་པ་ལྟར་རྩ་བར་
འདོད་ལན་འདེབས་དགོས་^❶སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག ། ཉན་ཐོས་དག་བཙུམ་པའི་ཉགས་པ་སྤྱོད་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་
ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མུང་འདས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མུང་འདས་ཡིན་པར་
ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གང་
ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་མུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་འབ་པོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་
ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
བཞིན་ཀྱི་མུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། སྐབས་བཞི་པའི་འགྲེལ་
པར། མ་སྤྱོད་པ་དང་། མ་འགགས་པ་དང་། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་མུ་
ངན་ལས་འདས་པའི་མཆོན་ཉིད། ཅེས་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་འབ་སྟེ། རང་བཞིན་
ཀྱི་མུང་འདས་ཞེས་པའི་སྤྱོད་བཀྲགས་པ་ཅུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མུང་འདས་ཡིན་
ན། རང་བཞིན་གྱི་མུང་འདས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱང་དེའི་མཐུག་གི་སྤྱིར་ཤེས་བྱའི་
སྤྱིབ་པའི་གཉིན་པོར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་སྤྱིབ་ཡིན་ན། ཤེས་
སྤྱིབ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་འབ་པོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དེ་^❷མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དེ་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་

སྐབས་སུ་མི་བད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དེ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ^①མི་བད་པ་ཡི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །རིགས་མཆོག་ཉིད་
ཅས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་བོ། །

^②རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བྱགས་སུ་རྒྱུད་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་དབྱུད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྟོན་པ་མཆོག་གི་
སྤྱལ་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་^③བའི་
ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་རྣམ་མཁུན་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་
གསུམ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱུད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །སྟོན་པས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོས། ཆོས་
འཁོར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་པོ་
ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྟོགས་པའི་བསྟན་པའི་མཆོན་གཞི་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་འཁོར་གང་ཞིག །ཞེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། འདོད་ན། ཐར་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རྒྱས་སོ། །གཞན་ཡང་། བསྟན་བཅོས་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་
ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྱུར་ན། སྟོན་པས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོས་ཡིན་ན། སྟོན་
པའི་གསུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པའི་གསུང་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། བྱུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ། དག་རྣམ་དག་གང་ཞིག །ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཉུགས་ཕྱི་མ་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་གི་ཆོས་
འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་ཁས། འདོད་ན། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དེ་སྟོན་པས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོས་ཡིན་
པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་མདོན་ཉུགས་རྒྱན་སྟོན་པས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འགྲེལ་པ་དོན་
གསལ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་
དགོངས་འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བཀའ་དང་སྤངས་ཉུགས་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་དམ་ཆོས་ཆོས་
འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་བསྐྱུས་པ་གསུམ་
ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉུགས་པས་བསྐྱུས་པའི་དམ་
ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། བཀའ་གཟེན།

ཁ་ཅིག །བཀའ་དང་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་སྤངས་ཉུགས་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་
དམ་ཆོས་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་
ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་སྤངས་པས་བསྐྱུས་པའི་དམ་ཆོས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་
དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་དམ་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་རུས་ཀྱི་^①རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྟོགས་ཀྱི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་དམ་ཆོས་ཡིན་
པར་ཐལ། ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་
རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་འབྲུག་སྟེ། ཁོ་རང་ལ། མེ་ཆད་མས་མ་
དམིགས་པའི་ས་སྟོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན།
མེ་ཡོད་པར་ཐལ། མེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་པ་ཁས། དེར་ཐལ།
སྟོར་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་
པའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། རྣམ་དཀར་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ།
ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་པ་ཁས། འདོད་ན། དཀར་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་སྟེ། སྦྱིན་སོགས་
དཀར་ཆོས་ལ་སྦྱུད་པས་རང་འབྲས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་
ཁས་སྦྱངས་སྟེ་ཕྱི་མི་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། འདུས་བྱས་
ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། འཁོར་བ་མི་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁམས་གོང་མའི་
སས་བསྐྱུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཛོད་ལས། འདོད་
ལས་འགྲོད་གཉིད་མི་དགེ་རྣམས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་
དང་འགལ་ལོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ།
 རྟོགས་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཡང་རྩ་བའི་མཆོན་ཉིད་ལ།
 ཐར་ལམ་ཡིན་ན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། བདག་
 མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀའ་དང་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་གང་རུང་གིས་
 བསྐྱུས་པའི་དམ་ཆོས། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་
 མཁྱེན་གསུམ་མ་བསྐྱུས་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། དེས་དེ་བསྐྱུས་པར་ཐལ། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་
 མངོན་རྟོགས་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། དེས་བསྐྱུས་པར་ཐལ། ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་གཤམས།

ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པར་རྟོགས་པའི་དམ་ཆོས། ཆོས་འཁོར་གྱི་
 མཆོན་ཉིད། གདུལ་བུའི་རྒྱུད་^❶ལ་བསྐྱེད་བྱར་གྱུར་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཁྱེན་པ།
 རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆོན་ཉིད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པས་བསྐྱུས་པའི་ལུང་དེ།
 ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱུས་
 པ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཁྲབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཆོས་འཁོར་ཡིན་ཞིང་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པར་གཏོགས་པའི་དམ་ཆོས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། རྟོགས་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱུས་པ་གསུམ་པོ་
 དང་། སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་དེ་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ཀྱང་། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་
 འཁོར་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཟེར་ན། ཞིན་ཏུ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། མཛོད་ལས། ^❷སྟོན་པའི་དམ་
 ཆོས་ནམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་

པར་ཐལ། ཚེས་འཁོར་དེ་ལ་ལུང་གི་ཚེས་འཁོར་དང་རྟོགས་པའི་ཚེས་འཁོར་གཉིས་སུ་
གངས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
གསུམ་པོ་ཚེས་འཁོར་གང་ཞིག་། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན་སྒྲ།

གཞན་ཡང་། རྟོགས་པར་གྱུར་པའི་ཚེས་འཁོར་ཡིན་ན། རྟོགས་པའི་ཚེས་འཁོར་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལུང་དུ་གྱུར་པའི་ཚེས་འཁོར་ཡིན་ན་ལུང་གི་ཚེས་འཁོར་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དོན་གྱིས་སོང་ཞིང་རང་ལུགས་ལ་ཡང་གྲུབ་པོ། །འདོད་ན།
ལམ་མ་ཞུགས་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཚེས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟོགས་པ་གང་ཞིག་། ཚེས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དངོས། དང་པོ་
དེར་ཐལ། རྟོགས་པའི་མཆན་གཞི་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འགྲེལ་བ་དོན་
གསལ་ཚེས་ཅན། ལུང་གི་ཚེས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱན་པའི་ལུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་གི་
ཚེས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། ལུང་གི་ཚེས་འཁོར་སྟོར་བ་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་
སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་ལས། ❶ སངས་རྒྱས་ཡང་དག་པར་
བསྐྱམས་པའི་སྐྱེ་ཅན་ནལ་འབྱོར་ཅན་གྱི་དབང་ལུག་གི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཞེས་པའི་གཞུང་
འདི་ལུང་གི་ཚེས་འཁོར་སྟོར་བ་པོའི་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་ངོས་འཛིན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལུང་རྟོགས་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་དམ་ཚེས། ཚེས་འཁོར་གྱི་
མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་སྟོན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག་། བཤད་པས་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་འཕོ་བའམ་འཕོ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་གང་རུང་དུ་གྱུར་
པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན། ཚེས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་དེ་བཤད་

པས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཕོ་བར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་
ལས། ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་^❶གཞན་ལ་འཕོ་ཡིན་ཏེ། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་པས་གྲོལ་
བར་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་དམ་ཆོས། ཆོས་འཁོར་གྱི་
མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་
དེའི་ཕྱིར། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅས་རྣམ་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན་བཀག་ཟེན།

རོང་རྒྱུག་པ་ན་རེ། ལྟོན་པས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོས་གང་ཞིག །རང་གི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་རྒྱས་དེ། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། ལྟོན་སྒྲ་མ་ཡང་
འདྲག་ཅིང་། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྟོགས་པའི་
བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བདག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཉིན་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བདེན་བཞི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་ལྟོན་པའི་མདོ་དེ།
བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་དངོས་
ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་ལྟོན་པའི་མདོ་དེ། བཀའ་བར་བ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་
ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་ལྟོན་པའི་མདོ་དེ། བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་སྤྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་
གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དུམ་འབྲུམ་གྱི་མདོ་ཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེན་བཞི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་ལྟོན་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དང་པོ་ལ་མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་

ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་ཞེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །ཞེས་པའི་
བཤད་བྱ་ཙམ་པའི་མདོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ལུང་ཐུན་ཆོག་གས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་
སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཙམ་ཞེས་ལས།^①བཙུག་པ་དང་དང་དང་མེད་པ། །མཐུན་པས་ཀ་
ཏ་ཡ་ན་ཡི། །གདམས་ངག་ལས་ནི་ཡོད་པ་དང་། །མེད་པ་གཉིས་ཀའང་དགག་པར་
མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙམ་པར་འདོད་ན། ཐེག་ཆོན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལ་དོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་བླ་མ་རྣམས་འབྱེད་ལས།^②རྣམས་འབྱོར་
སྟོང་པ་བ་དང་དབྱུ་མ་རང་རྒྱད་པ་རྣམས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོང་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
མ་བསྟན་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོང་ལས་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་རང་རྒྱད་པས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཐེར་ན་སྟོན་མེད་དེ། ལུང་དེའི་
དོན་ནི། ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྟོང་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་བསྟན་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཁོ་བོ་སྟོལ། །གཞན་དག་ནི་ཐེ་ཆོས་ཡང་མ་ཞུགས་
པར་སྒྲུང་ངོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ལུང་དེའི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྣམས་འབྱོར་སྟོང་པ་བས་
ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོང་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞུབ་པ་
ཁས། དེར་ཐལ། རྣམས་འབྱོར་སྟོང་པ་བས། སྟོང་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས།^③མིང་ནི་གང་དང་
གང་གིས་སྟུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་
ཏུ་ངག་ལས་ཞེས་པར་བྱལོ། །

ཁ་ཅིག །བདེན་བཞི་གང་རུང་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་

པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་དེ། ལའོ་ལོ་ལོ་དང་པོ་འཇོག་ཉིད། རོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་གྱི་
བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དེ། ལའོ་ལོ་ལོ་བར་པའི་མཆན་
ཉིད། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་དངོས་གྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་པ་
ཐུན་མོང་བའི་མདོ་དེ། ལའོ་ལོ་ལོ་ཐ་མའི་མཆན་ཉིད། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་པོ་ལའོ་ལོ་
དང་པོ་འཇོག་གཞི། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྱེལ་ལའོ་ལོ་ལོ་ཐ་མའི་མཆན་གཞི། ལུང་ཐུན་
ཆེགས་གྱི་ནང་ཆེན་དུ་གྱུར་པའི་ཀ་ཏ་ཡ་ན་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན།
ལའོ་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་མ་ཡིན་དགོས་ཞེས་ཐེར་ན།
སྟོང་ཉིད་ཐ་མོ་སྟོན་པའི་ལུང་ཐུན་ཆེགས་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། ལའོ་ལོ་ལོ་བར་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་གྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱེད་པ་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། འདུལ་བ་ལུང་
སྡེ་བཞི་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོང་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སོ་ཐར་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོང་དེ་གང་ཡིན་སྟོས་ཤིག །

གལ་ཏེ་འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་གྱི་
ནང་ཆེན་དུ་གྱུར་པའི་གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྡེ་སྟོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་མདོན་པའི་སྡེ་སྟོང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། གུན་བརྟུས་ལས། ❶ གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཆོས་
མདོན་པའི་སྡེ་སྟོང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རྟགས་སྐྱབ་ཚུལ་སྟེར་
བཞིན། གཞན་ཡང་ལའོ་ལོ་ལོ་དང་པོ་འཇོག་མདོ་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་ཐལ། འདུལ་བ་

ལུང་སྡེ་བཞི་པོ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གང་ཞིག། །དེ་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
རྣམས་དངོས། འདོད་ན། ཐེག་དམན་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ལས། སྟོང་ཉིད་བསྟན་
པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ^①རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བ་དང་དབྱ་མ་
རང་རྒྱད་པ་རྣམས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོན་ལས་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་མ་བསྟན་ཞིང་། ཞེས་
པའི་དོན་རིམ་ལྟར་ཡིན་སོམས་ཞིག། །ལན་མེད་དོ། །

གཞན་ཡང་། ལུ་སྡེ་ལ་ཤམ་ཐབས་རྒྱུ་པོར་བགོ་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
པའི་བསྐྱབ་བྱའི་མདོ་ཆོག་འདི། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ།
འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། བྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀས་
བདག་མེད་སྤྱར་གས་གང་རུང་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་ཡང་མཚུངས། ལྷག་
པ་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདོད་ན། བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ^②དཔེར་ན་དུས་དང་པོར་ཁྱ་ར་ཏ་སེར་ལུ་སྡེ་
ལ་ཤམ་ཐབས་རྒྱུ་པོར་བགོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གསུངས་
པ་ལ། འདིར་དོགས་པ་གཙོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་དངོས་
སུ་འགལ་ལོ། །

དོན་བསྟན་ན། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བརྗོད་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་
འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། བྱབ་སྟེ། བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ^③དགོངས་
འབྲེལ་ལས་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་འཁོར་གྱི་འདུ་ཐེབས་དང་སྟོན་པའི་
སྟེ་ཆེའི་ཆོགས་ལ་སོགས་པས་འཛོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། བརྗོད་བྱའི་ངོས་ནས་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་

འདི་སྒྲིལ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་སྤོང་བདུན་འཁོར་བཅས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་པོ་དེ་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་པ་ནི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་ས་ཆོགས་ཀྱི་སྟོན་ས་འཛོགས་པ་དང་། བརྗོད་བྱའི་སྟོན་ས་འཛོགས་པ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་སྟོགས་སྒྲུ་མ་ལ་གནས་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ལ། འཁྱུལ་བ་རྒྱན་མར་མ་སྤེལ་ཅིག །

འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་མ་ཡིན་དགོས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དགོངས་འབྱེད་ཀྱི་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཆན་གཞི་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལྷེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆན་ཉིད་ལ་ལྷེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆན་ཉིད་ལ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པའི་མདོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལས། ❶ མཆན་ཉིད་ལ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། དགོངས་འབྱེད་ལས་ངོ་པོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྟེ་ནས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཆོས་ཅན། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅམ་པའི་ཐད་ཀྱི་དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ❷ འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་གསུངས་པ་དང་དོན་དུ་འབྱེད་པའི་དགོངས་གཞི་ནི། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་དངས་མ་ཐག་པ་སྒྲི

ཇི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བདེན་བཞི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་
མདོ་དེ། བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱི་
མོ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་དབྱུ་མ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་དེ་
འཁོར་ལོ་བར་པའི་མཆན་ཉིད། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་སྟོན་པའི་སེམས་ཅམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་དེ་བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་
རྣམ་པར་བྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད། འཁོར་ལོ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་དང་དོན་གྱི་
མདོ་ཡིན། འཁོར་ལོ་བར་པ་དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན། དང་དེས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི། ཀྱན་རྗེ་བ་
བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ། དང་དོན་གྱི་མདོའི་
མཆན་ཉིད། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ།
དེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་དང་། སྟོང་ཉིད་སྤྱི་མོ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་སྟོན་པའི་མདོ་སྤེལ་གོངས་འགྲེལ་ཡོད་དེ། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དེས་དོན་
གྱི་མདོར་གཞུང་བཙུགས་ནས་བསྐྱུབས་པའི་མདོ་སྤེལ་གོངས་འགྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར་ན་ནང་འགྲེལ་ཏེ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ཆོས་ཅན། འཁོར་
ལོ་བར་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱི་མོ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་སྟོན་པའི་དབྱུ་མ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་སྤྱི་མོ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པ་གང་ཞིག །དབྱུ་མ་པའི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་སྤྱི་མོ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་སྤེལ་གོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཉགས་
ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དེས་དོན་གྱི་མདོར་

གཞུང་བཙུགས་ནས་བསྐྱབས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེ་འུ་དེས་སྟོང་ཉིད་ལྷ་མོ་
དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་
པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་དོན་གྱི་
མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ།
དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཅ་བར་འདོད་ན། བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེ་འུ་ཆོས་ཅན། སེམས་
ཅམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཉགས་བྱུང་ཁས། འདོད་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབྱུ་མ་པའི་མདོ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དབྱུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། ❶ མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་
དབྱུ་མར་བཀལ་བ་དེ་སྐབས་འདིར་སྒྲིལ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་བྱིར། མ་
གྲུབ་ན་སོང་། སྐབས་འདིར་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དེ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་
དེས་དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་བཙུགས་ནས་བསྐྱབས་པའི་མདོར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་
བྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། ཞེས་རབ་སྟོང་པོའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་
ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་
པའི་བྱིར། བྱུང་བ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ།
དགོངས་འགྲེལ་ལས། ❷ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་
ལས་སྟོས་པའི་ཆེས་ངོ་མཆར་མད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐྱོར་ཏེ།

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མཁའ་པོ་འཕྲུལ་། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཙོ་
 བོར་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དངོས་སམ། དེའི་
 སྒྲེར་གཏོགས་གང་རུང་། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཆན་ཉིད། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་ལ་བ་ལ་
 སྟོན་མི་དགོས་པར་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་རྫོགས་ཀྱས་པའི་གང་
 ཐེག་ལ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་མདོ་དངོས་སམ། དེའི་
 སྒྲེར་གཏོགས་གང་རུང་། འཁོར་ལོ་བར་པའི་མཆན་ཉིད། ཆེད་དུ་བྱ་
 བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རིགས་ཅན་ལ་འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་ལ་བ་ལ་མ་སྟོན་
 པར་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་རྫོགས་མི་ཀྱས་པའི་གང་ཐེག་ལ་གཙོ་
 བོར་དགོངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་དངོས་སམ། དེའི་
 སྒྲེར་གཏོགས་གང་རུང་། འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག་ཅེས་ཟེར་ན། དུམ་
 འབྲུམ་གྱི་མདོ་ཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན།
 འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་མདོ་དངོས་
 སྟོན་པའི་མདོའི་སྒྲེར་གཏོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འཁོར་ལོ་བར་པའི་སྒྲེར་
 གཏོགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་
 ན། སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ཀྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་
 བདེན་ནས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་རྫོགས་ཀྱས་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་

ཕྱི་མ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་ལོ་བར་ཐ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཡིན་པར་
 ཐལ་ལོ། །དེས་ན་མཆན་ཉིད་འདི་ལྟར་འཛོག་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་སྒྲུང་ཅམ་
 ཡིན་ཡང་། དབུ་མ་པས་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཚུལ་ལ་མཁས་པ་པལ་
 ཆེར་ཆོས་འཁོར་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱོར་བར་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ལ། འོ་ན་སྟོན་
 པས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱོར་བར་ཐལ། དེས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་སྟོན་
 ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ^①སྒྲུང་ལུང་མ་བསྟན་ལྟན་ཅིག་
 བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱོར་བར་ཐལ། བཀའ་དང་པོ་བདེན་
 བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གསུངས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གསུངས་པའི་བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་
 རྒྱུ་བར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་
 རྒྱུ་བར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན། དུས་ཐ་མར་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་དེ་སྟོན་པའི་སྐྱེ་ཆའི་ཆོག་གས་ཀྱི་
 སྟོན་ས་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དང་ངེས་རྒྱུ་འབྱེད་
 ལས། ^②དགོངས་འབྱེད་ལས། འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་འཁོར་གྱི་འདུ་
 ཐེབས་དང་། སྟོན་པའི་སྐྱེ་ཆའི་ཆོག་གས་ལ་སོགས་པས་འཛོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

རྒྱན་གྱི་ལུང་དེའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག །སྟོན་པས་འཇམ་བུ་སྤིང་དུ་མཆོག་གི་སྐུ་ལ་
 སྐུའི་མཛད་པ་བསྟན་པའི་ཆེ། ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱོར་བའི་དོན་ཡིན་གྱི།
 སྤྱིར་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱོར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་
 གྱི་ནང་ནས་དང་པོར་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་པས་

དང་པོར་ལོངས་སྤྱིའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་མཛད་པ་གང་ཞིག །ལོངས་སྤྱི་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཆོས་འབའ་ཞིག་གསུང་བ་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན་ན་རང་གི་བདག་ཆེན་དུ་གྱུར་པའི་ལོངས་སྤྱིས་བདག་ཆེན་བྱས་
པ་ལས་བྱང་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་པས་དང་པོར་ཐེག་དམན་གྱི་སྟེ་སྟོན་
གསུངས་པར་ཐལ། སྟོན་པས་དང་པོར་སྤྱལ་སྤྱིའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་མཛད་པ་གང་
ཞིག །སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་གསུང་བ་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་
ཁས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་
སྤྱི་བཞི་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྟོན་པས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་བསྟན་པར་
ཐལ། དེས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྟོར་བའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་ན།
སྟོན་པས་བྱིམ་ན་བཞུགས་པའི་མཛད་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱང་བའི་མཛད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་
དུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱང་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་
པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་བྱུང་།

ཁ་ཅིག །སྟོན་པས་རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པར་ཐལ།
སྟོན་པས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྟོར་བའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་ན། སྟོན་
པས་རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱུས་གསུམ་དང་ཤེར་ཕྱིན་བསྐྱུས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་བཞི་པོ་དེ་དག་རབ་ཏུ་དགའ་བར་མཛད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་སྤྱད་འགྲེལ་ལས། ❶ རྒྱས་པར་བསྟན་ཟེན་པའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་
ཏུ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་བྱུང་
པོ། །ཡང་སྟོན་པས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་

འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱོར་བའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྟོན་བས་
 ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཡུལ་སོ་སོར་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ། ཡང་སྟོན་བས་
 ཆོས་སྤང་བརྒྱད་ཁྱིམ་ཁྱིམ་སྟོང་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་
 ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱོར་བའི་བྱིར། འདོད་ན། སྟོན་བས་ཆོས་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་
 བསྐྱོར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྲལ།

ཡང་ཁ་ཅིག །སྟོན་བས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱོར་བར་ཐལ། སྟོན་
 བས་ཡུལ་ཁ་ར་ཏ་སིར་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གསུངས་པའི་བྱི་དེ་ལོ་བྱ་
 རྟོད་སྤང་པོའི་རིར་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྲལ། དེར་
 ཐལ། དེ་ལྟར་དུ་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར། སྟོན་བས་ཆོས་འཁོར་
 གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱོར་བར་ཐལ། སྟོན་བས་ཡུལ་ཁ་ར་ཏ་སིར་ལྟ་སྟེ་ལ་བདེན་བཞིའི་
 ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཆོ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ།
 མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་གསུངས་པའི་བྱིར། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བའི་
 མདོ་ལས། ^༡ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས། དེ་ལ་གང་གི་ཆེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གསུང་འདི་སྐད་དུ། ཀློ་
 རྩེ་བྱ། མིག་མི་ཉག་གོ། །ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་བ་དེའི་ཆོ། སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་འདུལ་བ་རྣམས་
 གྱིས་ནི་མིག་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་ཐོས་སོ། །བདག་མེད་པས་འདུལ་བ་རྣམས་གྱིས་ནི།
 མིག་བདག་མེད་དོ་ཞེས་ཐོས་སོ། །སྟོང་བ་ཉིད་གྱིས་འདུལ་བ་རྣམས་གྱིས་ནི། མིག་སྟོང་
 རོ་ཞེས་ཐོས་སོ། །ཞི་བས་འདུལ་བ་རྣམས་གྱིས་ནི། མིག་ཞི་བའོ་ཞེས་ཐོས་སོ། །དབེན་
 བས་འདུལ་བ་རྣམས་གྱིས་ནི། མིག་དབེན་པའོ་ཞེས་ཐོས་སོ། །མི་ཉག་པས་འདུལ་བ་
 རྣམས་གྱིས་ནི། མིག་མི་ཉག་གོ་ཞེས་ཐོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། སྟོན་བས་ཡུལ་ཁ་ར་ཏ་སིར་གསུངས་པའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་

འཁོར་དེ། ལྷོན་པས་ཞིང་འདིར་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཐོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷོན་པས་
 དེ་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ^༡ཟབ་ཞི་སྤྱོད་བྲལ་འོད་
 གསལ་འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་པའི་མདོ་འདི་གསུངས་པའི་ཆེ། ལྷོན་པས་ལུང་གི་ཆོས་
 འཁོར་མ་བསྐྱོར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། ལྷོན་པས་ཞིང་འདིར་མདོན་པར་ཐོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་
 བསྟན་ནས་ཞག་ཞེ་དགུའི་བར་དུ་ཆོས་འཁོར་མ་བསྐྱོར་བར་བཤད་པ་དེ་སྤྱི་ལོ་བཞིན་
 དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། དུལ་ཕྱར་ཏེ་སྤྱི་ལོ་གསུངས་པའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་
 འཁོར་དེ་ཞིང་འདིར་ལྷོན་པས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཐོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
 ཁས། འདོད་ན། རང་གི་གདུལ་བྲལ་ཆོས་མི་ལྷོན་པའི་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡོད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
 བཞིན་པའི་ངང་ནས་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་རུས་པའི་གང་ཟག་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱོར་ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་། ལྷོན་པས་
 དུལ་ཕྱར་ཏེ་སྤྱི་ལོ་གསུངས་པའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གསུངས་པའི་མཛད་པ་དང་
 བྱ་ཆོད་ལུང་པོའི་རིམ་ཞེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་གསུངས་པའི་མཛད་པ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྟན་པ་
 ཡིན་ཏེ། ལྷོན་པས་སྤྱལ་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན།
 མི་འཐད་དེ། ལྷོན་པས་ཆོས་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱོར་བར་ཐལ། ལྷོན་པས་
 དུལ་ཕྱར་ཏེ་སྤྱི་ལོ་གསུངས་པའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང་བྱ་ཆོད་ལུང་པོའི་རིམ་
 གསུངས་པའི་ཞེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷོན་

པས་ལུང་སྒྲེ་བཞི་པོ་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལྷོན་ཆོག་དང་ད་
ལྷར་གྱི་ཆོ་ག་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་གཉིས་དོན་
གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ་ལས།^①ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་བ་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱོར་བ་ནི། སྐད་ཅིག་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བསྐྱོར་བ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་མ་བསྐྱོར་
བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་རྒྱལ་པོས་ཁྱེས་པའི་མདོ་ལས་
གསུངས་པའི་གདུལ་བྱ་བའི་བའི་འཁོར་ལོ་རིམ་བ་གསུམ་པོ་དེ་ལ། ཆོས་འཁོར་གསུམ་
ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་དེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཆོས་འཁོར་ལན་གསུམ་བསྐྱོར་བ་དང་
དོན་མི་གཅིག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། སྐར་ཡང་སྒྲ་མའི་རྒྱད་
འདི་ནི། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱད་སྒྲ་མའི་དར་རྒྱུག་ལས།^②སྐར་ཡང་སྒྲ་མའི་རྒྱད་དེ། རྒྱད་
ཕྱི་མ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་འདིར་ནི། ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོའི་མདོ་ལ་འཁོར་ལོ་
ཐ་མའི་ཐ་སྙད་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོའི་མདོ་དེ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་གདུལ་བྱ་བའི་བའི་འཁོར་ལོ་རིམ་བ་གསུམ་
པོ་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་ཐ་
མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་
གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཟུངས་ཀྱི་
དབང་ཕྱག་རྒྱལ་པོས་ཁྱེས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ན། འཁོར་

ལོ་ཐ་མ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་
གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལྷ་སྡེ་ལ་ཤམ་ཐབས་རྒྱུ་པོར་བགོ་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་མདོ་ཆོག་ཆོས་ཅན། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། འཁོར་ལོ་
དང་པོ་ཡིན་ན་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ན་བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་སྤྱེ་བའི་
ཆོས་འཁོར་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་བྱབ་པ་སེམས་
ཅམ་པས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ན་ངེས་
དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དེས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སེམས་ཅམ་པའི་
ཐད་གྱི་དང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ^①འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡང་སྤར་
བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་སྤྱེ་བ་རྣམས་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་ནི། ཞེས་བཤད་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་ནི་དུས་གསུམ་པར་གསུངས་
པའི་མདོ་ཡིན་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་མི་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་
དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་ན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལྷ་སྡེ་
ལ་ཤམ་ཐབས་རྒྱུ་པོར་བགོ་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་འདི་འཁོར་ལོ་དང་
པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་ལོ་གསུམ་སྟོན་པའི་སྐྱེ་ཆའི་ཆོག་གས་ཀྱི་སྟོན་ས་འཛོག་
རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདི་རྣམས་ལས་བརྒྱམས་པའི་དོགས་པ་སྤྲོ་མོ་གཅོད་དགོས་པ་
ཉུང་ན་མཐའ་མི་ཆོད་ཅིང་། སྟོས་ན་མང་བར་འགྱུར་བས་ཟུར་དུ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

རེ་ཞིག་དོགས་པ་ལ། གསུངས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་

འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱོར་བར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་
ལོ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་
བསྐྱོར་བ་བྱད། ཅ་བར་འདོད་ན། མདོ་དེ་ལས། ^①རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མཁྱེན་ནས། མི་རྟག་པ་
དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། མི་གཙང་བས་ཡིད་འབྱུང་བའི་གཏམ་
གྱིས་འཁོར་བ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་སྟོ་བ་བསྐྱེད་པ་མཛད་དེ། འཕགས་པའི་ཆོས་
འདུལ་བ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཙུན་པ་འདོར་བ་
ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ། སྟོང་བ་ཉིད་དང་མཆོན་མ་མེད་པ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། སྟོན་པས་གདུལ་བྱ་གཅིག་ལ་རྒྱད་སྟེན་བྱེད་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
དང་གྲོལ་བྱེད་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པར་ཐལ། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་
ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། སྟོན་པས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལམ་ལ་རིམ་ཅན་དུ་བཀྱི་བར་མཛད་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྟོན་བྱ་མཁན་གྱིས་རྟོན་བྱ་གཅིག་ཉིད་སྟོང་ཚུལ་མི་
འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་སྟོན་པས་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོང་བར་ཐལ། སྟོན་པས་གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་
པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་མི་བྱས་སོ། །

གཞན་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ^②དང་པོར་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཡུལ་ཁ་ར་
ཏ་སིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་། ཡང་བཙུག་ལྟན་འདས་
ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱོར་བར་

ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅན་དུ་བསྐྱོར་བའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཡུལ་ཕ་ར་ཏ་སིར་གསུངས་པའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་
དང་བྱ་ཆོད་ལུང་པོའི་རིར་གསུངས་པའི་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་ཅིག་
ཅན་དུ་བསྐྱོར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ལ་འགལ་སྔོང་གི་མདོ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་དང་ཅིག་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དེ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ལ་
འགལ་སྔོང་གི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར།

ཡང་ཁ་ཅིག །བདེན་བཞི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་
མདོ། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཆན་ཉིད། སྔོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
སྟོན་པའི་མདོ། འཁོར་ལོ་བར་པའི་མཆན་ཉིད། གཟུངས་འཛིན་གཉིས་སྔོང་དངོས་ཀྱི་
བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་དང་།
སྟོན་པས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱོར་བའི་བ་ནང་འགལ་ཏེ། ཡུལ་ཕ་ར་ཏ་
སིར་གསུངས་པའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དེ་སྟོན་པས་ཞིང་འདིར་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་
བའི་ཐོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོན་པས་འཁོར་ལོ་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟབ་ཞི་སྒྲིས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་པའི་
མདོ་འདི་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། སྔོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ།

ཁ་ཅིག །དུས་དང་པོར་ཡུལ་ཕ་ར་ཏ་སིར་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་

རིགས་ཅན་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་མདོ། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཆན་ཉིད།
 དུས་བར་པར་གནས་བྱ་ཤོད་ཕུང་པོའི་རིར་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་
 ཅན་ལ་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་སྟོན་པའི་མདོ་དེ། འཁོར་ལོ་བར་པའི་མཆན་ཉིད། དུས་ཐ་མར་
 ཡུལ་ཡངས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པར་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་
 པའི་རིགས་ཅན་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་གྱི་དོན་སོ་སོར་བྱེན་སྟོན་པའི་མདོ་དེ། འཁོར་
 ལོ་ཐ་མའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་དེ་དུས་དང་རིམ་པའི་སྒོ་
 གས་འཛོགས་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དང་ངེས་ནམ་འབྱེད་ལས།^① འཁོར་གྱི་འདུ་
 ཐེབས་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། འཁོར་ལོ་དང་པོ་སྐྱེ་ཆའི་སྟོན་ལ་གསུངས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་བར་
 པ་སྐྱེ་ཆའི་བར་ལ་གསུངས་པའི་བྱིར་པར་འཐད་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་བྱིར།
 འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྟོན་པ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྐྱར་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་
 ལོ་དེ་ལ་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གསུངས། དེའི་བྱི་དེ་ལོ་བྱ་ཤོད་ཕུང་པོའི་
 རིར་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་གསུངས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་པ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་
 སངས་རྒྱས་པའི་བྱི་དེ་ལོ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་སུ་དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱད་གསུངས་པ་
 དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱ་ཤོད་ཕུང་པོའི་རིར་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དུས་
 འཁོར་ཙ་རྒྱད་ལས། སྟོན་པས་བྱ་ཤོད་ཕུང་པོ་རུ། །ཞེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་ཚུལ་
 བསྟན། །མཆོད་རྟེན་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་སུ། །དེ་བཞིན་གསང་སྤགས་ཚུལ་
 གསུངས་པ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།^② བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤྱུག་ཐུབ་པ་མདོན་
 པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཞིང་། ཐེག་པ་གསུམ་
 སྟོན་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་སྐྱབ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ལ་གྱི་རྒྱ་ཁྱ་ཀ་ཀ་ཀར་ཆོས་

ཀྱི་དབྱིངས་གསུང་གི་དབང་ཕྱག་གི་དཀྱིལ་འཁོར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ལྷགས་འདི་ལ་ཞེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་སྒྲེང་གཞིའི་སྐོར་ལ་བརྟེན་པའི་དོགས་པ་ཞིན་ཏུ་ཆེ་
བར་ཡོད་ན་ཡང་ཟུར་དུ་དགག་པར་བྱའོ། །

རང་ལྷགས་ནི། བཀའ་དང་ལམ་ཁྱགས་ཀྱི་མདོན་རྟོགས་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་
པའི་དམ་ཆོས། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་ལྷང་གི་
ཆོས་འཁོར་གཉིས། ཆོས་འཁོར་གང་ཞིག །ལམ་ཁྱགས་ཀྱི་མདོན་པར་རྟོགས་པས་
བསྐྱུས་པ་དེ་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད། ཆོས་འཁོར་གང་ཞིག །སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བཀའ་དམིགས་པ་དེ་ལྷང་གི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བཀའ་དང་པོ་
བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང་། བར་པ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་། ཐ་མ་
ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འཁོར་དང་གསུམ། བདེན་བཞི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་དེ། བཀའ་དང་པོ་
བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད། སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ། བཀའ་བར་པ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་
ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད། མཆན་ཉིད་གསུམ་ལ་སེམས་ཅན་པས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་
བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱད་པར་བྱ་བའི་སྟོན་པའི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་མདོ། བཀའ་ཐ་
མ་ལེགས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད། དང་པོའི་མཆན་གཞི་ནི། ལྷ་སྒྲེ་ལ་
གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོའམ། མར་མའི་མདོ་ལྷ་བྱ་ལ་བྱེད། འཁོར་ལོ་བར་
པ་ལ་བྱང་ངེས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཞེས་རབ་སྟོང་པོ་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། རྒྱས་འབྲིང་
བསྐྱུས་གསུམ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཆན་གཞི་ནི། མདོ་
སྒྲེ་དགོངས་འབྲེལ་ལྷ་བྱ་ལ་བྱེད།

བྱང་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་པར་ནི། བྱང་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་མདོ་དང་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་མདོ་གང་རུང་གང་
ཞིག་ ། གྲུན་རྒྱུ་བའི་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་བརྒྱུད་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒྲིན་པའི་མདོ་དང་།
སྒྲིན་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་པར་ནི་རུང་པའི་མདོ་གང་རུང་དམིགས་པ་དེ། བྱང་པའི་ཁྱེད་
མདོའི་མཆན་ཉིད། བྱང་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་མདོ་གང་རུང་གང་ཞིག་ ། དོན་དམ་བའི་པའི་ཁྱེད་ཀྱིས་
བརྒྱུད་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒྲིན་པའི་སྒྲིན་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་པར་ནི་རུང་པའི་མདོར་
དམིགས་པ་དེ། བྱང་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

ཚུད་པ་སྒྲིན་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིན་པའི་ཆེན་
པོ་ཆོས་ཅན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་མདོན་རྒྱུས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པར་ཐལ། རྒྱུས་པའི་ཆོས་
འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུས་པའི་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐལ། ཡང་
ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་སྒྲིན་པ་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། བྱང་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་བའི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཉི།
ཞེས་ཕྱིན་ཀྱི་མདོ་གསུང་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་གསུངས་པའི་ཞེས་ཕྱིན་
ཀྱི་མདོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐལ།

ཡང་འཕགས་པ་ལྟ་བུའི་བྱ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་གི་ཆོས་
འཁོར་སྒྲིན་པ་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་བཅུ་མས་པའི་ལུང་གི་ཆོས་
འཁོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐལ། རྒྱུས་ཀྱི་བྱ་ཆེན་གྱི་གསུང་བྱས་བཅུ་མས་པའི་ལུང་གི་ཆོས་
འཁོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉི། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ❶ རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་
སྐད་ཅེས་གསལ་ཉི། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། བཀའ་བསྐྱུ་བ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་
པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཉིད་བཀའ་མ་ཡིན་པའི་གོ་སྐབས་རྒྱུད་པའི་

དུ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་དགོས་པའི་
བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་གོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལམ་མ་ཞུགས་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་རྩེ་ཆེན་
པོ་དེ། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དེ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེའི་རྒྱད་ལ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་
ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ལུང་
གི་ཆོས་འཁོར་ཡོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་།

ཁ་ཅིག །ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེ་
རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེ་དེ་ཡིན་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་ན་རྟོགས་པའི་ཆོས་
འཁོར་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་
རྒྱད་ཀྱི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཆད་མ་གང་ཞིག །ཁྱོད་
ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱིར། བྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཆད་མས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་རྩེ་དེ་རྟོགས་པའི་ཆོས་
འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཡིན་ན་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱི་རོལ་པའི་རྒྱད་
ཀྱི་སྟོང་རྩེ་ཆད་མེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཉེ། ཀུན་བཏུས་

ལས།^①ཡོན་ཏན་འདི་ནམས་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་འགྲུབ་ཅེ་ན། ཕྱི་རོལ་པའམ། ཉན་ཐོས་
སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་རུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་
སོང་བའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱང་གི་ཆོས་འཁོར་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་ཀ་ཆོས་
ཅན། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། བཀས་བསྐྱས་པའི་དམ་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །མངོན་པར་
རྟོགས་པས་བསྐྱས་པའི་དམ་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་། འོ་ན་དེ་གཉིས་ཀ་
ཆོས་ཅན། བཀའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་ཐལ། བཀའ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་རུང་གི་བྱེ་
བྲག་གང་ཞིག །གཅིག་ལོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག །ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་
དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་
ཐེག་ཆེན་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་ལོ། །ཅ་བར་འདོད་
ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོད་མ་
ནམ་འགྲེལ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ཅིང་། མངོན་པ་མཛོད་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡང་
མི་འཐད་དོ། །

ཁ་ཅིག །སྡེ་སྟོན་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པས་
བྱུང་ཅེས་ཟེར་ན་ཆེས་མི་འཐད་དེ། སྡེ་སྟོན་གསུམ་རང་གིས་ཅོ་མ་རྒྱས་པའི་སྟོང་དུ་མང་
ཐོས་ཚུལ་ལྟར་གཉིས་བསྟན་པ་སྡེ་སྟོན་རིགས་པའི་ལྷ་སྤྲུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟར་

དུ་ཉི་ཤུ་ཆེན་རིན་ཆེན་སྒྲུང་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་
མདོ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་
གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། དང་ངེས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་^①འགལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་
ས་བཅུ་པ་ཆོས་ཅན། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་
པའི་མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེས་མཉམ་ཉིད་བཅུ་
དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་ས་བཅུ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་
བསྟན་བཅོས་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་
བསྟན་བཅོས་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། དང་པོ་དེ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་
པའི་མདོ་དང་། ཕྱི་མ་དེ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་གཉིས་འགལ་
བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དབྱུ་མ་འཇུག་པ་དེས་གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡང་དངོས་བསྟན་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་རྩ་ལེ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒྲོན་ས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲལ།

ཡང་ཁ་ཅིག །བསྟན་བཅོས་མདོན་ཉོག་ས་རྒྱ་ཆེན་ཅན། བྱིད་གུན་རྫོབ་བདེན་
པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་
བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ་། དེས་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཅུ་དངོས་གྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་
པོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁུབ་པོ། །

ཁོ་ན་རེ། བྱང་ཆེན་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་ཡང་དག་པར་མི་མཐོང་ཞེས་སོགས་
གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱན་རྫོག་བདེན་པ་དངོས་གྱི་བསྟན་བྱའི་^❶གཙུག་པོར་བྱེད་པའི་
མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་གྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱེད་པའི་
མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ཆོག་དེའི་ནང་ཆོན་གྱི་བྱང་ཆེན་ཡང་དག་པར་རྗེས་
སྐྱུ་མི་མཐོང་། ཞེས་པས། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་གྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེའི་ནང་ཆོན་གྱི་བྱང་ཆེན་ཡོད་བཞིན་དུ་ཞེས་པས་ཀྱན་རྫོག་
བདེན་པ་དངོས་གྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདི་རྣམས་གྱི་ལན་ལ་ཁོ་
ན་རེ། དབྱུ་མ་འཇུག་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་གྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་མི་བྱེད་ཟེར་
ན། མི་འཐད་དེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ^❷དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་སྤངས་
པས་དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་གྱི་དོན་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར། དབྱུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་འདི་སྤྱར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དབྱུ་མ་འཇུག་
པ་གཙུག་པོར་སྤྱང་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་དུ་བཅུ་མས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་དབྱུ་མ་འཇུག་པས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཞར་ལ་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱེད་
པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་སྤྱང་པོ་རྒྱན་ལས། ^❸བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་
པའི་རྒྱན་འདིར་ནི་སྤྱང་པ་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་མོད་གྱི།
གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙུག་པོར་ནི་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ། རོ་

བོ་ངེས་པ་དང་། གངས་ངེས་པ་དང་། གོ་རིམ་ངེས་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ངེ་ལྟར་ཉམས་སུ་
ལེན་པའི་ཚུལ་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་སྤྲུལ་དོན་ཁོང་ན་གནས་པ་གསལ་བར་
སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པས་བསྟན་བཅོས་མདོན་ཉོགས་རྒྱན་གྱིས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་
དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་མི་བྱེད་ལ། བྱང་ཆེན་ཡོད་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་འདིས་གྱང་དོན་དམ་
བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་ལ། མདོ་དེ་ནམས་ཀྱིས་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་གཏན་
ལ་འབེབས་ཤིང་། རྒྱགས་བསྟན་ལ་སྤྲུལ་དོན་མདོན་ཉོགས་ཀྱི་རིམ་པ་འཆད་པའི་མདོ་
ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ཆོས་ཅན། དང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་
པར་ཐལ། དང་དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། དང་པོ་སྤྲ། གཉིས་པ་དེར་
ཐལ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། དེའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་
བྱལ། དེར་གྱུར་པའི་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྟུང་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཉགས་བྱལ་སྟེ།
མདོན་པའི་སྟེ་སྟོང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀྱན་རྫོབ་
བདེན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱལ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་བྱལ་
མཆམས་ལ་བྱལ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་མདོན་ཉོགས་རྒྱན་གྱི་
སྐབས་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་བྱིར།

བྱུང་བ་ལས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱེད་གཙོ་
བོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱེད་གཙོ་
བོ་གང་ཞིག །ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དུམ་རྒྱུ་ལྷན་འབྲེལ་བསྟུན་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་སེམས་
ཆོག་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གོ་སླབ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཆོག་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གོ་
སླབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ལས། དེར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཆོག་ལམ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྟུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། གྱུན་རྒྱུ་
བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་
ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་
ལོ་བར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གྱུན་རྒྱུ་
བདེན་པ་ཡོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་གྱུན་རྒྱུ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱེད་པས་
བྱུང་བ་ལས། མ་བྱུང་མཆོམས་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུམ་རྒྱུ་ལྷན་འབྲེལ་བསྟུན་
གསུམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱེད་གཙོ་
བོར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོག་ལམ་པའི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་
དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཆོག་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་པ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྟུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེས་སྤྲོད་དོན་མཛོད་ཏོགས་ཀྱི་
རིམ་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་རྣམས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་

ངག་འདིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ལ་དངོས་སུ་བསྟོན་པར་ཐལ། འདིའི་དངོས་ཀྱི་བསྟོན་ཡུལ་
དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྣམ་
མཁུན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེའི་དངོས་ཀྱི་བསྟོན་ཡུལ་གང་ཞིག །ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེས་སྒྱུར་བ་བཞི་ལ་དངོས་སུ་བསྟོན་པར་ཐལ་ལོ། །

❶རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་
པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྒྱུར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
བྱང་འཕགས་ཀྱི་མངོན་ཏྲོགས་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ཤེས་
བྱད་པར་ཅན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མངོན་ཏྲོགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱང་འཕགས་ཆོས་ཅན། ཐབས་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་སྤངས་
ཏྲོགས་ཀྱི་རིགས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་མཁས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་སྤངས་ཏྲོགས་ཀྱི་རིགས་སྐྱེད་❷བྱེད་ཡོད་པར་ཐལ།
དེ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་མཁས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
དེ་ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་མཁུན་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྣམ་མཁུན་གྱི་སྐྱེད་❸བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་རྣམ་མཁུན་
རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས།

གཉིས་པ་ལ། ལམ་གསུམ་ལ་དབྱེད་པ། རྫོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་བྱས་པའི་
ཚད་བཤད་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉན་རང་གི་སྤངས་ཏྲོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པར་
གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་

ཚད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རོང་རྒྱུ་པ་ན་རེ།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་
གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཡིན་ཀྱང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མེད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས། འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རང་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པ་མི་
སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བགྲོད་
བྱའི་ལམ་ཡང་མ་ཡིན། དེའི་བགྲོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་
ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་
ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློབ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་དེའི་བགྲོད་བྱའི་ལམ་ཡང་མ་ཡིན། དེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དེའི་
བགྲོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་ཡིན་
པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློབ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་

གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཡང་རོང་རྒྱུ་པ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་
མཁྱེན་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐར་ཐུག་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ཐེག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་
པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས་དངོས། འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མཐར་ཐུག་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐར་ཐུག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་
པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འཁོར་གསུམ།

རྣམ་བཤད་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་བྱུང་བའི་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་རྟོགས་པར་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ཤེས་
མེད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་སྒྲིམ་པར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སོང་། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། ^①དེ་ལྟར་
ཉན་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་ནས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལམ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་

བྱ་དགོས་པས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་པ་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་རྒྱན་ལས། ^①རྣམ་
མཁྱེན་འཕྲོ་བ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བསྒྲོམ་པར་
བྱ་དགོས་པས་སོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྫོགས་པ་ནི། ཞེས་པའི་
ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། ^②རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་
མོད་ཀྱི། དེ་འཕྲོ་བ་པར་བྱེད་པ་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་གཅིག་དུ་བསྒྲོམས་པས་ཆོག་
གི། ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པ་དགོས་པ་མེད་དོ་སྟེ་པའི་ལོག་པར་རྫོག་
པ་དགག་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་ཚུལ་དེ་མིག་
ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་རང་
རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་ཚུལ་ཡོད། དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་
ཤེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་
རྒྱུད་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་མེད་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན་རྟེན་ལས། ^③རྫོགས་པ་འདིས་
བསྟུས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱང་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་རང་སངས་རྒྱས་ལ་རྣམ་པར་བཞག་ཀྱང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡང་སྐྱེ་བས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
ཚུལ་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ལྟར་དུ་གོ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས། ^④གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་རང་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི། དེའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་མེད་པའི་བྱིར།

འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
མཐོང་ལམ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་རང་
རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་ཀྱི་ལམ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཐེག་དམན་ཀྱི་མདོ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མདོ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
ཐེག་དམན་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། ཐེག་པ་སྟན་མོང་བའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཡིན་པའམ་
ཁྱོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་མེད་པ་གང་
ཞིག །ཁྱོད་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལ་གསུངས་པའི་
མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཆོས་ཅན་ཀྱིས་འགྲུབ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མདོ་གང་ཞིག
ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་པ་སྟན་མོང་བའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འདུལ་བ་ལྷུང་སྡེ་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མདོ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཐེག་དམན་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་དམན་ཀྱི་
མདོའི་མཆན་གཞི་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་ཀྱི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་རྒྱུང་

དུའི་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ།
རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་ཆུང་དུའི་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་པ་འབྲིང་གི་
ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་
ཏེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཐེག་པ་ཆུང་དུའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་དམན་
གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ས་གཉིས་པ་^❶པའི་རྒྱད་ཀྱི་བསྟོ་བ་ཆོས་ཅན། བསྟོ་
བ་ཆུང་དུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྟོ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཉགས་གསལ་
གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། བསྟོ་བ་གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་མོ། །བསོད་ནམས་ཆེ་འབྱུང་བདག་ཉིད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པས་ཁྲབ་
པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པས་ཁྲབ་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
སར་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་
ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། འཕགས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་མཆམས་ལ། མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པར་བགྲོད་པར་
བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ན། མཐར་ཐུག་གི་ཐར་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐར་པར་བགྲོད་
པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ན། ཐར་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཆམས་ལ་འགྲིག་
ནས་ཉགས་འབྱུང། འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། མཐར་ཐུག་གི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མི་སློབ་པའི་སར་བགྱོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ན་མི་སློབ་པའི་ལམ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བགྱོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོག་ས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་བྱུང་སྟེ། ཁོ་རང་གི་གསལ་བ་དེར་ཐལ། ཐར་པར་
བགྱོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ན་ཐར་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས།

ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་མཁུན་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་
དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་
འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། གཞན་
ཡང་། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་
ཐུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་
སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་མཐར་ཐུག་གི་གང་ཟག་གི་གཞི་
མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་དང་མཐར་ཐུག་གི་ལམ་གྱི་གཞི་མཐུན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གཞི་མཐུན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་གི་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་

ཐལ། ཐལ་འགྲུར་ཕྱི་མ་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ཀྱིས་
བསྐྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་བཀའ་ཡིན་པར་ཐལ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཆོས་
ཅན། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
བྱབ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཡོད་པ་
བྱད། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡུམ་མ་
ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡུམ་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་གི་ཡུམ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་སྒྲ་བ་ལ་ཡང་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྟོན་རྣམས་བསྒྲག་ཏུ་མེད་དོ། །

ཁ་ཅིག ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོག་ལམ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབ་ལམ་ཡིན་
པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཞིག ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མི་སྟོབ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་ལན་སྐབས་བཞི་པར་འཆད། ཁ་ཅིག ། གསུང་རབ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་
བཤད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གསུང་རབ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་
བཤད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདོད་ན། ས་བཅུའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཅ་བར་མ་བྱབ། གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པ་དེ་གསུང་རབ་ཀྱི་

བརྗོད་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུང་རབ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་བཞད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཡོད་པར་ཐལ།
བྱོད་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྲབ་ཁས།

ཁ་ཅིག ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ལྗོགས་བྱ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་ལྗོགས་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རིག་
པ་དེ། ཤེས་སྤྱོད་ལྗོགས་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྲབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ལམ་
གྱི་དོར་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་དོར་བྱར་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་རིག་པ་དེ་ཤེས་སྤྱོད་ལྗོགས་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲབ་པ་
ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱང་པར་དུ་
འཕགས་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲབ་སྟེ། ❶ བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱང་
པར་དུ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲབ་པ་ཁས། འདོད་མི་
རུས་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྟོམ་ལམ་པ་དེ་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་
 བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 མཁྱེན་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འོ་ན། ཁོ་རང་ལ། བྱང་
 སེམས་སྟོར་ལམ་པ་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་
 ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། རྟགས་བྱབ་སྟེ། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མོས་སྟོད་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་སར་གནས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 མཁྱེན་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ཐབས་ཤེས་བྱད་པར་ཅན་ཀྱི་ས་ཟེན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་ཁྲབ་སྟེ།
 ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
 ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་དམན་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། ཐེག་དམན་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པས་ཁྲབ་
 པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་དེའི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 མ་ཁྲབ་སྟེ། འོ་ན་ཁོ་རང་ལ། དགོ་བསྟེན་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡིན་ན། དགོ་བསྟེན་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱིས་
 བསྐྱས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དགོ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་ཡིན་ན། དགོ་སྟོང་གི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་

བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། སྒོམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྒྲངས་པའི་དགོ་
སྒོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྒོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན་གྱིས་འབྲུག།

ཁ་ཅིག ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གྲངས་ངེས་ཤིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སྒོབ་ལམ་དང་། དེའི་མི་སྒོབ་ལམ་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་
འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཞིག ། དེ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཁོ་རང་ལ། བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྒོམ་པའི་གྲངས་ངེས་ཤིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་སྒོམ་པ་
དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སྒོམ་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག ། དེ་བྱང་
སེམས་སོ་སྐྱེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒོམ་པ་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒོམ་པ་གང་རུང་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་པའི་གྲངས་ངེས་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་
སྒོབ་པའི་སྒོམ་པ་དང་། དེའི་མི་སྒོབ་པའི་སྒོམ་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ལམ་མ་ཞུགས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་པ་ཡོད་པ་གང་
ཞིག ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒོམ་པ་དེ་ཉན་ཐོས་སྒོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཉན་ཐོས་
མི་སྒོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་སོ་ཐར་
ཀྱི་སྒོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སོ་ཐར་ཀྱི་སྒོམ་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་སོ་ཐར་ཀྱི་སྒོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ།

འདིར་བསྟན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ།
འདིར་བསྟན་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཡིན། བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ།
འདིར་བསྟན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྫོགས་སྒྲིབ་སྤྲུངས་གསུམ་གྱི་ཆད་བཤད་པ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་འབད་
མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་རྒྱས་པ། སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་
འགོག་པར་བྱེད་པ་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། ^①སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་འཆད་པ་ནི།
ཆོས་སྐྱུ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་སྐྱུ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་པར་འགྱུར་བས་དོགས་པའི་གནས་
མེད་ལ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །མཆོག་གི་སྐྱུ་སྐྱུས་དམན་ལམ་
སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་འཕགས་ལ། ཆོས་སྐྱུ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་སྐྱུ་མངོན་དུ་མི་
བྱའོ། །ཞེས་གདམས་རིགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་རྫོགས་སྒྲིབ་སྤྲུངས་གསུམ་མ་བྱས་
བར་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་རིགས་པ་གང་
ཞིག །རྫོགས་སྒྲིབ་སྤྲུངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་
ཡིན་དགོས། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་
རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཁས་སྤངས། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན།
ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།
བྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་འབྱུང། དང་པོ་ཁས་སྤངས། དེར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
བཞིན་དུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་རྒྱས་པ་སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་

པའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་འཕགས་
ལ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྤྲུས་རྫོགས་སྒྲིབ་སྤྲུངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་དེ། རྫོགས་སྒྲིབ་སྤྲུངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་དུ་
ཆོས་སྤྲུལ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་སྤྲུལ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་འབད་
མེད་ལྟན་གྲུབ་དུ་བྱེད་ཀྱས་པ་སྒྲོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་དུ་ཁས་སྤངས་པ་ལ། སྤར་གྱི་
ཐལ་འགྱུར་དེ་གཞོད་བྱེད་དུ་འབྱུག་པ་བྱད། འདོད་ན། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཆོས་སྤྲུལ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ཤིག་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྤྲུས་དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་
འཕགས་ལ་ཆོས་སྤྲུལ་མ་ཐོབ་པར་དུ་ཆོས་སྤྲུལ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་རིགས་པར་
ཐལ། དེས་དེ་ལ་རྫོགས་སྒྲིབ་སྤྲུངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་རིགས་པ་གང་ཞིག་ཤིག་དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་
སེམས་འཕགས་པས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་དེས་ཆོས་སྤྲུལ་
མངོན་དུ་བྱས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་སྤར་བཞིན་སོང་ངོ་ཟེར་ན། མི་
འཐད་དེ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྤྲུས་དེ་ལ་རྫོགས་སྒྲིབ་སྤྲུངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་
བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་ནི། ཆོས་སྤྲུལ་མ་ཐོབ་པར་
དུ་ཆོས་སྤྲུལ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་
མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་

དང་། དེས་ཚོས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། སྤར་གྱི་དམ་
བཅའ་དེ་ལ་ཐལ་འབྱུང་དེ་གཞོན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་བྱད།

རང་ལུགས་ནི། རོང་རྒྱུ་སོགས་རྒྱུ་མང་པོར་སློན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད་སྤར་
ལྟར་བྱས་ནས་ཚོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐར་བཤད་པ་ནང་འགལ་
འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ནི་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་རང་གི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་
འཕགས་པ་ལ་རྫོགས་སློན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
མཛོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་དེ། ཚོས་སྐྱེ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཚོས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་
མི་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫོགས་སློན་སྤངས་གསུམ་བྱས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན། ཚོས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། འདིར་བསྟན་ཡང་
དག་མཐའ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཚོས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཚོས་ཉིད་ལ་
མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྟར་གྲུབ་དུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་ཚོས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་འབྱད། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྤར་གྱི་སློན་ལམ་རྫོགས་
པའི་ཆད་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཚོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེ་ཡིན་ན་ཚོས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འབྱད། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཚོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་
འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་ལས།^①སྤྱལ་སྤྱོད་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱལ་བ་

འོད་དཔག་མེད་གྱིས་བདག་སངས་རྒྱས་པའི་ཞིང་དེར་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་
 མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤིད་དུ་བདག་འཁང་མི་རྒྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུ་སྤྲུལ་སྤྱི་
 ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱའི་ཆེད་དུ་དམ་བཅས་པ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་
 ཅིག །རང་གི་འཁོར་དུ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་དང་མི་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་མེད་པར་མ་གྱུར་
 པ་དེ་སྤིད་དུ་བདག་འཁང་མི་རྒྱའོ་ཞེས་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་
 སྤྲུལ་སྤྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་ཡིན་ཟེར་ན། མཆོག་
 གི་སྤྲུལ་སྤྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་དང་ལྡན་པས་
 ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅས་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། བསམ་
 གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་
 སྤྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་སྟོན་པ་འོད་དཔག་མེད་གྱི་སྤྲུལ་སྤྱི་སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད་ཡིན་
 ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཁོར་དུ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་དང་མི་
 ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤིད་དུ་བདག་འཁང་མི་རྒྱའོ་ཞེས་པའི་སྟོན་
 ལམ་གྱི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་པར་ཐལ། སྟོན་པ་འོད་དཔག་མེད་གྱི་སྤྲུལ་
 སྤྱི་སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

རྒྱུ་ལྡན་རྒྱུ་སྤྱི་སྟོན་པ་ཁ་ཅིག །རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་བཤད་པ་སྤྱི་བཞིན་
 དུ་ཁས་སྤང་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་གཞོད་ན། བདེ་བ་
 ཅན་གྱི་ཉིན་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།
 རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་སྤྲུལ་སྤྱི་ཚུལ་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་
 གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུར་ན་རྒྱུ་ལྡན་

ཆིག་ཟིན་དེ་སྤྲི་འཁོར་དུ་ཁས་སྦྱང་དུ་རུང་བ་བྱས། འདོད་ན། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཉེན་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་སྤྲི་འཁོར་ཆིག་ལ་དགག་པ་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པར་མ་བཟགས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཉེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཉེན་ཅན་གྱི་ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱན་གྱི་ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ཆོས་ཅན། སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་སྤང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡོད་པ་བྱས། འདོད་ན། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཉེན་ཅན་གྱི་ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱན་གྱི་གཟུགས་སྤང་དེ་སྤྱུག་བསྐྱལ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་བརྟུས་ལས། ^①ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ནི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་བལྟ་སྟེ། དེ་དག་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱང་བ་མ་ཡིན་གྱི། སློན་ལམ་དང་དགེ་བའི་རྩ་བའི་དབང་གིས་བྱང་བ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ལ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། ^②འདོད་པ་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་དུ། །སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་འཁོར་མི་རྒྱ། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་ཁམས་ན་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེ་བ་ཅན་ན་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་བཤད་པ་སྤྲི་འཁོར་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེའི་དོན་ནི་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་གྱིས་བདག་སྤྱལ་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་གདུལ་བྱ་རྣམས་མདོན་པར་

ཞེས་པ་ལྟ་དང་མི་ལྟན་པ་མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་བདག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
འཆང་མི་རྒྱུ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ།
རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་གྱི་སྤྱལ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པའི་ཆད་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^①སྤྱལ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ན།
ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བདེ་བ་ཅན་འདོད་ཁམས་ཡིན་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ཁམས་
གསུམ་གང་རུང་གི་ནང་དུ་མ་གཏོགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་པའི་ཞིང་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ལྟ་བུས་བདག་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་
སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་དེར་འཁོར་དུ་མངོན་པར་ཞེས་པ་ལྟ་དང་མི་ལྟན་པ་མེད་པར་མ་གྱུར་
པ་དེ་སྲིད་དུ་བདག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་མི་རྒྱུ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་དམ་
བཅའི་རྣམ་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བ་དེ་སྤྱལ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་ཆད་ཡིན། བདག་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་དེར་འཁོར་དུ་
བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤིང་སྤྱལ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དེ་སྲིད་དུ་བདག་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་འཆང་མི་རྒྱུ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་རྣམ་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བ་དེ་
ཡོངས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་ཡིན། རང་གང་དུ་
སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འབྱུང་པའི་རྒྱུའི་དགེ་ཅའི་རྣམ་པ་
མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བ་དེ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་སྤྲུངས་པའི་ཆད་ཡིན། དུས་གཅིག་ཏུ་ཞིང་གེ་
བ་སྤྲུག་བརྒྱུ་སྤྱིའི་བཞོད་པ་གངས་དེ་སྟོད་དང་། སྤྱི་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་གངས་
ལས་འདས་པ་ཆོས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེ་བསྟན་པས་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ལ་
འགོད་པ་ལ་ནག་སྟོན་པ་བཏོལ་རན་པ་ལྟ་བུར་སོང་བ། སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱས་པའི་

ཆད་ཡིན་ཟེར་ན། རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པ་དེ། བདག་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་སྟོན་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་འཁོར་དུ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་དང་མི་ལྟ་ན་པ་མེད་པར་མ་
གྱུར་པ་དེ་སྤིད་དུ་བདག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་མི་རྒྱུ་^①ཞེས་དམ་བཅས་པའི་
དམ་བཅའི་རྣམས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱལ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་
ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གང་དུ་སངས་རྒྱས་
པའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་དང་
ལྟ་ན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྟོན། །

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ། བདག་གང་དུ་སངས་རྒྱས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་འཁོར་དུ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤི་སྟག་འབྱུང་བར་མ་
གྱུར་པ་དེ་སྤིད་དུ་བདག་འཆང་མི་རྒྱུ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་རྣམས་པ་མཐུ་
ཅན་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དམ་བཅའི་རྣམས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བ་དེ། ཡོངས་སྤྱིའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ལམ་རྣམས་པ་
མཐུ་ཅན་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་གང་དུ་འཆང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་གྱི་ཞིང་བྱང་པར་
ཅན་འགྱུར་པའི་རྒྱའི་དགོ་རྩ་ཆང་བར་བསགས་ཟེན་པ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤངས་
པའི་ཆད་ཡིན། རང་གང་དུ་འཆང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བྱང་པར་ཅན་གྱི་
བརྩུད་གྱི་གདུལ་བྱ་འགྱུར་པའི་རྒྱའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཆང་བར་བསགས་ཟེན་པ་དེ། སྟོན་
ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་ཡིན། ཚས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་ཅེས་བསྟན་པས་སྤྱི་
དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དཔག་མེད་སྟོན་ལམ་ལ་འགོད་པའི་རྣམས་པ་ཐོབ་པ་དེ། སེམས་ཅན་

སྒྲིབ་པའི་ཆད་ཡིན་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེར་
ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱད་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། བྱོད་
འཆང་རྒྱ་འགྱུར་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འཆང་རྒྱ་འགྱུར་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྲིབ་པ་སངས་རྒྱས་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་
སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན། བྱོད་འཆང་རྒྱ་འགྱུར་ཀྱི་ཞིང་ཡོད་ན།
བྱོད་འཆང་རྒྱ་འགྱུར་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཡོད་པ་བྱད། ཉགས་བྱབ་སྟེ། བྱོད་སངས་རྒྱས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་པ་སངས་རྒྱས་དེ་བྱོད་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་
བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
ཅ་བར་མི་མཚུངས་ཏེ། ཁོ་རང་ལ། བྱོད་སེམས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་ན། སེམས་ཅན་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། བྱོད་སེམས་ཅན་དུ་འགྱུར་པ་ཡོད་ན། བྱོད་སེམས་ཅན་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན། འགྲིག་མཆོམས་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པ་བྱད། ཉགས་བྱབ་སྟེ། སྒྲིབ་པ་
ལྟ་བུ་བྱབ་པ་དེ་སེམས་ཅན་དུ་འགྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པའི་སྤྱད་སྒྲུབ་རྫོགས་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་བྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་བྱབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཉགས་བྱབ་སྟེ། །མདོ་
ལས། ང་དེའི་ཆེ། དེའི་དུས་ན་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རུས་སུ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཆང་རྒྱ་འབྱར་གྱི་སངས་རྒྱས་
 གྱི་ཞིང་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱལ་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་འཆང་རྒྱ་འབྱར་གྱི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སེམས་ཅན་སྟོན་པ་དང་སེམས་ཅན་སྟོན་
 པར་བྱས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་པར་ཐལ། སྤར་གྱི་སེམས་ཅན་སྟོན་པའི་ཆད་དེ་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་སེམས་ཅན་སྟོན་
 པར་བྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་པ་ཁས། རྟགས་བྱུང་
 རྟེན། ཁྱོད་བྱང་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོགས་སྟོན་སྤངས་
 གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སྟོན་པ་ལྟ་བུ་པ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་སེམས་ཅན་སྟོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱིས་སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱས་པའི་
 ཕྱིར། ཁུབ་པ་ཁས། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ལོངས་སྤྱོད་རང་གི་འཁོར་དུ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལ་སྟག་
 འབྱུང་བའི་རྒྱས་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྟོགས་པ་དེ། ལོངས་སྤྱོད་སྟོན་ལམ་^❶རྟོགས་པའི་ཆད་
 ཡིན། ཞིང་གྲེ་བ་ཐུག་བརྒྱུད་སྤྱིའི་བཀོད་པ་དེ་ཐུག་བརྒྱུད་དང་། དེ་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་
 ཅན་གངས་ལས་འདས་པ་ཆོས་ཆེན་སྟོན་གྲོལ་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་
 སྟོན་ལམ་ལ་འགོད་རྒྱས་པ་དེ། སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱས་པའི་ཆད་ཡིན། ལོངས་སྤྱོད་དང་
 སྤྱལ་སྤྱི་གང་རུང་གི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འབྱུང་བའི་དགེ་ཅའི་རྒྱས་པ་རྟོགས་པ་དེ། སངས་
 རྒྱས་གྱི་ཞིང་སྤངས་པའི་ཆད་ཡིན། སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱས་པ་དང་སེམས་ཅན་སྟོན་
 པ་དོན་མི་གཅིག་གསུངས། སྟོན་ལམ་རྟོགས་པར་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ལོངས་སྤྱོད་
 མདོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་དེས་རྟོགས་སྟོན་སྤངས་

གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་ལས། ^①རྫོགས་སྒྲིབ་སྤྲུངས་ནས་མདོན་དུ་བྱ་བར་
དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུས་རང་གི་གདུལ་བྱ་བྱང་འཕགས་ལ་རྫོགས་སྒྲིབ་
སྤྲུངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་
པ་བྱིན་པ་དེ། ཆོས་སྤྱི་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་སྤྱི་མདོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གདམས་པ་བྱིན་པ་དེ། ཆོས་སྤྱི་མ་ཐོབ་བར་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་
དག་མཐའ་མདོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། དེར་
ཐལ། རྫོགས་སྒྲིབ་སྤྲུངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་སྤྱི་མདོན་དུ་བྱས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

ཁ་ཅིག །རྫོགས་སྒྲིབ་སྤྲུངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཆོས་སྤྱི་མདོན་
དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་སྤངས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ^②རྣམ་བཤད་ལས། བར་པ་ནི་ཞིང་གྱེ་བ་
ལྷག་བརྒྱར་སྤྱི་བཀོད་པ་གངས་དེ་སྟོད་དང་། སྤྱི་བཀོད་པ་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་
ཅན་གངས་ལས་འདས་པ་ཆོག་སྤྱི་བཅད་པ་རེ་རེས་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་
རྒྱས་པ་ནི། ཇི་སྟོན་ཀུན་སྟོང་གི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་དེ་སྟོན་དུ་མི་རྒྱས་པས་དེ་འདྲ་དུས་
གཅིག་ཏུ་ལན་གཅིག་^③བྱེད་པ་ཡང་འབད་མེད་ལྟར་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ་རག་ལས་ཤིང་།
མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱང་སྤངས་ནས་སྤྱར་མི་ལྡང་བའི་
ཚུལ་གྱིས་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་འགོད་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མ་རིག་བག་ཆགས་

ཀྱི་ས་སྤངས་པས་བྱུང་བ་དེ། ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། རྫོགས་སྤོངས་སྤངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བར་ཐལ། རྫོགས་སྤོངས་གསུམ་བྱས། འདྲིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ^①དེ་འདྲའི་གདུལ་བྱ་དེ་ཉིད་སྤོངས་གོལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤོངས་ལམ་ལ་བཀོད་ཅིན་ནས། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱ་བར་བྱགས་^②ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ཀྱི་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དང་། དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སས་རྒྱུན་བྱས་ནས་ཡང་སྤྲིད་བྱི་མར་སྐྱེ་བ་ལེན་འདོད་ཀྱི་ཀྱན་སྦྲང་གི་ཚུལ་བ་སྤྲོས་པའི་སེམས་བྱང་སེམས་པ་དེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱང་སྤངས་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཅེར་བ་ནི་མ་བཟགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ཡང་སྤྲིད་བྱི་མར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྤོངས་མེད་ཀྱི་གཏམ་ཡིན་ནོ། །

འོང་ལྷོ་ཀ་པ་ན་རེ། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྤོངས་ལམ་འབྲུག་པ་དེ་སྤོངས་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད་^③། རང་གི་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྐྱེ་བ་དངོས་སུ་སྤང་རུང་དང་གཉིན་པོ་དངོས་སུ་སྐྱེ་རུང་དུ་བྱས་པ་དེ་སེམས་ཅན་སྤོངས་པར་བྱས་པའི་ཆད། སངས་རྒྱས་རང་སྤང་ལ་ཞིང་དག་པ་རབ་འབྲུམས་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྤང་བ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤངས་པའི་ཆད་ཡིན་ཅེར་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྤོངས་ལམ་འབྲུག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། སྤོངས་ལམ་རྫོགས་པར་

བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚེས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སངས་
རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པ་ཚེས་ཅན། སེམས་ཅན་སྒྲིན་པའི་ཆད་དེར་
ཐལ། སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྐྱེད་ངོས་
ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། སྒྲིབ་པ་དངོས་སུ་སྤང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་ལམ་ཁྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་
ཏེ། དེའི་སྐྱེད་ངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་ལམ་མ་ཁྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོར།^①སྟེ་བྱ་གང་དག་གིས་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་གྱང་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མ་དག་པའི་ཞིང་སངས་རྒྱས་ལ་མི་སྤང་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
རང་སྤང་ལ་ཞིང་དག་པ་རབ་འབྱམས་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་
ན། དེ་ཚེས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མདོན་སུམ་དུ་མ་གཟིགས་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མེད་པར་ཐལ་ལོ། །བྱབ་སྟེ། ཆད་མ་རྣམ་ངེས་ལས།^②ཐམས་ཅད་
མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་ལས་ལོག་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པར་གོ་
བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་
ཆད་དུ་དམ་བཅས་^③པའི་སྟོན་ལམ་ཀྱི་དགོ་ཅའི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་པ་
དེ། སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གེ་བ་སྤྲུག་བརྒྱུ་བཞུགས་པ་གེ་
བ་སྤྲུག་བརྒྱ་དང་། སྐྱེ་བཞུགས་པ་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཚེས་

ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེས་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་བཞིན་པའི་རྒྱའི་དགེ་ཅིའི་
 རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ། སེམས་ཅན་སྤྲིན་པར་བྱས་པའི་ཆད་^༡། ཡོངས་སྤྲིའི་ཞིང་
 དང་སྤྲུལ་སྤྲིའི་ཞིང་བྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་རྒྱའི་དགེ་ཅིའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
 དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱངས་པའི་ཆད་ཡིན་ནོ། །ས་མཆམས་རྒྱན་མཐའ་ནས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

གསུམ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྫོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་
 པར་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ཉན་རང་གི་རྫོགས་པའི་རིགས་ས་དང་པོ་
 ནས་རྫོགས་ཏེ། ས་དང་པོ་ནས་བདག་མེད་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་བྱིར།
 ཉན་རང་གི་སྤངས་པའི་རིགས་^༢ས་བརྒྱད་པ་ནས་རྫོགས་ཏེ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་ཡིད་
 གནས་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་། ཉོན་སྦྱིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་བྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
 ཉོན་ཡིད་མེད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དམ་བཅའ་དེ་མི་འཐད་དེ། ས་བཅུ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་
 སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་ཉོན་སྦྱིབ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ^༣མཐོང་བ་དང་
 སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རབ་རྩ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་
 ས་བཅུར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོང་ལྷོ་ག་པ་ན་རེ། ས་དང་པོ་ནས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྫོགས་གཉིས་ཀ་རྫོགས་ལ།
 དེ་ཡང་ཉན་རང་གི་སྤངས་པ་ས་དང་པོ་ནས་རྫོགས་ཏེ། ཉོན་སྦྱིབ་ལ་འཁོར་བར་འཆིང་
 བྱེད་ཀྱི་ཉོན་སྦྱིབ་དང་། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྦྱིབ་གཉིས་ལས། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་
 ཉོན་སྦྱིབ་ས་དང་པོ་ནས་ཀྱང་སྤངས། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྦྱིབ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་
 ཀྱང་མ་སྤངས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་

ལས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པའི་གང་
 ཟག་སློབ་པ་རྣམས་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། སྐབས་
 གནས་ལ་ཐེ་ཚོམ་བཟུང་བའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དངོས་གཉིན་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་མ་སྤྱོད་བའི་འཕགས་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་
 རྒྱད་ལ་དེའི་དངོས་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་མ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་
 ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་མ་སྤྱོད་ཅིག་དང་པོ་དེའི་དངོས་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པས་སྐབས་
 གནས་ལ་ཐེ་ཚོམ་བཟུང་བའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ས་བོན་བད་པར་མ་སྤྲུངས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་
 སོང་། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་^①ལམ་རྗེས་ཤེས་དེས་ཉོན་སྐྱབ་ཀྱན་བརྟགས་
 ཀྱི་ས་བོན་བད་པར་མ་སྤྲུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པས་ཉོན་སྐྱབ་ལྷན་སྐྱེས་
 ཀྱི་ས་བོན་བད་པར་མ་སྤྲུངས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་
 ཉོན་སྐྱབ་མ་སྤྲུངས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དེ་ཉོན་སྐྱབ་^②མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་
 ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྐྱབ་མ་སྤྲུངས་པའི་སྐབས་བྱེད་དུ་མ་རིག་བག་
 ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པ་འགོད་རིགས་པའི་ཕྱིར།
 ཁོ་ན་རེ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྐྱབ་དེ་ཤེས་སྐྱབ་ཡིན་ཟེར་ན། ཉོན་སྐྱབ་ལ་འཁོར་བར་
 འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་སྐྱབ་དང་། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྐྱབ་གཉིས་སུ་འབྱེད་མི་རིགས་པར་
 ཐལ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྐྱབ་ཤེས་སྐྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། གཞན་ཡང་། བྱང་
 འཕགས་ཡིན་ན། ཉོན་སྐྱབ་སྤྲུངས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ས་དང་པོ་ནས་ཉན་རང་གི་སྤྲུངས་
 ཏྲགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་སྤྲུང་ཉོན་མོངས་གཞི་མ་

གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ❶ དེ་བས་ན་ས་དང་པོའི་
སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་
སོགས་པ་ནི་དོ་རྩེ་ལྟ་བུར་བཟོད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གང་ལས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཀུན་ཏུ་འོད་ཟེང་བའི་བར་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
མཆོག་གི་དོན་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པར་བཤད་
དོ། །དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དུག་ཅི་རིགས་པར་སྤོང་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་།
ཞེ་སྤང་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཇིག་
པར་ལྟ་བ་སྟེ། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དུག་གོ། །དེ་དག་ཉིད་ལས་ཞེ་སྤང་བཏོན་ཏེ། གཟུགས་
དང་གཟུགས་མེད་པར་སྤྱོད་པ་བཅུ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡོངས་སུ་
སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་བཅུར་རྣམ་པར་བཞག་གོ་
ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བྱང་འཕགས་ཡིན་ན། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ།
དམན་ལམ་སྤོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་སྒྲིབ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། ❷ དེས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཞེས་བྱའི་
སྒྲིབ་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་སྟེ། ཅིག་ཅར་དག་བཅོམ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་
དོ། །དེས་ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་སུ་ཟེན་ཀྱང་སྤོང་དང་སྤྲགས་ཀྱིས་བསད་པའི་དུག་ལྟ་
བུ་དང་། དཔེར་ན། སྤངས་པའི་དག་བཅོམ་པ་ལྟར་ས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་
པ་མི་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱང་འཕགས་ཡིན་ན། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། ཀུན་
བདུས་ལས། ❸ དེས་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་སུ་ཟེན་ཀྱང་སྤོང་དང་སྤྲགས་ཀྱིས་བསད་པའི་

དུག་ལྷ་བྱ་དང་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་བྱང་འཕགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་
བག་ཆགས་མ་སྤངས་^❶པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེར་ན་སྤངས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྟར་
ཞེས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་སྤངས་པའི་ཉོན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞིག་ཡོད་པར་
བསྟན་པར་ཐལ། དེས་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་སུ་ཟེན་ཀྱང་ཞེས་པས་བྱང་འཕགས་ཀྱིས་
^❷ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པར་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁས་སྤངས་
ནང་འགལ་ཡོད་དེ། བྱང་འཕགས་ཡིན་ན་ཉོན་ཡིད་སྤངས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་
ཡོད་པ་གང་ཞིག་། དེ་ཡིན་ན་ཉོན་སྤྱོད་སྤངས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་ཀ་ཁས།
འདོད་མི་བྱས་ཏེ། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཉོན་ཡིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན་སོང་། དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ། རོང་རྒྱུ་ལས། རང་དོན་མོས་པ་ནི་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་
རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་བསྐྱས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་མ་སྤངས་པའི་ང་རྒྱལ་སྤོ་མོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར།

དམན་ལམ་སྒྲོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྫོགས་ཀྱི་
རིགས་རྫོགས་པ་དང་། དེས་ན་མ་ཁུའི་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་མོ་ཞེ་ན་^❸། དེ་ལ་སྒྲོན་འཕེན་
པ་ལ་ཁ་ཅིག་། དམན་ལམ་སྒྲོན་མ་སོང་གི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ། ཉན་རང་གི་སྤངས་
རྫོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་
རྒྱུད་ལ་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྫོགས་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་
གང་ཟག་གང་ཞིག་། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྫོགས་^❹ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཕྱི་མ་ཁས། ཟེར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཉན་རང་གི་སྤངས་
རྫོགས་གང་རུང་ཡིན་ན། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཉན་རང་གི་
སྤངས་ཏྲོགས་ཀྱི་རིགས་ཇོགས་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་ཟེར་ན། བྱོད་
ཀྱིས་ཉན་རང་གི་སྤངས་ཏྲོགས་ཀྱི་རིགས་ཇོགས་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་
པར་ཐལ། བྱོད་དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་
རྒྱལ་དག་བཅོམ་གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་
པས། ཉན་རང་གི་སྤངས་ཏྲོགས་ཀྱི་རིགས་ཇོགས་པ་དང་དེ་སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་
སྟེ། དེས་སྐྱབ་གཉིས་ཅིག་^❶ ཅར་དུ་སྟོང་བའི་ཕྱིར། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་དབང་དུ་
བྱས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་ཀྱང་ཉན་རང་གི་སྤངས་ཏྲོགས་ཀྱི་རིགས་ཇོགས་
པ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པའི་ཏྲོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་
ལམ་པས། ཉན་རང་གི་སྤངས་ཏྲོགས་ཀྱི་རིགས་ཇོགས་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱལ་གྱི་སྤངས་
ཏྲོགས་ཀྱི་རིགས་ཇོགས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་ཏྲོགས་ཀྱི་རིགས་ཇོགས་པས་བྱབ་ཀྱང་།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་ཏྲོགས་ཀྱི་རིགས་ཇོགས་ན་རང་རྒྱལ་གྱི་སྤངས་ཏྲོགས་ཀྱི་རིགས་
ཇོགས་པས་མ་བྱབ་སྟེ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་འཇིན་གྱི་ཏྲོག་པ་སྤངས་ན། ཉན་སྐྱབ་
སྤངས་པས་བྱབ་ཀྱང་། ཉན་སྐྱབ་སྤངས་ན་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་འཇིན་གྱི་ཏྲོག་པ་སྤངས་
པས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆད་
བཤད་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དང་། དེ་

ལས་སྤར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན་ཟེར་བ་དང་།

ཁོ་ན་རེ། གློ་བུར་ངི་བལ་གྱི་འགོག་པ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དང་། དེ་ཐོབ་
པ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན་ཟེར། འདི་འགོག་པ་ལ།
ནམ་བཤད་ལས། ^①ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་ལ་བྱས་ནས། དེ་མངོན་དུ་
བྱས་པའི་དོན་དེ་ལས་སྤར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་བྱེད་པ་དང་།
ཆོས་ཉིད་ངི་བལ་གྱི་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་བྱས་ནས། དེ་འཐོབ་པ་ལ་མངོན་དུ་
བྱས་པར་བཞེད་པ་ནམས་ནི། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མི་
བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བས་འཐད་པར་དགའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འདིའི་ཕུལ་མཆམས་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར། འདིར་བསྟན་ཡང་
དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཉན་
ཐོས་ཀྱང་མེད། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྤར་མི་
ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་ལས་
སྤར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་མེད་པའི་བྱིར།
དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་འབྱུང། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་མངོན་
དུ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་གྱི་རྟགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་འཕགས་ཀྱང་མེད།
དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་འཕགས་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར།
རྟགས་གཉིས་ཀ་སྤར་ལྟར་བསྐྱབ། ཅ་བར་འདོད་ན། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུས་དམན་ལམ་

སྟོན་མ་སོང་གི་བྱང་འཕགས་ལ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མི་
བྱེད་ཞེས་གདམས་རིགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་
སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཞེས་གདམས་རིགས་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་མ་
བྱས་བར་དུ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཞེས་གདམས་རིགས་པ་
གང་ཞིག །འདིར་བསྟན་ཡང་དག་^①མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་
རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷགས་གཉིས་པ་ཡང་སྟོན་སྤངས་ལྟར་། །ཞེས་གསུང་།

ཁ་ཅིག །ལུང་དེའི་དོན་ལ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུས་དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་བྱང་
འཕགས་ལ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཞེས་གདམས་
རིགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་
དག་མཐའ་མངོན་དུ་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གདམས་རིགས་པ་གང་ཞིག །རྫོགས་སྟོན་སྤངས་
གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་ཁྱབ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷགས་
དང་པོ་རང་ལྷགས་ལ་སྤྱོད་རྒྱ་ཡིན། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་སྤྱོད་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པ་དེ། སྤྱོད་པས་པ་ཁ་ཅིག་གི་ལྷགས་ཡིན་གྱི། རང་ལྷགས་
མིན་ནོ། །ཞེས་བསྒྲུབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

པར་ཕྱིན་པ་སྤྱུ་མ་ཁ་ཅིག །ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་གཞན་
དོན་འབད་མེད་ལྟན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་ཀྱས་པ་དེ། སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད་དང་། ཆོས་ཉིད་

དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དང་། དེ་ལ་སྤྲོད་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་
མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆད་ཡིན་ཟེར་
ན། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུས་རང་གི་གདུལ་བྱ་བྱང་འཕགས་ལ་རྫོགས་སྟོན་སྤྱངས་གསུམ་མ་
བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་དེ།
སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྫོགས་སྟོན་སྤྱངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་
ཐུབ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
བཞིན་པའི་ངང་ནས་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྟར་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཐུབ།
དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཏགས་གཉིས་པ་འབྱུང་། དང་པོ་མ་གྲུབ་
ན། དེར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་རྫོགས་སྟོན་སྤྱངས་གསུམ་བྱས་པའི་ཆད་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་^❶ཉིད་ལ་སྤྲོད་མི་ལྡང་བའི་
ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་འབྱུང་། དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་ཡང་
དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆད་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་
གྱི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པས་རྒྱལ་ཆ་བཟུང་པ་མཉམས་ཅད་མཐུན་པ་མཉམས་པར་གྱུར་ཅིག།

ཁ་ཅིག །རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན།
སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ལ་སྤྲོད་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་གང་
ཞིག །བྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་^❷དེ་ལས་

ལྡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན།
སྟོང་ཉིད་རང་ལས་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་
གང་ཞིག། །སྟོང་ཉིད་བྱོད་དང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས།

གཞན་ཡང་། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པས་བདེན་འཛིན་རང་རྒྱད་ལ་སྦྲར་
མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་བདེན་འཛིན་སྟེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
མ་ཁྲབ་ན། གོང་གི་མ་ཁྲབ་མཆམས་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་པ་བྱད། འདོད་ན། དེས་བདེན་
འཛིན་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་
ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་ཉེ་སྦྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉན་
ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྦྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་
མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེ་དེར་ཐལ། རྟོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་
ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མཆོག་གི་སྒྲུལ་
སྒྲུས་རང་གི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ལ་རྟོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་
པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་ལ་དགོས་པ་
མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་འབྲའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པ་དེ་
མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལྡང་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་
མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །ཅ་བའི་
དམ་བཅའ་གཉིས་པ་སྟོ་བྱར་བྱི་བྲལ་གྱི་འགོག་པ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དང་། དེ་
ཐོབ་པ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆད་དུ་འདོད་པ་ཨར་རྟེན་གྱི་

ལྷགས་ཡིན་ཅིང་། དེ་དང་ཨར་རྟེན་ཏུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་སྟོན་
ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་དུ་བཞད་པ་གཉིས་ལ་ནང་འགལ་དུ་བཟུང་ནས་སངས་རྒྱས་མ་
ཐོབ་བར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་སྟེར་བ་རིགས་པར་ཐལ་བ་
འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། སྟོ་བར་དེ་བལ་གྱི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་
མ་བྱས་པར་^①སྟོད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོད་འདིར་བསྟན་ཡང་
དག་མཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཉགས་འབྱད། དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཉིད་
དེ་བཞིན་ཉིད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐུན་འདོད་པ་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། རྫོགས་སྟོན་
སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་སྟོད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོད་
འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་
ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཆོས་སྟོན་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་སྟོན་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱང་པ་ཁས།
དེར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར་བེར་ན། འོངས་
སྟེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། འོངས་སྟོན་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འོངས་སྟོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར།
བྱང་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉགས་གསལ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན་གྱིས་འབྲུག།

ཁ་ཅིག །ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐུན་ཡིན་བེར་ན། དེ་

འགོག་པ་ལ། རྣམ་བཤད་སྒྲིང་པོ་རྒྱན་ལས།^①ཆད་པའི་བྱང་འདས་ལ་བྱེད་པ་ཡང་
 རྫོགས་སྒྲིན་སྐྱངས་ནས་མངོན་དུ་བྱ་བར་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་འདས་ཆོས་ཅན། དམན་ལམ་སྒྲིན་
 དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྫོགས་སྒྲིན་སྐྱངས་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་བྱོད་
 མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། བྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་^②མཐའ་ཡིན་ན། དམན་ལམ་སྒྲིན་
 དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྫོགས་སྒྲིན་སྐྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་བྱོད་
 མངོན་དུ་བྱེད་རུས་པས་བྱལ། དེ་ཡིན་ན་དེས་རྫོགས་སྒྲིན་སྐྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་
 བྱོད་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པས་བྱལ། དེ་ཡིན་ན་དེས་རྫོགས་སྒྲིན་སྐྱངས་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་
 བྱོད་མངོན་དུ་བྱེད་པས་བྱལ་བྱས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་མངོན་དུ་
 བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཆོས་ཅན། དམན་ལམ་སྒྲིན་མ་སོང་གི་བྱང་
 སེམས་འཕགས་པས་རྫོགས་སྒྲིན་སྐྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་བྱོད་མངོན་དུ་བྱེད་རུས་
 པར་ཐལ། བྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རོ་བོ་
 ཉིད་སྐྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་འདིར་
 བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བྱལ་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཉི་^③བར་ཞི་
 བའི་ཉིར་^④ཞེའི་དབྱིངས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
 འཕགས་པས་མངོན་དུ་བྱས་པ་གང་ཞིག །འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐུན་
ཆོས་ཅན། དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྫོགས་སྟོན་སྤངས་
གསུམ་མ་བྱས་པར་སྟོང་མཛོན་དུ་བྱེད་བྱས་པར་ཐལ། སྟོང་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟག་མེད་
སྤང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐུན་
ཆོས་ཅན། དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྫོགས་སྟོན་སྤངས་
གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་སྟོང་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། སྟོང་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐུན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱལ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་བྱལ་སྟེ།

འོ་ན། ཁོ་རང་ལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་
པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་
ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་སྒྲིབ་སྤང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐུན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་སྟེ་བཞིན་པ་ཡོད་
པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་སྟེ་བཞིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། དེར་ཐལ།
དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་སྟེ་བཞིན་པ་དང་། རྒྱན་མཐུན་པར་ཆད་མེད་ལམ་འགག་བཞིན་
པ་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྒྱུར་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་
ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེར་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས།

འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་སྐྱར་འབྱར་རུང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་སྐྱར་འབྱར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་
ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་སྐྱར་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རང་ཉིད་ཐོབ་པས་འཕགས་ལམ་
ཐོབ་པར་འཇོག་ཀྱས། རང་ཉིད་མ་ཐོབ་པས་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པར་འཇོག་ཀྱས་པའི་
ལམ་བདེན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་རང་ཉིད་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་འཇོག་
ཀྱས། རང་ཉིད་མ་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པར་འཇོག་ཀྱས་པའི་ལམ་བདེན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། རང་ཉིད་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་འཇོག་ཀྱས།
རང་ཉིད་མ་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པར་འཇོག་ཀྱས་པའི་ལམ་བདེན་ཡིན་ན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་མེད་པས་བྱལ་བར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ལམ་བདེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་བདེན་གང་ཞིག་ཁྱེད་
ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པས་བྱལ། ཁྱེད་མ་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པས་བྱལ་པའི་
ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རང་ཉིད་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་
ཐོབ་པར་འཇོག་ཀྱས། རང་ཉིད་མ་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པར་འཇོག་ཀྱས་པའི་
ལམ་བདེན་དེ། རང་ཉིད་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་འཇོག་ཀྱས། རང་ཉིད་མ་ཐོབ་ན་
འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པར་འཇོག་ཀྱས་པའི་ལམ་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རང་ཉིད་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་
འཇོག་ཀྱས། རང་ཉིད་མ་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པར་འཇོག་ཀྱས་པའི་ལམ་བདེན་
ཆོས་ཅན། ཁྱེད་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ལམ་བདེན་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། ཁྱེད་རང་ཉིད་ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་འཇོག་ཀྱས། རང་ཉིད་མ་

ཐོབ་ན་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པར་འཇོག་རྒྱས་པའི་ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས་ཀྱི་འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས་ཀྱི་ཉགས་གསལ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན་གྱིས་འགྲུབ་པོ། །

ཁ་ཅིག །འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཉན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་
སྤངས་པ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་གདམས་^❶ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་དང་། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་
ཉོག་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གདམས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་
པའི་སྤངས་པ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ཀྱང་འདིར་བསྟན་གདམས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡང་དག་
མཐའ་མ་ཡིན། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན། འདིར་བསྟན་གདམས་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་འདིར་
བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་བསྟན་གདམས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡང་དག་
མཐའ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་དང་། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པས་ཁྱབ་པ་འདུ་
བྱེད་གྱི་སྒྲུག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་^❷ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་^❸ཉེ་སྒྲར་མི་
ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་དམན་པའི་གང་ཟག་གིས་འདིར་བསྟན་ཡང་
དག་མཐའ་མཐོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན། ས་བརྩུ་བ་བས་ཞི་བདེས་སྒྲུགས་འཕྲོགས་པ་མ་
ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་པ་ན་ཉེར་ཞི་དེ་ལས་སྒྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་

པ་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན་ཟེར་
ན། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་
པའི་ལམ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་^①པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས།
རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་འགོག་བདེན་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཞེས་སྐྱབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་མ་བྱས་པ་དང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་མ་བྱས་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་མ་སྤངས་པར་དེ་དག་གིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་
སུམ་དུ་ནི་མི་བྱའོ་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འདིར་བསྟན་
གདམས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། མ་བྱུང་ན། འདིར་བསྟན་གདམས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཅི་ལ་ཟེར་
སྟོས་^②ཞེས།

གཞན་ཡང་། ཉོན་སྐྱབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་མངོན་དུ་བྱས་པ་
དང་དུས་མཉམ་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་
ཐག་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཐག་ཡོད་པ་གང་
ཞེས། བྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ལྷག་

མེད་མུང་འདས་ཐོབ་པའི་ཐེག་དམན་དག་བཙུག་པས་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཉི་
བར་ཞི་བའི་ཉིར་ཞི་དེ་ལ་རང་གི་བསམ་པ་ལྟོས་ཏེ་སྤྲོ་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་
པར་བཞག་པ་དེ། དམན་པའི་གང་ཟག་གིས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐུན་མཛོན་དུ་བྱས་
པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐུག། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐུན་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་སྤྱུག་བཙུག་
མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་
ཐུག་ཏེ་ཉན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འདིར་བསྟན་
ཡང་དག་མཐུན་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པ་གང་ཞིག་། ཉན་སྒྲིབ་
སྤངས་པའི་སྤངས་པ་མཛོན་དུ་བྱས་མ་ཐག་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྱུག་
བཙུག་མུང་འདས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། ཕྱི་མ་འབྱུང་། ཁ་ཅིག་། བར་
འདུལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གིས་དང་པོར་སྤྱུག་མེད་མུང་འདས་མཛོན་དུ་མ་བྱས་པར་ཐུག།
ཁྱབ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉག་ས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་མཛོན་འགྲེལ་ལས་
བཤུད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལན་གཞན་དུ་འཆད་དོ། །

ཁ་ཅིག་། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཉི་བར་ཞི་བའི་ཉིར་ཞི་ཆོས་ཅན། བྱོད་
མཛོན་དུ་བྱས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐུན་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་གང་
ཟག་ཡོད་པར་ཐུག། བྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང་།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐུན་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
སྤྱུག་བསྐྱེད་ཉི་བར་ཞི་བའི་ཉིར་ཞི་ཐོབ་པ་སྤྱོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐུག་ནས་
བཤུད་ལས། ❶ ཉན་རང་དག་བཙུག་པ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ནམས་
གྱིས་ཀྱང་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་སྤྱོད་པ་དེ་ཞི་བའི་བདེ་བ་དེས་ཐུགས་འཕྲོགས་ ❷ རྣམས་
རང་གི་བསམ་པ་ལྟོས་ནས་སྤྲོ་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱེད་པའི་བར་དུ་ཞི་བའི་

དབྱེད་ས་སྤྱི་མཐའ་པར་འཇུག་པ་ནི། ཐེག་པ་དམན་པའི་རིགས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ན། སྦྱོན་མེད་དེ། དེའི་དོན། ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་
པ་འཆི་འཕོ་ཁར་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་བོར་ནས་དག་པའི་ཞིང་དུ་པད་མའི་སྐབས་སྤྱི་ཡིད་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་ལུས་སྤངས་ཏེ། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་
ཞིའི་དབྱེད་ས་དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱའོ་སྤྱི་མཐའ་པར་འཇུག་པ་བཏང་
བ་ལ་བཏེན་ནས་དག་པའི་ཞིང་དུ་པད་མའི་སྐབས་སྤྱི་སྦྱེས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཉེར་ཞི་^①
དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་མ་ཐོབ་པར་ཞི་བའི་བདེ་བས་ཐུགས་འཕྲོགས་^②པ་མི་
འགལ་ཏེ། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་སྦྱོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་ཀྱང་དེས་ཐུགས་འཕྲོགས་
པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་ཞི་བའི་དབྱེད་ས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་མཉམ་གཞག་མ་ཐོབ་པར་སྐབས་འདིའི་ཞི་བདེ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་དེ། ཞི་བའི་བདེ་བས་
ཐུགས་འཕྲོགས་ཞེས་པའི་བདེ་བ་དེ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཞིན་སྤངས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་
བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་ལས། ^③རི་ལྟར་བྱིན་ཅིག་ཅེས་སྦྱོ་ཐོས་བསམ་
ལས། །རྒྱལ་སྤྱི་བདེ་འབྱུང་དེ་ལྟར་ཐུབ་ནམས་ལ། །ཞི་བར་ཞུགས་པས་བདེ་བ་བྱེད་
མིན་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ས་བཅུ་མ་ཐོབ་བར་དུ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་བཅུ་མ་ཐོབ་པར་བྱང་
སེམས་ཆོགས་ལམ་པས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་མེད་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེས་ས་བརྩ་མ་ཐོབ་པར་ཐེག་དམན་གྱི་འདིར་བསྟན་
 ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཆོག་པ་ལམ་པས་ས་བརྩ་
 མ་ཐོབ་པར་ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་
 ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་
 འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་། ཁྲལ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་
 བའི་ཉེར་ཞི་དེ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཐོབ་པ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
 མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཞིང་། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་པའི་
 རྟོགས་པ་སྒྲིན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དེས་རྫོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་མ་
 བྱས་པར་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་
 བྱས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། ^① ཉན་རང་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་ལངས་ནས་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོར་ཞུགས་པ་རྣམས་བར་བར་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་གོམས་
 པའི་དབང་ཅམ་དུ་བྱེད་ཀྱི་འདི་ལ་དུས་ཡུན་རིང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱའོ་སྟུམ་པའི་
 འཕེན་པ་ནི་ཅུང་བྱང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

འོ་ན། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱས་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཆོག་པ་
 ལམ་པ་ལ་བྱོད་གིས་དང་ཕྱིན་ཆད་རྫོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་
 ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་
 འདུའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་རྫོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་
 ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་གནས་
 སྐབས་སུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་

པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་
པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲིའི་བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་པས་རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། དེ་འདྲིའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཚོས་ཅན། རྫོགས་སྟོན་སྤངས་
གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། བྱོད་འདིར་
བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའི་སེམས་
དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱང་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལྷག་བཅས་མྱང་
འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་དང་པོར་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་མདོན་དུ་
མ་བྱས་པར་ཆེ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆེ་འཕོས་
པའི་བྱང་སེམས་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱས་པར་
ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་བྱུང་པ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།
བྱུང་པ་ཁས། ཉགས་བྱུང་སྟེ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་
བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྫོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་
བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་
དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་
གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྫོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་
ལམ་པས་རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་
བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་ཅིན།

གཞན་ཡང་། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་པའི་རྫོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་

ཚོགས་ལམ་པ་ལ་མཚོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུས་དང་བྱིན་ཆད་རྫོགས་སྤྱིན་སྤྱངས་གསུམ་མ་བྱས་
 བར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གདམས་པ་བྱིན་པ་དེ།
 རྫོགས་སྤྱིན་སྤྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར། བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཉི་བར་ཞི་བའི་
 ཉིར་ཞི་ཐོབ་པར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གདམས་རིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་
 ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཉི་བར་ཞི་བའི་ཉིར་ཞི་ཐོབ་པ་དེ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་
 བྱས་པའི་ཆད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་
 བས་ཉིར་ཞི་མ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །

རང་ལུགས་ནི། བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཉི་བར་ཞི་བའི་ཉིར་ཞིའི་
 དབྱིངས་དེ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན། བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཉི་བར་
 ཞི་བའི་ཉིར་ཞིའི་དབྱིངས་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་
 མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
 མདོན་དུ་བྱས་པའི་ཆད་ཡིན། རྫོགས་སྤྱིན་སྤྱངས་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ། བྱབ་པ་འདུ་
 བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཉི་བར་ཞི་བའི་ཉིར་ཞིའི་དབྱིངས་ལ་སྤྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་
 མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ། རྫོགས་སྤྱིན་སྤྱངས་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
 མཐའ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་ཆད་ཡིན་ལོ། །

ཚུད་པ་སྤྱོད་བ་ལ་ཁ་ཅིག ། ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ཐོབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་
 གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཉི་བར་ཞི་
 བའི་ཉིར་ཞིའི་དབྱིངས་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་
 པར་བཞག་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 པའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
མངོན་དུ་བྱེད་སྤྱོད་བ་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་དེ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན་མ་ཁྱུ་ཅུ་ཅུ་བར་འདོད་ན། མཉམ་གཞག་^①ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ཐོབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཉན་
ཐོས་དག་བཅོམ་པས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་
པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། དེས་རྫོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་
དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེས་རྫོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་
མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་གང་ཞིག །དེས་རྫོགས་
སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་
པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་
སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་
འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་སྤྱོད་བའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་
ན། ཅུ་བར་མ་ཁྱུ་ཅུ་

ཁ་ཅིག །ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མ་ལ་མ་ཁྱུ་ཅུ་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལམ་མ་ཞུགས་
གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་སྤྱོད་བའི་གང་
ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་^②འཇུག་ཐོབ་པ་
དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཁྱུ་ཅུ་ཕྱིར་ཐལ། དེར་ཐལ།

ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། དེས་དམན་ལམ་དུ་བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པ་དུས་
མཉམ་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱིར་དེས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པ་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། རྫོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
མདོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྫོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་བྱས་ཆེས་སུ་འདིར་
བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་མི་བྱེད་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་
བསྐྱལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྲར་མི་ལྟང་བའི་ཚུལ་གྱིས་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིར་
བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
འདོད་མི་རུས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ཐོབ་པའི་ཆེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཉན་
ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱས་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ཐོབ་པ་གང་ཞིག ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་
ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་
བསྐྱལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྲར་མི་ལྟང་བའི་ཚུལ་གྱིས་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། མཉམ་གཞག་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། ཟེར་
ན། ཅ་བར་མ་ཁྲབ་སྟེ། འོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཉེ་
བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྲར་མི་ལྟང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་

པར་བཞག་པར་ཐལ། བྲོད་གྱིས་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །བྲོད་གྱིས་ལྷག་
མེད་མུང་འདས་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེ་འདྲིའི་ཉར་ཞི་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་
སྒར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། མཉམ་
གཞག་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གང་ཞིག །འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་སོ། །

ཁ་ཅིག །བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྒྲུག་བསྐལ་ཉི་བར་ཞི་བའི་ཉར་ཞིའི་དབྱིངས་
ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རུས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོང་ཉིད་མ་
རྟགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་མེད་པར་ཐལ། ཞི་བའི་དབྱིངས་དོན་དམ་བདེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟགས་པར་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཐོབ་
པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་
བས་རྫོགས་སྟོན་སྐྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་

ཁ་ཅིག །དེ་མི་འཐད་དེ། རྫོགས་སྟོན་སྐྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་
ཆོས་སྐྱེད་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་
ལས།^① ཞིང་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར་སྐྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་པ་གང་སྟེ་སྟོང་དང་། སྐྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་པ་རེ་རེའི་
འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་གང་སྟེ་ལས་འདས་པ། ཆོག་སྐྱེད་བཅད་པ་རེ་རེའི་འཕགས་པའི་གོ་
འཕང་ལ་འགོད་རུས་པ་ནི། ཇི་སྟེད་གུན་སྟོང་གི་རྟག་པ་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་དུ་མི་རུས་པས་དེ་
འདྲ་དུས་གཅིག་ཏུ་ལན་གཅིག་^② བྱེད་པ་ཡང་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་དུ་འབྱུང་བ་ལ་རག་

ལས་ཤིང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱང་སྤངས་ནས། སྤར་
མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྟོས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི།
དེ་ལྟར་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་
པས་ཁྲབ་པ་ལྷང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་ལས། ^①དེ་འདྲ་དུས་གཅིག་ཏུ་ལན་
གཅིག་^②བྱེད་པ་ཡང་འབད་མེད་ལྟན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར་
སྤྱི་བཀོད་པ་གངས་དེ་སྟེད་དང་སྤྱི་བཀོད་པ་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་གངས་ལས་
འདས་པ་ལ་ཆོས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེས་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་རྒྱས་པར་
ཐལ། དེས་སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
ཆོས་སྟོན་པའི་ཀྱན་སྟོང་གི་རྟོག་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་
ཁྲབ་སྟེ། དེ་ལྟར་འགོད་རྒྱས་པའི་རྒྱུའི་དགོ་ཅའི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། དེ་ལྟར་འགོད་རྒྱས་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་
རྒྱས་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་
བྱས་རྗེས་སུ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་
བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། ^③དེ་འདྲའི་གདུལ་བྱ་དེ་ཉིད་སྟོན་གྲོལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྟོན་
ལམ་ལ་བཀོད་ཟེན་ནས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མདོན་དུ་བྱ་བར་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པ་དང་། ^④ཆད་པའི་ལྷང་འདས་ལ་བྱེད་པ་ཡང་རྫོགས་སྟོན་སྤངས་ནས་མདོན་

དུ་བྱ་བར་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ^①སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད་ཆོས་
 ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་སྟུན་གྱུ་བྱ་བྱེད་རུས་པ་ལ་
 འཆད་པ་ནི། ཆོས་སྐྱ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་སྐྱ་མཛོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་པར་འགྱུར་བས་
 དོགས་པའི་གནས་མེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྫོགས་སྟོན་སྐྱུངས་
 གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་སྐྱ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཞེས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལེགས་པར་བཤད་ཅིན་ཏོ། །

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་དོན་
 དང་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་མཛོན་རྫོགས་རྒྱན་ཆོས་ཅན། བྱོད་
 ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མདོ་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྫོགས་པ་དེ་བྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་དེ། མཛོན་པར་རྫོགས་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་བྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཡོད་དེ། བྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་བྱོད་ཀྱི་
 ཉིང་དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་དེ། བྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་བྱོད་ཀྱི་དགོས་
 པ་ལ་འབྲེལ། དེ་བྱོད་ལ་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་བྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །མདོ་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྫོགས་པ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་
 མཛོན་རྫོགས་རྒྱན་ཀྱི་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་བསྟན་བཅོས་མཛོན་རྫོགས་རྒྱན་
 ལ་རག་མ་ལས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྱུ་བྱ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་མཛོན་རྫོགས་རྒྱན་ཀྱི་སྤྲོ་རོལ་དུ་
 མདོ་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱུག་གཞན་ཡང་།
 བསྟན་བཅོས་མཛོན་རྫོགས་རྒྱན་ཀྱི་ཉིང་དགོས་དགོས་པ་ལ་འབྲེལ། དགོས་པ་དེའི་
 བརྗོད་བྱ་ལ་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།

བསྟན་བཅོས་མངོན་ཉོགས་རྒྱ་གྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིའི་ནང་ཆན་གྱི་འབྲེལ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་དགོས་པ་དེ། དེའི་བརྗོད་བྱ་ལ་དེ་བྱང་དུ་
འབྲེལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་བརྗོད་བྱ་ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱལ།

གཉིས་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །དངོས་ཀྱི་
བདག་རྒྱུ་རྣམ་མཁུན་ལས་བྱང་བའི་ལེགས་བཤད་གང་ཞིག །སྟོབས་པ་བཞི་དང་ལྔ་
པ་དེ་བཀའ་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་མཁུན་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་
ལས་པའི་བཀའ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དང་པོ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། བཀའ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཁས། ཉགས་བྱལ་སྟེ། དེ་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་
མཁུན་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཆོས་པ་པོ་རྣམ་གཡང་མེད་པའི་ཡིད་ཅན་གྱིས་བཀའ་དགོངས་འབྲེལ་
དུ་བརྩམས་པའི་དག་རྣམ་དག་གང་ཞིག །ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དེ།
བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན། མཆན་
ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཁས། ཉགས་བྱལ་སྟེ། བཀའ་
དང་བསྟན་བཅོས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཉགས་འོག་ཏུ་བསྐྱབ། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དགོངས་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །སྟོན་པ་ལྡན་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་སྟོན་པ་ལྡན་ཐུབ་པ་
དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་སྟོན་པ་ལྡན་ཐུབ་པའི་དགོངས་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱ་བ་པ་ཁས། མ་བྱལ་ན། དེ་དེར་ཐལ། དེས་དེའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ།

ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེས་དེའི་དགོངས་པ་གཞན་ལ་འཆད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཉོན་པ་ཤྲུ་ཐུབ་པས། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཡང་། དེའི་
དགོངས་འགྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བཀའི་སྒྲ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་བསྟན་
བཅོས་ནམ་དག་ཆོས་ཅན། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ།
དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བཀའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་དགོངས་འགྲེལ་
ཡིན་ན། དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ན་དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་
བས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཉགས་འབྱུང་། ཅ་བར་འདོད་ན་སྟེ།

ཁ་ཅིག །གདུལ་བྱའི་ཉོན་མོངས་སྤོང་ཕྱིར་དུ་ཉོན་པས་གསུངས་པའི་གསུང་
རབ་མཐར་ཐུག་དེ་བཀའི་མཆོན་ཉིད། མདོ་གང་ཡང་རྩུང་བའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གདུལ་
བྱས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་གསུང་རབ་དེ། སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། བཀའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་སྤོང་དགོས་ཀྱི་
གདུལ་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དང་པོ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་
ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱིའི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དག་བཅོམ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་ཕྱི་མ་ལ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། མཆོན་
ཉིད་དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། འདོད་ན། དེ་
གདུལ་བྱས་བརྩམས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་མངོན་
རྟོགས་རྒྱུ་ཅོམ་པ་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཅོམ་པ་པོ་ཡིན་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་

ཁྱབ་ན་ནང་འགལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །གསུང་པ་པོ་སྟོན་པ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་མ་འབྲངས་པར་གདུལ་བུའི་དོན་
དུ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་དེ། བཀའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། གདུལ་བུས་
བརྩམས་པའི་བཀའ་མེད་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཕྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྟོབས་པ་བཞི་དང་ལྔ་ན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བཀའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས་ཀྱི་ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པའི་བཀའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གསུང་
དབྲངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྔ་ན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ^①བདེ་གཤེགས་གསུང་ནི་མཐའ་ཡས་
ཏེ། །ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་བསམ་མི་བྱུང་། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གསུང་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གདུལ་བུའི་རྒྱད་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེའི་རྒྱད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བཀའ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་ དེས་ན་གདུལ་བུའི་རྒྱད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡོད།

དེའི་རྒྱུ་ལ་སངས་རྒྱུ་གི་གསུང་རབ་ཡོད། དེའི་རྒྱུ་ལ་སངས་རྒྱུ་གི་གསུང་མེད་
པར་ཁས་སྒྲུང་ངོ་། །

ཁ་ཅིག །བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུ་ལ་
བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཡོད་ཟེར་ན། དེའི་རྒྱུ་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་
རྒྱུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཟླ་བ་ཅུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་
རྟོགས་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཟླ་བ་ཅུན་བྱམས་པའི་རྒྱུ་གིས་བསྐྱུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་
དེས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་
རྒྱུ་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུ་གི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་།
གལ་ཏེ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུ་གིས་བསྐྱུས་པའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཡོད་པར་
ཐལ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུ་གིས་བསྐྱུས་པའི་བཀའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་བོ། །འོ་ན།
གདུལ་བྱས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཐལ། གདུལ་བྱས་
བརྩམས་པའི་སངས་རྒྱུ་གི་བཀའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཉགས་བྱབ་ཉྩེ།
འགྲེལ་ཆེན་ལས། ❶བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་❷བྱེན་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་
གསལ་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་ཟླ་བ་གནང་བའི་
བཀའ་སྤྱད་❸པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུ་གི་བཀའ་ཉིད་
བཀའ་མ་ཡིན་པའི་གོ་སྐབས་རྒྱུ་རིང་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག །འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན་ཞེས་པའི་མདོ་འདི་ཞལ་ནས་གསུངས་
པའི་བཀའ་དང་ཟླ་བ་གནང་བའི་བཀའ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་བཀའ་❹སྤྱད་པ་པོའི་རྒྱུ་གིས་བསྐྱུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་ཚུ་མ་ཁམས་བཀའ་

སྤྱད་^①པ་པོས་བཅུམས་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། སངས་མ་ཐག་པའི་འབྲེལ་ཆེན་དང་འགལ་ལོ། །ཙུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེའི་རྒྱད་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷོན་པས་མདོ་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མར་འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན་ཞེས་པའི་ཆིག་སྒྲིམ་དགོས་པར་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། འབྲེལ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །

གཞན་ཡང་། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱུ་ཕྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་^②ལ་བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཡོད་པ་གང་ཞེག །རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་འགལ་ཟེར་བ་དང་། རྒྱུ་ཕྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཡོད་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱུ་ཕྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བཀའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་ཁྲབ་ན། དེ་ཡོད་པར་བྱད། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བཀའ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡོད་པར་བྱད། ཁོ་ན་རེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་
 དག་ཡིན་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བསྟན་
 བཅོས་མངོན་ཏྲུགས་རྒྱན་གྱི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་ཁྱབ་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲུགས་སོང་། འདོད་ན། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་མདུན་གྱི་
 སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་པོའི་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
 སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་པོའི་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་པོའི་
 དག་ཆོས་ཅན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་
 གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་
 བསྐྱུས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་
 འདེབས་པ་པོའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཏྲུགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་པོས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་
 བསྐྱུས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དག་སྦྱེལ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་འགལ་ཞེས་ཟེར་ན། བཀའ་ཡིན་ན་བཀའི་
 དགོངས་འགྲེལ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བཀའ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཏྲུགས་ཁས། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་མི་འགལ་བར་ཐལ། སངས་
 རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་དེ་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཏན་ལ་དབབ་པའི་བསྐྱུ་བ་

ལས།^①སྐྱབ་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་གང་ཞེ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཉིད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བསྟན་བཅོས་མངོན་ཉོགས་རྒྱན་ཆོས་ཅན།
བཀའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བསྐྱབས་ཟེན།

གཞན་ཡང་། བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཡིན་ན། བཀའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་
དག་རྣམ་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་འགལ་པའི་ཕྱིར།
ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བཀའི་སྤྲོ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་འགལ་བར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་
རྒྱད་སྟེ་མར་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་སོ་སོར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་
ན། ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་འགལ་བར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་རྒྱན་དུ་ལམ་ཤེས་དང་
རྣམ་མཁྱེན་ངོས་འཛིན་སོ་སོར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་
གདམས་དག་དང་། །ཞེས་པས་རྣམ་མཁྱེན་བསྟན། མོག་མོག་པོར་མཛད་ལ་སོགས་
དང་། །ཞེས་པས་ལམ་ཤེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ། ཁོ་ན་རེ། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་འགལ་བར་ཐལ། བཀའ་གསུང་བ་པོ་
དང་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་པ་པོ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལྷ་རི་བུ་ཆོས་ཅན། བྱོད་བསྟན་
བཅོས་ཚུམ་པ་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་བཀའ་གསུང་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེས་བརྩམས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་ཡུང་པོ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བཀའ་དེ་གདུལ་བྱའི་
རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས།^②བཀའ་བསྟན་བཅོས་སོགས་གདུལ་བྱའི་
རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་སྤང་ལས།^③དེ་བས་ན་གདུལ་

བྱའི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲར་སྒྲར་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་བསྟན་པ་ཉན་པ་པོའི་སྒྲེ་བོ་དང་
འབྲེལ་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་པོ་ལས་སྒྲེས་
བའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བྱས་ནས་མཆོད་པར་བྱ་བ་
དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས། དེས་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་ཤེས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཟེར་ན། འོ་ན། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་བཀའ་མེད་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་
གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་མེད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་
མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། འབྲེལ་ཆེན་ཀྱི་ལུང་དེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དེ་
གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། གཞུང་ཤེར་
བྱིན་ངག་ཆོག་གིས་བསྐྱུས་པར་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ^①ཆོག་དང་ངག་
གི་^②ཆོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ལ། གསེར་བྲེང་^③ལས། རིགས་པ་
འདི་གསུངས་ཏེ། ^④ངག་མ་སྒྲས་པར་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་པ་མེད་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་
ཡིན་ན་ངག་གི་སྒྲ་རང་མཆོན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། བསེ་རུ་
ལྷ་བྱའི་རང་རྒྱལ་དབྱ་བཅོས་ཀྱིས་རང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་སྒྲ་མེད་དུ་ཆོས་སྟོན་^⑤པ་མེད་
པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཡིན་ན་སྒྲ་རང་མཆོན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས།
དོགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་སྒྲར་བས་ལན་གར་འདེབས་པ་གཟིགས་མོ་མཛོད། ཡང་བསྟན་
བཅོས་དང་ཤེས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་མཛོན་ཏྲོགས་རྒྱན་ལ་
ཡིད་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མཛོན་ཏྲོགས་རྒྱན་དེ་ཤེས་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཞེས་པ་དང་རྫོང་བྱེད་གི་སྒྲ་གང་རུང་གང་ཞིག། དེ་རྫོང་བྱེད་གི་སྒྲ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྫོང་བྱེད་གི་སྒྲར་གྲུར་པའི་བསྟན་
བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་ངག་འདོན་བྱེད་བཞིན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གི་
བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར།

རང་ལུགས་ནི། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་ཡིད་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་པའི་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། བསྟན་
བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡིན་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པས་
བྲབ་པ་གོང་དུ་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་སྒྲར་ཡང་དོགས་པ་བཅད་ན། ཁ་ཅིག །སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་
ཕྱིར། །ཞེས་པའི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་ན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པས་
བྲབ་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡིན་ན་དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པས་བྲབ་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གི་ནང་ཆོད་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཞུང་ཆོག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེའི་ནང་ཆོད་གི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྲལ། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། སློབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་པོའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འགྲེལ་པ་དོན་
གསལ་གི་ནང་ཆོད་དུ་གྱུར་པའི་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་
ཐོས་གི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེ་ཡུམ་བར་མའི་མདོ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེའི་ནང་ཆོད་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཞུང་
དེ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ།

དེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རབ་
འགྱོར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་ཡུམ་བར་མའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། བྱེད་ཀྱི་དེ་འབྲེལ་ཡུམ་བར་
མའི་མདོ་དེ་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། སངས་
རྒྱུ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་བཀའ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་རྒྱུད་ཀྱིས་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་
གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཞུང་ཆོག་དེ་བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་གཞུང་
ཆོག་ཡིན་པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་རྒྱུད་ལ་བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་
རྒྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་གཞུང་ཆོག་ཏུ་
གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པར། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་
ཏེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་ཆོག་དེ་དབྱུས་མཐའི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་པར་ཐལ། འགྲེལ་བ་དོན་
གསལ་གྱི་གཞུང་ཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
གཞུང་ཆོག་དེ་བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། དབྱུས་མཐའི་
གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དབྱུ་མ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་བ་དོན་
གསལ་གྱི་གཞུང་ཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ འཇིག་རྟེན་སྣ་ཆོགས་ལས་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་པའི་

གཞུང་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ། མཛོད་
 གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་
 གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ན། བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་མ་ཡིན་
 དགོས་ཐེར་ན། རང་འགལ་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་
 བཅོས་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་
 རྣམ་འགྱུར་མིན། ། ཞེས་པའི་དག་འདི་གངས་ཅན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་
 སོང་། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེས་བུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་
 རྣམ་འགྱུར་མིན། ། ཞེས་པའི་དག་ཡོད་པ་གང་ཞིག ། སློབ་དཔོན་སོང་གི་བཟང་པོའི་
 རྒྱད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཆོག་གསལ་ལས་ལས་སྐྱེས། ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་མཛོད་ཀྱི་
 གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་
 གྱི་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ། ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་
 ཆོས་ཅན། བྱིད་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་
 བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་
 འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། དོན་བསྟུན་བཅས་
 ལྡན་དག་སློང་གི་རྒྱད་ལ་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡོད་པར་ཐལ། བཅས་ལྡན་དག་
 སློང་གིས་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག ། བསྟན་
 བཅོས་མངོན་ཉགས་རྒྱན་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་བཞིན་པའི་གདུལ་བུའི་རྒྱད་ལ་བསྟན་
 བཅོས་མངོན་ཉགས་རྒྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཁས། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་མའི་བྱེད་དེ་

བ་མིན་པ་ལ་བྱེ་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་སྟོག་པར་སྒྲུང་ངོ་། །ཞེས་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོང་
ལས་གསུངས་པའི་བྱེར།

གཞན་ཡང་། སྤྱིའི་བསྟན་བཅོས་ཀ་ལྷ་བ་ཆོས་ཅན། བྱོང་བསྟན་བཅོས་རྣམ་
དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོང་བྱེ་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱེར། ཏགས་གྲུབ་སྟེ།
གཞོན་ཅུ་ཀ་རྟེ་ཀ་དེ་བྱེ་རོལ་བ་ཡིན་པའི་བྱེར་ཏེ། བྱེ་རོལ་པའི་མཆན་གཞི་ཞིག་ཡོད་
པའི་བྱེར། འདོད་ན། རིག་གནས་ཐུན་མོང་བའི་བསྟན་བཅོས་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་བྱེར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། བྱང་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གསུང་རབ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མཆན་ཉིད། བཀའ་བརྒྱད་སྟོང་བ་ཆོས་ཅན། བྱང་
ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་བྱ་ཐར་བ་དང་མཐོ་རིས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་
ལྡན་པ། རྗོད་བྱེད་ཆོག་གི་སྟོན་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ། བྱེད་ལས་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་
ཉོན་མོངས་སོགས་སྤང་བྱ་ཅི་རིགས་པ་སྟོང་བྱེད་དུ་གསུངས་པ། དགོས་པ་ཉོན་
མོངས་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཞི་བའི་པན་ཡོན་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱེར། འཆོས་
སྟོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ངག་རྣམ་དག་དེ། སངས་
རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་གི་མཆན་ཉིད། རིགས་གནས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་པའི་སྤྱིའི་བསྟན་བཅོས་སོགས་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཏུ་བསྐྱུ་
བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱེར།

གསུམ་པ་ཅོད་པ་སྟོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག །སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་
བྱེར། །ཞེས་པའི་གཞུང་ཆོག་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཡིན་
པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་བྱེར། འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཡིན་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བཟོད་བྱ་ལ་དངོས་
བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་ཆང་བར་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་
ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
པའི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་མདོ་ཆོག་ཆོས་ཅན། མདོ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་
བརྒྱད་སྟོང་པའི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་ལ་སློབ་ཀྱི་སྟོང་
ཐལ་བརྒྱད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་འབྲེལ་གཞུང་ཆོག་དེ།
བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་པ་ལས། ❶ སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་
ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཆད་པར་འགྱུར་བས་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་གི་
འཆད་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་
ཐལ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱབ་སྟེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་
སངས་རྒྱུས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

❷ ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་དོན་དང་
མཐའ་བཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། མདོ་
རྒྱུས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ཡང་དག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྗེས་བྱེད་སྐབས་བརྒྱད་
དང་། བཟོད་བྱ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་སློན་སྐྱོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཡང་དག་པར་
བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་ཡུམ་རྒྱུས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་
ཡང་དག་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡུམ་རྒྱུས་
འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ཡང་དག་པར་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ།
དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བྱབ་པར་ཐལ། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པས་དུས་གསུམ་ཅིག་
ཅར་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་ནང་འགལ་ཏེ། དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་རྣམ་
མཁྱེན་གྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་ཆད་མས་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མེད་པར་ཐལ། རྒྱས་འབྱིང་
བསྐྱུས་གསུམ་ཡང་དག་པར་འཆད་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། དེ་ལས་ཐ་ཆད་པའི་ཁས་ལེན་ཅི་ཡོད། གཞན་ཡང་། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་
རྒྱན་ལས་དོན་དམ་བདེན་པ་དོན་དམ་བདེན་པར་བཞད་པར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་
དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། རྗེ་བཙུན་བྲམས་མགོན་གྱིས་དོན་དམ་
བདེན་པ་དོན་དམ་བདེན་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན།
དོན་དམ་བདེན་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཆིག་འཁྲི་
མཁན་རྣམས་མི་སྤྱོད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །

གཉིས་པ་མཐའ་བཅད་པ་ལ། དགག་གཞག་སྤྱོད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག །སྤྱོད་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་གང་
ཞིག །མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་སུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཕྱིན་བྱེད་གང་རུང་དེ། ཞེས་ཕྱིན་གྱི་
མཆོན་ཉིད་དུ་གསུང་ཞིང་སྤྱོད་ལམ་ན་ཞེས་ཕྱིན་ཡོད་གསུང་། འོ་ན། ཞེས་ཕྱིན་ཆོས་ཅན།
མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་སུ་ཕྱིན་པ་དང་ཕྱིན་བྱེད་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་ཕྱིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་སུ་ཕྱིན་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པ་གང་ཞིག །མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་སུ་ཕྱིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན།
སྤྱོད་ལམ་ན་ཞེས་ཕྱིན་མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། སློབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ^①མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་།
ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། སློབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
ཐུགས་རྒྱུད་གྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་ཆེན་
ལས། ^②སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་གྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ནི་
དངོས་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སློབ་ལམ་ན་
བསྐྱབ་པ་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། སློབ་ལམ་ན་པར་ཕྱིན་བྱུག་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།
མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ^③བསྐྱབ་གསུམ་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི། །རྒྱལ་བས་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་
བྱུག །ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུག། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཙུམ་པའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱབ་པ་
གསུམ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་པར་ཕྱིན་བྱུག་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག །སློབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པར་ཐལ། སློབ་ལམ་ན་པར་ཕྱིན་བྱུག་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སློབ་ལམ་ན་པར་ཕྱིན་བྱུག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། གཏེར་དང་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་མཆོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ལན་
ལ་ཁ་ཅིག །རྩ་བར་མ་བྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ས་ན་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། མ་བྱུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ན་
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འབྱུག་ཅམ་པོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
འདོད་ཁམས་ན་གཟུགས་ཁམས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་ཁམས་བཙུམ་བརྒྱུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

ཟེར་ན། ཆེས་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན། རང་ལུ་ལ་ལ་ཅིང་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་
 པའི་སློ་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཉོག་དཔྱད་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཉོག་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་
 ❶ དུ་ཉོག་ས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་ནི། སློབ་ལམ་ན་ཆོས་སློབ་ཡོད་པར་
 ཐལ། སློབ་ལམ་ན་ཆོས་སློབ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་
 ཁས། ཉག་ས་བྱུང་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ❷ རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། །སྤྱིན་
 དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སློབ་ལམ་ན་པར་བྱིན་དུག་
 ཡོད་པར་ཐལ། སློབ་ལམ་ན་པར་བྱིན་དུག་གི་གོ་སླབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ།
 སློབ་ལམ་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་རྣམ་མཁྱེན་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་སླབ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། པར་བྱིན་དུག་པོ་དེ་ལ་དམན་མཆོག་གི་རིམ་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་
 ཀྱི་རིམ་པ་དང་སྤྲ་རགས་ཀྱི་བྱུང་བར་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། པར་བྱིན་དུག་པོ་རྣམ་
 མཁྱེན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ❸ སྤྲ་མ་ལ་བཏེན་བྱེ་མ་
 སྐྱེད། །དམན་དང་མཆོག་དང་གནས་ཕྱིར་དང་། །རགས་པ་དང་ནི་སྤྲ་བའི་ཕྱིར། །དེ་དག་
 རིམ་བཞིན་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྤྱིར་བ་བཞི་པོ་
 དེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་ཉོག་ས་པ་ཐོབ་པ་
 ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཉོག་ས་པ་འབྱུང་བས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་
 ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་ཉོག་ས་སྤྱིར་བ་ཐོབ་པ་དང་མཐར་ཕྱིན་སྤྱིར་བ་ཐོབ་པ་
 དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤྱིར་བ་དང་པོ་གཉིས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེའི་

དོན་འོག་ཏུ་འཆད། འགྲེལ་ཆེན་ལས།^①སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ནི་དངོས་ཡིན་ལ་ཞེས་པའི་དོན་ལ།

ཁ་ཅིག །ལུང་དེས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བའི་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་
ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་བར་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། འོ་ན། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་བཏགས་པའོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བའི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་དེའི་ཆེད་དུ་གཉེར་བའི་ཤེར་ཕྱིན་
བཏགས་པ་བར་བསྟན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བའི་ཤེར་ཕྱིན་
ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་
ན། དེའི་ཆེད་དུ་གཉེར་བའི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་དེའི་ཆེད་དུ་གཉེར་བའི་ཤེར་ཕྱིན་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ནང་འགལ་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཆེད་དུ་གཉེར་
བའི་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེད་དུ་གཉེར་བའི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
བྱུང་ན། བྱུང་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །རྩ་བར་འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཁ་ཅིག །ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་པལ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མི་པལ་པ་ཡིན་ན་མི་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་མ་བྱུང་
ན། དེར་ཐལ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་པར།^②ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་

སྒྲིའི་དོན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཙུག་པོ་དང་པལ་པའོ། །གཙུག་པོ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་
ཤེས་སོ། །པལ་པ་ནི་གཞུང་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
མ་ཁྲབ་སྟེ། ལུང་དེས་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གཙུག་པོར་དངོས་
མིང་དང་། གཞུང་ལམ་གཉིས་ལ་པལ་པ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པར་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དུམ་ཡིན་ན། འབྲས་བུམ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ན།
འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁོ་རང་གི་གསལ་བ་དེར་ཐལ། ཆོས་
སྒྲ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་འགྲིག། དེས་ན་སྟོབ་ལམ་ན་
ཤེར་ཕྱིན་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་པའི་པ་རོལ་དེ་སྟོབ་གཉིས་
མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་
ལས།^①དེ་ལ་པ་རོལ་ནི་གང་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་ལམ་ངོགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་
དང་ཤེས་བྱའི་སྟོབ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་རང་བཞིན་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་
དོ། །དེར་སོན་པ་ནི། དེར་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མ་མཐའི་ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་
འཛོག་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།^②མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་
ལ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འོ་ན། གོ་སྟོབ་ཀྱི་ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་དང་། ཆོགས་སྟོབ་ཀྱི་ས་
མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་ནས་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་
ལས།^③སྟོར་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་། སྟོམ་པ་དང་། བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་

སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད། གོ་ཆ་དང་། འཇུག་པ་དང་། ཆོག་གས་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་
 ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། སྤྱད་འགྲེལ་རྟོགས་སྤྲེལ་ས། ^①དང་པོ་
 སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་^②མཆན་ཉིད་ཀྱི་ལམ་སྟེ། དེའི་དོན་དུ་སྦྱོར་བ་ཉིད་ཀྱི་གཙོ་བོ་མ་
 ཡིན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྟེན་ཀྱི་^③ལམ་ཤེར་ཕྱིན་
 ཐབས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བེན་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་རྣམས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐབས་
 ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་བེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ན། ལམ་ཤེར་
 ཕྱིན་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེའི་ས་མཆམས་མཐོང་ལམ་ནས་འཇིན་པ་
 དང་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ས་མཆམས་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོག་གས་ལམ་དེ་
 ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་
 རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་
 ན། ལམ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོག་གས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་
 རྣལ་འབྱོར་དེ་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ལ་སྦྱོར་འཕེན་པ་ལ་ཁ་ཅིག །བྱས་
 པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ལམ་ཆོས་ཅན།
 མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་མེད་ན་དེ་མེད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དགག་གཞི་གཤག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་
ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་
བུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྔ་ལོགས་སུ་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ། །

ཁ་ཅིག ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མིག་ཤེས་དེ་ཤེར་ཕྱིན་མིན་ཅེས་ཟེར། དེ་
ཆོས་ཅན། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སྐྱབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
དེ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲལ།
ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡིད་
ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ^①སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་མི་ཤེས་པའི་རང་
བཞིན་གྱི་^②དབང་པོ་སྤངས་པ་ཡིན་པས། ཡིད་ཀྱི་སྟོང་དང་འབྲས་བུ་དབང་པོའི་སྟོས་ཡུལ་
ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་གང་གི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་
ཅད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་ཤེས་རྣམས་རྣམ་
མཁྱེན་ཡིན་པར་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཤེར་ཕྱིན་ལ་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆོམས་དང་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་
ཡེ་ཤེས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཆོན་ཉིད། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་པ་

ཡིན་ཏེ། རྟེན་གྱི་བྱང་པར་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་དང་། རྩ་བའི་
བྱང་པར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ། དགག་བྱ་དང་བྲལ་བའི་བྱང་པར་བདེན་
སྟོང་སྒྲིམ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལ་སྒྲིམ་བཞིན་རིགས་ཀྱི་སྟོན་སྲོལ་དབྱེ་ན།
རང་བཞིན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དང་
བཞིའོ། །དང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཤེར་ཕྱིན་མ་ཡིན་པས་བྲལ། ཕྱི་མ་དང་ཤེར་
ཕྱིན་དོན་གཅིག་ །དང་པོའི་མཆན་གཞི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་
བུ། གཉིས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བཞིན་བྱའི་གཙོ་བོར་
སྟོན་པའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐབས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་
དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱད་ཀྱི་
ལམ་མཐའ་དག་གོ།

བཞི་པ་ནི། བྱང་ཆོས་བཞི་སྟེ་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས།
འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཆན་ཉིད། བྱང་ཆོས་བཞི་ནི། རྟེན་གྱི་བྱང་པར་སངས་རྒྱས་
❶འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ། རྩ་བའི་བྱང་པར་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ། རྣམ་པའི་བྱང་
པར་གཉིས་སུ་མེད་པ། རྟོགས་པའི་བྱང་པར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྲིན་དང་། ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྲིན་
གཉིས་ཡོད། ས་མཆམས་❷ནི། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་
ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། རང་བཞིན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་གཞི་གྲུབ་ཆད་ལ་ཡོད།
གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ས་མཆམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཐུག་
གོ་ཤེར་ཕྱིན་དང་། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

གསུམ་པ་ཚུངས་སྟོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ །པར་ཕྱིན་བཅུ་པོ་དེ་ཡིན་བྲལ་མཉམ་ཡིན་

པར་ཐལ། དེ་བཅུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། རྣམ་མཁུན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས། འདོད་ན། སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་དང་། ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་གཞི་མཐུན་
①ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་གཞི་②མཐུན་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཏོང་སེམས་དང་། སྤོང་སེམས་ཀྱི་གཞི་
མཐུན་③ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། རེ་ཤིག་ཅ་བར་མ་ཁྲབ་པོ། །ཡང་རྣམ་
མཁུན་ཆོས་ཅན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཉེན་གྱི་བྱུང་པར་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱིད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་མཁུན་དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁུན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་པོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཆོས་དེ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་བྱུང་ཆོས་
གསུམ་གྱིས་④བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་⑤མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
མཆོན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
བྱུང་འཕགས་ཀྱི་མཁུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཉེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ལམ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་
མེད་པར་ཐལ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འགལ་ཁྲབ་ལ་འབྱུང་དོ། །གཞན་
ཡང་། ཆོས་དེ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྲབ། ཟེར་
བ་ལ་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་⑥ལམ་

མེད་པར་ཐལ། ལམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ནམ་ཀུན་མཁུན་ཉིད་ལས་ཤེས་ཉིད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་དོན་
དང་། མཐའ་དབྱེད་^① བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁུན་གྱི་
མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རོང་རྒྱུག་པ་ན་རེ།
བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། རྣམ་
མཁུན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག་ཟེར་ན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་
དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་རྣལ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷོང་ཉིད་དེའི་དངོས་ཀྱི་
གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྟེ། ཁ་ཅིག །སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། རྣམ་མཁུན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་
སོགས་ཆོས་བཅུ་པོ་དེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་^②གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། གཞི་བྱུང་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བརྟུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་
ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་འཛོག། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཤེས་བྱའི་རྣམ་
པ་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་། རྒྱ་འབྲས་གྱི་གཙོ་བོའི་དོན་བདུན་ཅུ་མཁྱེན་
པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་གཉིས་ཡོད།

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྒྲོར་བ་དང་།
མཐའ་བཅད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱང་ཞིང་། ཐེག་
ཆེན་ལམ་གྱི་འདུག་སྒོར་གྱུར་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གཙོ་
བོའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེའི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་^①བའི་
ལུས་ཉིན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་མི་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་དངོས་སུ་
གསར་དུ་སྐྱེ་^②བའི་ཉིན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་མི་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་འགྲེལ་
ལས།^③མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཁོ་ན་དང་། སྤིང་གསུམ་ན་འཕེན་པར་བྱེད་ཀྱི། གཞན་ལ་ནི་མིན་
ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་དང་སྒྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
བྱུང་སྟེ། དེ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་ལུགས་ཡིན་པས། རང་ལུགས་སྐྱ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་སྦྱང་^④དུ་
མི་རུང་བ་གསེར་འཕྲེང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་དེ། ལྟའི་ཉིན་ལ་ཡང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་
སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད། དུད་འགྲོའི་ཉིན་ལ་ཡང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་
གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད། དཔྱལ་བའི་ཉིན་ལ་ཡང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་གསར་
དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྟའི་བྱ་རབ་གནས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་
མདོ་ལས།^⑤ལྟའི་བྱ་གང་དག་གིས་སྦྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྦྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྟའི་ཉིན་ལ་ཐེག་

ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་གསུང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ནི་གང་ཞིག །སྐྱེ་ཡིན་ན་དུང་འགོ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ❶ ལྷ་ཉི་མེ་
དང་ཆེག་སྟོང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་
སྟེ། རིན་ལན་བསལ་པའི་མདོ་ལས། ❷ བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྟོན་དཔུལ་བའི་ཤིང་རྩ་འཛིན་
པའི་གྲུང་དུ་འཁྱུངས་པའི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འཇུག་སེམས་དངོས་སུ་གསུང་དུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་དང་ལྡན་པས་བྱུང་བའི་ན། ལྷའི་རྟེན་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་
དངོས་སུ་གསུང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་འཇུག་སེམས་དངོས་སུ་གསུང་དུ་
སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྟེན་ལ་སྟོན་
སེམས་དངོས་སུ་གསུང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་གསུང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏགས་བསྐྱབས་བེན། ཅ་བར་
འདོད་ན། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ་ལས། ❸ མི་མ་ཡིན་པའི་འགོ་བ་པ་དང་བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྟོན་པ་
ནི་སྟོམ་པའི་ཞིང་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག །རྩ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པར་ཐལ། འཇུག་སྟོམ་དངོས་སུ་གསུང་དུ་སྐྱེ་བའི་
ལུས་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་དང་ལྡན་པས་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་སྟོན་ལས། ❹ སོ་སོ་ཐར་པ་རིགས་བདུན་གྱི། །ཏག་ཏུ་སྟོམ་གཞན་
ལྡན་པ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་ཡི། །སྐལ་བ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འཇུག་སྟོམ་དངོས་སུ་གསུང་དུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་བྱང་
པར་ཅན་ཡིན་ན། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་དང་ལྡན་པས་བྱུང་བ་ལྷུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ལམ་སྟོན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ❺ སྟོམ་པའི་རྟེན་བྱང་པར་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ངན་འགྲོའི་རྟོན་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་བྱས་
པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ངན་འགྲོའི་རྟོན་ལ་བྱམས་སོགས་ཆད་མེད་བཞི་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་
ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། དེའི་རྟོན་ལ་བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིའི་ལན་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དབྱེད་དོ། །

སེམས་རྟོན་ལ་ཁ་ཅིག །འདོད་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མ་ཐོབ་པར་
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པ་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་འཐོབ་པ་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ^①སྦྱོར་བ་ཞེས་པ་ནི་^②ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་
སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་ལ་ཞི་
ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ^③འབྲས་བུ་ཤེར་
ཕྱིན་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་བྱ་བ་ལམ་
ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་^④ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བས་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་བསྐྱུས་
ནས་བསྟོམ་པ་མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་སྟོམ་གྱི་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱམས་
སོགས་ཆད་མེད་བཞི་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་

ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་མི་
རུས་ཏེ། བྱམས་སོགས་ཆད་མེད་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། རང་གི་བདག་ཆེན་དུ་གྱུར་
པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་བྱུང་བོ། །

གཉིས་པ་དོ་པོ་ལ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་
དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་པར་
ཅན་དེ་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག་ཟེར་ན། ལམ་མ་ཞུགས་
ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱ་ལ་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་ལ་
མཆན་ཉིད་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
པར་འདོད་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་
ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འགྲེལ་བ་ལས། ❶ དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱ་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་
ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། འཇུག་སེམས་རྒྱ་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇུག་སྒོམ་རྒྱ་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་རྩ་བ་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཅམ་རྒྱ་ལ་སྐྱེས་
པའི་གང་ཟག་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་པ་སྐྱེ་བའི་ཉེན་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་
རིམ་ལས། ❷ ལྟ་དང་སྒྲ་སོགས་ལུས་དང་བསམ་པའི་སྒྲོན་སྒྲོན་སེམས་བསྐྱེད་པར་རུང་
བ་ཐམས་ཅད་འདིའི་ཉེན་དུ་རུང་ཡང་། འདི་ནི། ལམ་སྒྲོན་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས། འཁོར་བས་

ཡིད་འབྱུང་ལ་འཆི་བ་དྲན་པ་ཤེས་རབ་དང་སྦྱང་རྩེ་ཆེ་བ་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྒར་
བཤའ་བའི་ལམ་རིམ་ལ་སློབ་སྦྱངས་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་ཉམས་
སྦྱང་ཅུང་ཟད་ཉིད་པ་གཅིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སློན་སེམས་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་
ཐལ། སློན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོར་བའི་རྩ་ལྟངས་བྱང་བའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་
ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་རྒྱད་ལྟར་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་
པའི་བྱིར་ཟེར་ན། རྩ་བར་མ་བྱུང་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་ལམ་མ་
ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་
སྟུང་བའི་སེམས་བཏང་བའི་ཆེ་སློན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོར་བའི་རྩ་ལྟངས་འབྱུང་བར་
འཇོག་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །གཞན་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་
པ་དང་མཚུངས་ལྟར་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བྱང་པར་ཅན་དེ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་
ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན།
དེ་དང་མཚུངས་ལྟར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་
དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་རྒྱད་ལྟར་ཀྱི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། བྱིར་རྒྱད་ལྟར་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། རང་གི་
གོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པ་དང་
མཚུངས་ལྟར་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་དེ་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་

བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱལ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་
དམིགས་པའི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
རིག་དེ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱལ་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྱལ་ན། དེར་ཐལ། རང་གི་
གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པ་དང་
མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བ་ནི་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་གྱལ་སྟེ། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་
དམིགས་པའི་འདུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཡུལ་ངེས་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར། མ་གྱལ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཡུལ་ངེས་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་ཐལ།
བྱོད་སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྫོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་རྫོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེ་དང་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་
དམིགས་པའི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་སྒོ་ནས་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་

རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཙོ་བོའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་དེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱན་
 རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་རྩེ་
 ཆེན་པོ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ།
 མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་
 གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་
 བའི་ཐེག་ཆེན་གཙོ་བོའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞིག ། ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་
 རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། སྒར་བཀག་ཟེར།

ཁ་ཅིག ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པར་འདོད་པའི་བསམ་པའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་གྱུར་པའི་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་དེ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གཞན་
 དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་ཤིང་རང་གི་གྲོགས་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་
 དུ་བྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་དེ། སྤྱོད་པའི་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་
 ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀྱན་རྫོབ་དང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱན་རྫོབ་
 སེམས་བསྐྱེད་^① ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
 པར་འདོད་པའི་བསམ་པའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པར་འདོད་པའི་བསམ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་

ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བོད་དུ་འདོད་ན། དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་སྟེ།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་
སྤུངས་དུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་གང་
ཞིག །རང་གི་གྲོགས་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། རང་གི་གྲོགས་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་གསུམ་པ་སྤར་ལྟར་ཁས་སྦངས་ནས། བྱང་^①
སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་གི་གྲོགས་སུ་བྱུང་བའི་གཞན་དོན་དུ་རང་བཞིན་
རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟེ་འཐོབ་པར་འདོད་པའི་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་
དུ་བྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་
དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཐེག་ཆེན་
^②སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་གཞི་མ་ཐུན་^③ཡོད་པ་གང་
ཞིག །ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་
ཁོད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་གང་ཞིག །ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཁྱོད་སྤྱོད་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་
གྲུབ་ན། སྤྱོད་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མ་
གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞན་
དོན་དུ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་འཐོབ་པར་འདོད་པའི་འདོད་པ་
དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱང་བའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དང་འཇིན་
སྤངས་^❶ ཀྱི་ལུལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དམིགས་ལུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དམིགས་ལུལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་ན། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་རྣམ་
དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་ཏེ།
གཞན་དོན་དེ་ཡང་དེའི་དམིགས་ལུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞན་དོན་དུ་རང་བཞིན་
རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་འཐོབ་པར་འདོད་པའི་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་
དུ་བྱང་བའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་
རྫོབ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་^❷ ཡོད་པར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དེ་དེ་འདྲ་བའི་གཞི་
མ་ཐུན་^❸ ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་གང་ཞིག །དེ་
སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་གང་ཞིག །ཀུན་
རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། ཁྱོད་གཞན་དོན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་

སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཞན་དོན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སྒྲོ་ཞིག་
གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ས་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྒྲོན་པ་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་འཇུག་པ་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱད་ལ་ལྟན་
པའི་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་སྒྲོམ་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་བྱང་སེམས་སོ་
སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་བཅུ་ལ་ལ། ❶ ཅེ་སར་མ་རྒྱད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན་ཡོད་པར་ཉིད་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། འཇུག་སྒྲོམ་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
དེ། སྒྲོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། འཇུག་སྒྲོམ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་
རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འཇུག་སྒྲོམ་ཐོབ་
ལ་ཉམས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན།
མཆོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཇུག་སྒྲོམ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པ་གང་ཞིག ། སྒྲོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་
བས་མ་བེན་པ་སྒྲོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག ། སྒྲོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་
བྱ་བས་བེན་པ་དེ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་
ཀྱི་སྒྲོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། སྒྲོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་མ་བེན་པར་ཐལ།

སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེས་ཟིན་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྟེན་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།^①ས་ཐོབ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་པ་དང་བྱུང་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གང་ཞིག །སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པ་སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་བྱུང་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་གཉིས་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་དང་ཉགས་ཕྱི་མ་ཁས། འདོད་ན་སྟོན། །

ཁ་ཅིག །འཇུག་སྟོན་པ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། འཇུག་སྟོན་རྒྱུད་ལ་མི་ལྟན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཉེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སྟོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་

གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་
གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། སྟོང་པ་ཉམས་
ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟེན་པར་ཐལ། འབྲུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། ^①སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་བཞིན་པའི་དུས་ཉིད་ན་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་མོད་
ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་སློ་མངོན་གྱུར་
དུ་ནི་ག་ལ་དགོས་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་
ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
དངོས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱད་
ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དངོས་སུ་སྐྱེས་པར་ཐལ། རང་རྒྱ་ལས་དངོས་སུ་
སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་པོ་ཆོས་ཅན།
འབྲུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱ་ལས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འབྲུང་འབྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ཁམས་གོང་མའི་རྟོན་ལ་འགོག་སྟོམས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟོན་ལ་
འགོག་སྟོམས་རང་རྒྱད་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
དེའི་རྟོན་ལ་འགོག་སྟོམས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །འགོག་སྟོམས་དང་འགོག་སྟོམས་རང་རྒྱད་

ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་གཉིས། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྟོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་བློན་ན། དེས་མངོན་གྱུར་དུ་
བློན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་
རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྟོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་བློན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་
པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྟོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། སྟོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་
བློན་ན། དེས་དངོས་སུ་བློན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་
རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྟོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་བློན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བློན་ན། སྟོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་བློན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་བློན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བློན་པས་བྱུང་བ་གང་ཞིག ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་འབྱུང། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། ^❶ས་ཐོབ་ནས་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་དེས་དངོས་སུ་མ་བློན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་

སྐབས་དུ་མར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་
ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་དེ། སྒོ་མངོན་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དམིགས་རྣམ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་
རྒྱད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མངོན་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སྒོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇུག་པ་
སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་འཇུག་སྒོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཇུག་པ་སེམས་
བསྐྱེད་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། ཁོ་རང་ལ། སངས་
རྒྱུས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྒོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
སྒོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་པ་ཁས།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཁ་ཅིག །སྒོན་འཇུག་གང་རུང་ཡང་ཡིན། འཇུག་སྒོམ་ཐོབ་པའི་སྒྲོད་པ་ཉམས་
ལེན་གྱི་བྱ་བ་མངོན་གྱུར་བས་མ་ཟེན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་དེ། སྒོན་པ་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་རུང་ཡང་ཡིན། འཇུག་སྒོམ་ཐོབ་པའི་སྒྲོད་པ་ཉམས་ལེན་
གྱི་བྱ་བ་མངོན་གྱུར་བས་ཟེན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་དེ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་

ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་
 ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དང་པོའི་བྱར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་
 བྱ་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བསྐྱབས་ཟེན། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
 བསྐྱེད་དེ། འཇུག་སྒོམ་ཐོབ་པའི་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་མངོན་གྱུར་བས་ཟེན་པར་
 ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་འཇུག་སྒོམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
 དེ་ལེར་ཕྱིན་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་མངོན་གྱུར་བས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་པ་མ་
 གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་ལེར་ཕྱིན་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་མངོན་གྱུར་པ་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག །དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ལེར་ཕྱིན་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་
 བས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱད་ལ་ལེར་ཕྱིན་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་མངོན་
 གྱུར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ལེར་ཕྱིན་ཉམས་ལེན་
 ཀྱི་བྱ་བ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་
 གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ལེར་ཕྱིན་ཉམས་
 ལེན་གྱི་བྱ་བས་ཟེན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་མངོན་གྱུར་
 བས་ཟེན་ཀྱང་། དེས་མངོན་གྱུར་དུ་མ་ཟེན་ཞེས་སྒྲུབ། །

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གང་ཞིག །ཆོ་གས་མ་སྒྲངས་པ།
 སྒྲོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །ཆོ་གས་སྒྲངས་པ། འཇུག་པ་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྒྲོན་སེམས་ལེན་པའི་ཆོ་ག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོ་གས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། །ཞེས་སོགས་སྒྲོན་སེམས་ལེན་པའི་
 ཆོ་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཙུག་པོའི་རྣམ་རིག་གང་ཞིག །སྟོང་
ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཅུབ་པ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་
རྒྱུས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ།
མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། འདོད་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་ཀྱི་གཙུག་པོའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་གང་ཞིག །སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་
སྒྲུབ་ཅུབ་པ་དེ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་ཉྱགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན།
མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་འབྲུག། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སྟེ།
རྣམ་པར་ཤེས་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། ❶ དེ་ནི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ལ་ཡོད་ཀྱི་སོ་སོ་སྟེ་བོ་
ལ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གང་ཞིག །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཅུབ་པ་དེ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་
ཉིད་ཟེར་ན། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་
བདེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱང་སྟེ། དེ་❷ དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་
དགོན་མཆོག་གང་ཞིག །རྒྱ་མཆན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱུས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་

ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་། འདོད་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྒོམ་རིམ་ལས། ❶ བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱུང་། ཁ་ཅིག་། ཐེག་དམན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་ཟེར་ན། ཐེག་
དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་
དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་
སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱུང་། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་
བཤད་པ་ན་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། ཁ་ཅིག་
གིས་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་
ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་རང་གི་
དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལས་བྱང་བས་ཁྱུང་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ❷ དེ་
ཡི་ཅ་བར་སྙིང་རྩེར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། རྣམ་མཁྱེན་སྐྱེད་
ཅིག་དང་པོར་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། གཞན་ཡང་། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་

གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་མེད་པར་ཐལ།
དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་
རང་རིག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་པ་མེད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ། ཅ་བར་མ་བྱུང་བེད།

གཞན་ཡང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མཁྱེན་པ་མེད་པར་
ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཉྱང་
ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་
དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མཁྱེན་པ་མེད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དམན་ལམ་སྒོན་དུ་མ་སོང་བའི་སྒྲོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱང་
སེམས་སྒྲོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་
དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཀུན་རྫོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཉྱང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་སྒྲོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་^༡ ཉྱགས་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་
ཅན་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ཡོད་པར་ཐལ།
དེའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་ཉྱགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་ཉྱགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱལ་གྱི་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་

བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚེས་
ཅན། དེས་བེན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་
ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཀུན་རྫོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་
པའི་མཁུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་སྤྱོད་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་
འདུག་སྒྲུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྒྲེ། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲུལ་པ་རྒྱད་ལྟ་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་
སྤྱོད་སེམས་རྒྱད་ལྟ་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་སྤྱོད་པོའི་རྒྱན་
ལས།^①སོ་སོར་^②ཐར་པའི་སྒྲུལ་པ་ལ་ནི་གཞན་ལ་གཞོད་པ་གཞི་^③བཅས་སྤྱོད་པའི་
སེམས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་དང་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲུལ་པ་སོགས་སྤྱོད་པའི་
སེམས་པ་དང་སྤྱོད་པའི་སེམས་པའི་ས་བོན་གང་རུང་ལ་འཛོག་པས་སྐྱེན་མེད་
དོ། །ཞེས་བེར་ན། ལྟའི་རྒྱད་ལ་དགེ་སྤྱོད་གི་སྒྲུལ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་དགེ་
སྤྱོད་གི་སྒྲུལ་པའི་ས་བོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། མཐོང་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་ཀུན་རྫོབ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་
མཁུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་འདུས་བྱས་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མཁུན་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཚེས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བདག་

མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་སྤྱོད་བའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་ཀུན་བཏགས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་སྤྱོད་བའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདག་
མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །དམན་ལམ་
སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སོ་སོ་སྦྱོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོ་བྱེད་ལྷག་མ་སྐབས་གཉིས་པར་
འཆད་དོ། །

རང་གི་ལུགས་བཤད་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟོན་བཤད་པ་དང་།
བརྟན་པ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལུས་རྟོན་དང་། སེམས་
རྟོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་ཤིང་སངས་རྒྱས་འཕྲོ་བ་^①པར་འདོད་པའི་ལྷ་
དང་ལྷ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་རིགས་དུག་གི་རྟོན་ལ་སྡོན་སེམས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྦྱོ་བ་
ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟོན་ལ་སྡོན་སེམས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྦྱོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་ཆང་
ཞིང་འགལ་རྐྱེན་དང་བྲལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་རིགས་དུག་ཀའི་རྟོན་ལ་འཇུག་
སེམས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྦྱོ་བ་ཡོད་དེ། དེ་དུག་ཀའི་རྟོན་ལ་སྡོན་སེམས་དངོས་སུ་
གསར་དུ་སྦྱོ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ལམ་རིམ་
ལས།^②ལྷ་དང་ལྷ་སོགས་ལུས་དང་བསམ་པའི་སྡོན་སེམས་བསྐྱེད་དུ་རུང་བ་
ཐམས་ཅད་འདིའི་རྟོན་དུ་རུང་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟོན་
བསྟོགས་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གང་རུང་ལ་བརྟན་ནས་

དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུ་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་བསྟོགས་ཐོབ་དགོས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆམས་གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་གི་
གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པ་དང་
མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱང་བའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོར་གྱུར་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་
རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཙུག་པོའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་བྱང་པར་ཅན་དེ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་
རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་
གཉིས། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གང་ཞིག །སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་
དངོས་སུ་མ་བྱེན་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །སྟོན་པ་ཉམས་
ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་བྱེན་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད།

གསུམ་པ་ནི། སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་
ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད།

གསུམ་པ་ཙོད་པ་སྟོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་
ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་
ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོར་གྱུར་པའི་
རིགས་སུ་གནས་པ་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཟེར་
ན་མ་བྱེད་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མེད་པར་

ཐལ། སངས་རྒྱུ་ལམ་གསུམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱེད་པ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བར་ཞི་བའི་
ཉེར་ཞི་དེ་འདྲིར་བསྐྱེད་ཡང་དག་མཐའ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། ཉུག་སྟོང་དུ་
བསྐྱེད་སྤྱོད་ཅིན། འདྲིར་ན། སངས་རྒྱུ་ལམ་གསུམ་པའི་འདྲིར་བསྐྱེད་ཡང་དག་མཐའ་
མཐོང་དུ་མ་བྱས་པར་ཐལ། འདྲིར་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱུ་ལམ་གསུམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཉུག་སྟོང་མ་ཐག་དུ་ཁྱོད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་
ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉུག་སྟོང་ཁྱོད་མི་
རྣམས་ཉེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། རང་གི་གྲོགས་
སྤྱི་གུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་
ལྡན་ཡིན་པས་བྱེད་བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག ། སངས་རྒྱུ་ལམ་གསུམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ཀུན་
རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདྲིར་ན། སངས་རྒྱུ་ལམ་གསུམ་
པའི་རྒྱུད་ལ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདྲིར་པའི་སྒོ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདྲིར་པའི་ཕྱིར། འདྲིར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞན་
དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཅིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱས། འོ་
ན། སངས་རྒྱུ་ལམ་གསུམ་པའི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པར་བསྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་
ལམ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐར་པ་ཐོབ་ཅིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས།
འདྲིར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པའི་ལམ་མེད་པར་ཐལ། འདྲིར་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱུ་ལམ་གསུམ་པའི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞན་དོན་དུ་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞན་དོན་
གཟུགས་སྤྱི་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱས་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་

གི་རྒྱུ་ལ་གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་དོན་གཉིས་གི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
 བྱོད་གི་རྒྱུ་ལ་གཞན་དོན་དོན་གཉིས་གི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུ་གི་སྒོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན།
 སྐྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་བྱེན་པར་ཐལ། སྒོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བྱང་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཕྱིན་བྱུག་ཉམས་ལེན་གི་བྱ་བས་དངོས་སུ་
 བྱེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གོ་སྐྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱེད་ཏེ། བདེན་འཇིན་མངོན་
 གྱུར་པ་རྒྱུ་ལྡན་གི་བྱང་འཕགས་གི་རྒྱུ་གི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞེར་ཕྱིན་ཉམས་ལེན་གི་བྱ་བས་དངོས་སུ་བྱེན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཞེས་རབ་གིས་དངོས་སུ་བྱེན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། ས་ཐོབ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་
 གི་དོན་^①མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་ཀྱང་དེས་དངོས་སུ་མ་བྱེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སྐབས་དུ་
 མར་འབྱུང་^②པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། སྐྱིན་པ་ཉམས་ལེན་གི་བྱ་བས་དངོས་སུ་བྱེན་པའི་སྒོན་པ་སེམས་
 བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། སྐྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་བྱེན་པར་ཐལ། སྒོན་པ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱིན་པ་ཉམས་ལེན་གི་བྱ་
 བས་དངོས་སུ་བྱེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱེད། འོ་ན་ཁོ་རང་ལ། སྐྱིན་པ་ཉམས་ལེན་གི་བྱ་བས་
 དངོས་སུ་བྱེན་པའི་ཉན་ཐོས་གི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱང་པ་
 ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུ་ལ་སྐྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གི་བྱ་བ་ཡོད་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་བྱང་
 སེམས་གི་སྐྱོད་པ་ལ་སྒོ་བ་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག ། བྱོད་

སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག ། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་
བས་དངོས་སུ་མ་བེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྟོན་པ་
སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁྲབ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་ཉིགས་
པའི་ཞེས་རབ་གྱིས་དངོས་སུ་མ་བེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་བརྒྱད་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་མཛོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། སྟོན་སེམས་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་
བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་ལྟན། དེ་དངོས་སུ་རྒྱུད་ལ་
མི་ལྟན་པའི་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྟོན་པ་
སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྟོང་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་
བེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
གང་ཞིག ། སྟོང་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་བེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏུ། དེ་
རྒྱུད་ལ་ལྟན་ཞིང་དེ་དངོས་སུ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྟན་པའི་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲེལ་བྱང་
སེམས་ཆོགས་ལམ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་ལས། ^①དེ་ལྟ་བུ་མེད་
པའི་དུས་ན་དངོས་སུ་མ་བེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཐེག་
ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་ལྟན། དེ་དངོས་སུ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྟན་པའི་བྱང་སེམས་
ས་བརྒྱད་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྟོང་པ་
ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་བེན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཁྲབ་ཏུ། རྣམ་བཤད་སྟོང་
པོ་རྒྱན་ལས། ^②གཏོང་བའི་སེམས་པ་སྟེལ་བའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དུས་ཉིད་ན་རྣམ་མཁྱེན་

དོན་གཉིས་ཀྱི་བློ་འདུན་དུ་རེ་བ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་ནི་སྟོན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་
 དངོས་སུ་ཟིན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་དུས་ན་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུ་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་ཡོད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་
 དཔའི་རྒྱུ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་བྱས་པ་ལ།

ཁ་ཅིག །གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུ་ལ་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྗེས་ཐ་དད་པ་དུ་
 མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་ཁས། འདོད་ན། མདོ་ལས། ^①སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་རེ་རེ་
 བའོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་
 ཅིག །གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུ་ལ་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྗེས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་མདོན་
 གྱུར་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལྷུང་དེའི་དོན་ཡིན། ཞེས་གསུངས། ལྷགས་དང་པོ་མི་
 འཐད་དེ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུ་ལ་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྗེས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་
 ཅར་དུ་ཡོད་པ་སྤིང་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་མདོན་གྱུར་པ་རྒྱུ་ལ་ལྷན་པའི་བྱང་སེམས་
 སྟོམ་ལམ་པའི་རྒྱུ་ལ་བདེན་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་སྟོམ་ལམ་
 དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་ལ་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་
 ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་སྟོམ་ལམ་པ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་སྟོམ་
 ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་ལྷན་དང་མི་ལྷན་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

བདེན་འཇིན་མངོན་གྱུར་པ་རྒྱད་ལྟན་གྱི་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་
མ་ཁྲབ་སྟེ། བདེན་འཇིན་མངོན་གྱུར་དུ་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྒྱད་
ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟེན་པའི་ལམ་མངོན་
གྱུར་དུ་མེད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་ཕྱི་མ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྗེས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་མངོན་གྱུར་དུ་
ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། གཏོང་བའི་སེམས་དང་མཚུངས་ལྟན་
གྱི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་མངོན་གྱུར་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པ་
སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། ❶གཏོང་བའི་སེམས་པ་སྟེལ་བའི་རྣམ་པ་
ཤར་བའི་དུས་ཉིད་ན་ཞེས་སོགས་སྤར་བྲངས་པའི་ལུང་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱན་རེ་རེ་བཅོ། །ཞེས་
པའི་དོན་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་པ་
རྗེས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་མངོན་གྱུར་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྐྱེ་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་ཡང་། རྟེན་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ❷རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱན་རེ་རེ་
བཅོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གཙོ་བོའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་ལ་དགོངས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་པར་ཆད་གྱི་དར་རྟེན་གི་དངོས་བསྟན་ལ་ཉོག་པ་
རྗེས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བཤད་དོ། །

❸དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་
ལས་དང་པོས་རིམས་ཀྱིས་❹བསྐྱུས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་དོན་དང་

མཐའ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་
སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ལས་དང་པོ་པའི་སས་
བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བ་
བཞིན་དུ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ལ་གྲོགས་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་
བཏགས་པ་འདི། འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་མི་རིགས་ཏེ། འདུན་པ་
དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཆོས་སྐྱ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་
སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ^①འདུན་པ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཆོས་ཅན། ས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཆོས་སྐྱ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲིན་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སེམས་
བསྐྱེད་གྱི་དང་པོ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ལ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྐྱ་སྐྱར་ནས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ལ་གྲོགས་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པ་འདི་འདུན་པ་
དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། ཆོགས་ལམ་ཆུང་དུ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་དེ་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདུན་པ་
དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། འདུན་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོས་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་མེད་

པར་ཐལ། ཁྱོད་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། གཞན་ཡང་། ཆོས་སྐྱོད་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ཆོས་སྐྱོད་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཉགས་ཁས།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། སློབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲིང་རྩེ་ཆོས་ཅན།
དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲིང་རྩེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། མ་ཁྲབ་མཚམས་དང་པོ་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་པ་བྱད། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། བདེན་མེད་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་བདེན་མེད་
ཉགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སློབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྲིང་རྩེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་བཟང་པོ་སོ་གཉིས་དང་
དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་
འགྲིག། གཞན་ཡང་། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་འགྲིག། ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་འགྲིག། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཉན་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་^❶ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གསུམ་ཆོགས་
ལམ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་བྱས་པ་ལ། ཁ་ཅིག འདུན་ལྡན་སེམས་
བསྐྱེད་ཡིན་ན། ཆོགས་ལམ་རྒྱུ་འབྲིང་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་

ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་སེམས་
འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་འདུན་ལྡན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སློན་ལྟ་བུའི་
སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སློན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། ཉགས་བྱུང་སྟེ། འགྲེལ་བ་ལས། ^①སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐ་མ་
གསུམ་ནི་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་དང་འབྲུག་གི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་བསྐྱེད་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ། སློན་ལྟ་བུའི་
སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ^②རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ཀྱི་སེམས་
བསྐྱེད་ནི། །སློན་དང་འབྲུག་གི་དུ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་
ལེགས་པར་བཤད་ཅིན་ཏོ། །

^③དབྱེ་བ་ཞར་ལ་བཟོད་ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་
དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུས་རང་གི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ཆོགས་
ལམ་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་^④ངག་གསུངས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུའི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དེའི་རྒྱད་ལ་སྤར་མ་ཐོབ་པའི་
ཡོན་ཏན་གསར་དུ་འཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་ཅིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མི་ཉམས་པར་འཕེལ་བ་སོགས་
ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉིར་བྱ་
ཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་འདོམས་པར་བྱེད་པའི་རྫོད་^⑤བྱེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་
ངག་གི་མཆོན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་ན། གཞན་དབང་བདེན་བྱུང་ཏུ་སྟོན་^⑥པའི་སེམས་
ཅམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། གཞན་དབང་བདེན་པར་
གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་འཕྲོ་བ་པའི་ཐབས་མ་
ནོར་བར་རྫོང་^❶པར་བྱེད་པའི་ངག་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྫོང་བྱེད་གྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐབས་མ་ནོར་བར་བརྫོང་^❷པ་གང་ཞིག །ངག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་ཐབས་མ་ནོར་བ་དེ་སྤྱོད་གྱི་བརྫོང་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲ་བའི་ཐབས་མ་ནོར་བ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་རྫོང་བྱེད་གྱི་སྒྲའི་བརྫོང་བྱ་
ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་འཕྲོ་བ་པའི་ཐབས་སྟོན་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་^❸།
འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སྟོན་དཔོན་སང་གོ་བཟང་པོ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མ་
ནོར་བར་འདོམས་པའི་རྫོང་^❹བྱེད། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་མཆོན་ཉིད་ཐེར་ན།
ལོངས་སྤྱི་གསུང་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་དེ་
སྤྱོད་གྱི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
རིགས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱང་འཕགས་ཡིན་པར་ཐལ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་

སྒྱུ་འཛིན་གསུང་གི་དངོས་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྒྲ། དེ་བཞིན་དུ། གཞན་
དབང་བདེན་གྲུབ་ཅམ་དུ་སྟོན་པའི་སེམས་ཅམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་
དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བསྐྱབས་བྱེད།

ཁ་ཅིག ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་འཛོལ་པའི་ཐབས་སྟོན་
པའི་དག་རྣམ་དག་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་དག་གི་མཆན་ཉིད་བེར་ན། གཞན་དབང་
བདེན་གྲུབ་དུ་སྟོན་པའི་སེམས་ཅམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ།
མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དག་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བཞེད་དོན་རང་སྒྲ་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་ཆོད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྲུལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་དག་དངོས་སུ་ཉན་པ་ལ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་དགོས་བེར་བ་མི་འཐད་དེ། མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྲུལ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་དག་དངོས་སུ་ཉན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་ལས། ❶ ལྷའི་བྱ་གང་དག་གིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་གྱང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ། སྲིད་པ་ཐ་མ་
བའི་བྱང་སེམས་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་དག་མི་ཉན་པས་བྱུང་སྟེ། མདོ་
ལས། ❷ ཉར་འགོ་ང་ནི་སངས་རྒྱས་ཏེ། ། ང་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཅི་ཡང་མེད། ། ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་བེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་གངས་དང་
མཉམ་ ❸ པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཉན་པའི་སྲིད་པ་ཐ་མ་བའི་བྱང་སེམས་

མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་
མེད་པའི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྡེ་ཆན་བཙུག་ཉིས་འཛོལ་པའི་
སྤྱིད་པ་ཐ་མ་བའི་བྱང་སེམས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཉན་པའི་ས་མཆམས། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་
རྒྱན་མཐའི་སྤྲོ་ལོགས་ཚུན་ཆད་ནས་འཛོག་ཟེར་ན། རེ་ཞིག ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་
སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་སངས་རྒྱས་གཞན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་ཉན་པ་མེད་པར་
ཐལ། དེས་སངས་རྒྱས་གཞན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཉན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཉན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བཟུང་ནས་སངས་རྒྱས་
གཞན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཉན་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བཟུང་ནས་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཉན་པའི་ཉན་ཤེས་མེད་
པར་ཐལ། དེ་ན་དེ་ཉན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་མཆམས་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

རང་གི་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་འཛོལ་པའི་
ཐབས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངག་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་
ཐེག་ཆེན་གྱི་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་བསྟན་གྱི་གདམས་ངག་
གཉིས། ཐོབ་ཐེན་གྱི་ཡོན་ཏན་མི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དུ་འདོམས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་
ངག་ ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། སྤར་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་འདོམས་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དེ། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་སྟོན་པ་

པོའི་ས་མཆམས། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་། ཉན་ཐོས་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་
ལ་སོགས་དུ་མ་ཡོད། ཉན་པའི་ས་མཆམས། རང་གི་བྱང་ཆུབ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་གདམས་
ངག་ལ་རག་ལས་པས་གདམས་ངག་ཉན་པའི་ས་མཆམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་རྒྱན་
མཐའི་སྒྲ་ལོགས་ཚུན་ཆད་ན་ཡོད།

ཚེད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཆོས་
ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིར་
པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཐེག་
དམན་གྱི་ངག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་ངག་ཡིན་པས་
བྱིར་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངག་ཡིན་པས་བྱིར་པའི་
བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་ངག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངག་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། མ་བྱུང་
ཏྟེ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
བཀའ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན། མ་བྱུང་
མཆམས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་པ་ཡོད་པ་^❶བྱུང་།

ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་མེད་དུ་གདམས་ངག་སྟོན་པ་མེད་པར་ཐལ། གདམས་ངག་ཡིན་ན་
ངག་ཡིན་པས་བྱིར་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། སྐྱ་མེད་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་མེད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་། སྐྱ་མེད་དུ་བསྟན་བཅོས་རྩེ་མ་པ་མེད་པར་ཐལ།
སྐྱ་མེད་དུ་གདམས་ངག་སྟོན་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ངག་མ་སྐྱས་པར་

བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་དབང་གིས་སྟོན་ཤིང་རྒྱུད་གིས་བསྐྱལ་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་འདུས་བྱས་མི་ཏྲག་ཅེས་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ངག་ཡིན་པར་ཐལ།
གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱ་བྱེད་
པ་ལྟེ་རྟོག་གི་ཚུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་
རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་ལྷའི་རྩ་བོ་ཆེ་ལས་བྱུང་
བའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོམ་བཞི་སྟོན་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ངག་ཡིན་པར་ཐལ། གདམས་ངག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སྐྱ་ཡིན་ན་ངག་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཅུ་སྐྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། གཙུག་
རྟོག་གསུགས་དཀར་ཅན་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། ངག་ཡིན་པར་ཐལ། གདམས་ངག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

སྐྱབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། སྟོར་བ་ནི། ཐེག་
ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་རྣམ་པ་བརྩེ་ཡོད་དེ། བྱོད་ལ་སྐྱབ་པ་རང་གི་རོ་
བོ་ལ་འདོམས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ནས། སྟོམ་ལམ་ལ་འདོམས་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་གདམས་ངག་གི་བར་བརྩེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དབྱེད་གཞན་རྣམས་མཆོམས་སྦྱར་
དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དགོན་མཆོག་གསུམ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། གཞུང་
དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།^①བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་

གཟུགས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་སྒྲོར་བར་མི་བྱེད། གཟུགས་ཉིད་ཡང་དག་
པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ལ་
འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྐབས་གནས་སུ་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་འདོམས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ^❶གཟུགས་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྒྲོར། དངོས་པོ་མེད་ཅེས་བྱ་
བར་མི་སྒྲོར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལ་མདོན་དུ་བྱ་བར་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་འདོམས་པའི་ཕྱིར། ^❷ཤེར་ཕྱིན་ལ་
སྒྲོད་པའི་ཆེ་བྱང་ཆེན་གང་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་པ་ལགས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
མདོ་ཆོས་ཅན། དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལམ་སྐབས་པའི་ལྷ་
གྲོགས་སུ་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་འདོམས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །འདུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་
རུང་དང་ལྡན་པའི་སྐབས་གནས་མཐར་ཐུག་དེ་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་
ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་
ལྡན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་གང་རུང་སྒོས་པ་ལ་དགོས་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། དེ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།
གཟུགས་སྐྱེད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེད་
མཁྱེན་བཅེ་རྒྱས་གསུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་
སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་
ཆོན་ཉིད་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག་ཅེས་པའི་གཞུང་
འདི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེད་དང་ལྡན་པའི་ཁྱད་པར་འཆད་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
གཞུང་དེའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དེ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་དང་ལྡན་པར་
 ཐལ། དེ་དེ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་བཅས་ཕྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་
 བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་བདེན་དེ་གཟུགས་ཕྱང་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལྷག་བཅས་
 ཕྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། དང་པོ་སྐྱེ་བ་མེད་པ། བར་དུ་གནས་པ་
 མེད་པ། མཐར་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། མི་འཇིག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཇིག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཡང་
 ཁོ་ན་རེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་དང་ལྡན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་
 སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 སེམས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་
 ཐལ་ལོ་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ།
 གཞི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

གཞན་ཡང་། རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས།^① འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྡན་གྱིས་བྱུང་། །ཅེས་བཤད་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་སྐྱབས་
 གནས་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། གཟུགས་སྐྱེ་དང་ཆོས་སྐྱེ་
 འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྡན། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་མཁྱེན་བཅེའི་ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྡན་
 པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དེ་ཕྱང་པོ་ལྷ་དང་བཅས་པར་ཐལ། དེ་ཟག་
 མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན།^② ཕྱང་པོ་

ཀྱན་དང་བལ་བའི་ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེལ་ཕྱང་པོ་མེད། །ཅེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲལ།

ཁ་ཅིག །བསམ་དུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ནམ་བུར་བདེན་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།
དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་
ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་
མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགོག་བདེན་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་
ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་སྐས་
འཕགས་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་
རྒྱལ་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་སྐས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྟེ།

ཁ་ཅིག །རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་དེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་
བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་
ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཏགས་བྱལ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགོག་
བདེན་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྐབས་གནས་ལ་ཐེ་ཆོམ་
ཟ་བའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ས་བོན་ཟད་པར་སྤངས་པར་ཐལ། དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཉགས་ཁས། བྱ་སྟེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། ^①ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་
རྣམས་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེས་སྐྱབས་གནས་ལ་ཐེ་
ཆོམ་བའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ས་བོན་བད་པར་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་
ན་འདིའི་དོན་བཤད་ཐེན་ཏོ། །

ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་ཞེས་བེད་ན།
འདུལ་བ་ལུང་ལས། ^②སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་དག་སྟོང་གི་དག་འདུན་ཞེས་བཤད་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་^③འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པ་ཆོས་ཅན། དག་འདུན་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། འགྲེལ་བ་ལས། ^④དག་འདུན་ལ་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གི་ཁོངས་
སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དག་བཅོམ་པ་མ་གཏོགས་པ། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་
སྟེ། ཐེག་ཆེན་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་འདིར་བསྟན་གདམས་ཡུལ་གྱི་དག་འདུན་དགོན་
མཆོག་མ་ཡིན་པས་བྱ་སྟེ། འདུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་
གི་དགོན་མཆོག་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་དག་འདུན་
དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། རྒྱད་སྟོང་ལས། ^⑤དྲི་
བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དྲི་མ་མེད། །དྲི་མེད་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་བའི་
མཛོད། །གང་ལས་དགོན་མཆོག་དག་བཤུམ་འབྱུང་བ། །དོན་དམ་གཞིགས་པ་རྣམས་
གྱི་ཡུལ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ^⑥དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་འདི་ཡི་རིགས། །ཐམས་
ཅད་གཞིགས་པ་རྣམས་གྱི་ཡུལ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲས་དུས་གྱི་
དགོན་མཆོག་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། གཞན་ཡང་། རྒྱད་སྟོང་མའི་དར་རྒྱུག་

ལས།^①འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དགོན་མཆོག་ནི་ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ཞིང་ས་དང་པོ་ནས་བཙུ་བའི་བར་གྱི་དགོན་མཆོག་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་དགོན་མཆོག་
གསུམ་བསྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་
དེ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་གི་དགོན་མཆོག་གསུམ་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་ཅ་ཤེད་^②རྒྱུ་ཆེན་དང་། རྒྱུ་ཆ་མའི་དར་རྒྱུ་སོགས་སུ་ཐེག་ཆེན་དག་
བཅོམ་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་བཞིན་དུ་དེ་ལས་བསྒྲེག་སྟེ་ཁས་
ལང་བར་མི་བྱའོ།

གཞན་ཡང་། མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་གི་དགོན་
མཆོག་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། སྐབས་གསུམ་པོ་དེ་གནས་
སྐབས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་གསུམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྐབས་གསུམ་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་སྟོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་གསུམ་པོ་མཐར་
ཐུག་གི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་ཁྱབ་^③། ཁོ་ན་རེ། མཁྱེན་གསུམ་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་
པར་ཐལ། སྐབས་གསུམ་པོ་དེ་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ།
དབྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་། ཅ་བའི་དམ་བཅའ་ལ། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་དང་ཆོས་
དགོན་མཆོག་འགལ་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་དང་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་
འགལ་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དགོན་
མཆོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྐྱབས་གསུམ་ཡིན་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་
 རྒྱུ་ལམ་གསུམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་སྐྱབས་གསུམ་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་གསུམ་ག་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱུ་ལམ་དགོན་མཆོག་ཡིན་པ་
 གང་ཞིག །ཕྱི་མ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སངས་
 རྒྱུ་ལམ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ^①དེ་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་
 ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་པ་ལས། ^②ཁོ་བོ་ཅག་ཐ་
 སྟོན་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྒྲ་དངོས་སུ་འདོགས་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ནི་ཡང་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ལོན་པའི་ཕྱིར། བདག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། ཤེས་རབ་
 སྟོན་མ་ལས། ^③རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་ཏུ་ཁས་སྐྱབས་ནས་དོན་དམ་པར་བདག་མེད་པར་
 ཁས་སྐྱབས་པ་ལ་དམ་བཅས་པའི་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་^④བ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེའི་རྒྱུན་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།
 ཞེས་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ^⑤ངས་པའི་ཆོག་གི་ཚུལ་གྱིས་ན་རྒྱུན་ཉིད་ཀྱི་གང་
 ཟག་གཅིག་^⑥གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་རྣམས་ཀྱི་དྲྀགས་གཅོད་ལྷག་མ་སྐྱབས་
 བརྒྱུད་པར་འཆད་དོ། །

ཁ་ཅིག །ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་དོན་དམ་
 པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་གཉིས་སུ་ཡོད་ཟེར་ན། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་
 ན་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་

ཅན། འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྫོང་^①བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་ན་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། གུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་དགོན་
མཆོག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། ཁ་ཅིག། རྫོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་དགོན་
མཆོག་དང་། གུན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་འགལ་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་པ་ཆོས་ཅན། གུན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫོན་དམ་
པའི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྫོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྫོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། ^②དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡི། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའི་སྒྲིཉིད་ཀྱིས་བསྟན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཆོས་ཅན། གུན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫོན་དམ་པའི་དགེ་
འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ལམ་བདེན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཕགས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བསྐྱུབས་ཟེར།

ཁོ་ན་རེ། གུན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་དང་རྫོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་
དགོན་མཆོག་འགལ་བར་ཐལ། གུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་རྫོན་དམ་པའི་
ཆོས་དགོན་མཆོག་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ^③སྤང་ཕྱིར་སྤྱོད་པའི་
ཆོས་ཅན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ལ། ཁ་ཅིག། །གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་ཀྱི་

སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་ཀྱི་བྱང་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་
དང་། རོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་བྱང་པར་མི་སྟོན་ལ། དེས་ན་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཀུན་
རྫོབ་པའི་སྐྱབས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རོན་དམ་པའི་
སྐྱབས་ཡིན། ཞེས་ཟེར། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་
ལམ་གྱི་བགྱོད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་
ལམ་གྱི་བགྱོད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པར་ཐལ། རོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་
ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དགོན་
མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲལ།

ཁ་ཅིག ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པར་
ཐལ། རོན་དམ་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ་སྟེ། བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། རོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་ཁྲལ་ན། མ་ཁྲལ་མཆོམས་གཉིས་པ་ལ་ཁྲལ་པ་ཡོད་པ་བྱད། ཅ་བར་འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན་དགོན་
མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲལ་ན། མ་ཁྲལ་མཆོམས་དང་པོ་ལ་ཁྲལ་པ་ཡོད་པ་བྱད།
གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ཡིན་པར་
ཐལ། རོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཁྲལ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས།^①དམ་

པའི་དོན་དུ་འགོ་བ་ཡི། །སྐབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 རང་ལུགས་ལ། དོན་དམ་པའི་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་དོན་གཅིག་ཀྱང་
 རྫོགས་པའི་སྐབས་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་དོན་གཅིག་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྐྱ་
 ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
 ཁས། འདོད་ན། རང་དོན་དོན་དམ་པའི་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞན་དོན་ཀྱང་རྫོགས་པའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིའི་
 ལན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། ལོངས་སྐྱ་ཆོས་ཅན།
 རང་དོན་ཆོས་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། རང་ལུགས་
 ལ་རྩ་བར་མ་བྱུང་གོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཀྱང་རྫོགས་པའི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་དང་། དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་
 དགོན་མཆོག་འགལ་བར་ཐལ། ཀྱང་རྫོགས་པའི་སྐབས་དང་དོན་དམ་པའི་སྐབས་གཉིས་
 འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུང་། སྒར་གྱི་ལུང་དོན་ལ་རོང་རྒྱུ་པ་ན་རེ། ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་ལུང་གི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་མངོན་
 པར་ཉོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་རྗེས་ལྟར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སློབ་པའི་
 ལམ་བདེན་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ། རྩན་པ་སྐྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། སློབ་པའི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་
 དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་སློབ་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་སློབ་ཀྱི་འཛིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱུད་སྤྲེལ་པའི་དར་རྒྱུ་ལས་
 བཤད་དོ། །དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ལུང་གི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་གི་
 སྐབས་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུང་གི་ཆོས་དགོན་མཆོག་དེ་དོན་

མདོན་པར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་རྒྱུ་ལྟར་དུ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱལ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་བཀའ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སངས་རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱལ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། རྩན་བ་སྐྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིམ་བཞིན་
དངོས། གཞན་ཡང་། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། རྩན་བ་སྐྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་བ་རྣམས་དངོས། དེ་གསུམ་ལ་འདོད་ན། མཐར་ཐུག་གི་
སྐྱབས་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྐྱ་གསུམ་ག་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། ཁ་ཅིག །འདུས་བྱས་ཡིན་ན་སྐྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་མ་བྱབ་ཟེར་ན། ཅ་
བ་ཤེས་རབ་ལས། ^①འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་བའི་ཆོས། དེས་ན་དེ་དག་རྩན་བ་ཡིན།
ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལས་རྒྱ་
འབྲས་ཆོས་ཅན། སྐྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྐྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མི་སྐྱ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མི་སྐྱ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱབ། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་བར་ཐལ། སྐྱ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ།

འདི་དག་གི་ལན་ལ། ཁ་ཅིག །ལས་རྒྱ་འབྲས་སྐྱ་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག །ལས་རྒྱ་

❶ འབྲས་མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་གཉིས་ཀྱི་མ་གོ་བ་སྟེ། རང་ལན་ནི་རི་བོང་རྩ་ཆོས་
ཅན། མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། མ་ཁྱབ་མཆམས་
དང་པོ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་བྱད། མ་གྱུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། འོངས་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྱུབ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བདེན་པར་ཐལ། རྒྱ་དགེ་བ་
བྱས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་བ་དེ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཟུན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཆོས་དེར་ཐལ། ཁྱོད་
ཆོས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འབྲས་བའི་ཐལ་
འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན། ཆོས་དེ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་མ་ཡིན་པ་བྱད།
འདོད་ན། ལས་རྒྱ་འབྲས་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་པར་ཐལ། སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་
ཟེར་ན། ཁྱོད་ཆོས་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་
ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འབྲས་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན།
ཆོས་དེ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་མ་ཡིན་པ་བྱད། འདོད་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། མ་འོངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཁ་ཅིག ། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་སྤྱོད་པའི་རིག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བཀའ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། དེས་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་
དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཟུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱབས་འཛིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གཟིགས་དོར་རང་ཉིད་དེ་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བར་སྒྲུང་ཡང་རང་ཉིད་དེ་མ་མཐའ་དག་དང་མ་བྲལ་པའི་^❶རྩོན་པ་སྐྱབས་འཛིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཉགས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། མདོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྒྱུའི་སྐྱབས་དང་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་རུང་གི་རྣམ་མཁུན་དེ་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་ཡིན་ཟེར། འདི་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་རུང་གི་རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་དུས་ན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་རྣམ་མཁུན་དེ་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་དུས་ན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པའི་སྦྱ་གུ་དེ་ས་བོན་གྱི་དུས་ན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པའི་སྦྱ་གུ་ཡོད། དེ་སྦྱ་གུའི་དུས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། སྦྱ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་ས་བོན་འགག་བཞིན་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། སྦྱ་གུ་དེ་རང་དུས་སུ་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་རང་དུས་སུ་ས་བོན་ལས་རྫོགས་པར་གྲུབ་ཟེར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་ལན་འདེབས་པ་ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་རྣམ་མཁུན་ཡོད་པ་འོས་མེད་དུ་བྱས་ནས། དེ་རྒྱན་མཐའི་དུས་ན་ཡོད་ཟེར།

ཁ་ཅིག །རྒྱན་མཐའ་བ་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་རྣམ་མཁུན་དེ་རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་
པོའི་དུས་ན་ཡོད། ཅེས་ཟེར། ལན་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ལ་སྐྱེ་
བཞིན་པའི་རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་དུས་ན་མེད་པར་ཐལ།
དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པའི་རྣམ་མཁུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།
དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ལན་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་
རྒྱན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དུས་སུ་ཁྱོད་འགག་བཞིན་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་དུས་ན་ཁྱོད་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དུས་སུ་ཁྱོད་ལ་སྐྱེ་
བཞིན་པའི་རྣམ་མཁུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་
དུས་སུ་ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལན་ནི། ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པའི་སྤྱ་གྲུ་མ་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་གྲུབ་ན། ས་
བོན་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པའི་སྤྱ་གྲུ་དེ། ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
ལས་སྐྱེ་ས་བཞིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲུབ་ན། ས་བོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བཞིན་
པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་ཁྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་
ཆོས་དེ་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུ་བ་ཆོས་
ཅན། བྱད་ཤིང་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱད་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྲུབ་པ་ཁས། འདོད་ན། བྱད་ཤིང་གི་དུས་སུ་དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བྱད་ཤིང་གི་དུས་སུ་མི་འགག་བཞིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་
ཞིག །མི་འགག་བཞིན་པ་དང་དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་
 པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་རུང་གི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲབ་བྱས་པ་ལ།
 ཁོ་ན་རེ། དེའི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་རུང་གི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དུས་ན་
 ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད། དེ་རྒྱན་མཐའི་དུས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཕྱི་མ་དོན་གྱི་
 དངོས། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དུས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་བྱང་སེམས་རྒྱན་
 མཐའ་བའི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཡང་དོན་གྱིས་
 དངོས། འདོད་ན། དེའི་དུས་སུ་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་སངས་རྒྱས་མ་བྱེན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། འོ་ན་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་
 འབྱུང་གི་རྣམ་མཁྱེན་དང་། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ལ་བྱུང་བྱེན་གྱི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
 གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ས་བོན་ལས་སྐྱེས་བྱེན་གྱི་སྐྱ་གུ་དང་། ས་བོན་ལས་སྐྱེ་
 བཞིན་པའི་སྐྱ་གུའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་སོ། །

ཁ་ཅིག ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དང་རྒྱད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་
 གཞན་རྒྱད་ལ་གྲུབ་བྱེན་གྱི་དགོན་མཆོག་གསུམ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱའི་
 སྐྱབས་ཡིན། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་ཐོབ་བྱུར་གྱུར་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ།
 བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་
 ཚོགས་ལམ་པ་དང་རྒྱད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 དང་རྒྱད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་
 རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་སོང་གི་གང་ཟག་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་
 ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་
 སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་རང་ཉིད་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སེམས་ཅན་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན་དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་དག་
 བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་
 རྒྱུད་གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། ལྷའི་
 དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྟོན་པ་ལྡན་ཐུབ་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་ངེས་ཀྱི་
 གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཐུབ་པ་འགྲིག་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་གང་ཞིག་སྟོན་པ་ལྡན་ཐུབ་པ་དེ་
 ཁྱོད་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བརྒྱ་ཕྱིན་དུ་སྟེ་བ་ལེན་སྟོང་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
 འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་སྟོན་པ་ལྡན་ཐུབ་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་ངེས་ཀྱི་གང་
 ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྩ་མཁན་གྱི་སྤྱི་ལུ་སྤྱད་དང་སྤྱི་ལུ་སྤྱུ་མ་དང་། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རུས་
 སོགས་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ལྡན་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་མ་མ་ཡིན། ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་
 ཅིག །མ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རུས་དེ་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་སྟོན་པ་

ཤྲུག་ཐུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པར་གྱུར་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པར་གྱུར་པའི་དུས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྟོན་པ་ཤྲུག་
ཐུབ་པར་འགྱུར་རུང་གི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་འགྱུར་རུང་གི་གང་ཟག་གཅིག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་ཤིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པ་དེ་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རྒྱས་གྱི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་ང་
ལས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རྒྱས་དེ་སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པའི་དུས་སུ་སྟོན་པ་
ཤྲུག་ཐུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེ་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་སྟོན་པ་
ཤྲུག་ཐུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱལ་
པོ་ང་ལས་རྒྱས་གྱི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་
ང་ལས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་
རྒྱས་གྱི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤྲུག་
ཐུབ་པ་དེ་ཁྱོད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཉགས་མ་གྲུབ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བདག་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རྒྱས་གྱི་དུས་སུ་བདག་
སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པ་དེ་རང་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་
གྱུར་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པ་དེ་ཁོ་ཁོ་རང་ལས་
སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པ་དེ་དེའི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན། མ་གྲུབ་ཤིང་། འོ་ན། སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པ་དེ་སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པའི་རྒྱར་གྱུར་
པའི་དུས་སྤིང་པར་ཐལ། དེ་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རྒྱས་གྱི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པའི་རྒྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་འབྱུང་། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་གྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དུས་
མི་སྤིང་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་

འདེབས་པ་པོ་དང་། རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟ་
ཡོད་པར་ཐལ། ད་ལྟ་མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རྒྱས་དེ་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤྱུ་ཐུབ་པ་ཡིན་པ་བྱད། འདོད་ན་
མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་པོ་དེ་ད་ལྟ་སངས་རྒྱས་ཟེན་པར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱུད་
གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་ད་ལྟ་གྲུབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མདུན་གྱི་
སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་པོ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་ན་
ད་ལྟ་མེད་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་ད་ལྟ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་
རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་
ཟག་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་མེད་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཆོག་ས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ལམ་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར།
རྩ་བུ་ལ་ཁས།

ཁ་ཅིག ། མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་པོ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་
སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་ད་ལྟ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ད་ལྟ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་པོ་དེ་མ་འོངས་པ་ན་འཆང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ཆོག་ས་ལམ་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་དེ་ད་ལྟ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ད་ལྟ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་
ཆོག་ས་ལམ་པ་དེ་མ་འོངས་པ་ན་འཆང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་པ་
ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཆོག་ས་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་ད་ལྟ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་དེ་ད་ལྟ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ད་ལྟ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་

སེམས་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་
འདེབས་པ་པོ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་ད་ལྟ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སངས་
རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ད་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་
ད་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། དེ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ད་ལྟ་
གྲུབ་ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་པོ་ད་
ལྟ་སངས་རྒྱས་ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྒྱལ་པོ་ང་ལས་^① རྒྱས་ཆོས་ཅན། ད་ལྟའི་དུས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ། ད་
ལྟའི་དུས་སུ་ད་ལྟའི་སྟོན་པ་ལྷན་ཐུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། དེར་ཐལ། དེའི་དུས་
སུ་སྟོན་པ་ལྷན་ཐུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་
སྟོན་པ་ལྷན་ཐུབ་པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ལྷན་ཐུབ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཁྲབ་སྟེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་མཐའ་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེན་ཡོད་
པར་ཐལ། དེའི་ཆེན་ད་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེའི་ཆེན་ད་ལྟ་བའི་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེན་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་རྣམས་རིམ་བཞིན་དུ་སོང་།

གཞན་ཡང་། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྒྱན་མཐའ་བ་
སངས་རྒྱས་པའི་ཆེན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེན་རྣམས་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཆེན་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེན་སངས་

རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུ་ལ་ཡོད། དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུ་ལ་རྒྱལ་
མཐའི་ཡེ་ཤེས་མེད་དོ། །

ཁ་ཅིག །རྒྱའི་སྐབས་དང་འབྲས་བུའི་སྐབས་གཉིས་འགལ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པ་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་རྒྱའི་སྐབས་ཡིན་པ་གང་
ཞིག །དེ་འབྲས་བུའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་སྐབས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། དེའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རྒྱས་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་སྐབས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པར་སངས་རྒྱལ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཁྱོད་ད་ལྟོ་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤྲུག་
ཐུབ་པར་སངས་རྒྱལ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟོ་
ཀྱི་དུས་སུ་སེམས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱལ་ཡིན་ན་ད་ལྟོ་ཀྱི་དུས་སུ་
སངས་རྒྱལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག །སྤྱི་ཀན་རྒྱ་བོ་སངས་རྒྱལ་པའི་
སངས་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། ད་ལྟོ་ཀྱི་དུས་སུ་སངས་རྒྱལ་པའི་སངས་རྒྱལ་ཡིན་པར་ཐལ།
སངས་རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་ཀན་རྒྱ་བོ་ད་ལྟོ་སངས་རྒྱལ་ཟེན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་བོ། ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་
པ་ན་འཆང་^①རྒྱ་འབྱར་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ད་ལྟོ་སངས་རྒྱལ་ཟེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་བོ། །

ཁ་ཅིག །གང་ཟག་དེའི་འབྲས་སྐབས་ཡིན་ན། གང་ཟག་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་

ཁྱབ་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་ངོ་མོ་ཉིད་སྐྱེ་ཚེས་ཅན།
 དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚེས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །གང་ཟག་དེའི་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་
 ན་གང་ཟག་དེའི་དུས་ན་མེད་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཚེས་ཅན།
 སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་ན་མེད་པར་
 ཐལ། དེའི་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
 གུབ་ན། དེ་ཚེས་ཅན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་ཁྱོད་གྱི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། དེའི་དུས་ན་ཡོད་
 པར་ཐལ། དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཚེས་ཅན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་འབྲས་
 སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་པའི་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
 ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱའི་སྐྱབས་དང་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་
 གང་རུང་ཡིན་ན་དེའི་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། གང་ཟག་གཞན་རྒྱད་
 ལ་གྲུབ་ཟིན་གྱི་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཚེས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་གསུམ་ངོས་
 གཟུང་བ་དང་། རོན་དམ་པའི་སྐྱབས་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་
 དང་། རྒྱའི་སྐྱབས་དང་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རོན་གཉིས་
 མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་དེ། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད།

དབྱེན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་དང་། རོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་དགོན་
 མཆོག་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་དང་།
 ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་ལྟ་བུ། འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པའི་འཕགས་
 རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བྱུང་བདེན་པ་དེ་ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད། འགོག་བདེན་དང་ལམ་
 བདེན་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བྱུང་བདེན་པ་དེ།
 ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ་སྐྱས་བརྗོད་
 རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེན། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་། རོན་དམ་པའི་ཆོས་
 དགོན་མཆོག་གཉིས། དང་པོ་ནི། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི།
 འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་ལྟ་བུ། རིག་གྲོལ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་པོ་གང་རུང་དང་ལྷན་
 པའི་འཕགས་པ་དེ། དག་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད། རིག་གྲོལ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 བརྒྱུད་པོ་གང་རུང་དང་ལྷན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་དག་འདུན་དགོན་
 མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད། དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་སྐྱས་བརྗོད་^❶རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེན་
 ན། ཀུན་རྫོབ་པའི་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་དང་། རོན་དམ་པའི་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་
 གཉིས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་དང་པོའི་མཆོན་གཞི་དང་། འགོག་བདེན་དང་།
 ལམ་བདེན་གཉིས་གཉིས་པའི་མཆོན་གཞི།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་ལམ་གྱི་བཟོད་པ་མཐར་མ་བྱུག་
པའི་སྐབས་དེ་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་དོན་དང་། དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་ལམ་གྱི་
བཟོད་པ་མཐར་བྱུག་པའི་སྐབས་དེ། དོན་དམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན། མཚན་ཉིད་
ནི་གོ་སྟོན། །

གསུམ་པ་ནི། གང་ཟག་གཞན་རྒྱད་ལ་གྲུབ་ཟིན་གྱི་དགོན་མཆོག་གསུམ་བྱང་

སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱའི་སྐྱབས་དང་། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་
བའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་ནོ། །

ཅོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དང་། བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་པ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་གནས་
ཆོད་ལ་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་མ་ཐུག་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་དང་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་
སྐྱབས་གང་རུང་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྐྱབས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་ལམ་གྱི་
བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། འདོད་པར་
ཆེ་ཡོངས་སུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས།

གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་ལུས་མངོན་
བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྲབ་པ་ཁས། ཡང་ན་སྤར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་སྤོང་ཡིན་པའམ། སྤོང་གྱི་ནང་ཆན་
དུ་གྱུར་པའི་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མེད་པ་གང་ཞིག །དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་ལམ་
གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་མ་ཐུག་པའི་སྐྱབས་དེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། སྤོང་
ཡིན་པ་འམ། སྤོང་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་སྐྱབས་མེད་པ་གང་
ཞིག །དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱབས་དེ། གཅིག་
ཞེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཅེས་བརྗོད་དོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་གཉིས་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་དང་
ལམ་བདེན་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྣམ་བུར་བདེན་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འདོད་ན། འགོག་བདེན་གྱིས་
བསྐྱུས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ལམ་བདེན་གྱིས་མ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་
བྱུང་སྟེ། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་ཐལ། འགོག་བདེན་
དང་ལམ་བདེན་གང་རུང་གི་བྱེ་བྲག་གང་ཞིག །ལམ་བདེན་གྱི་བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱུང་པ་ཁས། ཉགས་སྒྲོལ། །ཁོ་ན་རེ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་
ཆོས་ཅན། འགོག་ལམ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་རྣམ་བུར་བདེན་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །

❶ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྦྱོར་བ་དང་།
མཐའ་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་ཆེན་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་ཡང་དག་པར་རྗེས་
སྐྱེ་མི་མཐོང་ངོ་❷ ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། སྐབས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གདམས་པ་
ཡིན་ཏེ། དུལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་ལས་མི་འདའ་བར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་པ་
ཉམས་སུ་ལོངས་ཤིག་❸ ཅེས་གདམས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇམ་བུའི་སྒྲིང་
འདིར་❹ དག་སྒྲོང་ཤུ་རིའི་བྱ་དང་། མོ་ཏུ་འགལ་❺ ཀྱི་བྱ་ཤ་སྟག་གིས་གང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ།
འདམ་བུའི་ཆལ་ལམ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། སྐབས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་ཐེག་པ་དམན་པ་ཡིད་ལ་
མི་བྱ་བར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་པ་ཉམས་སུ་ལོངས་ཤིག་❻ ཅེས་གདམས་པའི་མདོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་
ཤེས་ཀྱི་ཉིད་དོན། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། ཐ་སྙད་དཔྱད་པའི་ཆད་མའི་ཉིད་
དོན། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། ལུས་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དང་པོ་
དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཇི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་
ཀྱི་ཉིད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དངོས་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བདེན་མེད་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་གཉིས་པ་
དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བདེན་འཇིན་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་
ཉིད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་འཇིན་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་སྤྱོད་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བདེན་འཇིན་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་
ཅན། སྤྱོད་ཀྱིས་བདེན་མེད་རྟོགས་པར་ཐལ། སྤྱོད་ཀྱིས་བདེན་འཇིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་ཀྱིས་བདེན་འཇིན་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
འདོད་མི་རུས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཉིད་དོན། དོན་དམ་
བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། ཐ་སྙད་དཔྱད་པའི་ཆད་མའི་དངོས་ཀྱི་ཉིད་དོན། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་
པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་
གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་ཉིད་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་དེས། སྤྱོད་
དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་རང་གི་གཞུང་བྱ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐུག་པ་ཆད་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཞུང་
བྱ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐུག་པ་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐུག་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དེའི་གཞུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འོག་
ཏུ་བསྐྱབ་།

གཞན་ཡང་། བདེན་མེད་གྱི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐུག་
མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐུག་པ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་
དཔག་གི་དངོས་གྱི་རྟོག་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་དངོས་གྱི་ཡུལ་གང་ཞིག་དེའི་
གཞུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་སྤང་ཡུལ་གྱི་གཞུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
དེའི་སྤང་ཡུལ་གྱི་གཞུང་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཞུང་བྱ་དེ་
དེའི་དངོས་གྱི་གཞུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐུག་པ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་
གི་གཞུང་བྱ་དེ་དེའི་དངོས་གྱི་གཞུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་
གཞུང་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐུག་པ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཅུ་བར་
མ་གྲུབ་པོ། ཁོ་ན་ཁོ་རང་ལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་གྱི་
གཞུང་བྱ་དེ། དེའི་དངོས་གྱི་གཞུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐུག་པ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རིགས་
ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་གྱི་གཞུང་བྱ་དེ། དེའི་དངོས་གྱི་གཞུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱུང་པ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་དངོས་གྱི་གཞུང་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་
ཐུག་པ་དེའི་དངོས་གྱི་གཞུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐུག་
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་དགག་པ་གང་

ཞིག །རང་ཞེས་ཇོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་རང་གི་འཕང་བྱར་གྱུར་
 པའི་ཆོས་གཞན་སྐྱབ་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་གྱུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་གྱི་གཞལ་བྱ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེས་གཞལ་བྱ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། དེས་གཞལ་བྱ་བཇོད་^①པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རོན་དམ་བདེན་པ་དེ་^②།རང་
 ཞེས་བཇོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་^③དུ་རང་གི་འཕང་བྱར་གྱུར་པའི་
 ཆོས་གཞན་སྐྱབ་པ་འཕེན་པར་ཐལ། རོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་ཇོད་པའི་སྐྱས། རང་གི་
 འཕང་བྱར་གྱུར་པའི་བདེན་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། རོན་དམ་བདེན་
 པ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱབ་སྟེ།
 བདེན་པ་དེ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན། བདེན་པ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་གྱི་གཞལ་བྱར་
 གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ། དེའི་དངོས་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་
 གང་ཞིག །དེའི་དངོས་གྱི་གཞལ་བྱ་དེ། དེའི་དངོས་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་
 ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་གྱི་གཞལ་
 བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེའི་དངོས་གྱི་གཞལ་བྱ་དེ། དེའི་དངོས་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེའི་དངོས་གྱི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ། དེའི་དངོས་
 གྱི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན། དེའི་དངོས་
 གྱི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། དེའི་དངོས་གྱི་གཞལ་བྱར་

གྲུང་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། ཅུ་བར་མ་བྱུང་བོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་
རང་གི་གཞལ་བྱ་ལྷགས་ལ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །དེ་དངོས་
སྲུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་གཞལ་བྱ་དེ། དེའི་ལྷགས་
གཞལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། དེའི་ལྷགས་
གཞལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་མ་
བྱུང་སྟེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དེ་ཡང་དེའི་ལྷགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་
དངོས་སྲུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་
པོའི་མངོན་སྲུ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་
མངོན་སྲུ་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་
དབང་པོའི་མངོན་སྲུ་དེས་ཁྱོད་དངོས་སྲུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྟོག་དོན་གང་ཞིག །དེ་ཁྱོད་ལ་
ལྟོས་ཏེ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཆད་མར་སོང་བ་དེ། དོན་དམ་བདེན་པའི་
མཆན་ཉིད། ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་རྟོག་དོན་གང་ཞིག །དེ་ཁྱོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་
མར་སོང་བ་དེ་ཀྱན་རྫོག་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་
དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་
ནམ་མཁུན་གྱི་རྟོག་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་བྱུང་སྟེ། བྱམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མཐར་

ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྙིང་དོན་གང་ཞིག །མཐར་ཐུག་
དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་དེ་བྱོད་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་སུ་སོང་བ་དེ་དོན་
དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། ཐ་སྙད་དཔྱད་པའི་ཚད་མའི་རྙིང་དོན་གང་ཞིག །ཐ་སྙད་
དཔྱད་པའི་ཚད་མ་དེ་བྱོད་ལ་ཐ་སྙད་དཔྱད་པའི་ཚད་མར་སོང་བ་དེ། ཀྱང་རྫོབ་བདེན་
པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། མཆན་ཉིད་དང་པོ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་ན་བྱོད་
ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། བྱོད་དེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མཆན་ཉིད་དང་པོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་
མ་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་མེད་དགོས་པར་ཐལ། བྱོད་དེའི་མཆན་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་
མེད་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྙིང་དོན་གང་ཞིག །མཐར་ཐུག་
དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་དེ་བྱོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་སུ་སོང་
བ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། ཉགས་དང་པོ་སྒྲ།
གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ། མཐར་ཐུག་
དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་སུ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག །རང་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་མདོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་གཉིས་སྒྲ་
ཐུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཞིག །སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པར་ཉོགས་བྱ་མ་ཡིན་པ་

དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་
གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ། གུན་རྫོབ་
བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། སྒྲུང་དབང་ཤེས་དེ་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
མངོན་སུམ་ཆད་མས་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་དང་པོའི་བྱར་དུ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པ་
ཞེས་སྒྲིམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲུང་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པ་དེ་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་
པའི་ཚུལ་གྱིས་^①རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུང་དབང་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
དང་པོ་དངོས། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་པའི་རྣམ་པར་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱུག།

ཁ་ཅིག །རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་
པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། རང་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་
བ། གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། རེ་ཤིག་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་^②ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆད་མས་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་
གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆད་མའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་
སོང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་
སུམ་ཆད་མས་གཉིས་སྒྲུབ་ཅུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་
དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཁ་ཅིག ། ཇི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་གྱིས་གཉིས་སྒྲུབ་ཅུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་
རྟོགས་པར་བྱ་བ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། ཇི་སྟེང་བུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་
གྱིས་གཉིས་སྒྲུབ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆོན་
ཉིད། མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་བུ་ལྟར་དོན་བྱེད་ཅུས་པའི་གུན་རྫོབ་པར་དམིགས་པ་དེ་ཡང་
དག་གུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་བུ་ལྟར་དོན་བྱེད་མི་ཅུས་པའི་གུན་རྫོབ་
པར་དམིགས་པ། ལོག་པའི་གུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཇི་སྟེང་བུ་མཐུན་པའི་རྣམ་
མཐུན་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་ཇི་སྟེང་བུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་དེ། བྱོད་རང་ལས་ཐ་དད་པའི་
ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཇི་སྟེང་བུ་
མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཇི་སྟེང་བུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་ཇི་སྟེང་བུ་
མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་དེ་གཉིས་སྒྲུབ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པར་ཐལ། བྱོད་
གྱིས་དེ་གུན་རྫོབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཇི་སྟེང་བུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་ཉམས་
སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱོད་
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དེས། བྱོད་གཉིས་སྒྲུབ་
དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། བྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐབས་འདིའི་གཉིས་སྒང་དེ། གུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒང་བ་ལ་བྱེད་རིགས་
 བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གུན་རྫོབ་བདེན་པར་གྱུར་པའི་
 ཞེས་པ་ལ་གཉིས་སྒང་རྒྱབ་པའི་སློ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་
 བར་ཐལ། དེ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་དེ་དེ་ལ་གཉིས་སྒང་རྒྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་དེ་ཁྱོད་ལ་གཉིས་སྒང་རྒྱབ་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་དངོས་པོ་ཡིན་ན། མངོན་སུམ་ལ་སྒང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། རྩམ་པ་དེ་མངོན་སུམ་ལ་སྒང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཡང་དག་གུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་
 གྲུབ་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྩམ་པ་ཡང་དག་གུན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་བྱ་དང་
 གཅིག་གང་ཞིག །ཆུ་དེ་ཡང་དག་གུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆུ་ཡོད་
 པ་གང་ཞིག །བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ^①ཞེས་པ་ལ་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འབྲེ
 ཡང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ། ཡང་དག་པ་དང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་
 པར་རྟོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སྒྲིག་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ^②སྒྲིག་རྒྱུ་ནི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཁྱད་
 པར་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲིག་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་གུན་རྫོབ་
 ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ལ་སྒང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་གུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འོག་པའི་གུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་
 རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་བྲངས་མ་ཐག་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ལ་སྒང་བ་ལྟར་དོན་

བྱེད་རྒྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཞིག །རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་
མ་གྲུབ་པར་འཇིག་ཏེན་རང་ག་བས་ཏྟགས་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཞིག །རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ། ཡང་
དག་ཀུན་རྫོབ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེ། ལོག་
པའི་ཀུན་རྫོབ་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་ན། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཆོས་ཅན། མཆོན་
བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་
མ་གྲུབ་སྟེ། རང་མཆོན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་
ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྒྲིག་རྒྱུ་འུ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་བསྐྱབས་ཟེན། གཞན་
ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོག་པའི་ཀུན་
རྫོབ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཅ་བར་
འདོད་ན། གཞི་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡང་ཡིན། བདེན་མེད་མ་ཏྟགས་པའི་སྤྲོ་རྩི་དུ་
རང་ཉིད་ལ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་ཏྟགས་མི་རྒྱས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་^① པ།
ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡང་ཡིན། བདེན་མེད་མ་ཏྟགས་
པའི་སྤྲོ་རྩི་དུ་རང་ཉིད་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཏྟགས་རྒྱས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་^② པ་དེ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་ན། གཟུགས་ཆོས་ཅན། བདེན་
མེད་མ་ཏྟགས་པའི་སྤྲོ་རྩི་དུ་ཁྱོད་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཏྟགས་མི་རྒྱས་པར་ཐལ།
ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། གཟུགས་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་

གྲུབ་པར་ཆད་མས་ཉོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བདེན་མེད་ཆད་མས་ཉོགས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷོང་ཉིད་མ་ཉོགས་པའི་རང་རྒྱལ་
དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་
ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སྐུ་ལ་འབྱུང་ཤེས་སྐུ་ཆད་མས་ཉོགས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཉིས་ལྷོང་མདོན་སྐུ་དུ་ཉོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཟུགས་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་
པར་ཐལ། བདེན་མེད་མ་ཉོགས་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་གཟུགས་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་ཉོགས་
མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་གཟུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱད་བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་བྱད་
བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བདེན་མེད་མ་ཉོགས་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་བྱད་བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་
པར་ཉོགས་མི་རུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱད་བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་
ཆོས་ཅན། བདེན་མེད་མ་ཉོགས་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་ཁྱོད་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་ཉོགས་རུས་
པར་ཐལ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབ་པ་དངོས། ཉགས་བསྐྱབས་ཟེན།

ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་གཟུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་
ཐལ། གཟུགས་སྣང་བ་ལྟར་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་ནས། གཟུགས་བདེན་མེད་དུ་ཆད་
མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན།
གཟུགས་སྣང་བ་ལྟར་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ།
གཟུགས་སྣང་བ་ལྟར་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

གཟུགས་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་པོ། །ཡང་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། གཟུགས་བདེན་པར་སྒྲུབ་བ་ལྟར་
 མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་སྒྲུབ་བ་ལྟར་མེད་པར་
 ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་
 ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་^①།

ཁ་ཅིག །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཞིག །སྒྲུབ་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡང་དག་
 ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །སྒྲུབ་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་ལོག་པའི་ཀུན་
 རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། གཟུགས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་
 དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 གཟུགས་དེ་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་
 དུ་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་^②དོན་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་
 དོན་དུ་སྒྲུབ་བ་གང་ཞིག །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་
 ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས། ^③སྟོན་པོ་དང་དེའི་སྟོང་ག་ལྟར་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར་འདི་
 རི་སེམས་ཅམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
 ཉགས་བྱུང་སྟེ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་རྩུན་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཞེས་བ་དེ་
 བདེན་པ་^④ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། ཞེས་པ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུབ་

བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་རང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་ལ་སྒྲུབ་བ་
ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྱེན་ལ་
སྒྲུབ་བ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུབ་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་
གྲུབ་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྒྲུབ་བ་དེ། སྒྲུབ་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་མ་
འཁྱུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། གཞི་གྲུབ་ན་བདེན་པ་ཡིན་པས་
ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གྱུན་རྒྱུ་བདེན་པ་ཡིན་ན་སྤྱོད་བའི་ཆོས་ཅན་
ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རྩུན་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་ན། རྩུན་པ་སྤྱོད་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས།^① འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་བའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་དག་
རྩུན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རྩུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གྱུན་རྒྱུ་^②ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡང་དག་གྱུན་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡང་དག་གྱུན་རྒྱུ་དང་
ལོག་པའི་གྱུན་རྒྱུ་གང་རུང་གང་ཞིག །ལོག་པའི་གྱུན་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
དེར་ཐལ། ཁྱོད་གྱུན་རྒྱུ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས།^③ ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་དགོས་
པས་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མི་འབྱེད་ལ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རྩུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གྱུན་རྒྱུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གྱུན་རྒྱུ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདུག་པའི་རྒྱུ་
ཆེན་ལས།^④ གཞི་དེ་གྱུན་རྒྱུ་གྱི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་གཞི་དེ་རྩུན་པར་གྲུབ་པ་དགོས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མ་ཐུན་པར་ཐལ། སྒྲ་བ་
ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁ་
ཅིག །ཅུ་བར་མ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་མཁུན་ལ་སྒྲ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་གྲུབ་ན་བདེན་པ་ཡིན་པས་
བྱུང་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར། འདུས་བྱས་ཡིན་ན་སྒྲ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་བྱས་པ་ལ།
ཁ་ཅིག །ལས་རྒྱ་འབྲས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མི་སྒྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
བྱུང་། འོ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། ལས་རྒྱ་འབྲས་ཆོས་ཅན། སྒྲ་བར་ཐལ། སྒྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
གསལ་ཁས། ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ལས་རྒྱ་འབྲས་མི་སྒྲ་ཡང་མི་སྒྲ་བ་མ་ཡིན། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བདེན་ཀྱང་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན། མི་བདེན་པར་ཐལ། མི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
འདིར་མ་བྱུང་། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྒྱན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་གང་རུང་གང་ཞིག །རང་
སྒྲ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ལ་སྒྲ་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བས་རྟོགས་མི་
རུས་པ། ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་སྒྲ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་
ལ་སྒྲ་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བས་རྟོགས་རུས་པ་དེ། ལོག་པའི་ཀྱན་
རྫོབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་གཉིས་པའི་བྱུང་ཕྱི་མ་དེར་

ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་
ན། འཇིག་རྟེན་རང་ག་བས་བདེན་མེད་རྟོགས་རྒྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྒྲ་བཤད་པ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ནི། རང་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མདོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་གཉིས་སྒྲ་བྱུང་བའི་
ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། རང་མདོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མདོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་གཉིས་སྒྲ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་
བྱ་བ་དེ། གྲུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད།

དབྱེ་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་དགག་གཞིའི་སྒྲོན་སྒྲོལ་ཉིད་ཉི་ཤུ་དང་བཅུ་དྲུག་
ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཡོད། གྲུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་སྒྲོལ་དབྱེ་ན།
ཡང་དག་གྲུན་རྫོབ་དང་། ལོག་པའི་གྲུན་རྫོབ་གཉིས་^①། གྲུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡང་ཡིན་རང་
སྒྲ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ལ་སྒྲ་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བས་རྟོགས་མི་
རྒྱས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་^②མཐུན་པ་དེ། ཡང་དག་གྲུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཡང་དག་
གྲུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་གྲུན་རྫོབ་གང་རུང་གང་ཞིག །རང་སྒྲ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ལ་
སྒྲ་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བས་རྟོགས་རྒྱས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཐ་སྙད་
ཅུ་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པ་འབབ་པ་གང་རུང་དུ་དམིགས་པ་དེ། ལོག་པའི་
གྲུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

གསུམ་པ་ནི། བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་
བརྗོད་^③པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དོན་དམ་^④པར་མ་འབྲུལ་
བའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཞིགས་དོར་གནས་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་^⑤པའི་ཕྱིར།
བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གྲུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཡུལ་

ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཐ་སྟད་པའི་བསམ་ངོར་བདེན་གྱི། གནས་ཚེད་ལ་རྩན་པས་^①དེ་ལྟར་
རྫོད་པའི་ཕྱིར།

ཚེད་པ་སྟོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆས་ཅན། རོན་དམ་
བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱོད་ཉན་ཐོས་
གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་ཉོག་སྟོན་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་བྱོད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་པར་བྱ་བ་
ན། ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆས་ཅན། བྱོད་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་པར་ཐལ། བྱོད་ཆས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་
བྱ་ཆས་ཅན། གང་ཟག་ཉོག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གིས་^②སྟོང་པ་ལ་གཉིས་
སྒྲུབ་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྟོན་
སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཉོག་སྟོན་ཁས། འདོད་ན། གང་ཟག་ཉོག་པས་སྟོང་པ་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་
པའི་སྟོན་སྟོན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་མི་ཉོག་པ་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་
ཀྱི་སྟོན་སྟོན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་
སྟོན་མེད་དགོས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་པའི་
ཕྱིར། ཉོག་སྟོན་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྩལ་ཉེ། བྱོད་ཉན་སྟོན་སྟོན་པའི་རང་རིག་དེ་བྱོད་ལ་
གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
རྩ་བར་མ་ཁྱབ་པོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆས་ཅན། རོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་

ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
གཉིས་སྒྲུབ་ཅུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །དེས་གཉིས་སྒྲུབ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཐུབ། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་རྟོགས་
པ་གང་ཞིག །དེས་ཁྱོད་ཤུགས་ལ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིའི་ལན་ལ་སྟོན་འཇུག་
དར་རྒྱུ་ལས། ^①སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཤུགས་ལ་
རྟོགས་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། ཁྱོད་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ^②སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་དེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སྒྲུབ་ཅུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པར་གསུངས།
འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་ཆོག་ཟེན་ལ། ^③སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་
པའི་ཆོས་མེད་པར་གསུངས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སྒྲུབ་ཅུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཉིས་
སྒྲུབ་ཅུབ་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་
ལ་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། དེ་ཤིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་
རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་དངོས་ལྷལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་དངོས་ལྷལ་དུ་བྱེད་པར་ཐལ།

ཁྱོད་སངས་རྒྱུ་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱུ་གི་ཡེ་ཤེས་མི་རྟག་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །སངས་རྒྱུ་གི་ཡེ་ཤེས་དང་དེ་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཡུལ་དུ་ས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་ཇུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱུ་གི་ཡེ་ཤེས་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུ་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཁྱོད་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱུ་གི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལན་ནི། ཐལ་འགྱུར་གསུམ་པ་ལ་བྱུང་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་དགོས་ཏེ། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆད་མས་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་པའི་སྟོན་སྟོན་ཁྱོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆད་མས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཆད་མས་གཉིས་སྒྲུབ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། དང་པོ་དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆད་མ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆད་མ་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བའི་རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆད་མ་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་པའི་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྒྲོར་སྒྲུབ་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རང་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་པའི་སྟོན་སྟོན་ཁྱོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། སྒྲོར་སྒྲུབ་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་པའི་སྟོན་སྟོན་ཁྱོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་པ་

ཁས། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་
གྲུབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་
མས་གཉིས་སྣང་རྒྱབ་པའི་སྟོན་ས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་
ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་རྒྱབ་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་
གནས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་རྒྱབ་པའི་སྟོན་ཡོད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་^༡ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་
སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིའི་ལན་སྐབས་གཉིས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག །རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་གཉིས་སྣང་
རྒྱབ་པའི་སྟོན་ས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་མ་
ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་མེད་དགོས་པར་ཐལ། བྱོད་དོན་དམ་བདེན་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་མེད་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་
མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་འགལ། ཟེར་ན་མི་འགོ་སྟེ་རྟོགས་པར་སྟའོ། །

① སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་གཟུགས་ལས་སོགས་པའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྟོང་པ་ཉིད།
 ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྟོར་བ་དང་། མཐའ་བཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ② ལྷ་རིའི་བྱ།
 བྱང་ཆེན་གཟུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བཙོན་ན་བཙོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་
 ཅན། སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་ལ་ཞེས་བྱར་
 བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཆེད་དུ་གདམས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །རང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་
 རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཟག་བཅས་དེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད།
 རང་འབྲས་སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཟག་བཅས་དེ། ཀུན་
 འབྱུང་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། མ་དག་པའི་སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་ཅན། མཆན་
 ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་
 བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱེས་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་བྱིར། བྱ་སྟེ། མཛོད་ལས། ③ སེམས་ཅན་བཟོད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། མི་དག་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་
 བྱ་དེའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་
 བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་
 སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལྷང་མ་བསྟན་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱ་སྟེ། མཛོད་ལས། ④ རྣམ་སྟོན་ལྷང་དུ་མ་བསྟན་
 ཆོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁམས་གོང་མའི་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན།
 མཆན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར། འདོད་མི་

ནུས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་ལ་མི་དགོ་བ་དང་དགོ་
བ་ཟག་བཅས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། ^①རྣམ་སྟོན་རྒྱ་ནི་
མི་དགོ་དང་། །དགོ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ།
མཛོད་ལས། ^②གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མི་རྟག་སྟུག་བསྟུལ། སྟོང་པ། བདག་མེད་བཞིའི་ཆོག་ས་དོན་དེ། སྟུག་
བསྟུལ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་། རབ་སྟེ། རྒྱུན་བཞིའི་ཆོག་ས་དོན་དེ།
ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། འགོག་པ། ཞི་བ། བྱ་ལོ་མ་པ། ངེས་འབྱུང་བཞིའི་
ཆོག་ས་དོན་དེ། འགོག་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད། ལམ། རིག་པ། སྟུབ་པ། ངེས་འབྱེན་བཞིའི་
ཆོག་ས་དོན་དེ། ལམ་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ལ་སྟོན་འཕེན་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ཟག་
བཅས་ཀྱི་ལུང་པོ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོག་ས་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཆོས་ཅན་ཡན་གར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུང་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། མདུན་གྱི་སྟེས་བྱ་ལན་འདེབས་པ་པོ་ཆོས་ཅན། བེམ་
རིག་གཉིས་ཆོག་ས་ཀྱི་སྟེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོག་ས་དོན་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ཡན་གར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
ག་ཁས། འདོད་ན། བེམ་རིག་གཉིས་ཆོག་ས་ཀྱི་སྟེས་བྱ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། བེམ་པོ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རུལ་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་ནི་ཉོན་ཐོས་སྟོམ་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མི་ཤེས་
པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་སྟུག་བསྟུལ་ཆོས་ཅན། སྟུག་བསྟུལ་བདེན་

བ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱད་བསྐྱེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཚེས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་ཤེས་པ་ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་པོར་
གྱུར་པའི་ཚོར་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གྱུར་པའི་སེམས་ཚོར་སྤྱད་བསྐྱེད་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ^①དེ་ལྟར་ཀྱན་
བརྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཡིན་ན། སྤྱད་བསྐྱེད་བདེན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་
ཟེར་ན། ཚེས་མི་འཐད་དེ་^②། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟོན་ཅན་གྱི་སོ་སོ་སྟེ་བོ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། སོ་སོ་སྟེ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྟུས་ཏེ། བདེ་བ་
ཅན་གྱི་རྟོན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཀྱན་བརྟུས་ལས། ^③ཡོངས་སུ་དག་
པའི་འཇིག་རྟོན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ནི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་སྟེ། དེ་དག་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་
བ་མ་ཡིན་གྱི། སྟོན་ལམ་དང་དགོ་བའི་ཅ་བའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མི་ཉག་པ་དང་། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་བ་དང་། རོན་གཞན་
གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་མེད་པ་བཞིའི་ཚོགས་རོན་
དེ། སྤྱད་བསྐྱེད་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་སོ་སོ་སྟེ་བོ་ཐ་
མལ་བ་ཚེས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་མེད་པར་ཐལ། སྤྱད་བསྐྱེད་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚེས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
བདག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

ཁྱོད་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྟོགས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག ། ཁྱོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུས་ནད་ལྟར་དུ་ཞེས་པར་བྱ་བ་དེ། སྟུག་བསྐྱལ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག ། དེས་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ལྟར་སྤང་བར་བྱ་བ་དེ། གུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། རྣམ་བུར་གི་བདེན་པ་གང་ཞིག ། དེས་སྐྱན་ལྟར་དུ་བསྐྱེན་པར་བྱ་བ་དེ་ལམ་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག ། དེས་ནད་དང་བྲལ་བ་ལྟར་མངོན་དུ་བྱ་བ་དེ། འགོག་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཁམས་གོང་མའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་གཉིས་པའི་བྱར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། གུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་ཕྱི་མ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཟག་བཅས་འབྲས་བསྐྱེས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པ། སྟུག་བསྐྱལ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། ཟག་བཅས་རྒྱ་བསྐྱེས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པ། གུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། ཟག་མེད་རྒྱ་བསྐྱེས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པ། ལམ་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད། ཟག་མེད་འབྲས་བསྐྱེས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པ། འགོག་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། གུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟུག་བསྐྱལ་བདེན་པ་ཟག་བཅས་རྒྱ་བསྐྱེས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟུག་བསྐྱལ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། གུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་རྒྱ་བསྐྱེས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མ་དག་

པའི་སྒོ་དེ་གི་འཇིག་རྟེན་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཟག་བཅས་ཡིན་ན་སྐྱུ་ག་
བསྐྱེལ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དང་པོ་གཉིས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན་བཀག་^❶ཟེམ།

ཁ་ཅིག །སྐྱུ་ག་བདེན་དང་། ལམ་བདེན་མི་འགལ་ཏེ། གསེར་འཕྲེང་ལས། ^❷
འགོག་བདེན་དང་གཞན་གསུམ་གཅིག་པ་བཀག་པས་ཐ་དད་ཡིན་ལ། གཞན་གསུམ་ནི།
འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ལམ་བདེན་དང་སྐྱུ་ག་ཀུན་གཉིས་རྩིས་ཐ་དད་ལ། རྩིས་
ཐོབ་ཀྱི་ལམ་བདེན་ནི། སྐྱུ་ག་བདེན་དང་མི་འགལ་ལོ། །སྐྱུ་ག་ཀུན་གཉིས་ཀྱང་ཀུན་འབྱུང་
ལ་སྐྱུ་ག་བདེན་གྱིས་བྱུང་ལ། སྐྱུ་ག་བདེན་ལ་དེས་མ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། ཀུན་གཞི་དང་
སྒོ་དེ་གི་འཇིག་རྟེན་དང་། དབང་པོ་ལྔ་དང་། གཞན་ཡང་མ་བསྐྱེལ་ས་ལུང་མ་བསྐྱེལ་ཟག་
བཅས་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། རྣམ་བུང་གི་བདེན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་
ཐལ། སྐྱུ་ག་བདེན་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་
ན། ཞེས་སྐྱེལ་གྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་། རྣམ་བུང་གཟུང་རྟོག་གི་གཞི་
མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ^❸འདི་གཉིས་པན་
ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་འཕྲེང་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ལམ་བདེན་དང་ཆོར་
བ་སྐྱུ་ག་བསྐྱེལ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་འདྲའོ། །

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྐྱུ་ག་བདེན་དང་འཕགས་པ་འགལ་བར་ཐལ། སྐྱུ་ག་བདེན་
དང་འཕགས་ཀྱི་མཁུན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། སྐྱུ་ག་བདེན་
དང་ལམ་བདེན་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱིད་པ་

ལན་བདུན་པ་བ་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བདེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་རིགས་
མ་ཐུན་གྱི་སྤྱི་སྤྱོད་བདུན་ལེན་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་
མ་ཁུབ་ལོ། །

རང་ངེས། ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྤྱི་བ་ལན་བདུན་པ་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་
པ་ཡིན། སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་དང་། ལམ་བདེན་འགལ་བྱས་པ་ལ། ངེས་པའི་རྒྱན་
ཞུགས་སྤྱི་བ་ལན་བདུན་པ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ལམ་
བདེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་
ན། དེར་ཐལ། ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྤྱི་བ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁུབ་
ན། དེ་ཡིན་ན་སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་། གོང་དུ་མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཉགས་གཞན་དུ་བསྐྱབས་ཟེན།

གཞན་ཡང་། ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྤྱི་བ་ལན་བདུན་པ་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་བདུས་ལས། ^①སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉན་
ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་ཡིན་བྱས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་། དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་

ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་
སྤང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱལ་སྟེ། ཁམས་གོང་མའི་སྒྲེ་
བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱལ་སྟེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་གཡོ་བའི་ལས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་འགལ་མི་འགལ་དོགས་པ་ཆེ་བར་ཡོད་པས་
དོགས་གཅོད་ལྷག་མ་རྣམས་ཏྲོག་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་
པོར་དམིགས་པ། སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་འབྲས་བུ་
དང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་སྒྲོ་ནས་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཟག་
བཅས་ཀྱི་ཤེས་པར་དམིགས་པ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། ལམ་བདེན་ལ་
བརྟེན་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག །འགོག་བདེན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། འགོག་བདེན་འཛོལ་
བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ། ལམ་བདེན་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན།
དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་གང་ཞིག་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་
པ་དེར་ཐལ། དེ་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱག་
བསྐྱེལ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱུད་སྟོང་མ་
ལས་།^①འཕགས་པས་རྒྱ་དང་ན་བ་དང་། །འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཅད་ནས་སྤངས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤང་ཀྱི་དེ་ཆོས་ཅན། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པར་

ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རིགས་སུ་གནས་པ་གང་
ཞིག །ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་འགོག་བདེན་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་
པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ལམ་བདེན་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་
གྱུར་པའི་ལམ་བདེན་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བྲལ་བ་དེ་འགོག་བདེན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་འགོག་
བདེན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤང་^༡དགོས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྟུག་བསྐྱལ་བདེན་པ་ཡིན་ན། འཁོར་བ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། ལྷག་
བཅས་སྤང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྟུག་བསྐྱལ་བདེན་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་དེ་སྟུག་བསྐྱལ་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྟུག་བསྐྱལ་བདེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷག་
བཅས་སྤང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྟུག་བསྐྱལ་བདེན་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུག །ཁ་ཅིག །སྟུག་བསྐྱལ་ཡིན་ན། སྟུག་བསྐྱལ་བདེན་པ་ཡིན་
པས་བྱབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤང་མ་དང་འགྲེལ་ཞིང་། ལས་ཡིན་ན་ལས་
ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ལས་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་སེམས་བྱང་སེམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ལམ་ཡིན་ན་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྤྱག་བསྐལ་ཡིན་ན། སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
འགོག་པ་ཡིན་ན། འགོག་བདེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་
རེ། བཟའི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། བཟའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་བོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ཟག་མེད་གྱི་ལས་ཡོད་པར་
ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་
ཟག་མེད་གྱི་ལས་ཡོད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེས་ཟག་མེད་གྱི་
ལས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་གྲུབ་སྟེ། དེས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་གྱི་
ལས་གཉིས་ཀ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྟེན་ཀར། ^①དེ་འདྲ་དུས་གཅིག་ཏུ་ལན་ཅིག་བྱེད་པ་
ཡང་། འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ་རག་ལས་ཤིང་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་།
ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱང་སྤངས་ནས་སྤྲོ་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་
སྦྲོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་རྟོག་
དཔྱོད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་མེད་གྱི་
ལས་གཉིས་ཀ་སྤངས་ན། ཟག་མེད་གྱི་ལས་སྤངས་པས་ཁྲབ་པ་བྱད། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་རྟོག་བཅས་དཔྱོད་
བཅས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དབང་པོའི་རྣམ་

པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། མཛོད་ལས། ^① རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་
ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྟ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ཆེས་མི་
འཐད་དེ། ཉོན་མྱོལ་དང་ཤེས་མྱོལ་གཉིས་ཀ་སྤངས་ན་ཤེས་མྱོལ་སྤངས་པས་མ་བྱུང་པར་
ཐལ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་ཀ་སྤངས་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་
ལས་སྤངས་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉོན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་
མྱོལ་པ་གཉིས་ཀ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་
ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མྱོལ་གཉིས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བྱང་སེམས་པ་ཆོས་ཅན།
ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་གང་ཞིག །ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཡང་
མ་བྱུང་། ཁ་ཅིག །སྤྱུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་འགལ་ཟེར་བ་མི་
འཐད་དེ། ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་ན། སྤྱུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཉེར་ལེན་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་སྤྱུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་འགྲེལ་
ལས། ^② སྤྱུག་བསྐྱེད་འཁོར་བ་ཅན་ཕྱང་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཛོད་
ལས། ^③ གང་དག་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་པའི། །ཕྱང་པོ་འང་དེ་དག་འཐབ་བཅས་དང་། །སྤྱུག་
བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་འཇིག་རྟེན་དང་། །ལྟ་གནས་སྤྱིད་པའང་དེ་དག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་ན་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན།
ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པར་གྱུར་པའི་གཙོ་སེམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་
བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པར་གྱུར་པའི་སེམས་བྱང་

དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཙུག་ཅེས་མཁས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་འདྲ་བ་དེ་
མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག། མཚུངས་ལྡན་མ་
ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལྡན་མིན་
འདུ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གཙུག་ཅེས་མཁས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། མཁས་པ་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གྲུག་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་ན། མཁས་པ་བྱུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉོན་
མོངས་པའི་གྲུག་འབྱུང་ཡིན་ན། མཁས་པ་བྱུང་ཡིན་དགོས། ལས་ཀྱི་གྲུག་འབྱུང་ཡིན་ན་
ཡང་། མཁས་པ་བྱུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གྲུག་
འབྱུང་བདེན་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་གྲུག་འབྱུང་བདེན་པ་དང་། ལས་ཀྱི་གྲུག་འབྱུང་བདེན་
པ་གཉིས་སྟུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གྲུག་བརྟུས་ལས།^① གྲུག་འབྱུང་བདེན་པ་
གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཡང་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྟུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་དེ་ལ་མ་དག་པའི་སྟོང་
ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། བཅུད་ཀྱི་མཁས་པ་ཅན་གཉིས་སྟུ་གངས་ངེས་པར་ཐལ། གྲུག་བརྟུས་
ལས།^② སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཁས་པ་ཅན་སྟེ་བ་དང་། སྟེ་བའི་གནས་
ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
གྲུག་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་ན། སྟུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག། སྟུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ཡིན་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་ཟེར་ན།
མི་འཐད་དེ། ཟག་བཅས་ཡིན་ན་སྤང་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྟུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་
ཡིན་ན་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་
ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷག་བསྐྱལ་
 བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་མོངས་ཡོད་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ན། ཅ་བར་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་ཟག་
 པ་ཟད་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་ལས། དག་
 བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དེས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་
 སྤངས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་གང་
 ཞེས། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལམ་བདེན་ཡིན་ན་ཟག་མེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལྷག་བསྐྱལ་
 བདེན་པ་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། མོས་པ་
 སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འགོག་བདེན་ལམ་བདེན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་
 ནམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག །མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཀུན་ནས་ཉན་མོངས་པ་
 དང་གཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་ནི་
 རྒྱུ་ཡིན་ལ། ལྷག་བསྐྱལ་དང་འགོག་པའི་བདེན་པ་དག་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་དོན་གྱི་སྒྲོ་
 ནས་བསྟན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ།
ལམ་བདེན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། དགེ་སྦྱོང་གི་
ཚུལ་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
གཞན་ཡང་། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཟག་
མེད་པར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དགེ་
སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་བདེན་གྱི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ།
དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཡོད་དོ། །རྒྱན་ཞུགས་གྱི་
རྒྱུད་གྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། རྒྱན་ཞུགས་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། རྒྱན་ཞུགས་གྱི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། ཉགས་གཞན་དུ་བསྐྱབས་ཟེར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྟོགས་གྱི་བདེན་པ་གང་
ཞིག །མི་རྟག་པ་དང་བྱུང་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་
པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་བྱེད་ཆོས་བཞི་དང་ལྔ་ན་
པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དེ། སྤྱུག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་
རབ་སྐྱེ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་ཆོས་བཞི་དང་ལྔ་ན་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དེ། ཀུན་འབྱུང་
བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། རྣམ་བུ་སྟོགས་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག །འགོག་པ་ཞི་བ་གྲུ་ལོ་མ་
པ་ངེས་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་ཆོས་བཞི་དང་ལྔ་ན་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དེ། འགོག་བདེན་
གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །ལམ་རིག་པ་སྐྱབ་པ་ངེས་འབྱེན་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་ཆོས་
བཞི་དང་ལྔ་ན་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དེ། ལམ་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད།

ཚོད་པ་སྒོར་བ་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་
 ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཆོས་ཅན། ཀུན་ནས་ཉན་མོངས་
 ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷག་བསྐལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་
 རྒྱད་ལ་ཀུན་ནས་ཉན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། དེའི་རྒྱད་ལ་ཀུན་ནས་ཉན་མོངས་ཕྱོགས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་
 མ་ཁྲལ། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་ཉན་མོངས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་ན། མ་ཁྲལ་མཆོམས་ལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཆོར་
 བ་ལྷག་བསྐལ་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ལྷག་
 བསྐལ་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་
 པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཡིན་ན། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་པ་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་འབྱུང། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
 ལམ་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་
 བདུན་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་སྟེ། ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་དང་། ཉན་
 ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པ་དང་ཞེས་བྱ་
 པའི་རྣམ་པར་བྱང་བ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲལ།

ཁོ་ན་རེ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་
 ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་
 ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རབ་སྒྲེའི་རྣམ་པ་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་འབྲས་ལྷག་བསྐལ་ལྷགས་ཟག་སྒྲེད་བྱེད་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། འདོད་ན། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་

ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། ཁོ་རང་ལ་བྱང་
འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་
ཀྱི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་སློ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་བདེན་ཀྱི་
སྤྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སློབ་ལམ་ན་སློ་གཅིག་གིས་བདེན་པ་གཉིས་ག་གཅིག་ཅར་དུ་མཛོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །

ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐབས་སུ། ^①གཟུགས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་
ནམ་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་
ཅན། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྤང་བྱར་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་
ཕྱིར་དུ་གདམས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་ན། སྤང་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱོར་བ་
དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྤང་མེད་བྱས་
པ་ལ། ཁ་ཅིག །དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་སྤང་སོ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱར་གྱུར་པ་དག་ཐ་མི་དད་པ་
ཉིད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་གྱུར་པའི་
མཐོང་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། ^②སྟོང་བའི་ལམ་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་
བཞིས་བསྐྱེས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་མི་ལྟན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞིའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབ་པ་ཁས།

གཞན་ཡང་། འགོག་བདེན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པར་ཐལ། ^③འགོག་པ་ལ་
སྟོང་པ་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབ་པ་ཁས། འགོག་པ་ལ་ཞེས་པའི་

སྐབས་སུ།

༡ ལྷ་རིའི་བྱ། སྒྲོང་པ་ཉིད་མི་སྐྱེ་མི་འགག་གོ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མདོན་དུ་བྱ་བར་
བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་གདམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་ལ་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་
ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། བྱང་ཆེན་འདི་སྐྱེན་པ་ལ་བཙོན་ཞེས་བྱའམ། མི་བཙོན་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱར་
བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་གདམས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་
སྐབས་སུ་མཐའ་གཙོ་དག་ཞན་རྣམས་སྐྱབས་བདེན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་
བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་དག །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བྱང་
ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྐྱོད་པའི་ཆོ། གཟུགས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་སྐྱོར་བར་
མི་བྱེད་དེ་གཟུགས་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན།
སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྐབས་གནས་སུ་བདེན་ཞེན་
དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་གདམས་པའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ལ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་
ཉིད་གསུམ་གྱི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཟུགས་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་
སྐྱོར། གཟུགས་དངོས་པོ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྐྱོར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན།
ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མདོན་དུ་བྱ་བར་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་
ཕྱིར་དུ་གདམས་པའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དག་འདུན་ལ་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་
གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཅ་བའི་སྐྱོར་བ་གསུམ་པ་
འགོད་དགོས་སོ། །

༢ ལའི་དང་རྣམ་པར་སྐྱེན་པ་ལས་བྱུང་བའི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྐྱོར་བ་

དང་མཐའ་བཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ༡ ། ལྷ་རིའི་བྲ། བྲང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་མིག་གིས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད། ཅེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་
 ཅན། སྒྱུ་ལྷ་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྱུ་ལྷ་འི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་བདེན་སྟོང་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་
 གྲུབ་བོ་ཞེས་གདམས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག ། སྒྱུ་ལྷ་འི་ནང་ཆོན་ཡིན་པ་གང་
 ཞེག ། རང་གི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་འདི་མིག་ལས་བྲང་ཞིང་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་
 གཟུགས་སྤྲ་རགས་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ། འདི་སྒྱུ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་
 ཞེག ། རང་གི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་ལྷ་འི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྲང་ཞིང་། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ། ལྷ་འི་སྒྱུ་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད། དེ་གང་ཞེག ། བདག་མེད་སྤྲ་རགས་གང་རུང་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ། འཤམ་རབ་
 ཀྱི་སྒྱུ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞེག ། རང་དང་རྒྱུད་ཆོད་མཉམ་པའི་འཕགས་པའི་གང་
 ཟག་གི་དབང་པོ་ནི་རྒྱལ་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་ཀྱི་
 མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞེག ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་
 འཤམ་དེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྱུ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། མདོ་ལས། ལྷ་རིའི་བྲ། བྲང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་མིག་གིས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད་དེ་
 ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དཔག་ཆད་བརྒྱའི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་མདོན་སུམ་
 དུ་མཐོང་ལ། དཔག་ཆད་ཉིས་བརྒྱའི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་མདོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བའི་
 འདི་སྒྱུ་མེད་པའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། འདི་སྒྱུ་ཡིན་ན་སྟོང་གསུམ་ཚུན་
 ཆད་ཀྱི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་བྲུབ་པའི་སྤྱིར། རྟགས་ཁས།
 གཞན་ཡང་། ལྷ་འི་སྒྱུ་ལ་རྒྱས་མཐུ་ཆེ་ཆུང་གི་བྲང་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར་ཏྲགས་ཁས། མཆོན་ཉིད་གསུམ་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་སྤྱ་རགས་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲགས་པར་ཐལ། ཞེས་
 རབ་གྱི་སྦྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གང་རུང་
 དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གང་རུང་དོན་དམ་
 བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་གི་སྦྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་དབང་
 གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱ་རགས་མངོན་
 སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རིག་པ་དེ། ཞེས་སྦྱོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་སྦྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་དབང་
 གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
 བ་དེ། ལྷའི་སྦྱོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་སྦྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ཞི་
 ལྷག་རྩང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་བརྟེན་ནས། རང་ཡུལ་བདག་མེད་སྤྱ་རགས་གང་
 རུང་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲགས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཐུན་པ་དེ། ཞེས་རབ་གྱི་སྦྱོན་གྱི་
 མཆོན་ཉིད། རང་གི་སྦྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཞི་ལྷག་རྩང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་ངེ་
 འཇིན་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ལས་གཞན་པའི་རང་ཡུལ་ཀྱན་རྒྱུ་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲགས་
 པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཐུན་པ་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་སྦྱོན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཞི་ལྷག་རྩང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་
 གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲགས་པའི་མཐུན་པ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོན་གྱི་
 མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷའི་སྦྱོན་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་

གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། དབང་ཤེས་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དབང་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་འོག་ཏུ་འགོག། བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་སྒྲུབ་
 ཚེས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན།
 དབང་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་
 འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སྲུང་དུ། སྤར་གས་ཚོད་བསྐྱལ་གྱི་གཟུགས་མངོན་སྲུང་དུ་
 མཐོང་བ་^①སྤྱིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ^②བར་ཚོད་ལ་
 སོགས་ཡོད་ན་ཡང་། །དབང་ཤེས་སྒྲོ་ནི་སྒྱུ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཚེས་བཟོད་
 ཚེས་ཅན། མཚན་ཉིད་གསུང་པ་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན།
 དེ་གཉིས་གང་རུང་ཁྱོད་ཀྱི་^③དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། དེ་གང་རུང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གང་
 རུང་མངོན་སྲུང་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སྲུང་དུ་
 རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མ་
 རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ཚེས་ཅན། ཚེས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་བཞི་པ་དེའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཚེས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚེས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐོབ་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡོད་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་པོ་ནི་རྩལ་ཇི་ལྟ་བ་
 བཞིན་དུ་མངོན་སྲུང་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་^༡སྟོམས་
འཇུག་ཐོབ་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱིས་
བརྒྱུག་པ་མེད་དོ། །

ཁ་ཅིག །ཤེས་སྒྲུན་གྱི་ས་མཐའི་ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་
འཇོག །ལྟའི་སྒྲུན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ནས་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་སྒྲུན་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནས་དང་། ཆོས་གྱི་སྒྲུན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་
ཐོབ་ནས་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་སྒྲུན་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་། མཆོན་
ཉིད་པ་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ཁོ་ནར་ཐོབ་ཐེར་ན། ས་མཆམས་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྟའི་
སྒྲུན་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་
པའི་ཉེན་ཅན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ས་མཆམས་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་གྱི་སྒྲུན་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་ཉན་
ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་པོ་ནི་རྟལ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཉན་
ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་གྱིས་རང་དང་རྒྱུད་ཆོད་
མཉམ་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་པོ་ནི་རྟལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། སྒྲུན་ལྟའི་ས་མཆམས་དེ་ལྟར་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས།
དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག །དེའི་དོན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་
ནས་ཤེས་སྒྲུན་ཐོབ་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ཐོབ་ན་ལྟའི་སྒྲུན་ཐོབ་པས་བྱུང་བ་

དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྒྲེས་ནས་སྒྱུ་གསུམ་པ་ཐོབ་པས་བྱུང་བ་དེའི་དོན་
ཡིན་ཟེར་བ་དང་། འདི་སྒྱུ་དང་ལྟའི་སྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དབང་ཤེས་སུ་འདོད་པ་ནང་
འགལ་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒྲོར་ལམ་པའི་རྒྱད་
ལ་ལྟའི་སྒྱུ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ཐོབ་ན་ལྟའི་སྒྱུ་ཐོབ་པས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར་། ཏྲགས་ཁས། བྱུང་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་དོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཅིག་དང་པོ་ལ་
གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་དབང་ཤེས་མཛོན་གྱུར་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པ་གང་ཞིག །ལྟའི་སྒྱུ་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཕྱི་མ་
ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་དབང་ཤེས་མཛོན་གྱུར་ཏུ་མེད་པར་ཐལ།
བྱོད་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དོན་དེ་ལྟར་ཏུ་འཆད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
མེད་པར་འདོད་པ་ནང་འགལ་ཏེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་
དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་མཐུན་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།
འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་
རྒྱད་ཀྱི་མཐུན་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ལྟའི་སྒྱུ་ཆོས་ཅན། དེར་

ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་ལྟའི་སྟུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོག་ས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ལྟའི་སྟུན་མ་ཐོབ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་དོད་ཐོབ་པ་དང་
དུས་མཉམ་དུ་ལྟའི་སྟུན་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྣམ་
བཤད་གྱི་ལུང་དོན་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས། ཁ་ཅིག །སྟོབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡིན་
ན་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་ཟེར་བ་ཡང་ཁྱེ་ཀའི་བྱུག་ས་སུ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་པའི་རྒྱད་གྱི་ཆོས་གྱི་སྟུན་དང་རྗེས་ཐོབ་གྱི་གཞི་མ་སྟུན་མེད་པར་ཐལ། སྟོབ་པའི་
རྗེས་ཐོབ་ཡིན་ན། རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་གྱི་
སྟུན་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ནས་ཐོབ་ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་
ལོ། །ཁ་ཅིག །ལྟའི་སྟུན་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཆོག་ས་ལམ་པ་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཉེན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཆོག་ས་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་ལྟའི་སྟུན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་རྒྱད་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆོས་
ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སྟུན་ལྟའི་ནང་ཆོན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་
གྱུར་པའི་ཤེའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་དཔག་ཚད་བརྒྱའི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་རྣམས་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ། ཤེའི་སྟུན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་
གྱུར་པའི་ལྟའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྦྱེ་བ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ། ལྟའི་སྟུན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་དམིགས་པ་དེ། ཤེས་རབ་གྱི་སྟུན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་
ཞིག །འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་ཅི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་

པ་དེ། ཚེས་ཀྱི་སྒྱུ་ལྗོན་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །ཚེས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུ་ལྗོན་མཆན་ཉིད། ས་མཆམས་ནི། རྣམ་
 བཤད་ལས། ❶ འདི་སྒྱུ་ལྗོན་ཚོགས་ལམ་ནས་དང་། ལྷའི་སྒྱུ་ལྗོན་སྒྲོར་ལམ་ནས་དང་། ཤེས་
 རབ་ཀྱི་སྒྱུ་ལྗོན་མཐོང་ལམ་ནས་དང་། ཚེས་ཀྱི་སྒྱུ་ལྗོན་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ནས་དང་། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུ་ལྗོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་རྗེས་མཐུན་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་ཅེས་གསུངས།
 དེའི་དོན་ནི་དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཀྱི་གནས་
 སྐབས་སུ་འདི་སྒྱུ་ལྗོན་ངེས་པར་ཐོབ་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་
 ལྷའི་སྒྱུ་ལྗོན་ངེས་པར་ཐོབ་པས་བྱུང་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་
 ❷ ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྱུ་ལྗོན་ཐོབ་པས་བྱུང་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
 རྗེས་ཐོབ་ཐོབ་ན། ཚེས་ཀྱི་སྒྱུ་ལྗོན་མངོན་གྱུར་པ་ཐོབ་པས་བྱུང་བ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་
 རྣམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུ་ལྗོན་རྗེས་མཐུན་པ་དང་། མཆན་ཉིད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་
 རར་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །

ཅོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག །འདི་སྒྱུ་ལྗོན་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
 འདི་སྒྱུ་ལྗོན་མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདི་མིག་དེ་འདི་སྒྱུ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འདི་སྒྱུ་ལྗོན་མཆན་ཉིད་ཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུ་ལྗོན་པར་ཐལ། འདི་མིག་དེ་འདི་སྒྱུ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་ཚེས་ཅན། ཚེས་ཐམས་
 ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སྒྱུ་ལྗོན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། འདི་མིག་ཚེས་ཅན། དཔག་ཆད་བརྒྱའི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་མངོན་

སུམ་དུ་ཉོགས་པར་ཐལ། འདི་སྤྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་གཟུགས་མཐོང་བར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། མིག་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིག་ཚོས་ཅན།
 ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བཅ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདི་མིག་གིས་
 གཟུགས་མཐོང་བར་ཐལ། ལྟའི་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་
 བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་ལས། ^①ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་བསྐྱོམས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་ལྟའི་མིག་གིས་བསྐྱལ་བ་དང་མ་བསྐྱལ་པའི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་ཐམས་
 ཅད་མཐོང་བ་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་བསྐྱུས་པའི་
 གཟུགས་ཅན་དང་བ་ཡིན་ལ། མངོན་ཤེས་ནི་དེའི་བདག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་པ་ཚོས་གཉིས་
 དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་གྲུབ་སྟེ།
 ལྟའི་མིག་གི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་དང་མ་བསྐྱལ་པའི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་ཐམས་
 ཅད་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་བདག་རྒྱུན་གྱི་ཕྱིར་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱན་
 དང་པོ་གཉིས་ཡིད་ཤེས་སུ་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ།

ཁོ་ན་རེ། སྤྱན་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཡིད་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་
 བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཚོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྤྱི་བ་གཉིས་ཟད་པར་སྦྱངས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལྟའི་སྤྱན་དེ་དག་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དག་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་མ་བསྐྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་

སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་པར་སྒྲུབ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ། ཡང་ཁ་ཅིག་ཤེད་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།
མཆན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཆོས་ཀྱི་མིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས།
འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་བྱ་བྱེ་བ་ཐལ་བ་ཆུ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྟུལ་མེད་
ཅིང་ངེ་མ་དང་བལ་བ་རྣམ་པར་དག་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མིག་དེ་མཐོང་ལམ་
ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར།

ཁ་ཅིག་ཤེད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཡིན་ན། ཏྲགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུང་གི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་
ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལུང་གི་
ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་ན། ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལུང་གི་ཆོས་ཀྱི་
སྒྲུབ་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཡུལ་གྱི་མདོ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ལྷའི་སྒྲུབ་ཐོབ་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པས་
བྲལ་བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ཤེད་པ་ཆོས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཐོབ་པའི་འདོད་
ལྷའི་རྒྱུད་ལ་ལྷའི་སྒྲུབ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་ལྷའི་མིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འབྲེལ་འདོད་ལྷ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་ལྷའི་མིག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མིག་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཤེད་ལྷ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ། ཡང་ཁ་ཅིག་ཤེད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་འདོད་ན། ཡུལ་གྱི་མདོ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

འདོད་པའི་ལྷའི་མིག་ཡོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་བོ། །

❶ རྩུ་འབྲུལ་དང་ལྷའི་ན་བ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྒྲོར་བ་དང་། མཐའ་
བཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ❷ བྱང་ཆེན་མདོན་པར་ཤེས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐོབ་སྟེ།
རྩུ་འབྲུལ་གྱི་ན་མ་བ་དུ་མ་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན།
མདོན་ཤེས་བྱུག་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོན་ཤེས་བྱུག་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་ཡོད་ཅིང་། དོན་
དམ་པར་མེད་པར་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་གདམས་པའི་མདོ་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །རང་གི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ས་གཡོ་བ་དང་། གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་མང་
དུ་སྒྲུལ་པ་སོགས་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། རྩུ་
འབྲུལ་གྱི་མདོན་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། རང་གི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲ་རགས་ཐམས་ཅད་
མདོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཤེས་རབ་❸ མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། ལྷའི་ན་
བའི་མདོན་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། རང་གི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་
འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་
ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མདོན་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཡང་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་རང་གཞན་གྱི་ཆེ་རབས་སྒྲ་མ་བརྒྱ་སྒྲོང་སོགས་དུ་མ་བྱན་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་
ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ། སྒྲོན་གནས་རྗེས་བྱན་གྱི་མདོན་ཤེས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད། ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་གཟུགས་སྒྲ་རགས་མདོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ། ལྷའི་མིག་གི་མདོན་

ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་གཉིས་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་སྤངས་
པའི་བྲལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིག་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་
པ་དེ། ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྩ་འབྲལ་ཀྱི་མངོན་ཤེས་སུ་གྱུར་
པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་
སྟེ། དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་ཤེས་རབ་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཆོས་
ཅན། མཚན་ཉིད་གསུམ་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་པའི་
རྒྱུད་ལ་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་བརྟུས་ལས། ❶ ཕྱི་རོལ་
པའི་ཉན་ཐོས་སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་རུང་སྟེ་དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་
ལ་བརྟེན་ནས་ཆད་མེད་པ་རྣམས་མངོན་པར་འགྱུར་བོ། །ཆད་མེད་པ་རྣམས་ངེ་ལྟ་བར་
མངོན་པར་ཤེས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
གཞན་ཀྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཆོས་
ཅན། མཚན་ཉིད་དུག་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་ལྟའི་ན་བའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་དབང་ཤེས་ཡིན་ཟེར་ན།

ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཚུལ་ཅན། དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་
ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། ཕྱི་རོལ་
པའམ་ཞེས་སོགས་གོང་དུ་བྲངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དེ་དག་བ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། ^①མིག་དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས་ནི། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་
ལྷག་རྣམས་དག་ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། དེ་དག་བ་ཡིན་པར་
ཐལ། ^②འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། ^③མངོན་
ཤེས་རྣམ་རྒྱུག་རྣམ་གྲོལ་སྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཚུལ་ཅན། དབང་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་བྱུང་། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ལ་
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། ལྷའི་
མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཡིན་ན། དབང་ཤེས་ཡིན་པས་བྱ་བ་གང་ཞིག་ །ཚུར་མཐོང་གི་
རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་དབང་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཏྲགས་དང་པོ་དངོས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་
སས་བསྐྱུས་ཀྱི་རྟོག་^④དཔྱད་མེད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། རང་གི་སེམས་རྟེན་དུ་
གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་མངོན་ཤེས་མེད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་བརྟུས་ལས། ^⑤ཕྱི་རོལ་པའམ་ཞེས་སོགས་

གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ས་མཆམས་ལ་ཁ་ཅིག །མདོན་ཤེས་དྲག་པ་དག་
བཅོམ་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱད་ལ་ཡོད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཟག་ཟད་གྱི་མདོན་ཤེས་རྒྱད་ལ་
ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཁ་ཅིག །ཟག་ཟད་གྱི་མདོན་ཤེས་དམན་ལམ་སྟོན་
དུ་མ་སོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་
ཡོད་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བས་ཉོན་སྐྱབ་སྤངས་
པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཟག་ཟད་གྱི་མདོན་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།

གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ནི་མདོན་ཤེས་དྲག་གི་ནང་ཆོན་གང་ཞིག །ས་གཡོ་བ་
དང་། གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་མང་དུ་སྐྱལ་བ་སོགས་བྱེད་ཀྱས་པ་དེ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་མདོན་
ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་གི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་ལྷའི་ན་བ་ལ་བཏེན་
ནས་སྐྱེས་ཤིང་། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་སྐྱ་སྤྱ་རགས་མདོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་དེ། ལྷའི་ན་
བའི་མདོན་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །གཞན་གྱི་སེམས་ལ་ཅི་མདོན་ཤེས་པ་དེ།
གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མདོན་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་གཞན་གྱི་ཆེ་
རབས་སྤྲུལ་མ་དུ་མ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དེ། སྟོན་གནས་རྗེས་བྲན་གྱི་མདོན་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།
དེ་གང་ཞིག །རང་གི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་ལྷའི་མིག་དབང་ལ་བཏེན་ནས་བྱང་ཞིང་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱ་རགས་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ། ལྷའི་མིག་གི་
མདོན་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །ཉོན་སྐྱབ་ཟད་པར་སྤངས་པ་དེ། ཟག་ཟད་གྱི་
མདོན་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

ས་མཆམས་ནི། མདོན་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་
བར་ན་ཡོད། ཟག་ཟད་གྱི་མདོན་ཤེས་ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་

དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཐེག་དམན་དག་བཙུག་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་ཐད་གྱི་མདོན་ཤེས་རྗེས་མ་ཐུན་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་ཅིང་།
མཆོན་ཉིད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོལ་བ་དང་། མཐའ་
བཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་
ལས་བྱུང་ཆོས་དུག་གི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་པར་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་དམིགས་པ་དང་།
རྣམ་པ་དང་། རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་ཚུལ་དང་། བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཏོག་
སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་ལྷན་ཚུལ་དང་། ལྷང་འབྲིང་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་པར་^①དུ་
འཕགས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ལ་ལྷང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། བྱེད་ཀྱི་སྒྲོལ་བ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ལ་ལྷང་
འབྲིང་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་དང་པོ་གསུམ་ལ་ལྷང་འབྲིང་ཆེན་
པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྲལ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་
ཆོས་མཆོག་ལ་ལྷང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་ཅིང་། ཐེག་དམན་ལ་དེ་མེད་
པས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར་བཞག་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཆོས་
མཆོག་ལ་ལྷང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ལྷང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ་
སྟེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཆོས་མཆོག་ལ་ལྷང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་
པར་ཐལ། དེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཛོད་ལས། ^②སྐད་ཅིག་གཅིག་དེ་
བཞིན། རྩོམ་མཆོག་ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་དུས་མཐའི་

སྐད་ཅིག་མར་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རོང་རྒྱུག་པ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་
 དེ་རང་སྟོབས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་སྟེ་བ་དང་། གཞན་སྟོབས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་སྟེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 མྱིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་། འདོད་ལྷའི་ཉེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྟེ་
 བ་ཡོད་ལ། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་ཉེན་ལ་དེ་གསར་དུ་སྟེ་བ་མེད་དེ། ངན་སོང་བ་རྣམས་རྣམ་
 སྒྲིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། ཁམས་གོང་མའི་སྟེ་བོ་རྣམས་སྟོམས་འཇུག་གི་བདེ་བ་
 ལ་ཆགས་པས་སྟེ་བ་ཤས་ཆུང་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེ་བའི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས། ངན་སོང་བ་རྣམས་དང་ཁམས་གོང་མའི་ཉེན་ལ་ཡང་གསར་དུ་སྟེ་བ་ཡོད་དེ།
 དེ་རྣམས་ཀྱི་ཉེན་ལ་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྟེ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་མཚུངས་
 པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཟ་མ་ཉོག་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། འཕགས་པ་འཇིག་ཉེན་
 དབང་སྐྱུག་གིས་ཡུལ་ལྔ་ར་ཏ་སིར་ཡི་དྲགས་མང་པོ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་བཀོད་པར་
 གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ལྷའི་བྱ་རབ་གནས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ^❶འདོད་གཟུགས་
 ཀྱི་ལྷ་མང་པོ་ལ་མཐོང་ལམ་སྟེ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ངན་སོང་གི་
 ཉེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་གསར་དུ་སྟེ་བ་མེད་པར་ཐལ། ངན་
 སོང་བ་རྣམས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། ཁམས་གོང་མའི་ཉེན་
 ལ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་གསར་དུ་སྟེ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་
 སྟེ་བོ་རྣམས་སྟོམས་འཇུག་གི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པས་འཁོར་བ་ལ་དམིགས་པའི་སྟེ་བ་
 དང་མི་ལྡན་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་རྣམས་དོན་གྱིས་དངོས།

གཞན་ཡང་། སྒྲོལ་ལམ་བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་ལས་ཉོན་གྱི་
 དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྟེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ངན་སོང་བའི་ཉེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་

མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཛོད་ལས། ❶བཟོད་ཐོབ་
ངན་སོང་ཡོངས་མི་ལྟར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ངན་འགྲོའི་མཆོ་ཆེན་
པོ་ལས་བཟོད་པས་ན་བཟོད་པ་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། ལྷའི་རྟེན་ལ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདུལ་
བ་ལུང་ལས། ❷ལྷ་བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལ་གནས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ལྷའི་རྟེན་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ❸མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་པ་དང་།
བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྟོན་པ་རྣམས་ནི་སྟོམ་པའི་ཞིང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་
ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་ལས། ❹བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྟོན་དཔྱལ་བའི་ཤིང་རྟ་འབྲེན་
པའི་བྱད་དུ་འབྱུངས་པའི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཐེར་ན་རྩ་བར་མ་བྱལ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་
ཆོས་མཆོག་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
ལམ་རྫོད་དང་རྩེ་མོ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐེར་ན་མ་བྱལ། རྣམ་བཤད་ལས། ❺
ཆོས་མཆོག་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཡང་། རྫོད་དང་རྩེ་མོ་གཟུགས་ཁམས་པ་
འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་སྐྱེ་བར་མཛོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་
སྟོན་འཕེན་པ་ལ། གཞན་ཡང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ལམ་མ་བསྟོམས་པར་སྦྱོར་ལམ་སྐྱེ་བ་ཡོད་
པར་ཐལ། སྦྱོར་ལམ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ལ་རང་སྟོབས་དང་གཞན་སྟོབས་ཀྱི་རྟེན་རྣམས་འཐད་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཆོགས་ལམ་མ་ཐོབ་པར་སྦྱོར་ལམ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

སེམས་རྟེན་ལ་ཁ་ཅིག །སྒྲོལ་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་དེ་ལ།
ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་རྣམས་སུ་ཡོད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་ཡིན་ན།
བསམ་གཏན་ས་དུག་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོད་ལས།^①
བསྐྱེམས་བྱུང་མི་ལྷོགས་མེད་པ་དང་། །བྱད་པར་བསམ་གཏན་ས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག །སྒྲོལ་ལམ་དེ་ཁམས་གསུམ་ས་
དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་པ་ཉིད་བཞག་བཞི། ཡང་དག་^②སྒྲོལ་བ། རྩ་
འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་ལ། དབང་པོ། ལྷོ་བས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་སྡེ་ཆོན་དང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་ཁམས་
གསུམ་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱེ་བ་དང་སྒྲོལ་ལམ་སྐྱེ་བ་
དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མཛོད་ལས།^③ བྱང་ཆུབ་དང་ནི་ལམ་ཡན་
ལག །མ་གཏོགས་འདོད་ཁམས་སྤྲིད་ཅེ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།
མཛོད་ལས།^④ སྡེ་ཆོན་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ལས་ནི་དང་པོ་པ་དག་དང་། །དེས་
འབྲེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་དང་ནི། །སྒྲོམ་དང་མཐོང་ལ་རབ་དུ་ཕྱེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ན། འདོད་སེམས་དང་སྤྲིད་ཅེ་འི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡན་
ལག་དང་། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་མེད་པར་ཐལ། ལྷང་དང་པོ་དེ་སྐྱེ་བཞིན་དུ་ཁས་
ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འབྲེལ་ཆེན་ལས།^⑤ གང་ཡང་འདོད་པ་
ཁམས་དང་སྤྲིད་ཅེ་ན། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་སྤངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐབས་ལ་མི་
མཁས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆོན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་

པའི་བསམ་གཏན་ས་ཏུག་ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་
 སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་
 བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། ^①དེ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ལ་
^②ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་ཞི་གནས་དང་། །ཡེ་ཤེས་ཡངས་པ་ཐོབ་བྱའི་
 ཕྱིར། །གདམས་ངག་རྒྱ་ཆེན་ལོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་དེ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་
 ནས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྟེ་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་དེ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་
 དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་ནི་གང་ཞིག །ལམ་དེ་ས་
 དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་ནི་ལམ་དེ་ས་དེའི་ངོ་བོར་སྟེ་ས་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། ཐེག་ཆེན་སྟོར་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་
 མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ངོ་བོ་ལ་ཁ་ཅིག །ཆོགས་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་མཐོང་ལམ་མ་སྟེས་གོང་
 གི་མཐུན་པ་དེ་སྟོར་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་
 ཉགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་མ་སྟེས་གོང་
 གི་མཐུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཐོང་ལམ་
 སྟོན་དུ་སོང་བའི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོགས་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་
 ཞིང་། རང་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་མ་སྟེས་གོང་གི་མཐུན་པ་དེ། སྟོར་

ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྒྲར་གྱི་དེ་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་
པའི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཐུན་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
ཐེག་དམན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཐུན་པ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲར་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་
རྒྱན་ཞུགས་གྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྱུར་ལམ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་མཐུན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་
ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་གྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྱུར་ལམ་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་གྱི་སྒྲ་རྩལ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་བདེན་པ་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་
གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འདི་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག ། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་
སེམས་སྒྱུར་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུག།

གཞན་ཡང་། དེ་འདས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་
སེམས་སྟོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་འདས་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་
མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་རང་འཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་
གྱུར་པའི་འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ཆོས་ཅན། ལྡན་མིན་
འདྲ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འགོག།

རང་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་ནི། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་
ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤར་
དང་འདྲ། ཁ་ཅིག །རང་རྒྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱང་བའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་དོན་མདོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྟོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྟོར་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མདོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱང་བའི་དོན་མདོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རོང་རྒྱུ་ཀ་པ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱང་བའི་བདེན་
 པ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོལ་བྱང་གཙོ་བོར་གྱུར་
 པའི་མཐུན་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་
 མཐུན་དང་པོ་གང་ཞིག །གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་གསལ་སྤང་དང་པོར་ཐོབ་
 པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་བློད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
 གཉིས་པ་གང་ཞིག །གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་གསལ་སྤང་འཕེལ་བ་དེ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཅེ་མོའི་མཆན་ཉིད། དེ་གསུམ་པ་གང་ཞིག །འཇིན་པ་རང་བཞིན་མེད་
 པའི་དོན་ལ་གསལ་སྤང་དང་པོར་ཐོབ་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་བཟོད་པའི་མཆན་
 ཉིད། དེ་བཞི་པ་གང་ཞིག །འཇིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་གསལ་སྤང་འཕེལ་བ་དེ།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་མཆན་ཉིད་ཐེར་ན། བྱང་སེམས་སྒྲོལ་ལམ་པའི་
 རྒྱུད་གྱི་ཐོས་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོལ་བྱང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
 མཐུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་པ་ཁས། ཉགས་
 བྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཐོས་བྱང་གི་ཤེས་རབ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ཆོགས་ལམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཆན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། ཀུན་
 བཏུས་ལས། ❶ ཆོགས་ཀྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོའི་སྒྲེ་བོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དབང་པོའི་
 སྒྲོ་སྒྲོལ་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཆོད་རིག་པ་དང་། ཉམ་གྱི་ཆ་སྟོད་སྤྲད་ལ་མི་ཉལ་བར་ནལ་
 འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང་། ཡང་རྒྱར་གྱུར་པའི་དགོ་བ་གཞན་དག་དང་། ཐོས་པ་དང་
 བསམ་པ་དང་། སྒྲོལ་པ་ལས་བྱང་བའི་ཤེས་རབ་དག་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ❷ ཆོགས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲོལ་བའི་
 ལམ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐོས་བསམ་སྒྲོལ་

གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་
སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་བྱང་གཙོ་
བོར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་
ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་ཕྱི་མ་བཞི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་
སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་
ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་
ཐལ། དེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །དེས་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱི་འཇུག་གིས་མ་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་
སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པ་དེ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཟུང་འཇིག་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མཆོན་
ཉིད་དེ་རྣམས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ།
གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

རྒྱུ་ཀའི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག །དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྒྲོར་
ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་མི་སྒྲུང་བེར་ན། དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་སྒྲུང་བར་ཐལ།
ཁྱོད་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་
རྒྱན་ལས། ^①དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བཅད་^②ཤེས་ཀྱི་

རྒྱན་གོམས་པར་བྱས་པའི་སྒྲོལ་སྒྲིལ་བྱུང་དུ་གྱུར་ནས། སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྒྲི་
གསལ་བར་སྒྲུང་བ་དཔྱད་པའི་དོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱུང་ཆོས་ཉིད་
ཀྱི་དོན་སྒྲི་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཉྱག་
མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྒྲི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ༡ གསལ་
བར་སྒྲུང་བ་ཅན་སྒྲོ་གང་། །དེ་ནི་ཉྱག་མེད། ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། བྱས་
པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉྱག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་མེད་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་གསལ་བར་
སྒྲུང་བའི་རིག་པ་དེ་ཉྱག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ།
རྒྱུ་ཀའི་བཞེད་པ་ལ། དོན་སྒྲི་དང་མ་འདྲེས་པའི་གསལ་སྒྲུང་ཅན་ཀྱི་རིག་པ་དེ་ཉྱག་མེད་ཀྱི་
ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

སྒྲོ་རིག་ལ་དབྱུང་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ །དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་
སྒྲོར་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་
ཤེས་དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
ཉྱགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པ་དེ་ཆོས་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉྱགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཉྱག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ལ་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་

པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་ཁྲབ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཚོས་ཅན།
 ཚོས་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོས་ཉིད་ལ་མ་འཁྲལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྲབ། རོང་རྒྱུ་པ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་
 སེམས་སྟོར་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་^❶པའི་མཉམ་
 གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་
 ཚོས་ཅན། བསམ་བྱང་གི་སྟོ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཁྲབ་པ་
 རྣམས་སྐབས་བཞི་པར་བསྒྱབ་པོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོམ་བྱང་གི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་ཁ་ཅིག །ཐོས་བྱང་གི་ཤེས་
 རབ་ཡིན་ན། མིང་རྒྱང་པ་ལ་དམིགས་པས་ཁྲབ་པ་དང་། བསམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཡིན་
 ན། མིང་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པས་ཁྲབ་པ་དང་། སྟོམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཡིན་ན།
 དོན་རྒྱང་པ་ལ་དམིགས་པས་ཁྲབ་སྟེ། མཛོད་ལས། ^❷མིང་དང་གཉིས་ཀ་དོན་ཡུལ་
 ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོམ་
 བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཚོས་ཅན། དོན་རྒྱང་པ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། སྟོམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་གིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མཛོད་ཀྱི་ལུང་དེའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་རྟོག་
^❸བརྟགས་ཡིན་གྱི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཁས་མི་ལེན་པར་གསེར་འབྲེང་ལས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །གཙོ་བོར་མང་དུ་ཐོས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱང་བའི་ཤེས་རབ་
 དེ། ཐོས་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཙོ་བོར་ལུང་དོན་བསམས་པའི་སྟོབས་ལས་

བྱང་བའི་ཤེས་རབ་བསམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་དང་། གཙུག་པོར་ཉིང་དེ་འཇིན་བསྒྲུབ་པའི་
སྒྲོལ་ལམ་བྱང་བའི་ཤེས་རབ་དེ། སྒྲོལ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་ཡིན་གསུང་། དེ་ཤིག་
དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉིང་དེ་འཇིན་ཡིན་ན། སྒྲོལ་བྱང་གི་སྒྲོལ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་
འཇིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་ཁམས་གོང་མའི་སེམས་བསྐྱུས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར།

རང་ལུགས་ནི། གཙུག་པོར་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་དོན་ཐོས་པའི་སྒྲོལ་ལམ་བྱང་
བའི་ཤེས་རབ་དེ། ཐོས་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་དང་། གཙུག་པོར་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་
བསྒྲུབ་པའི་སྒྲོལ་ལམ་བྱང་བའི་ཤེས་རབ་དེ། བསམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་དང་།
གཙུག་པོར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་བསྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་བསྒྲུབ་པའི་
སྒྲོལ་ལམ་བྱང་བའི་ཤེས་རབ་དེ། སྒྲོལ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །

སྒྲོལ་ལམ་གྱི་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ། འགྲེལ་པར། ^①ཆུང་དུ་
ལ་སོགས་པ་རིམ་གྱིས་སྒྲེ་བས་སམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་པོ་
རྟལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་
ཅིག ། ཆུད་གཅིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་པོར་སྒྲེས་པའི་སྒྲོལ་ལམ་དེ་སྒྲོལ་ལམ་ཆུང་
དུ་དང་། བར་དུ་སྒྲེས་པའི་སྒྲོལ་ལམ་དེ་འབྲིང་དང་། ཐ་མར་སྒྲེས་པའི་སྒྲོལ་ལམ་དེ་སྒྲོལ་
ལམ་ཆེན་པོར་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། ཆུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དབང་རྟལ་གྱི་ཆུད་
གྱི་སྒྲོལ་ལམ་དེ་སྒྲོལ་ལམ་ཆུང་དུ་དང་། དབང་འབྲིང་གི་ཆུད་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་དེ་འབྲིང་དང་།
དབང་ཆོན་གྱི་ཆུད་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་དེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། ཆུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
སྒྲོལ་ལམ་ཆུང་དུ་ཡིན་ན། སྒྲོལ་ལམ་ཆུང་དུ་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆུད་ཐ་དད་

པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོར་ལམ་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན་ན་ཡང་གོ་རིམ་ས་བཞིན་དུ་
 སྒྲོར་ལམ་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པ་དབང་རྣམས་ཀྱི་
 རྒྱད་ཀྱི་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་སྒྲོར་ལམ་ཆོས་ཅན། སྒྲོར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དབང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱོད་སྒྲོར་ལམ་ཆུང་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་སྒྲོར་
 ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཁ་ཅིག །རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཐེག་པ་འབྲིང་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱོད་ཐེག་པ་ཆུང་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སྐྱེ། སྒྲོར་ལམ་ཆུང་དུ་ཡིན་ན། སྒྲོར་ལམ་
 ཆེན་པོ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་བསྐྱེ་
 བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་བསྐྱེ་བ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་བསྐྱེ་བ་ཆུང་དུ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱང་པ་གོང་ལྟར་སོང་། ཏྲགས་གསལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་
 པོ་ཡི། །བསྐྱེ་བ་གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་མོ། །ཞེས་པའི་ལུང་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་
 བ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ཆུང་དུ་མ་ཐོབ་པར་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་སྒྲོར་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དབང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་ཡིན་ན།
 སྒྲོར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ས་
 ལམ་ཆུང་དུ་མ་ཐོབ་པར། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ན་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 ཐོབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱོད་ཆེན་གྱི་རྒྱན་ལས་ནི། ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྒྲོར་ལམ་ཆུང་དུ་མ་ཐོབ་པར་སྒྲོར་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།

ཐེག་པ་ཆུང་དུ་མ་ཐོབ་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འོན་ཏེ་རང་
ལ། ཐེག་པ་ཆུང་དུ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྒྲོལ་ལམ་ཆུང་དུ་
དང་ཆེན་པོའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་མཆུངས་པ་བྱད།

གཞན་ཡང་། དམ་བཅའ་དེ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་
ལམ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ལས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཁྲད་པར་དུ་
འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཆོས་མཆོག་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་
པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་
ཆོས་མཆོག་ལ་རྒྱད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་
འཐད་པ་ནི་གང་ཞིག །རྒྱད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོལ་ལམ་ཆུང་དུ་ཡིན་ན་སྒྲོལ་
ལམ་ཆུང་དུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོལ་ལམ་ཆེན་
པོ་ཡིན་ན་སྒྲོལ་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་འབྲིང་ལ་ཡང་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཏྲགས་ཕྱི་མ་གསུམ་ག་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་དང་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཆུང་དུ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་
ལ་ཆོགས་སྐྱབ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཆུང་དུ་ལ་གནས་པའི་སེམས་
དཔའ་ཡང་ཡིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་
དཔའ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡོད་པ་ནི་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཆོས་
མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་ཆོགས་སྐྱབ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་འབྱད། དང་
པོ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཆོས་མཆོག་
ཡིན་ན། ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་དབང་རྣམས་
ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཡིན་ན། ཆོས་མཆོག་ཆུང་དུ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་

པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། ཚོགས་སྐྱབ་ཀྱི་ས་མཆམས་^①ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ནས་འཛོག་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་སྒྲོར་ལམ་པ་དབང་ཚོན་གྱི་རྒྱད་གྱི་བློ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། བློ་དབང་ཚོན་གྱི་རྒྱད་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། བློ་རྒྱད་ཐ་དད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་དེ་ལ་རྒྱད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་
གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དབང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ཡིན་དགོས། རང་
རྒྱལ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་འབྲིང་^②ཡིན་དགོས། བྱང་སེམས་ཡིན་ན་རང་
བཞིན་གྱིས་^③དབང་པོ་ཚོན་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་འབྱད། དེ་ལྟར་འཇུག་
པའི་རྟེན་ཆེན་ལས། ^④ཐེག་པ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་དབང་པོ་ཚོ་འབྲིང་རྒྱལ་པོ་ཡིན།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་
པའི་བྱེ་བྲག་གི་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་དང་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱད་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ཆུང་དུ་
ཡིན་མི་དགོས། བྱང་སེམས་དབང་ཚོན་གྱི་རྒྱད་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ཡིན་ན། བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱམ་སྟེ། དེའི་དོན།
བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱད་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ཡིན་ན། རྒྱད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་སྒྲོར་ལམ་ཆུང་དུ་ཡིན་དགོས། བྱང་སེམས་དབང་ཚོན་གྱི་རྒྱད་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ཡིན་ན།

རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་དགོས། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོལ་ལམ་ཆུང་དུ་ཡིན་ན། སྒྲོལ་ལམ་ཆུང་དུ་ཡིན་མི་དགོས། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོལ་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན། སྒྲོལ་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དབང་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཡིན་ན། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོལ་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པ་དང་། དབང་འབྲིང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཡིན་ན། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོལ་ལམ་འབྲིང་ཡིན་དགོས་པ་དང་། དབང་རྒྱུལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཡིན་ན། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོལ་ལམ་ཆུང་དུ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོལ་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་ཆེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོལ་ལམ་ཆུང་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དངོས། དེ་བཞིན་དུ། ཉན་ཐོས་དབང་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོལ་ལམ་ཆུང་དུ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་དབང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོལ་ལམ་^①ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱིས་དབང་རྒྱལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོལ་ལམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་

ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱུང་ཅིང་། ལུང་དོན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དོད་ཐོབ་པའི་ཆད་ལ་ཁ་ཅིག ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་
ཉིང་དེ་འཇིན་ཐོབ་པ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་དོད་ཐོབ་པར་འཇོག་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་དོད་
ཐོབ་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་ཉན་ཐོས་ཆོགས་
ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྒྲོར་
ལམ་པ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་
པ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་བྱུང་།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་མེད་པར་
ཐལ། ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་། དེར་ཐལ། ཆོགས་ལམ་འབྲིང་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་
ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོགས་ལམ་འབྲིང་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ།^① བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་
དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཐོབ་པ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་དོད་

ཐོབ་པར་བཞག་གོ། ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚྲིགས་ལམ་
བས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུང་ལམ་དྲོད་མ་ཐོབ་པར་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་
འབྲེལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རྒྱས་ཏེ། དེས་དེ་མ་ཐོབ་པར་སྒྲོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཚྲིགས་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་སྒྲོང་ཉིད་
མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། དང་པོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་
སེམས་ཚྲིགས་ལམ་བས་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པ་ན། དེས་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲུང་ལམ་དྲོད་ཐོབ་པར་འཇོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་དེས་
སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱང་ཐོབ་པ་ན། དེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲུང་ལམ་དྲོད་ཐོབ་
པར་འཇོག་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དང་པོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་
སེམས་ཚྲིགས་ལམ་པ་དེས་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་ངེ་
འཇིན་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་གྱི་
སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྒྲོམས་འཇུག་དེ་སྒྲོང་ཉིད་ལ་
དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྒྲོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞིའི་སྒྲོམས་འཇུག་ཡིན་ན། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
འདིར་མ་བྱུག།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཚྲིགས་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའ་དེས་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་པར་ཐལ། དེས་སྒྲོང་ཉིད་

ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ལམ་ངོད་ཐོབ་པ་དུས་
 མཉམ་པ་གང་ཞིག །སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་སྟོང་
 ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཐོབ་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ངོད་ཐོབ་
 པ་དུས་མཉམ་པ་གང་ཞིག །སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། གཉིས་པ་འབྱུང་།
 ཅ་བར་འདོད་ན། དེས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱང་གི་སྒྲོ་ཐོབ་པར་ཐལ། དེས་
 སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །ཞི་གནས་ཡིན་ན། སྒྲོམ་བྱང་གི་སྒྲོ་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་འདིར་མ་ཁྲུག། མ་ཁྲུག་མཆམས་^①དང་པོ་ལ། སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྲེན་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྣམ་མཁྲེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེ་ལ་ཁྲུག་པ་
 ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྲེན་ཡིན་ན་ལམ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 གཉིས་པ་ལ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་གང་ཞིག །སྒྲོམ་བྱང་གི་སྒྲོ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱང་གི་སྒྲོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་
 ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱང་གི་སྒྲོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་དོན་
 གྱིས་དངོས། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་མཁྲེན་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པ་ནི་གང་ཞིག །ལམ་
 ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུག་པ་འགྲིག། དེས་མཆོན་ནས་མཚུངས་པ་གཞན་ལ་ཡང་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག །ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་

སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ལ་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་མི་སྤང་བེར་ན། དེ་ལ་དེ་སྤང་བར་ཐལ། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྒྲོལ་ལམ་པའི་རྒྱད་གྱི་སྒྲོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ལ་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སྤང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སྤང་བར་ཐལ། བྱོད་སྒྲོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་པར་སྤང་བར་ཐལ། བྱོད་ལ་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་སྤང་བ་གང་ཞིག །བྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། འདིར་མ་བྱུང་། རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་མེད་ཡིན་པ་དེ་བྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་པར་སྤང་བར་ཐལ། བྱོད་ལ་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་སྤང་བ་གང་ཞིག །བྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྒྲོལ་ལམ་པའི་རྒྱད་གྱི་སྒྲོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་སྒྲོང་ཉིད་བདེན་པར་མི་སྤང་བར་ཐལ། བྱོད་སྒྲོང་ཉིད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། རྟོགས་བྱུང་སྟེ། རྟོགས་ཀྱི་སྒྲོལ་ལམ་བཞི་ལ་གཟུང་བ་རང་བཞིན་

མེད་པ་ལ། གསལ་སྒྲུང་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དང་། འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་
ལ་གསལ་སྒྲུང་རྫོགས་པའི་སྒྲིན་ས་བྱུང་པར་དབྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ། མཉམ་གཞག་ཏུ་
གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱུས་ནས་དེ་བདེན་པ་སྟོང་པ་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་ཅིང་། དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྒྲིབ་གསལ་པོར་ཤར་བ་ལ་ཡང་བྱུང་པར་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

དེས་ན། རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་རྗེའི་ལུགས་ལ། སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲློར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། གཟུང་བ་བདེན་མེད་
ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་། དེ་ཡིན་ན། འཛིན་པ་
བདེན་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་། དེ་བཞིན་དུ་
དེ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་བ་
སོགས་བཞེད་མི་བཞེད་མིག་ཕྱེ་ལ་སྟོས་ཤིག །

ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲློར་ལམ་
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། ཀ་བ་བདེན་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་བདེན་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་
པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་སྒྲློར་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཀ་བ་བདེན་མེད་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲློར་
ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །འདོད་པའི་ཕྱིར་ཐེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱུང་། ཅ་བའི་
དམ་བཅའ་ལ་སྒྲིན་གཞན་ཡང་། དམན་ལམ་སྒྲིན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྒྲློར་ལམ་

པའི་བདེན་མེད་བདེན་པར་མེད་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་
ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཅན། བྱོད་ལ་བདེན་མེད་བདེན་པར་མི་སྒྲུང་བར་ཐལ། བྱོད་བདེན་མེད་
བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཚུལ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་བ་པ་བདེན་
མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་ན། དེ་ལ་དེ་བདེན་པར་མི་སྒྲུང་བས་ཁྲབ་པ་ཡོད་པ་བྱུང།
འདོད་ན། དེ་ཚུལ་ཅན། བྱོད་ལ་བདེན་མེད་བདེན་པར་སྒྲུང་བར་ཐལ། བྱོད་ལ་བདེན་མེད་
སྒྲུང་བ་གང་ཞིག །བྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
བྱོད་གྱིས་བདེན་མེད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུལ་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་བདེན་མེད་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུང་ཡང་བདེན་མེད་མི་སྒྲུང་
ཟེར་ན། བདེན་མེད་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བདེན་མེད་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུང་ཡང་བདེན་མེད་མི་སྒྲུང་བའི་བྱོད་
པར་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་མེད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་བདེན་མེད་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུང་ཡང་། དེ་ལ་བདེན་མེད་མི་སྒྲུང་བའི་བྱོད་
པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་འདྲ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་དེས་བདེན་མེད་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་བདེན་མེད་
མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་བྱོད་པར་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
འདྲ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚུལ་ཅན། བྱོད་གྱིས་བདེན་མེད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། བྱོད་གྱིས་སྒྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་བདེན་
མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱས་པ་སྒྲུང་བར་

ཐལ། བདེན་མེད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
ལ་བདེན་མེད་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཐེར་ན། མ་ཁྲབ།

གཞན་ཡང་། གོང་གི་མ་ཁྲབ་མཆམས་ལ། བྱོད་ལ་ཡུལ་དེ་བདེན་པར་མི་སྒྲུང་
བར་ཐལ། བྱོད་ལ་དེ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་
པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་ན། དེ་བདེན་པར་མི་
སྒྲུང་བས་ཁྲབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚུར་མཐོང་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་གཟུགས་
བདེན་པར་མི་སྒྲུང་བར་ཐལ། བྱོད་ལ་གཟུགས་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་
ཁས། དེར་ཐལ། གཟུགས་བདེན་པར་མེད་པ་དེ་བྱོད་ཀྱིས་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཚུར་མཐོང་གི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། གཟུགས་བདེན་པར་སྒྲུང་བའི་གང་ཟག་གཞི་མ་
གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲོར་ལམ་ལ། ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་པར་ཡང་སྒྲུང་། བདེན་མེད་དུ་ཡང་སྒྲུང་ཞེས་
ཁས་སྒྲུང་ངོ་། །

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ལས་བྱུང་ཆོས་ལྡེའི་སྒྲོ་ནས་
བྱུང་པར་འཕགས་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་དེ་བདེན་པ་
བཞི་ལ་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོ་ནས་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད།
དམན་པའི་སྒྲོར་ལམ་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་གཙོད་པ་དེ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་པར་དུ་
འཕགས་པའི་དོན་ཡིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་དེས། སྒྲོང་ཉིད་འཛིན་སྒྲུངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་
བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་གི་སྒྲུང་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་གཞོད། དམན་པའི་སྒྲོར་ལམ་གྱིས་དེ་ལྟར་
མི་གཞོད་པ་དེ། རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་ཡིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་

ལམ་དེས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་ཏྲོགས་གྱི་རིགས་ཚང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
 གྱི་ཉིར་ལེན་བྱེད། དམན་པའི་སྒྲོལ་ལམ་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པ་དེ། རྒྱུ་འབྱེད་ཀྱིས་ཁྱས་ཁྱུང་
 པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་ཡིན། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུས་རང་གི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་སྒྲོལ་
 ལམ་པ་ལ་ཆོས་རྒྱུགས་པར་བསྟན་པའི་སྒྲོལ་ལམ་ཡོངས་འཛིན་བྱེད། ཉན་ཐོས་སྒྲོལ་ལམ་
 པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པས། ཡོངས་འཛིན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཁྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་ཡིན།
 ཉོང་ཉིད་ཏྲོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་རྟོག་སོགས་བཞི་པོ་དེས་མཐོང་སྤང་ཤེས་
 གྱི་ཐོག་ཏྲོགས་པ་མངོན་གྱུར་པ་བཞི་པོ་རིམ་ཅན་དུ་མགོ་གཞོན་བྱས། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོལ་
 ལམ་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་བྱས་པ་དེ་སྤང་བྱའི་སྒྲོལ་ལམ་ཁྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་
 བ། མཐོང་སྤང་ཤེས་གྱི་ཐོག་ཏྲོགས་པ་མངོན་གྱུར་པ་རིམ་ཅན་དུ་མགོ་གཞོན་བྱས་པའི་ཐེག་
 དམན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་རྟོག་སོགས་བཞི་མེད་པར་ཐལ། སྤང་བྱའི་སྒྲོལ་ལམ་ཁྱུང་པར་དུ་
 འཕགས་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཤིག་
 སྤངས་པའི་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲོགས་
 པའི་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་རང་རྒྱུད་པའི་ཐད་
 དུ་གསུངས་ཚུལ་རིགས་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། རང་འབྲས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཏྲོགས་རིགས་ཚང་བར་ཐོབ་པའི་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཉིར་ལེན་བྱེད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་མེད་པར་ཐལ།
 རྒྱུ་འབྱེད་ཀྱིས་ཁྱས་ཁྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཚུལ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རང་གི་ཉིར་
 ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ལས་བྱང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡོད་
 པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཏྲོགས་རིགས་ཚང་
 བར་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཉིར་ལེན་བྱེད། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་གྱིས་

དེའི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པ་དེ་རྒྱའི་སློན་སྐྱེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་དུ་འཆད་རིགས་
 བར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཆང་བའི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
 རྟོགས་རིགས་ཆང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། བྱི་མ་མ་
 བྱུང་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་
 བྱུང་བར་ཐལ། མ་བྱུང་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་དམན་ལམ་སློན་དུ་སོང་བའི་མཐུན་པ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་བེར་ན། ཅུ་བར་མ་བྱུང་།

དེས་ན་དེའི་དོན་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བདེན་བཞི་ལ་རྣམ་པ་མཐའ་
 ཡས་པའི་སློན་སྐྱེས་དམིགས། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བདེན་བཞི་ལ་རྣམ་པ་མཐའ་
 ཡས་པའི་སློན་སྐྱེས་མ་དམིགས་པ་དེ་དེ་ལས་དམིགས་པའི་སློན་སྐྱེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
 པའི་དོན་ཡིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སློ་
 རྣམ་བདེན་བཞི་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སློ་ཡིན། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་
 ལམ་དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལས་རྣམ་པའི་སློན་སྐྱེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
 པའི་དོན་ཡིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཆང་བའི་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཉེ་རྒྱ་བྱེད། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དེས་དེའི་ཉེ་རྒྱ་མི་བྱེད་
 པ་དེ་དེ་ལས་རྒྱའི་སློན་སྐྱེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་ཡིན། མཆོག་གི་སྦྱུལ་སྦྱུས་རང་
 གི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྫོགས་པར་བསྟན་པའི་
 སློན་སྐྱེས་དེའི་ཡོངས་འཛིན་བྱེད། ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྫོགས་
 པར་སྟོན་པའི་སློན་སྐྱེས་ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་མི་བྱེད་པས་དེ་ལས་ཡོངས་
 འཛིན་གྱི་སློན་སྐྱེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་ཡིན། བྱང་སེམས་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བྱོད་

སོགས་བཞི་ལ་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙུག་པོར་ལྟན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོལ་ལམ་དོད་སོགས་
བཞི་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཏྲོག་སྤང་བྱའི་གཙུག་པོར་མི་ལྟན་པ་དེ་དེ་ལས་སྤང་བྱའི་སྒྲོ་
ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་ཡིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཆོས་མཆོག་ལ་ཆུང་
འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཆོས་མཆོག་ལ་ཆུང་
འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པ་དེ་དེ་ལས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་ཡིན།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་སྒྲོས་མི་
རིགས་པར། ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡི། །ཞེས་སྒྲོས་རིགས་པར་ཐལ། དམིགས་པ་
དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་
པོ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ❶དེ་
བཞིན་དུ་རི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རྣམ་པར་ཏྲོག་པ་དང་ལྟན་པ་ལ་བཏེན་པ་ནི་འདི་དག་རེ་རེ་
ཞིང་ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་དེ་དབྱེ་བས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་ཡང་བཟོད་པར་བྱ་
བ་ཡིན་པས་ཞེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཁྱད་ཆོས་སུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྒྲེ་ཚུལ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ།
སྒྲོ་རིག་❷ལ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐབས་འདིའི་རྒྱུ་ལྟར་བཤད་ན། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་
❸རྒྱུ་སྤྱང་སྤྱང་སྤྱང་བའི་མདོན་ཏྲོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་ཤིང་བདེན་པ་མདོན་པར་
ཏྲོགས་པ་དང་རྒྱུ་སྤྱང་སྤྱང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཛིན་ཏེན་པའི་ལམ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲོལ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། ལུས་རྣམ་གཞག་གི་རྒྱུ་ལྟར་ན་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྒྱུ་སྤྱང་སྤྱང་སྤྱང་
སྤྱང་བའི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པ་གང་ཞིག །མོས་སྒྲོད་ཀྱིས་སས་བསྐྱས་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོན་པར་ཏྲོགས་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། གནས་སྐབས་ཀྱི་སློན་སྒྲུབ་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཚུང་
འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ། རོ་བོའི་སློན་སྒྲུབ་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྫོང་ཅེ་མོ་
བཟོད་པ་ཆོས་མཆོག་བཞི།

གསུམ་པ་ནི། དང་པོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་
ཆོགས་ལམ་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་
རྫོང་ཐོབ་པར་འཇོག།

བཞི་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་^①དང་པོ་གང་ཞིག །ཤེས་སྒྲིབ་
ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་ཉོག་མངོན་གྱུར་པ་འཇོམས་པའི་རྣམ་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་
རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་སྒྲེ་བ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྫོང་གི་མཆོན་ཉིད། ཐེག་
ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་པ་གང་ཞིག །ཤེས་སྒྲིབ་ནམ་བུར་གཟུང་ཉོག་མངོན་
གྱུར་པ་འཇོམས་པའི་རྣམ་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་སྒྲེ་བ་དེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཅེ་མོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གསུམ་པ་གང་ཞིག །ཤེས་སྒྲིབ་རྗེས་
འཇིན་ཉོག་པ་མངོན་གྱུར་པ་འཇོམས་པའི་རྣམ་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་
པས་རབ་ཏུ་སྒྲེ་བ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་བཞི་པ་གང་
ཞིག །ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཇིན་ཉོག་པ་མངོན་གྱུར་པ་འཇོམས་པའི་རྣམ་པ་ཐོབ་པའི་
ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་སྒྲེ་བ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་
མཆོན་ཉིད།

ལྔ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་
སོགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱད་
གྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་བཅད་ཤེས་

ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲོ་རིག་^①བདུན་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག །དེ་མངོན་སུམ། རེས་དཔག །ཡིད་
དཔྱད་། སྒྲུབ་ལ་མ་ངེས་པ། ཐེ་ཆོམ། ལོག་ཤེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། སྒྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཆོས་ཅན། མོས་སྒྲོད་གྱི་སས་བསྐྱུས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཆོས་ཉིད་ལ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་གྱི་སྒྲོ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པ་ནི་གང་ཞིག །འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་བྱལ།
འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་
བྱལ་མཆམས་^②ཕྱི་མ་ལ་བྱང་སེམས་གྱི་མོས་སྒྲོད་གྱི་ས་ཡིན་ན། ཆོས་ཉིད་ལ་མོས་
པ་ཡིད་བྱེད་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོད་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་བྱབ་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་གྱི་ས་ཡིན་
ན། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་སྒྲུབ་ལམ་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་སྒྲུབ་ལམ་པ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་སུ་
རིགས་ངེས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྒྲ། དེས་ན་སྒྲ་བཤད་པ་ལ་
བྱབ་པ་མ་འཆའ་ཞིག །

གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉིན་པོ་ཡི། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། སྒྲུབ་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་
པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་
ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་
ལ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་བུར་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དང་བཏགས་^①
པའི་རྟོན་ཅན་གྱི། །ཞེས་སོགས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་
དེ། ཁྱོད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་རྗེས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་རྗེས་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་
ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་དགུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མ་རིག་པ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་གི་ཡུལ་ཡིན་
པར་ཐལ། གཞུང་དང་པོའི་སྒྲོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་སྒྲུང་ཡུལ་མ་
ཡིན། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་བྱུང་། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་རྟོག་
པའི་སྒྲུང་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྒྲུང་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
པ་ཁས། རྟགས་བསལ་སྟེ།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །རང་ཡུལ་དུ་བྱུར་པའི་གཞི་བྱུང་གི་ཆོས་ལ་དཔྱད་གསུངས་ནས་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་དུ་བྱུར་པའི་ཡུལ་གྱི་རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།
གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་
དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་པ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཉོན་
སྒྲིབ་གཉིས་སུ་བྱངས་ངེས། དེ་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དབུས་མཐའ་

ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཡི་སྒྲིབ་པ་དང་། །ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཉིད་དུ་བསྟན། །དེར་ནི་སྒྲིབ་པ་
ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་བཅད་ནས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
སྟེ། དེ་ཉོན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་མ་སྤངས་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
བདེན་འཇིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་
མེད་པར་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་བདེན་འཇིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་
ཆད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྟོང་
ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། བྱིར་པ་
ཁས། རྟོགས་གྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་
ཅན་དེའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་
པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པའི་འཇིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་འཇིན་རྟོག་གི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ལུས་འཇིན་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱེད་དུ་བདེན་པར་
ཞེན་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་བྱིར། ལུས་འཇིན་
རྟོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར།
ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་འཇིན་རྟོག་ཡིན་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཇིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
སྟོང་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར། མཆོན་ཉིད་
བྱི་མ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་

མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཞེས་སྐྱབ་གཟུང་ཉོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཞེས་སྐྱབ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་ཉོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ❶མ་རིག་པ་
 དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་མོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན།
 མཆོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
 ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཞེས་སྐྱབ་ནམ་བྱང་གཟུང་ཉོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་
 སྟེ། ❷མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པ་དང་། མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ལ་གཟུང་བའི་ནམ་པར་ཉོག་པ་ནམས་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་གི་དམིགས་ལྷལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་གཟུང་བ་
 བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཏེ། ཞེས་སྐྱབ་གཟུང་ཉོག་གི་མཆོན་
 ཉིད། རང་གི་དམིགས་ལྷལ་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་གཟུང་བར་
 བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་དེ། ཞེས་སྐྱབ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
 གཟུང་ཉོག་གི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ལྷལ་དུ་གྱུར་པའི་ནམ་བྱང་གི་ཆོས་ལ་
 དམིགས་ནས་གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་དེ། ཞེས་
 སྐྱབ་ནམ་བྱང་གཟུང་ཉོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ལ་གནས་པའི་
 ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སྤང་ལ་དམིགས་ནས་མོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་
 པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་དམིགས་ལྷལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱགས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་

དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སྤང་དེ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སྤང་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་^①ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤྱག་བདེན་དུ་གྱུར་པའི་དད་པའི་དབང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་གསུམ་པ་དེར་ཐལ།
མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་
ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཉགས་གྲུབ་སྟེ། སྤྱག་བདེན་དུ་གྱུར་པའི་དད་པའི་དབང་པོ་རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་སྒྲིབ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་
རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ཀྱི་
བདེན་པར་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། སྤྱག་བདེན་དུ་གྱུར་པའི་དད་པའི་དབང་པོ་དེ་ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྤྱག་
བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྗེས་ཡོད་དང་རྗེས་འཛིན་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་
དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག །ཞེས་སྒྲིབ་རྗེས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད། བཏགས་

ཡོད་དང་བཏགས་འཛིན་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་
 པའི་ཞེན་རིག། །ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ།
 རྗེས་ཡོད་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱེད་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ།
 ཤེས་སྒྲིབ་རྗེས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡང་མ་ཡིན། བཏགས་ཡོད་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་
 བྱེད་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག། །ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྗེས་ཡོད་ལོངས་སྟོང་པ་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡུལ་ཅན་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བཏགས་ཡོད་ལོངས་སྟོང་པ་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེ་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་གི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པར་
 བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་བདེན་འཛིན། ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་གི་མཆན་ཉིད།
 རང་གི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་རྗེས་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བདེན་པར་ཞེན་
 པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་རྗེས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཆན་ཉིད། རང་གི་
 དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བཏགས་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བདེན་པར་ཞེན་པས་
 རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཆན་ཉིད། རང་གི་
 དམིགས་^①ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིས་བྱ་རྗེས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་
 འཛིན་པར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་དེ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
 པའི་ཤེས་སྒྲིབ་རྗེས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཆན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིས་
 བྱ་བཏགས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བདེན་པར་ཞེན་
 པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་དེ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་
 འཛིན་རྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཚུར་མཐོང་ལྟས་བྱིན་རྗེས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་

པ་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཆོས་
 ཅན། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱེས་བྱ་རྩལ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་
 དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བདེན་པར་ཞེན་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པར་
 ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་རྩལ་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱེད་པ་ཁས། ཉགས་གྱུ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
 དམིགས་པར་གྱུར་པའི་སྤྱེས་བྱ་རྩལ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚུར་མཐོང་ལྟས་བྱེན་རྩལ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དེ་སྤྱེས་བྱ་
 རྩལ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚུར་མཐོང་
 ལྟས་བྱེན་དེར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་དེ་སྤྱེས་བྱ་དེར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱེས་བྱ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དང་འཛིན་སྐྱངས་གཉིས་
 སུ་སྤྱེ་བའི་དམིགས་ལུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱེས་བྱ་རྩལ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། སྤྱེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཚུར་མཐོང་ལྟས་བྱེན་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚུར་མཐོང་ལྟས་བྱེན་རྩལ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་དེ་དམིགས་ལུལ་དང་
 འཛིན་སྐྱངས་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་དམིགས་ལུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། དེ་བཞིན་དུ།
 ཤེས་སྒྲིབ་རྩལ་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
 པའི་ཤེས་སྒྲིབ་རྩལ་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། དེར་ཐལ། རྩལ་དང་
 བཏགས་པའི་རྟོག་ཅན་གྱི། །ཞེས་པའི་རྩལ་དང་ཞེས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་རྩལ་འཛིན་རྟོག་པ་
 དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གང་ཟག་
 དོན་བྱེད་རུས་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པ་བདེན་པར་ཞེན་པས་
 རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཤེས་སྒྲིབ་རྩལ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་
འགལ་ཟེར་ན། མི་རིགས་ཏེ། རྣམ་མཁུན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་
པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་རྩལ་འཛིན་རྟོག་པ་ཡང་ཡིན། ཤེས་སྒྲིབ་
བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྩལ་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་མཁུན་དེ་རྩལ་འཛིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྩལ་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་དོན་བྱེད་ཀྱས་
པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དོན་བྱེད་ཀྱས་པ་རྩལ་ཡོད་ཆོས་
གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
བཏགས་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་མཁུན་བཏགས་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། བཏགས་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། རྩལ་གྱི་བཏགས་ཡོད་དུ་འཛིན་
པའི་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ད་ནི་འདི་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཉི་ལྔ་ལས། ❶ གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ།
འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐུབ་ཞེས་སྟེ། དང་པོ་གཟུགས་ལ་སོགས་
པའི་ཡུལ་དུག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། གླུ་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རིག་
པའོ། །གསུམ་པ་ནི། གླུ་ཅིག་མ་གཅིག་གི་དེ་ཉིད་དོ། །བཞི་པ་ནི། རྣམ་པ་དེ་དག་དང་
❷ བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་བསམ་ནས། ཁ་
ཅིག་ །གཟུགས་སྤང་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། གཟུང་རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་
པའི་ཐུ་ཡིན། ཤེས་པ་དུས་མཐའི་གླུ་ཅིག་མ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་

དེ་འཇིན་རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱི་ཡིན། དེ་གཟུང་རྟོག་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་དུས་མཐའི་སྐད་
 ཅིག་མ་ཚུར་མཐོང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་དང་ལྷན་པའི་
 ཤེས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ་གཟུང་རྟོག་དང་འཇིན་རྟོག་གཉིས་ཀ་
 ཡིན་པའི་ཕྱི་ཡིན།^① འབྲས་བུ་ཤེས་ཕྱིན་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱི་ཡིན་ཟེར་ན། འདི་ཉི་ལྔ་དེ་གི་
 བཞེད་པ་ཡིན་སྟེན་ནའང་། སྐབས་འདིར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་
 རས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 སྟོང་ཉིད་དེ་ཚུར་མཐོང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས།
 འདོད་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ཞེས་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཤེས་པ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་
 ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཇིན་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་ལོངས་སྤྱད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་བྱུང་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་
 ལས།^② གཟུང་རྟོག་དང་འཇིན་རྟོག་ལ་ཕྱ་བཞི་ཅི་བ་ཡིན་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་དོན་དུ་དབྱེད་
 པར་བྱའོ། །

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །གཟུང་རྟོག་དང་འཇིན་རྟོག་ལ་ཕྱ་བཞི་ཡོད་དེ། གཟུགས་ལ་
 དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཇིན་དེ་གཟུང་རྟོག་ཁོ་ན་
 ཡིན་པའི་ཕྱི་ཡིན། ཤེས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་འཇིན་པའི་བདེན་
 འཇིན་དེ་འཇིན་རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱི་ཡིན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་
 བྱ་སྤྱོད་བྱེད་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། གཟུང་རྟོག་དང་འཇིན་རྟོག་གཉིས་ཀ་
 ཡིན་པའི་ཕྱི་ཡིན། ལམ་ཤེས་ཕྱིན་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱི་ཡིན་གསུངས། བུམ་འཇིན་རྟོག་

བ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་སྤྱོད་བྱེད་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་
 བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
 ཁས། འདོད་ན། བུམ་འཇིན་རྟོག་བ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང་སྤྱོད་བྱེད་
 གཉིས་ཀར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་ན། བུམ་འཇིན་རྟོག་བ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
 སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་
 འཇིན་རྟོག་བ་ལ་དམིགས་ནས་ཉག་མི་ཉག་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་འཇིན་པའི་སྒོ་ཡིན་ན།
 དེ་ལ་དམིགས་ནས་མི་ཉག་པར་བདེན་པར་འཇིན་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་འཇིན་རྟོག་བ་ལ་དམིགས་ནས་ཉག་མི་ཉག་གཉིས་ཀ་བདེན་
 པར་འཇིན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་འཇིན་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་འཇིན་རྟོག་བ་ཉག་མི་ཉག་གཉིས་ཀ་
 བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། སེམས་ཅམ་པས། བུམ་འཇིན་རྟོག་བ་ཉག་མི་ཉག་གཉིས་ཀ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་
 པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་བདེན་སྟོང་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་
 བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ་གཟུགས་བདེན་སྟོང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བུམ་འཇིན་རྟོག་བ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་གཉིས་
 ཀར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། བུམ་འཇིན་རྟོག་བ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་
 བདེན་པར་འཇིན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་གཟུགས་བདེན་གྲུབ་
 ཏུ་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དགག་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ།

གཟུགས་བདེན་སྟོང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐབ་རྟོག་
ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐབ་རྟོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །འདིར་མ་བྱུང་སྟེ། དགག་རྟོག་ཡིན་ན། སྐབ་རྟོག་མ་ཡིན་པས་
བྱུང་པར་ཐལ། དགག་རྟོག་དང་སྐབ་རྟོག་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
གཟུང་འཛིན་འགལ་བར་ཐལ། གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་
ཁས། དེས་ན་གཟུགས་དང་གཟུགས་བདེན་སྟོང་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་གྲུབ་
ཏུ་ཞེན་པའི་སྒྲོ་དེ་དགག་རྟོག་ཀྱང་ཡིན་སྐབ་རྟོག་ཀྱང་ཡིན་ཞེས་གསུངས། འདི་ཡང་
དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། སྐབ་བདེན་དང་ལམ་བདེན་གཉིས་ཀར་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་
བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་དེ། སྐབ་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་
པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ཡང་ཡིན། ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་
ཞེན་པའི་སྒྲོ་ཡང་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་དང་གཟུགས་བདེན་སྟོང་གཉིས་ཀ་ལ་
དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་དེ་གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་དང་། གཟུགས་བདེན་སྟོང་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་
སྒྲོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་
ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀྱི་
ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་དམིགས་པར་
གྱུར་པའི་སྐབ་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་

བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་
བྱང་སྟོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྟོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རྟེ། ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྟོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། བྱམ་འཇིན་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང་ལོངས་
སྟོད་བྱེད་གཉིས་ཀར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཇིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ན། དེ་ལ་
དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཇིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང་ལོངས་སྟོད་བྱེད་གཉིས་ཀར་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྟོ་ཡིན་ན། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་སྟོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བྱམ་འཇིན་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་
ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྟོ་དེ་བྱམ་འཇིན་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་
ལོངས་སྟོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྟོ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་འཇིན་རྟོག་པ་ལོངས་
སྟོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་གྱུབ་པ་དེ་བྱམ་འཇིན་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཇིན་གྱིས་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན་སོང་། དེར་
ཐལ། དེ་བྱམ་འཇིན་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་སྟོད་བྱེད་གཉིས་ཀར་བདེན་
པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཇིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྱུབ་ན་སོང་།
དེར་ཐལ། བྱམ་འཇིན་རྟོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དང་ལོངས་སྟོད་བྱེད་
གཉིས་ཀར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྟོ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་
ཞེན་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། བྱམ་འཇིན་རྟོག་པ་མི་ཉགས་པར་བདེན་པར་འཇིན་པའི་སྟོ་དེ། བྱམ་

འཛིན་རྟོག་པ་མི་རྟག་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་མི་
རྟག་པ་སྟོང་གི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་མི་རྟག་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་གི་ཞེན་ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལྷ་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ་ལྷ་གྲུ་བདེན་མེད་
དུ་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་མི་རྟག་པར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
སྒོ་དེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་མི་རྟག་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལྷ་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་ཞེན་པའི་སྒོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ལྷ་གྲུ་བདེན་
པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ལྷ་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཉི་སྒྲུང་ལས། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་གཟུང་
བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་དག་གི་བྱང་པར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ནས་བརྗོད་པ། གཟུང་
བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྲ་བ་ནི་ཆོག་པས་
སྒྲུ་མ་དང་ལྡན་པའོ། །རེ་ཤིག་དང་པོ་དེ་གཉིས་པ་ཡིན་པ་ནི། དཔེར་ན། གཟུང་བའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་དང་པོར་གྲུར་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི།
དང་པོ་མ་ཡིན་པ་ནི། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཅུ་ལ་
བརྟེན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཉི་སྒྲུང་
ལས། དེ་ལྟར་བཤད་པ་འདི་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་
ཡོད་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་

དང་། རྣམ་བྱང་གི་ཚེས་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། བྱོད་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
གཟུང་ཉོག་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་ན། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་ཉོག་པ་དང་པོ་ནི་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། དེ་
གཉིས་ཀ་ལ་མ་དམིགས་པར་ཐལ། བྱོད་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་བྱང་གཟུང་ཉོག་ཡིན་པའི་བྱིར།
མ་ཁྲབ་ན། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བཤད་པ་དང་
འགལ། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚེས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
གཟུང་ཉོག་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ^①གཟུང་བའི་རྣམ་པར་ཉོག་པ་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་
དེ་གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་འགལ་བས། འདི་ནི་སྒྲུང་ལ་འཁོར་གསུམ་ཡིན།
ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་ཉོག་པ་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་པ་
ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་བ་
གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་གཟུང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་ན་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་
བྱང་གཟུང་ཉོག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཟུང་ཉོག་དང་པོ་ཡིན་ན་གཉིས་པ་
ཡིན་གསུང་བའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལུང་དེའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་
ཉོག་པ་དང་པོར་གྱུར་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་སྒྲིང་པོ་རྒྱན་ལས། ^②སྒྲོ་བ་དཔོན་འཕགས་པས་གཟུང་བའི་
རྣམ་པར་ཉོག་པ་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་གཉིས་པར་བསྟན་པའི་དོན་ནི། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་དང་རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་བ་ཅེས་ལ་དམིགས་ནས། གཟུང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་
ན་རྣམ་བྱང་གཟུང་ཉོག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་སྒྲོན་པ་ཡིན་གྱི། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་
གཟུང་ཉོག་ལ་རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་ཉོག་གིས་ཁྲབ་པར་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་
པའོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་ཡང་། ཉི་སྒྲུང་གི་བཤད་པ་བསྐྱར་བ་ཡིན་གྱི། རྣམ་བཤད་

སྒྲིང་པོ་རྒྱན་གྱི་ལུགས་མ་ཡིན་ནོ། །

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ལ་སྤྱོད་བཞི་ཡོད་དེ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ནས། མོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རིག་པ་དེ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྤྱོད་རྣམས་བྱང་གི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ནས་མོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རིག་པ་རྣམས་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྤྱོད་རྣམས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་བ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་མོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རིག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ཡིན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ཡིན། ཞེས་གསུངས། འོ་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ❶ ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ནི་དང་པོ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་བྱང་བའི་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་པས། འདི་གཉིས་པ་ཚུ་ན་རྣམས་པར་བཅད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ལ། འདི་གཉིས་ནི་ཐ་དད་པ་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་མི་འགལ་བའི་སྤྱོད་ལ། ཏགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། གཟུང་རྟོག་ལ། སྤྱོད་བཞི་ཅི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཉི་སྤྱང་གི་སྤྱར་གྱི་ལུང་ ❷ རྟོན་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་པོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་མོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྤྱོད་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཀྱང་ཡིན། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམས་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཀྱང་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ལ། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་

ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱག་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་རྟགས་གཉིས་པ་རིགས་འགྲེ་ཟེར་ན་འདིར་མ་བྱལ་སྟེ། གཟུགས་དང་གཟུགས་བདེན་སྟོང་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཇིན་པའི་སྒོ་དེ་གཟུགས་བདེན་གྱལ་ཏུ་འཇིན་པའི་སྒོ་དང་། གཟུགས་བདེན་སྟོང་བདེན་གྱལ་ཏུ་འཇིན་པའི་སྒོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། རྣམ་བྱང་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་བཀག་ཟེན།

གཞན་ཡང་། སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བཀག་ཟེན། འདི་ཐམས་ཅད་རིགས་པ་མཚུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་ལ། གཟུང་རྟོག་དང་འཇིན་རྟོག་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་ཡིན་

པ་གང་ཞིག །དེ་གཟུང་རྟོག་ཀྱང་མ་ཡིན། འཇིག་རྟོག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྤྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་
འཇིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་ན། གཟུང་རྟོག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་
བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་ན། འཇིག་རྟོག་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་འཇིག་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ལ་
དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱང་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་
བ་དང་། སྒོམ་བ་དང་། མི་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྤྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་ན། དགག་རྟོག་ཡིན་
དགོས་ཐེར་ན། མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདི་དང་ཅེ་སྒྲོལ་གྱི་སྐབས་གཉིས་ཀར་ཤེས་སྤྱོད་
རྟོག་པ་དང་སྤྱོད་རྟོག་གི་གཞི་མཐུན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
མ་རིག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱང་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རིག་པ་དེ་ཤེས་སྤྱོད་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཏུ་བསྟན། རྣམ་བྱང་གི་ཕྱང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
སྤྱོད་བྱེད་ཀྱང་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རིག་པ་དེ་ཤེས་སྤྱོད་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཏུ་བསྟན། ཅེ་
སྒྲོལ་གྱི་སྐབས་སུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱང་བདེན་
པར་ཞེན་པའི་རིག་པ་ཤེས་སྤྱོད་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་

འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རིག་པ། ཞེས་སྒྲིབ་ལྡོག་
པ་གཟུང་ཏྱིག་ཏུ་བསྟན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཏྱིག་པ་ཡིན་ན། སྒྲིབ་ཏྱིག་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན།
གཟུགས་བདེན་སྟོང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཇིན་པའི་སྒྲོ་ཆས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར་ཏེ།
སྟོང་བདེན་འཇིན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། བདེན་སྟོང་ཡོད་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་དེ།
སྒྲིབ་ཏྱིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བདེན་སྟོང་ཡོད་པ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ^①གཟུང་བར་ཏྱིག་པ་དང་འཇིན་པར་ཏྱིག་པ་ཞེས་བཤད་པ་
ནི། ལྷོགས་ཅམ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྤང་བྱ་ཏྱིག་པ་ཐམས་ཅད་འཇིན་སྤངས་དེ་
དང་འབྲས་བར་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་
ཡང་། འདིར་བསྟན་པའི་སྤང་བྱ་ཏྱིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། ^②དེས་ན་ལོངས་
སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་ཏུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི། གཟུང་བར་
ཏྱིག་པ་དང་འཇིན་པར་ཏྱིག་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ལ།

ཁ་ཅིག །ཁྱེལ་ལས། འདི་ལྟར་བཤད་པ་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་གི་ལམ་
འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་
ཆས་ཅན། ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་སྒྲིབ་
གཟུང་ཏྱིག་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། ཏྲགས་གསལ་ལུང་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཁས་
སྤང་རོ། །བྲུབ་པ་ལུང་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ཁས་སྤངས་ཟེར། འདིའི་ལན་ལ་མཁས་པ་
ཁ་ཅིག །ཚིང་པ་དེ་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལ་གཞོད་བྱེད་ཏུ་མི་འཇུག་སྟེ། ལུང་དང་པོས་
ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་ཀྱི་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་སྒྲོ་དེ། འདིར་བསྟན་ཞེས་སྒྲིབ་གཟུང་ཏྱིག་ཏུ་མ་བསྟན་པའི་བྱིར། ལུང་དང་པོས་

འདིར་^①བསྟན་ཤེས་སྤྱི་བ་གཟུང་ཏྲོག་ཡིན་ན། ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་
རིག་ཡིན་པས་བྱུང་བ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་
སེམས་ལམ་གྱི་ལྷོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་
ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་མ་ཡིན་པར་ལུང་དང་པོས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་དང་པོའི་
དོན་ནི། འདིར་བསྟན་ཤེས་སྤྱི་བ་ཏྲོག་པ་ཡིན་ན། གཟུང་ཏྲོག་དང་། འཛིན་ཏྲོག་གང་རུང་
ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྷོག་
བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། འདིར་བསྟན་ཤེས་སྤྱི་བ་ཏྲོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ལུང་དང་པོའི་དོན། ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་
སྤྱི་བ་གཟུང་ཏྲོག་གི་མཆན་ཉིད། ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ།
ཤེས་སྤྱི་བ་འཛིན་ཏྲོག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པ་ལུང་ཕྱི་མའི་དོན་ཡིན་པས་སྤར་གྱི་ཚུང་པ་
དེའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

འདི་ཉིད་ལན་ལེགས་པོར་སྒྲུང་ཡང་། རེ་ཤིག་དབྱེད་ན། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་
ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྷོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན།
ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུང་བར་བདེན་པར་
ཞེན་པའི་^②ཞེན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་
གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཡུལ་དུ་བདེན་
པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྷོག་བྱའི་
ཡུལ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་
ལྷོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་
དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྷོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་དེ། ཤེས་སྤྱི་བ་

གཟུང་ཉོག་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་
ཕྱོག་བྱའི་ཡུལ་དུ་བདེན་པར་འཇིག་པའི་སློ་དེ། ཤེས་སློབ་གཟུང་ཉོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
བྱུང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་སློབ་གཟུང་ཉོག་ཡིན་པར་ཐལ། ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་
ཞེན་པའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཡུལ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ཕྱོག་བྱའི་
ཡུལ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ཕྱོག་
བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སློ་ཆོས་ཅན། ཤེས་སློབ་གཟུང་ཉོག་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སློབ་
ཕྱོག་པ་གཟུང་ཉོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་བྱུང་སྟེ། རྣམ་བཤའ་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་ལས། ❶ དེ་
ཡང་འདིར་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་ལ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་དང་དོན་
གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྲོན་མེད་དེ། ལྷང་དེས་ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་
ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ཕྱོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རིག་པ་དེ། ཅེ་སྒྲོར་གྱི་སྐབས་
སུ་བསྟན་པའི་ཤེས་སློབ་ཉོག་པར་བསྟན་གྱི། ཤེས་སློབ་ཕྱོག་པ་གཟུང་ཉོག་ཏུ་མ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ཕྱོག་
བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཤེས་སློབ་ཕྱོག་པ་གཟུང་ཉོག་ཡིན་
པར་ཐལ། བྱིད་འཇུག་པ་དང་ནི་ཕྱོག་པ་ལ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་
❷ ཕྱོག་པ་ལ། གཟུང་བའི་རྣམ་ཉོག་སོ་སོ་དེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དངོས་གྱི་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་སློབ་ཉོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་བྱུང་སྟེ། གཞུང་དེའི་
འགྲེལ་པར་འཇུག་པ་དང་ཕྱོག་པ་མི་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ལ་

གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལེན་
པ་དང་། འདོར་བའི་སློན་ས་གཟུང་བའོ། ། ཞེས་པའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
ཡིན་སྟེ་མོ། །

གཞན་ཡང་། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ཕྱོག་བྱར་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། ཤེས་སྤྱོད་ཕྱོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཤེས་
སྤྱོད་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལོངས་སྤྱད་བྱར་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་སློན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་
པར་ཞེན་པའི་སློན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ཕྱོག་བྱར་བདེན་པར་
ཞེན་པའི་སློན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་
སེམས་ལམ་གྱི་ཕྱོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སློན་དེ། ཤེས་སྤྱོད་ཕྱོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། ❶ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པར་བྱེད་
པ་ཉིད་ཀྱི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ཉིད་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུག་ཏུ་འགྲོ་
བ་ལ་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཕྱོག་པར་
བྱའོ། ། ཞེས་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ཕྱོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟོན་ཅན། ཞེས་པ་
དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྟེན་རྒྱུ་ ❷ དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལ་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུ་ལ་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཕྱོག་པར་བྱའོ།
ཞེས་ཡུལ་གྱི་སློན་ས་ཕྱོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དགྲའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དེའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གཟུང་
བར་རྟོག་པ་དང་འཇིན་པར་རྟོག་པ་བཤད་པས་ཞེས་པ་ནི། ཕྱོགས་ཙམ་མཆོན་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་གྱི། སྐབས་འདིར་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གཟུང་བ་ཙམ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་

དང་། འཛིན་པ་ཙམ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པར་ཟད་པ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལ་
དམིགས་ནས་ལྟོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡང་། ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ཀྱང་དེ་
གཟུང་བ་ཙམ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ཏེ།
ཅེ་སྒྲོར་གྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་ཙམ་ལ། འཇུག་པ་དང་ནི་ལྟོག་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་།
དེའི་འགྲེལ་པར། ❶ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལེན་པ་
དང་། འདོར་བའི་❷ སྒོ་ནས་བཟུང་བའོ། །ཞེས་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས། དེ་ཤེས་
སྤྱོད་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཙམ་པའི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཟུང་
བའི་བྱང་པར་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྟོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། རང་ལུལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། སྐབས་འདིར་
བསྟན་གྱི་ཤེས་སྤྱོད་རྟོག་པའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་རྟོག་དང་། དེའི་
འཛིན་རྟོག་གཉིས། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
སྟུང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ་ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་རྟོག་གི་མཆན་ཉིད། རང་གི་
དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟུང་བྱེད་དུ་བདེན་པར་
ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། ཤེས་སྤྱོད་འཛིན་རྟོག་གི་མཆན་ཉིད། ཤེས་སྤྱོད་གཟུང་རྟོག་ལ་དབྱེ་ན།
ཤེས་སྤྱོད་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་དེའི་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གཉིས། རང་གི་
དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་
ལོངས་སྟུང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་དེ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟུང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་
རིག་སོགས་དགུ་ཡོད། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་བྱང་སྤྱོད་ཀྱི་བདེན་པ་

ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། གཉིས་པའི་མཆན་
ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་ཞེན་རིག་སོགས་དགུ་ཡོད།

ཤེས་སྒྲིབ་འཇིན་རྟོག་ལ་དབྱེ་ན། དེ་རྣམས་འཇིན་རྟོག་པ་དང་། དེ་བཏགས་འཇིན་
རྟོག་པ་གཉིས། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམས་འཇིན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དེ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན།
བདག་ཏྱག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཇིན་པའི་འཇིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་
བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་སོགས་དགུ་ཡོད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པའི་བཏགས་འཇིན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་
དེ། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྒྲིབ་བྱར་བཏགས་
པར་འཇིན་པའི་འཇིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་
རིག་སོགས་དགུ་ཡོད།

ཚུད་པ་^❶སྤྱོད་བ་ལ། ཁ་ཅིག །རི་བོང་རྩ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན།
སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་
པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་སྤྱིར་ན། འདིར་མ་ཁྲབ། དེས་ན། རང་ཡུལ་གཞི་
གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒྲོ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་
ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་མཆམས་ལ། རི་བོང་རྩ་བདེན་མེད་དུ་
རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པར་ཐལ། རི་བོང་
རྩ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་པ་གང་

ཞིག །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་བོང་རྩ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ན། བདེན་མེད་རྟོགས་
པས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རི་བོང་རྩ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མཆན་ཉིད་ལ་ཡང་། རི་བོང་རྩ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན།
མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་ཡུལ་གཞི་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་རང་ཡུལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
ཞེན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐབས་འདིར་
བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁོ་ན་
རེ། གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྩ་ཡོད་དུ་འཇིན་པའི་སྒོ་རེ། ཤེས་སྒྲིབ་རྩ་འཇིན་རྟོག་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་རྩ་འཇིན་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། རྩ་འཇིན་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྩ་འཇིན་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྩ་ཡོད་དུ་འཇིན་
པའི་འཇིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཤེས་སྒྲིབ་འཇིན་རྟོག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་རྩ་འཇིན་རྟོག་པ་དང་། དེ་
བཟགས་འཇིན་རྟོག་པ་མེད་ཟེར། ཁ་ཅིག །ཐལ་འབྱུར་གོང་མ་དེ་ལ་མ་བྱུང་། རོན་དམ་
སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་དུ་ཐལ། རོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་
དག་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། རྩ་དག་ཏུ་ཐལ། རྩ་དག་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་
ན། རྩ་འཇིན་རྟོག་པ་ཡིན་ན་རྩ་འཇིན་ཡིན་དགོས་པར་འབྱུང་ཟེར་^❶ན།

རང་ལུགས་ནི། མ་བྱུང་མཆམས་ལ། གང་ཟག་དོན་བྱེད་རྣམས་པར་འཇིན་པའི་
འཇིན་པ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྩ་ཡོད་དུ་འཇིན་པའི་འཇིན་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྩ་འཇིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། རྩ་འཇིན་རྟོག་པ་ཡིན་ན་རྩ་

འཇིན་ཡིན་དགོས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་^①དེ། བདེན་འཇིན་རྟོག་པ་ཡིན་ན་བདེན་འཇིན་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཇིན་རྟོག་པ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
བདེན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇིན་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོལ་བ་དང་།
མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། །ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་སྒྲོལ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐབས་
ཤེས་གཉིས་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་སྒྲོལ་ལམ་པའི་ནང་གི་ཡོངས་འཇིན་ཡིན་ཏེ། བྱང་
སེམས་སྒྲོལ་ལམ་པ་སྤྱིད་ཞིའི་མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་བྱང་སེམས་སྒྲོལ་ལམ་པའི་
མཁུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་སྒྲོལ་ལམ་པའི་ཕྱིའི་
ཡོངས་འཇིན་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་སྒྲོལ་ལམ་པ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་རྫོགས་པར་སྟོན་
པའི་བྱང་སེམས་སྒྲོལ་ལམ་པའི་བདག་རྒྱུ་རྒྱུར་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་སྒྲོལ་ལམ་པའི་རྒྱ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་
དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུ་ལྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་བྱང་སེམས་
སྒྲོལ་ལམ་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱང་སེམས་སྒྲོལ་ལམ་པ་ལས་འཁྲུངས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལས་འཁྲུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུ་ལྟེ།
འཇུག་པ་ལས།^②སངས་རྒྱས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལས་འཁྲུངས་ཤིང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་སྒྲོལ་ལམ་པ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་རྫོགས་པར་སྟོན་པར་
བྱེད་པའི་བདག་རྒྱུན་རྒྱུར་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་དེ། བྱང་སེམས་སྒྲོལ་ལམ་པའི་

ཡོངས་འཛིན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་
གྱུར་པའི་སེམས་ཅམ་པ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་
གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅམ་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སེམས་ཅམ་རྣམ་བཤེན་པའི་ལྟ་བུ་ལ་གནས་པའི་གསེར་གླིང་པ་དེ་ཙྏ་བོ་རྗེའི་ཡོངས་
འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་བྱེ་བྲག་སྒྲོབ་ཆོས་ཅན།
མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
ཡོངས་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་བྱེ་བྲག་སྒྲོབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་རྒྱུ་ཏེ་དེ་ཙྏ་བོ་རྗེའི་
ཡོངས་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱེ་བྲག་སྒྲོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། འཕགས་པའི་ལུགས་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་
གཉིས། དང་པོ་ནི། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་སྒྲོགས་ཐོར་
བ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །ཞེས་པས་བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་ནང་གི་
ཡོངས་འཛིན་དངོས་སུ་བསྟན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་
སྒྲོགས་ཐོར་བ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །ཞེས་པས་དེའི་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་
དངོས་སུ་བསྟན་ཏེ། ཉི་སྒྲུང་ལས། ^①ཐབས་མཁས་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཐབས་
མཁས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སེམས་མི་ཞུམ་པ་ཉིད་དང་། ལམ་མང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་
པའི་རྒྱ་ལས་བརྒྱུ་པ་ནི། ཞེས་པ་དང་། ^②དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པ་ནི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནས་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བར་རྣམས་མི་རྟག་^③པ་ལ་

སོགས་པ་རྣམས་སུ་མི་དམིགས་པར་སྟོན་ཅིང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ནི། སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཞེས་
སོགས་སྟོ་ཀ་འདིས། བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པའི་ཕྱི་འོངས་འཇིན་དངོས་སུ་བསྟན།
ནང་གི་འོངས་འཇིན་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ^①རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་
ལྔ་པ་བསྟན་ནས། ད་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱི་རང་བཞིན་
འོངས་སུ་འཇིན་པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། དོན་གསལ་ལས། ^②དགོ་བའི་བཤེས་
གཉིན་ཡིན་པས་འོངས་སུ་འཇིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པ་སྟོན་ཞིའི་མཐའ་གང་རུང་དུ་ལྟུང་བ་འགོག་པར་
བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ། བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པའི་ནང་
གི་འོངས་འཇིན་གྱི་མཚན་ཉིད། བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པ་ལ་ཐབས་ཤེས་འོངས་སུ་
རྟོགས་པ་འདོམས་པར་བྱེད་པའི་དེའི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་དེ།
སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པའི་ཕྱི་འོངས་འཇིན་གྱི་མཚན་ཉིད།
སྒྲུབ་བ་ནི། བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་པར་ཅན་གཉིས་ཆོས་
ཅན། དེའི་ནང་གི་འོངས་སུ་འཇིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོན་ཞིའི་མཐའ་ལྟུང་བ་འགོག་བྱེད་གྱི་
བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོངས་འཇིན་དུ་གྱུར་པའི་
མཚན་གྱི་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། བྱེད་དེའི་ཕྱི་འོངས་འཇིན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཐབས་ཤེས་
རྟོགས་པར་འདོམས་པའི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅོད་པ་སྟོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག །གཞུང་འདིས་བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པའི་ནང་གི་
འོངས་འཇིན་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། སྒྲུབ་བ་དང་པོ་དེ་དེའི་དོན་སྒྲུབ་རྣམ་དག་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་^①དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་སློབ་དཔོན་སེཌ་བཟང་པོས་
བཞེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁབ་ཁས་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་ཁུབ། ཁོ་ན་རེ།
བྱང་སེམས་སྒྲིབ་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཁུད་པར་ཅན་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
བྱང་སེམས་སྒྲིབ་ལམ་པ་སྤྱད་མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་^②སྤྱད་
ཞིའི་མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་
ཐབས་ཁུད་པར་ཅན་དེ་སྤྱད་མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
དེ་འཁོར་བའི་ཅ་བ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་སློབ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་
པ་ལ་མ་ཁུབ་པོ། །

ཉགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྒྲིབ་བ་དང་།
མཐའ་བཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐབ་པ་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་
ཅན། ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྟེན་ཆོས་སུ་
གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་ཆོས་ཉིད་གང་ཞིག །ཁྱོད་ལ་དམིགས་ཏེ་བསྒྲུབ་པས་ཐེག་
ཆེན་ཀྱི་སྐབ་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་པའི་^③ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །རང་གི་རྟེན་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་བྱི་མ་དང་བཅས་པའི་
སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་གི་རྟེན་ཆོས་
སུ་གྱུར་པའི་བྱི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གནས་
རིགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཇིན་དུ་
གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཆོས་
ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། བདེན་འཇིན་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་

ན། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱར་འགྱུར་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་
ཡིན་པའི་བྱེད།

ཁ་ཅིག་ །དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གང་ཞིག་ །གནས་འགྱུར་
མཐར་བྱེན་པའི་ཆེ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་བ་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
ཆོས་ཅན། ཟུར་བྱེ་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱེད། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། གནས་འགྱུར་མཐར་བྱེན་པའི་ཆེ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་གྱུར་བྱེན་པའི་བྱེད།
དེར་ཐལ། བྱོད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་པའི་^❶དུས་ཡོད་པའི་བྱེད་ཏེ། བྱོད་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ཡིན་པའི་བྱེད།

ཁ་ཅིག་ །དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གང་ཞིག་ །ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་
འགྱུར་དུ་རུང་བ་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཚུར་མཐོང་ལྟས་
བྱེན་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ།
མཆོན་བྱ་དེའི་བྱེད། དེར་ཐལ། རང་གི་རྟེན་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་
སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གང་ཞིག་ །ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་དུ་རུང་བའི་བྱེད། ཅ་བར་འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཡོད་ན། བྱོད་ཡོད་པས་བྱུང་བར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། ཚུར་མཐོང་ལྟས་བྱེན་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་བྱེད།

གཞན་ཡང་། བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ། དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ།
ཚུར་མཐོང་ལྟས་བྱེན་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱེད། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ། ཤེས་བྱའི་

ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་གང་ཞིག །ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་དུ་རུང་བ་དེ།
རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་
འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྷོ་
བྱར་ནམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་
ཤིག་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ལྷོ་བྱར་ནམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་བདེན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་
ཀུས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་གང་ཞིག །འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྐྱར་འགྱུར་དུ་རུང་བ་དེ། དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ།
མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་བསྐྱབས་ཟེན། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ལྷོ་བྱར་ནམ་དག་
གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེར་འགྱུར་
རུང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། བཀག་ཟེན།

ཁ་ཅིག །བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་གི་དགོ་བ་དེ། རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན།
ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་དང་། ཐེག་དམན་ཀྱི་རིགས་གཉིས། མཆན་ཉིད་ཀྱང་རིགས་འགྲེ་
ཟེར་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཆོས་ཅན། དགོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། འཁོར་བ་མི་དགོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གནས་
རིགས་དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་

མི་དགོ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་འཁོར་བ་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཛོད་ལས། ^①དེ་ལས་འགྲོད་གཉིད་མི་དགོ་
 རྣམས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །ཅེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་དགོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས། ^②དགོ་དང་རྣམ་པར་དག་
 པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་དགོ་བའི་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་
 ཡིན་པས་དགོ་བ་ཞེས་བཏགས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དག་བཙུམ་
 པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ།
 རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་བྱལ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དག་བཙུམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
 སྐྱར་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཏུ་
 འགྱུར་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་གྱུར་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 བྱང་ཆུབ་ཏུ་གྱུར་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱལ་དག་བཙུམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་ཉན་
 ཐོས་དག་བཙུམ་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་གྱུར་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་རྒྱལ་ཀྱི་བྱང་
 ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཆོས་ཅན་མ་བྱལ་གོ། །

ཁ་ཅིག །རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་བ་གང་
 ཞིག །སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་དེ། རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་རིགས་དང་། ཐེག་དམན་ཀྱི་རིགས་གཉིས། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་ཀྱི་
 བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་གང་ཞིག །སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་དེ། ཐེག་དམན་
 ཀྱི་རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཏེན་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་དང་རང་རྒྱལ་ཀྱི་

རིགས་གཉིས། རོ་བོའི་སྒོ་ནས། ཐེག་དམན་གྱི་ངེས་པའི་རིགས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་མ་
 ངེས་པའི་རིགས་གཉིས། ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་
 ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་གང་ཞིག །སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་
 དང་པོའི་མཆན་ཉིད། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་
 ཡང་ཡིན། ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་
 མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་གང་ཞིག །སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་
 གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་གང་ཞིག །སེམས་ཅན་གྱི་
 རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རང་
 བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་གཉིས། སེམས་ཅན་གྱི་
 རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཉིད་གང་ཞིག །རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་དེ་དང་པོའི་མཆན་
 ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་འདུས་བྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་
 དེ། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཐོབ་
 བྱར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་
 ཁས། འདོད་ན། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་དེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།
 རིམ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི། །ཡེ་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར།

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་
 གང་ཟག་གྱང་ཡིན། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་གྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་
 ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན།

ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་
 བ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་
 ན་སོང་། ཐེག་པ་གཞན་གྱི་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པར་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་
 མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་གྱང་ཡིན། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་མ་ངེས་པའི་གང་
 ཟག་གྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་པ་
 གཞན་གྱི་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པར་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་
 ངེས་ཤིང་། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
 བ་ཚོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་ངེས་པའི་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་
 ཚོད་པར་རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་གང་
 ཞིག །སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་པ་ཁས། ཕྱི་མ་དངོས།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པར་རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་ཐེག་
 དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
 གྲུབ་ན། ཚོས་ཅན་དེ་སྤིད་པ་བྱད། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་མ་ངེས་པའི་
 གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཚོས་དབྱེངས་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟོན་གཞི་བྱེད་པ། ཐེག་
 ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟོན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་
 ཉིད་ཚོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 སྐྱབ་པའི་བསྐྱོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་^༡ ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བདེན་འཛིན་གྱི་ཚོས་ཉིད་ཚོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་
 ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་བསྐྱོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་

ཅན། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་
 དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། བུམ་པ་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་
 ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྤར་དང་འབྲ། འདོད་ན། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱར་འགྱུར་རུང་ཡིན་
 པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གང་ཞིག ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་པའི་
 ཉེན་གཞི་བྱེད་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་པའི་ཉེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
 ཟེར་ན། བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ།
 མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཏྲགས་བྱབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་ཡོད་ན། ཁྱོད་ཡོད་པས་བྱབ་པར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་ན།
 དགག་གཞིས་གཤགས།

ཁ་ཅིག ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ཡིན། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་
 ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ་དེའི་མཆོན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་ཐོབ་
 སྟོང་གི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ཡིན། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་ཡང་ཡིན་
 པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེའི་མཆོན་ཉིད།
 ཟེར་བ་དང་། བྱང་སེམས་དང་རྒྱད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་^❶ཡོད་ཟེར་བ་ནང་
 འགལ་ཏེ། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་དང་རྒྱད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་
 ཆོས་ཉིད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཉེན་

རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་
དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། བྱང་སེམས་དང་རྒྱད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཆོས་ཅན་དེ་སྤྱིད་པ་བྱད།

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་
སྒྲོར་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་
ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་
བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབ་
པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྐབ་པ་ཡིན་ན། དང་པོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་སྐབ་
པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་རྟོན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་དོན་གཅིག །ཟེར་ན། དེ་ལ་སྒྲོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་དུ་འཇུག་པར་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་^❶རང་བཞིན་གནས་
རིགས་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་ཤོས་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཉགས་གྲུབ་ལྟེ། ཉན་ཐོས་ལམ་དུ་འཇུག་ཀ་^❷མའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རིགས་ཡོད་པར་ཐལ། བྱིད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་བྱུང་ལྟེ། སྐབས་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

བར་ཁྱབ་རྣམས་ལ་སྒྲོན་འཕེན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 རིགས་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་མ་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་གྱི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲུ་ འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་ཡིན་^❶པའི་ཕྱིར། ཉགས་
 གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་ཤིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྱུར་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་ཤིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་
 སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་པའི་དུས་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 དེ་ཐེག་པ་^❷ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་དུས་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་
 གྱི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་
 ཆོས་ཅན། བྱིད་སེམས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་གྱི་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
 པ་ཁས། བར་ཁྱབ་གཉིས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱིད་གྱི་རྒྱུད་ལ་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་ཐལ། བྱིད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེར་ཐལ། དེ་
 སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་^①མའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་
 ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་བྱང་སེམས་
 ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་པ་
 ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ལམ་དུ་འཇུག་པར་
 ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཆོགས་
 ལམ་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་
 མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་
 ཐོས་དག་བཅོམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲལ། གོང་གི་དམ་
 བཅའ་དེ་ལ། རང་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲིན་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་^②གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཉེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན།
 དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་གང་ཞིག །རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་གྲུབ་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངོ་མོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་
 རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ཐེག་དམན་
 གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་ཁས་ལེན་ནོ། །ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་འགལ་བར་ཐལ། ཐེག་

ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དང་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ལགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། ཁ་
 ཅིག །སེམས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། བཀའ་
 དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 རིགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀའ་དང་པོ་བདེན་
 བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་
 མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱིས་
 བསྐྱོག་ཏུ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ།
 དེ་ཡིན་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 ཡིན་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་
 ལས་།^①རིགས་ནི་ངེས་དང་མ་ངེས་དང་། །རྒྱུན་རྒྱུས་ཀྱིས་ནི་མི་འཕྲོགས་
 དང་། །འཕྲོགས་པ་ཉིད་དེ་མདོར་ན་རིགས། །དབྱེ་བ་འདི་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་གསུངས་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རིགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རིགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་
 གྱི་རིགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་པའི་རིགས་ལ་གནས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ལ་
 གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་
 ཐལ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། མཐར་ཐུག་
 སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐར་ཐུག་ཉན་ཐོས་ཡོད་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མཐར་ཐུག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །གོང་གི་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ལན་
 ལ་ཁ་ཅིག །ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 མ་ཁྲུབ་ན། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་པས་ཁྲུབ་ན། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 དགོས་པ་བྱད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བུམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་
 མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་མེད་པར་ཐལ།
 ཞེས་བྱ་དང་གཅིག་གང་ཞིག །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། གནས་སྐབས་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་
 ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གནས་སྐབས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་
 ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཡིན་
 ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཁོ་
 ན་རེ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ།
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། ^①མཐར་ཐུག་ལ་བལྟོས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 རིགས་ཅན་དུ་ཞེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲུབ་པོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །སེམས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྲུབ་

པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་སྤྱིར་བེད་
ན། མ་བྱུང་བོ། །བཀའ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་བེད་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
རིགས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
རིགས་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་བེད་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
རྒྱད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་
ན། སེམས་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་བེད་པ་འགྲིག་གོ།

རོང་རྒྱུག་པ་ན་རེ། ཇི་བཅས་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
ཡིན་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉིང་ལེན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བེད་ཏེ། རྒྱད་སྟེ་མ་
ལས།^①རིགས་ཁམས་སྤང་ཅི་དང་འདྲ་དེ་གཟིགས་ནས། །ཞེས་པ་དང་། རྒྱས་བཤད་
དུ།^②ལུས་ཅན་ལ་ཡོད་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྤང་མའི་ཅི་དང་འདྲ། །ཞེས་པ་དང་།
བསྟོད་ཆོགས་ལས།^③བདེ་གཤེགས་སེམས་ལས་སངས་རྒྱས་འབྱུང་། །རང་སེམས་དེ་
ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །^④ཉོན་མོངས་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱང་། །དེ་བཞིན་དེ་མ་མེད་པར་
གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་བེད་སེམས་ཅན་པས་འདོད་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་
བོན་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་
པའི་སྤྱིར་བེད་ཏེ། དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་སྤྱིར་བེད་ཏེ། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཇི་
བཅས་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་ཆོས་ཅན། བྱོད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱོད་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དོན་མ་ཆང་བའི་སྤྱིར་བེད་ཏེ། དེར་ཐལ། བྱོད་རང་གི་རྒྱ་
རྒྱུན་གྱིས་གསར་དུ་བཅོས་པའི་སྤྱིར་བེད་ཏེ། མ་བྱུང་ན། ཉི་སྤང་ལས།^⑤དེ་དག་གིས་ནི་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ལ་རང་བཞིན་དུ་བརྗོད་པའི་དོན་བརྗོད་དགོས་སོ། །རྒྱའི་

ནམ་གངས་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། རྟེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་པ་དེས་ན་
དོན་གྱི་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་བྱབ་མེད་གྱི་
ལན་འདེབས་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྩི་བཅས་གྱི་སེམས་གསལ་རིག་རང་བཞིན་གནས་རིགས་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཉི་སྒྲུང་ལས། ^①ཆོས་ཉིད་གྱི་ནམ་གངས་ཡིན་པ་ལ། ཉིས་པ་འདི་མེད་དེ། ཞེས་བཤད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། ^②ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་
ན་ལ་རིགས་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ^③འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྒྱུ་འདི་ངོ་བོར་ནམ་པར་འཛོག་པའི་སྟོན་ས་རིགས་ཉིད་
དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། ^④ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྒྱུ་འདི་ངོ་
བོར་ནམ་པར་འཛོག་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་
དང་། ^⑤ངེས་པའི་ཆོག་གི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པའི་དོན་གྱིས་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་རིགས་
ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྩི་བཅས་གྱི་སེམས་གསལ་རིག་ཆོས་ཅན། གནས་གྱུར་པ་ན་ངོ་བོ་
ཉིད་སྐྱུར་འགྱུར་བྱང་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།
རྒྱུད་ལྷན་ལས། ^⑥རིགས་འདི་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །སྐྱུ་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་
ཡིན། །དང་པོའི་སྐྱུ་ནི་དང་པོ་སྟེ། །གཉིས་པ་ཡིས་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། འཆང་^⑦མི་རྒྱ་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་

བོན་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། འདོད་
མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་སེམས་
ཅན་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་རིམས་ཅན་དུ་ཁས་སྦངས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་ཁམས་སྤང་ཅི་དང་འདྲ་དེ་གཟེགས་ནས། །ཞེས་པ་
དང་། ལུས་ཅན་ལ་ཡོད་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྤང་མའི་ཅི་དང་འདྲ། །ཞེས་བཤད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། གཞུང་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་ཉིན་ངོས་འཛིན་
པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཉི་སྤང་ལས་གསུངས་པའི། ^①དེ་དག་གིས་ནི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ལ་
རང་བཞིན་དུ་བརྗོད་པའི་དོན་བརྗོད་དགོས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱུང་ན།
སེམས་ཅན་པས་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་ཁས་ལེན་
བྱས་པ་ལ།

ཁོ་ན་རེ། དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡོད་པར་ཁས་
ལེན་པར་ཐལ། དེས་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་ཁས་ལེན་
པ་གང་ཞིག །དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཏྲགས་ཕྱི་མ་ཁས་ལེན་ཅིང་། དེའི་སྒྲོན་མེད་དོ། །འདོད་ན་སྒྲུ། དེས་ན་
སེམས་ཅན་པས། སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན། རང་བཞིན་
གནས་རིགས་སུ་ཁས་ལེན་ཅིས་བྱའོ། །ཁ་ཅིག །སེམས་ཅན་པའི་ལུགས་གཞིར་བྱས་པ་

ལ། ཐོས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་གསོས་མ་བཟུང་པའི་རིགས་དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་
 རྟོན་དང་། དེ་ལྟར་བཟུང་པའི་རིགས་དེ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཀྱི་རྟོན་དུ་ཁས་ལེན་ཟེར་
 བ། སེམས་ཙམ་པས་ལམ་ཁྱགས་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ལ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་
 མེད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་ཐོས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་གསོས་མ་བཟུང་པའི་རིགས་དེ།
 རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་རྟོན་དུ་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག །ལམ་ཁྱགས་གང་ཟག་གི་
 རྒྱུ་ལ། ཐོས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་གསོས་མ་བཟུང་པའི་རིགས་མེད་པར་སེམས་ཙམ་པས་
 ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་ཁྱགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ལ་དེ་
 འདྲ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སེམས་ཙམ་པས་ལམ་ཁྱགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་
 ལ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སེམས་ཙམ་པས་ལམ་ཁྱགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ཀྱི་རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པའི་
 ལྷགས་ཀྱི་སྒར་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། གསེར་འཕྲེང་
 ལས།^① རྩས་ལ་བསམ་ན་ལམ་དུ་ཁྱགས་ནས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་
 གཉིས་འགལ་བར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་
 རྒྱུ་ཡོད། འབྲས་བུར་མེད། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་དེ། འབྲས་བུར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
 པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱུ་ལས།^② དེ་ནི་རྟོན་དང་བརྟན་པ་དང་། །ཡོད་མེད་ཉིད་དང་། ཞེས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་གཉིས་ལྗོགས་པ་འགལ་བ་ཡིན་གྱི་
 རྩས་འགལ་བའི་རྟོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསེར་འཕྲེང་ལས་བཤད་དོ། །

ཁོ་ན་དེ། རྒྱལ་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པར་
 ཐལ། འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་
 སེམས་ཅམ་པ་ལ་མི་འདོད་པ་ཐལ་བར་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་
 ཅམ་པས་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་འགྱུར་གྱི་རིགས་དེ། རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉི་ལྟང་ལས། ^༡རྒྱའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་
 རོ། །ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་དང་འགལ་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱུང་སྟེ། སེམས་ཅམ་པས་ལམ་
 ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་འགྱུར་གྱི་རིགས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་ཁས་
 ལེན་ཀྱང་། དེས་རྒྱལ་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པས་
 བྱུང་བ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རིགས་གང་ཞིག །ཐོས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་གསོས་མ་བཟུང་པའི་རིགས་སུ་
གནས་པ་དང་པོའི་དོན་དང་། དེ་གང་ཞིག །ཐོས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་གསོས་བཟུང་པའི་
རིགས་སུ་གནས་པ་གཉིས་པའི་དོན་དུ། སེམས་ཙམ་པས་འདོད་ཟེར་ན། ལམ་ཁྱགས་ཀྱི་
གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཆོས་ཅན། ཐོས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་གསོས་བཟུང་
པའི་རིགས་སུ་མི་གནས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་གསོས་མ་བཟུང་པའི་རིགས་སུ་
གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་ཁས།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། རང་གི་རྟེན་ཆས་སུ་གྱུར་པའི་དེ་མ་དང་བཅས་པའི་
 ཆོས་ཉིད་གང་ཞིག ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་དུ་རུང་བ་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་
 མཆན་ཉིད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་གང་ཞིག ། འདུས་བྱས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱར་
 འགྱུར་དུ་རུང་བ་དེ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་

དབྱེ་ན། སྐྱབ་པའི་རྟེན་དུ་མ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། སྐྱབ་པའི་རྟེན་དུ་
གྱུར་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་
རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི།
ཉན་ཐོས་སློབ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་དེ་ལྟ་བུ།
གསུམ་པ་ལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་དང་། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེ་འདྲ་བ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་
སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱུར་ལམ་ཐོབ་སྟོང་གི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པ་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་རྟོགས་པའི་ཆོས་དུག་གི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཉིན་པོའི་
སྐྱབ་པ། སྟོང་བའི་སྐྱབ་པ། དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་སྐྱབ་པ། ཞེས་རབ་སྟོང་
བརྟེན་བཅས་པའི་སྐྱབ་པ། སློབ་མ་ཉན་ཐོས་སོགས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་པ།
གཞན་དོན་གོ་རིམས་སུ་བྱེད་པའི་སྐྱབ་པ། ཡེ་ཞེས་སྟོལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་བར་དུ་བརྟུགས་ཡོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་
པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་ས་མཆོམས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་
རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་
རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་ས་མཆོམས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱུར་ལམ་དོད་ནས་རྒྱན་

མཐའི་བར་ན་ཡོད།

ཚོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་
དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོའི་བྱར་དང་པོ་དེར་
ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས། འདོད་ན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ངི་
མ་དང་བཅས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་སྤྱོད་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན།

ཁ་ཅིག ། འདིར་མ་བྱ་བ་སྟེ། ལྷག་བཅས་ཕྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་
བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཟག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་གཟུགས་ཕྱང་དེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་
ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས། མ་གྱུབ་ན། དེའི་གཟུགས་ཕྱང་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་པར་
ཐལ། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་
ན། དེ་ཟག་པ་བདེན་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དག་བཅོམ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རེས་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་སྟོ་བྱར་གྱི་ངི་མ་དང་བྲལ་
བར་ཐལ། དེ་སྟོ་བྱར་གྱི་ངི་མ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན།
རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་སྟོ་བྱར་ངི་བྲལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོ་བྱར་ངི་བྲལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་མཛོན་དུ་
བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་སྐྱུ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ནམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། ^①ཆོས་ཉིད་ངི་བྲལ་གྱི་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐར་བྱས་
ནས། དེ་ཐོབ་པ་ལ། དེ་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་བཞེད་པ་ནམས་ནི། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར་
དུ་སངས་རྒྱས་མཛོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བས་འཐད་པར་དགའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་སློ་བུར་གྱི་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རང་གི་གཟིགས་ངོར་བྱི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་། རང་
ཉིད་བྱི་མ་མཐའ་དག་དང་མ་བྲལ་བའི་རྒྱན་པ་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱང་
སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི། གཟིགས་ངོར་བྱི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བར་སྤང་ཡང་། བྱི་མ་
མཐའ་དག་མ་ཟད་པ་དང་། རོ་བོ་ལ་བྱི་མའི་སྤང་བ་མ་ཞུགས་ཀྱང་། རོ་བོ་ལ་བྱི་མ་མཐའ་
དག་མ་ཟད་པས། དེར་སྤང་དང་། དེས་སྟོང་གཉིས་ཆོགས་པ་རྒྱན་པ་སྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་
ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་སློ་བུར་གྱི་བྱི་མ་དང་བྲལ་བར་ཐལ།
དེ་བདེན་འཇིན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་བདེན་པར་འཇིན་པའི་རྟོག་
པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་བྲལ་བར་ཐལ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་
བའི་ཕྱིར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ། བདེན་འཇིན་དང་བྲལ་བར་
ཐལ། རྣམ་པར་སྤྲོན་པའི་སྐྱད་ཅིག་མའི་སྟོར་བ་དེ་བདེན་འཇིན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། གང་གི་ཆེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་གཉིན་པོར་བསྐྱོམས་པས་མི་མ་ཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ན། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་སྤྲོན་པའི་ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་བྱི་མ་དང་བྲལ་བས་སྟོན་ཀའི་ལྷ་བའི་འོད་བཞིན་དུ་དཀར་བའི་རོ་བོ་
ཉིད་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱད་ལ་བདེན་
འཇིན་མེད་པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

①དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱན་པོ་བྱང་བ་དང་། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱུད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་འགག་
པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
སྐྱེས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་འགག་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།

ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་ན།
མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་འགགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་སྐྱེས་པ་དང་། གཅིག་ཤོས་
འགག་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། མི་འཐད་དེ། དུ་བ་སྐྱེས་ན། མི་འགགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། མི་འགགས་པ་དང་།
དུ་བ་སྐྱེས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། ཉགས་བྱུང་སྟེ། མི་དུ་བའི་དངོས་
རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
གསུམ་ག་②དངོས།

གཞན་ཡང་། ③དུས་མཉམ་དུ་གཉིན་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྐྱེ་བ་དང་
འགག་པ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་འགག་པ་
ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱེས་པ་
དང་གཅིག་ཤོས་འགགས་པ་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། སྦྱོན་མེད་
དེ། ལྷང་དེའི་དོན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་
བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྤེལ་གྱི་སྤང་བྱར་བྱར་པའི་སྐྱེ་བ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་

མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
སྐྱེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱད་ལ་དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་འགགས་པ་དུས་
མཉམ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར།

གཞུང་འདིའི་སྒྲོར་བ་ཡང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་
སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་འགགས་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དུས་མཉམ་ཏེ། གང་ཟག་དེའི་
རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་དེའི་ངོ་སྐལ་
གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་འགགས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ཡིན་
ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་འགགས་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་
དུས་མཉམ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་
གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་
སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་འགགས་པ་གང་
ཞེས། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། གང་ཟག་དེའི་
རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་
འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་ཁས། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་

སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་
ན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་
པའི་སྐྱབ་པ་འགགས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་
སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་ཁས།
རྩ་བར་འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བཞིན་
པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་སྐྱེས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་
བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
པའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་
ཡང་འགགས། དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག །གང་ཟག་
དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་འགགས་པ་དུས་
མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་ཁས། དང་པོ་མ་གྱུབ་ན། དེར་ཐལ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་

མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། གང་
 ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྦྱེས་ན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སླལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྦྱིབ་པ་འགགས་པས་ཁྲབ་
 པར་ཐལ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྦྱེས་པ་དང་། གང་ཟག་
 དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སླལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྦྱིབ་པ་
 འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། རྒྱན་མཐའི་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྦྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་
 དང་། དེའི་རྒྱད་ལ་དེའི་ངོ་སླལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྦྱིབ་པ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་
 སྟོགས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྦྱེས་པ་
 དང་། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་འདྲ་བའི་དེར་གྱུར་པའི་སྦྱིབ་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།
 ཁྲབ་པ་སྦྱོར་བ་ལ་དངོས། ཉགས་དང་པོ་འགལ། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སླལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྦྱིབ་པ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་
 སྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
 ངོ་སླལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྦྱིབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྦྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱད་ལ་དེའི་ངོ་
 སླལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྦྱིབ་པ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ།
 དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྦྱེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སླལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྦྱིབ་པ་
 འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྦྱས་ན་ཁྲབ་པ་དངོས་འགལ་ཡིན་ཅིང་། ཉགས་
 གསལ་ལ་ལན་ཐེབས་མི་ཐེབས་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག །

གཞན་ཡང་། དུས་དེར་མེ་འགགས་པ་དང་། དུས་དེར་དུ་བ་སྐྱེས་པ་དུས་མཉམ་ལ། མེ་འགགས་པ་དང་། དུ་བ་སྐྱེས་པ་དུས་མེ་མཉམ་པའི་བྱེད་པར་འཐད་པར་ཐལ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་བྱུར་པའི་སྐྱེ་བ་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་བྱུར་པའི་སྐྱེ་བ་པ་འགགས་པ་དུས་མེ་མཉམ་པའི་བྱེད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུས་དེར་དུ་བ་སྐྱེས་ན། དུས་དེར་མེ་འགགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དུས་དེར་དུ་བ་སྐྱེས་པ་དང་། དུས་དེར་མེ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་བྱེད་རང་གི་ལྷགས་ལ་དངོས། འདོད་ན། དེ་རིང་གི་དུས་སུ་མེ་འགགས་པར་ཐལ། དེ་རིང་གི་དུས་སུ་དུ་བ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། དེ་རིང་གི་དུས་སུ་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རིང་གི་དུས་སུ་མེ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་སྟེ།

གཞན་ཡང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་བྱུར་པའི་སྐྱེ་བ་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་འདྲ་བའི་སྐྱེ་བ་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ལྷགས་ཁས། འདོད་ན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་བྱུར་པའི་སྐྱེ་བ་པ་འགགས་ན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་སྤར་ལྟར་སོང་། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པར་

ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲ་བའི་སྒྲིབ་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས། ཉགས་བྱ་བ་སྟེ།
དེའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་སྤང་གི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་འགགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ།
དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རོང་རྒྱུག་པ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་མཐོང་སྤང་
རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་འདས་པ་རྣམས་ནི་དེའི་དུས་སུ་
འགགས། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ནི་དེའི་དུས་སུ་མ་སྐྱེས། མཐོང་སྤང་རྟོག་
པ་ད་ལྟ་བ་རྣམས་ནི་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པས་དངོས་སུ་གཞོན་བྱར་མེད་པའི་
ཕྱིར། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་དམིགས་རྣམ་མི་འཇིན་པའི་
ལམ་ད་ལྟ་བ་དང་མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་དེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་མ་ཡིན་ཟེར་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉི་
འོད་གྱིས་བྱ་བ་བར་ཞོན་པའི་ས་གཞི་ན། དེའི་བསལ་^❶བྱར་བྱར་པའི་ཐུན་པ་ཡོད་པར་
ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ།
བར་ཆད་མེད་ལམ་དེའི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱར་བྱར་པའི་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། མདོ་ལས། ^❷ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་མདོན་པར་འཆར་
བའི་ཆོ། ཐུན་པའི་གནས་མེད་ཅིང་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དེའི་ངོ་
སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱ་གཉིས། ཐུན་གཅིག་མི་གནས་འགལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། གུན་བརྟུས་ལས། གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་བྱང་བ་དང་།
གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་འགག་པ་ནི་མཉམ་པས་མཉམ་སྟེ། སྤང་བ་དང་ཐུན་པ་བྱང་

བ་དང་འགག་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་
གཉིས་དངོས་སུ་སྤང་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
སོང་། འདོད་ན། དེ་གཉིས་དངོས་སུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་བྱལ་སྟེ། ས་སྤྱག་གཉིས་དངོས་སུ་སྤང་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་དངོས་
རྒྱ་དངོས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། འདོད་ན། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་གཉིས་དངོས་སུ་སྤང་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་གཉིན་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་དེ་དེའི་དངོས་གཉིན་མ་ཡིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་དེའི་དངོས་གཉིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། ཕྱི་
མ་མ་གྲུབ་ན། མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེས་
མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྤངས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་དེ་
མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉིན་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་དང་
དངོས་སུ་སྤང་བར་ཐལ། དེ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། ཉགས་
གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་^①པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་མ་ཞུགས་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་
ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ལམ་མ་ཞུགས་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དུས་མཉམ་དུ་གཉེན་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྐྱེས་བ་དང་
འགག་བ་དག་གོ། ཞེས་བཤད་པ་དང་། གུན་བརྟམ་ལས། ^①གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་བྱང་བ་
དང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་འགག་བ་ནི་མཉམ་པས་མཉམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་བ་
དང་། མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་འགག་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་བ་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་བ་དང་། མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་
འགགས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། ཐེག་ཆེན་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན་འགལ།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་
དེས། མཐོང་སྤང་སྤངས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་མཐོང་སྤང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་
ཟེར་ན། འོ་ན། དེས་མཐོང་སྤང་ཉླག་བ་སྤངས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་མཐོང་སྤང་ཉླག་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་ཁས། གཞན་ཡང་། དེས་ཉོན་ཡིད་སྤངས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་
ལ་ཉོན་ཡིད་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་ཁས། ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་མེད། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་
ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ངི་མ་ཡོད་ཟེར་ན། འདི་འགོག་བ་ལ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་
ལས། ^②མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་དངོས་ཀྱི་གཞོད་བྱ་མེད་པར་ཁས་
སྤངས་ནས། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ངི་མ་སྤྲོ་མོ་
ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་སྐྱེ་འགྱུར་གྱིས་སྤོང་བ་དང་། འགག་འགྱུར་གྱིས་སྤོང་པའི་གྲུབ་
མཐའ་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན། བར་ཆད་མེད་ལམ་

སྐྱེ་བཞིན་པས། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་འགག་བཞིན་པ་སྤོང་བར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་། དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་འགག་བཞིན་པ་
དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་
དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན་སོང་།

གཞན་ཡང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱིས་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་
འགག་འགྱུར་སྤོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བར་
ཆད་མེད་ལམ་འགག་འགྱུར་གྱིས་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་འགག་འགྱུར་སྤོང་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་འགག་འགྱུར་གྱིས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ངི་མ་
རང་དུས་ན་འགག་འགྱུར་སྤོང་བ་^①ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་རིམས་བཞིན་སོང་། དེར་
ཐལ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་འགག་བཞིན་པས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ངི་མ་རང་
དུས་ན་འགག་བཞིན་པ་སྤོང་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་དེ་རིང་^②གི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ངི་མ་འགག་བཞིན་པའི་དངོས་གཉེན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།

ཁ་ཅིག །རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་འགག་བཞིན་པས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་
ངི་མ་འགག་བཞིན་པ་མི་སྤོང་ཟེར་ན། དེ་སྤོང་བར་ཐལ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱིས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ངི་མ་འགག་བཞིན་པ་སྤོང་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ངི་མ་འགག་བཞིན་པའི་དངོས་
གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་དངོས་གཉེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྤང་བྱའི་^③དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་སྐྱེ་
བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དང་། སྤང་བྱ་དེ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དུས་མཉམ་

བས་བྱུང་ཟེར་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། རང་
ཉིད་སྤྱི་བ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་གས་པ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་
སྤྱོད་གས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མའི་དངོས་གཉིན་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འདོད་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་
ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་སྤྱི་བ་ལ་
མངོན་དུ་སྤྱོད་གས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་གས་པ་དུས་མཉམ་
པར་ཐལ། བྱོད་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱུང་པ་ཁས། འདོད་ན། ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་
མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱོད་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆོས་མཆོག་འབྲིང་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་མཐོང་
སྤང་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པ་ནི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པས་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་གཉིན་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་
སྤངས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན།
མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྤངས་པས་བྱུང་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གསལ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན་
གྱིས་འགྲུབ་ལོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཀུན་བརྟུས་ལས། ❶གང་ཞིག་གང་ལ་སྔོང་ཞེ་ན།
འདས་པ་ནི་འགག་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ནི་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །ད་
ལྟར་བྱུང་བ་ནི་ལམ་དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་
པའི་གནས་ངན་ལེན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་སྔོང་བའོ། །གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་❷གང་
གི་གཉེན་པོ་གང་བྱུང་བ་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་བྱུང་བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་
འགག་པ་ནི་མཉམ་པས་མཉམ་སྟེ། སྔང་བ་དང་ཐུན་པ་བྱུང་བ་དང་འགག་པ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་❸རང་
དུས་ན། འདས་པའི་མཐོང་སྤང་ཉོག་པ། བུམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྔོང་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་དངོས་སུ་སྤང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་རང་དུས་ན་མ་འོངས་པའི་
མཐོང་སྤང་ཉོག་པ་རྣམས་མདུན་ནས་ཕུལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྔོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་
དངོས་སུ་སྤང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་མཐོང་སྤང་ཉོག་པ་ད་
ལྟ་བ་རྣམས་མཛོ་སྟེལ་གཡང་ལ་ལྟུང་བ་ལྟར་སྔོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་དངོས་སུ་སྤང་
བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཇི་ལྟར་སྔོང་ཞེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དེས། མཐོང་སྤང་ཉོག་པའི་ས་བོན་སྔོང་བའི་སྒོ་ནས། དེས་མཐོང་སྤང་ཉོག་པ་སྔོང་བ་
ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དང་།
མཐོང་སྤང་ཉོག་པའི་ས་བོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དུས་
མཉམ་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟེས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་ཉོག་
པའི་ས་བོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཐ་མ་འགག་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྔོང་བའི་ཕྱིར།
མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེས་མཐོང་སྤང་ཉོག་པ་
སྔོང་བའི་ཆད་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དེས་མཐོང་སྤང་ཉོག་པ་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་

ཆེ། དེས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་
ལས།^①འོ་ན། ཅི་ཞེ་ན། སྤང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཉེན་པོ་དེ་སྐྱེ་
བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་སྤང་བྱའི་ས་བོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཐ་མ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་
ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་། གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་དང་དེ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་སྐོ་
ནས་སྤང་བྱ་སྐྱེ་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་གཞོན་པ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པ་དང་^②། ཀུན་བདུས་ལས།^③མ་འོངས་པ་ན། ཉན་མོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་
གནས་པ་དེ་ནི་སྤྱོད་ཅོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཅོད་པ་སྤྱོད་བ་ལ། ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་
དེས། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྤངས་པར་ཐལ། དེས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་
བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟེ་ཀར།^④བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་ངོ་སྤེལ་གྱི་སྤང་བྱ་དེ་
མེད་ཅིང་སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་^⑤ཡིན་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་
བྱུང་སྟེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་ངོ་སྤེལ་གྱི་སྤང་བྱ་མི་སྐྱེ་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེས་སྤངས་པའི་མཐོང་སྤང་
རྟོག་པ་དེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
དེས། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
དེ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱུང་སྟེ། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
སེམས་ཅན་སྟོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་པ་ལྡན་བྱུང་བ་དེས་སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱས་
པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་

སྐྱེ་མེས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་ལ་གཞིར་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་དེ་རང་དུས་སུ་སྐྱེ་མེས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྐྱེ་མེས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་དེ་སྐྱེ་མེས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་ཡང་སྐྱེ་བ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཞལ་འཆམ་པར་སྒྲ་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་དེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་འགགས་པའི་སྤྲོལ་ཏུ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་ཆོས་མཆོག་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མའི་དུས་སུ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་འགགས་ཟེན་པ་གང་ཞིག །མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་འགགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་མཆོག་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བསྐྱབས་ཟེན།

ཁོ་ན་རེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉས་ལྷག་གི་ས་བོན་དེ། ཉས་ལྷག་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲལ། ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་འགགས་པ་དུས་མི་མཉམ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེས་པ་དང་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་འགགས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་གཉིས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་དུས་མཉམ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་

ཀུས་ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་འགགས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་
བོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཐ་མ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པ་གང་
ཞིག །དེ་སྐྱེས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཐ་མ་འགགས་པ་
① ཡང་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ནམས་ཁས། འདོད་ན། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་
དེ་ཁོ་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་
མའི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། གོང་དུ་རྒྱུ་ཀའི་ཆོག་ཟེན་
དང་མཐུན་པར་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་
ཞེས་པ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

② དེའི་འོག་ཏུ་བསམ་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་གཞུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟེ་མ་བོར་
དགོངས་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྒྲོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱུང་བ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། བྱང་སེམས་ས་བརྩུ་བ་བ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་གོ་རིམས་བཞེན་དུ་བྱེད་པའི་③ སྐབས་
པ་ཐོབ་སྟེ། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བླ་མ་གྱི་ཆོས་བསྟན་པའི་སྒྲོན་ས་གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་སངས་
རྒྱས་དང་མཉམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ས་བརྩུ་བ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །སྒྲོ་རྗེ་བཞེན་དུ་ཁས་སྤང་དུ་རུང་བའི་མདོ། དེས་དོན་གྱི་
མདོའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལྟར་མི་རུང་བའི་མདོ། བླ་མ་དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད། ཟེར་བ་མི་
འཐད་དེ། འདུས་བྱས་མི་ཏག་པར་སྒྲོན་པའི་མདོ། བླ་མ་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག །དོན་དམ་བདེན་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒྲོན་པའི་མདོ། དེས་དོན་གྱི་
མདོའི་མཆན་ཉིད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒྲོན་པའི་མདོ།

བྱང་དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡུམ་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱུས་གསུམ་པོ་
དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་མདོ་ཡང་ཡིན། དེ་ཅིག་
ཞེས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེས་སྤྲས་དོན་མདོན་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ །དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་གྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་
མདོ་དེ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་གྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་སྟོན་པའི་མདོ། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཞེས་རབ་སྟོང་པོའི་མདོ་ཆོས་ཅན།
མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱུང་སྟེ། ❶སྟོང་པ་ཉིད་སྟོས་པའི་རྣམ་པས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་
རི་བཞེན་དུ་ཁས་སྦྱང་དུ་རུང་བར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་གྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་
མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ །བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན། བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་
མདོ་ཡིན་པས་བྱུང་བོ། །ཟེར་ན། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་དང་། ལྷེམ་དགོངས་གྱི་མདོ་འགལ་ཟེར་
ན། དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། དགོངས་གཞི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མདོ་དང་དགོངས་པ་གཙོ་
བོར་གྱུར་པའི་མདོ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཡིན་བྱུང་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན། ལྷེམ་དགོངས་གྱི་མདོ་ཡིན་དགོས། ཕྱི་མ་ཡིན་ན་སྤྲ་མ་

ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། གཉིན་པོ་ལ་ལྷེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སྐྱེ་བཞིན་དུ་ཁས་སྦྱང་དུ་མི་རུང་བའི་མདོ་གང་ཞིག །དགོངས་གཞི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །དགོངས་པ་གཙོ་
བོར་གྱུར་པ་ལྷེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད། དེ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་དམིགས་པ་དེ་
བཞིན་དུ། འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་
བ་དང་། མཐའ་བཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དུག་དང་། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བྱང་སེམས་བརྩ་གསུམ་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཐེག་ཆེན་
སྐབ་པའི་རྟོན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བསྟན་པ་ལ།

ཁོ་ན་རེ། རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་གང་ཟག་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག །སེམས་
བདེན་སྟོང་དེ་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་གང་ཟག་ལ་སྦྱིར་གནས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅུ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་བརྩ་གསུམ་
གྱི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་རྟོན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་
ཅིང་། སེམས་བདེན་སྟོང་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་གང་ཟག་ལ་སྦྱིར་གནས་ཀྱང་། ཉན་
ཐོས་སྟོབ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐབ་པའི་རྟོན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
དང་། རང་རྒྱལ་སྟོབ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། རང་རྒྱལ་གྱི་སྐབ་པའི་རྟོན་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད། ཐེག་ཆེན་སྐབ་པའི་རྟོན་རང་

བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་བྱང་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །གཞུང་འདི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ཡིན་ཟེར་ན།
སློབ་དཔོན་སེའུ་བཟང་པོ་དེ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གཞི་མ་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་
དབུ་མ་པ་ཡིན་ན། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འཕགས་སེང་གཉིས་
དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་དབུ་མ་རང་
རྒྱུད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ^①རང་རྒྱུད་པ་དེ་དག་
གིས་ཉན་རང་ལམ་དེ་ལྟར་སློམ་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་སྤངས་
པ་འོང་ཡང་། ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསགས་པའི་གྲོགས་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
གཉིས་པོ་གང་གི་ཡང་ས་བོན་སྤངས་པ་མི་འོང་ཞེས་བཞེད་དགོས་པས། ཤེས་སྤྱོད་
མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཤིག་སྤངས་པ་ཉན་རང་ལ་སྤྱོད་ཀྱང་ས་བོན་སྤངས་པ་མི་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་
དགོས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་སྤྱོད་པོ་རྒྱན་ལས། ^②ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་ཀྱང་
སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ནི་
ཤིན་ཏུ་མང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་གཞི་ཤེས་མེད་པར་ཐལ།
འཕགས་པ་ཡིན་ན་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སློབ་དཔོན་
སེང་གེ་བཟང་པོ་དེས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་པ་
ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་རིམས་བཞིན་

ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་སྟེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་བསྟན་དོན་
མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། སློབ་དཔོན་སེལ་བཟང་པོ་དེས། །ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་ཀྱི་ཉོག་པ་
མེད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས།
འདོད་ན། དེས། གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་སྤྱི་བཞིན་དུ་
ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ།
བདེན་འཛིན་ཆུང་དུ་འཛིན་གཉེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་དངོས་གཉེན་མ་ཡིན་པར་
སློབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ་དེས་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། སློབ་
དཔོན་སེལ་བཟང་པོ་དེ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་
ན། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་དོན་དམ་
བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་
གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེ་དོན་དམ་བདེན་པར་སློབ་དཔོན་སེལ་བཟང་པོས་ཁས་ལེན་
པའི་བྱིར་ཉི། དེ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། འཛིན་པ་མི་སྟོང་བྱིར་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་
སྲུ་བསྟན་པའི་རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱིར་གྱིས་སྟོང་ཉིད་མཛོན་སྲུ་མ་དུ་ཉོགས་
པར་ཐལ། བྱིར་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིར་པ་ཁས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་སྐབས་
ནས་དངོས་སྲུ་བསྟན་པའི་རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རྣམ་
བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། ^①འཛིན་པ་མི་སྟོང་བ་ནི་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་
ཅམ་བདེན་སྟོང་དུ་མ་ཉོགས་པ་ཅམ་དུ་མ་བད། ཐེག་པ་འབྲིང་པོའི་དགྲ་བཅོམ་པ་འཐོབ་

པར་བྱེད་པ་ལ། རྟོགས་པ་དེ་སྒྲིམ་པ་ངེས་པར་མི་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་བྱིར་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་
བཤད་སྤྱོད་པོ་རྒྱན་ལས། ^①རང་སངས་རྒྱས་ལ་སྤོང་ཉིད་སྤྱོད་པོ་རྟོགས་པ་སྤོང་པར་བཞེད་
པ་ཡང་སྤར་བཤད་བེན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་
བྱིར་དང་། །ཞེས་པའི་གཞུང་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་གཞུང་ཡིན་པ་གང་ཞིག །བརྟེན་པའི་
ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །ཞེས་པའི་གཞུང་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ཡིན་པའི་བྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་རང་རྒྱད་པའི་གཞུང་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་སོང་།
དེར་ཐལ། རི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་
གཞུང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་སེལ་བཟང་པོ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེས་བདེན་འཇིན་ཉན་སྒྲིབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་ཏེ། བདེན་འཇིན་ཉན་སྒྲིབ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་འཇིན་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཙུམ་པ་ཡོད་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྤྱོད་པོ་རྒྱན་ལས། ^②དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་རྒྱལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པས། རང་རྒྱལ་ལ་ཤེས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤང་མི་རུས་
པས་མ་བྱུང་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་བེར་ན། དེའི་ལན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རང་
རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་བདེན་པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་
འབྱེན་མི་རུས་པས་མ་བྱུང་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་གསུངས།

རང་ལུགས་ནི། བདེན་འཇིན་མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཤིག་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་
དགྲ་བཙུམ་ཡོད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཏེ། བདེན་འཇིན་མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཤིག་སྤངས་
པའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཙུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྟེན་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།

❶རང་རྒྱུད་པ་དེ་དག་ཉན་རང་གིས་ལམ་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་སྤངས་པ་འོང་ཡང་། ཞེས་སོགས་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལས་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། ❷ཉན་ཐོས་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་མ་རྟོགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བདེན་འཛིན་ཉན་སྒྲིབ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པས་བདེན་འཛིན་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྒྲིབ་པ་འཕགས་པས་བདེན་འཛིན་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེས་བདེན་མེད་བསྒྲོམ་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་བསྒྲོམ་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉི་སྤང་ལས། ❸ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་❹དེ་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་ཅི་སྟེ་འཆོལ་བར་བྱེད། ཅེས་པ་དང་། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། ❺ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པའི་རིམ་གྱིས་དམིགས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲོམ་པར་བསྟན་གྱང་། དེ་བསྒྲོམ་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམ་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒྲོམ་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

ཡང་ཁ་ཅིག །བདེན་འདྲིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་
 ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉི་མེ་སྒྲིབ་བ་དང་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་
 ཆོས་དབྱིངས་ཐེག་པ་གསུམ་གཤི་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། འཕགས་པའི་གང་
 ཟག་རྣམས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སྦྲད་དུ་འོ། །ཞེས་དོ་རྗེ་གཙུག་པའི་ལུང་
 དངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་གཤི་འཕགས་པས་སྟོང་ཉིད་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་གཤི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གིས་
 སྟོང་ཉིད་མངོན་གསུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་ཀྱང་སྟོང་
 ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས། རང་རྒྱལ་འཕགས་པས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས།
 བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ།
 སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་
 དེས་རིགས་འགྲོ། གསུམ་པ་སྟེ།

ཁོ་ན་རེ། འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ།
 འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པའི་
 གང་ཟག་རྣམས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སྦྲད་དུ་འོ། །ཞེས་བ་དང་། རྣམ་
 བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། ❶ ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་
 རྣམས་ལ་དེ་ཁོ་ནར་མ་བྱུང་བའི་དོན་དམ་པ་འདུས་མ་བྱས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་བཞག་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འཕགས་པ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་
 བཞི་ཐོབ་པས་བྱུང་བར་ཐལ། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། འཕགས་པའི་སྟེ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་
 བཞི་དང་། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་ཁས། ཁ་ཅིག །དེའི་དོན་ཉན་ཐོས་འཕགས་

པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་ཡོད། རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་ཡོད། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་ཡོད་པ་ལྟར་དེའི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར། འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་སྦྲད་དུ་འོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་འཆད་རིགས་སོ། །

གཞན་ཡང་། རེ་ཞིག་སེམས་ཅན་ཡིན་ན། སྤྱི་བ་པ་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་བ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན། འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཁྲབ་པ་ཡོད་པ་བྱད། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་དེ་གཉིད་པོས་སྤང་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཇི་ཆེན་པོ་དེ་ལྟག་མེད་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་སློ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྟག་མེད་མུང་འདས་པའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཀྱི་མུང་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། རིགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་རྣམས་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ཡིན། དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པས་ཁྲབ་པ་ཁས་ལེན། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དམ་བཅའ་དང་པོ་བཀག་^❶ཟེན། ཕྱི་མ་ནི།

རྒྱུ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་རྒྱས་མེད་པས་ནོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས།^① འོན་དང་པོར་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་ཞིག་^② དང་། ཉན་རང་དུ་ལྷུང་བ་གཉིས་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ནི་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྷ་ན་དེ་འདྲ་བ་དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྐྱེམས་པས་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྷར་མཐོང་བེན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ཀྱང་འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ལྷ་ན་ལམ་དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་མཐོང་ལམ་ནས་སྤོང་བ་དང་། བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་དེ། དེའི་སྐྱེམ་ལམ་ནས་ཀྱང་སྤོང་བར་^③ འདོད་དགོས་པས། དངོས་པོ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་འདོད་དམ་སྐྱུ་ན་འདི་ལ་གསལ་བར་བཤད་པ་མི་སྒྲིང་ཡང་། རང་རྒྱུད་པ་དེ་དག་གིས་ཉན་རང་ལམ་དེ་ལྷར་སྐྱེམ་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་སྤངས་པ་འོང་ཡང་། ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསགས་པའི་གྲོགས་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་པོ་གང་གི་ཡང་ས་བོན་སྤངས་པ་མི་འོང་ཞེས་བཞེད་དགོས་པས། ཞེས་སྐྱབ་མངོན་འགྱུར་བ་རེ་ཞིག་ལ་སྤངས་པ་ཉན་རང་ལ་སྲིད་ཀྱང་། ས་བོན་སྤངས་པ་མི་སྲིད་པར་སྤྲོད་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པས་དེ་ལྷར་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར།

དོན་བསྐྱུ་ན། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་གཞིར་ཞོག །སྤོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཐེག་དམན་

ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་
ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་བྱུང་བ་ལྟར་ན། རྣམ་པ་ཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། ❶ ཐེག་པ་
དམན་པར་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་རིམ་པ་དང་པོས་རྒྱད་སྟོན་པར་བྱས་ནས་རིམ་པ་
གཉིས་པས་སྟོད་པ་ལས་གྲོལ་བར་མཛད་དེ་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྟོན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ལམ་དུ་བརྒྱ་བར་མཛད་ལ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་དུ་རིགས་
ངེས་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རིགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་རྣམས་❷ རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཡིན། རང་རྒྱུད་
པས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དེས། དེ་ནི་མཆན་མར་དམིགས་སྟོ་
ནས། །ཞེས་སོགས་དང་། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྟོང་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་སྟོ་
རི་བཞིན་དུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པས་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུང་དེ་རྣམས་སྟོ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་
ལེན་པའི་རང་སྟེ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བ་ལྟར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འཕགས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ལྟར་ན། འཕགས་པ་ཡིན་ན་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་དང་པོ་འབྱུང་།

གཉིས་པ་སོང་། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རོང་རྒྱུ་པ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་སློབ་པའི་སེམས་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་
 ཉོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། རང་
 རྒྱལ་སློབ་པའི་སེམས་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་
 སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་བདེན་པས་སྟོང་
 པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན། ཞེས་ཟེར་བ་
 མི་འཐད་དེ། གོང་དུ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་
 བསྐྱབས་ཟིན་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་པ་དང་། བརྟེན་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་^༡ །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་ལན་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ་བ་སོགས་གཞོན་
 བྱེད་མཐའ་ཡས་པ་དག་ལས་ཞེས་པར་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་སློབ་པའི་སེམས་བདེན་སྟོང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་
 བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན། རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་སེམས་བདེན་སྟོང་། རང་རྒྱལ་གྱི་སྐྱབ་
 པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན། བྱང་སེམས་ལའང་དེས་རིགས་འབྲེ་ཟེར་ན། དེ་
 ཞིག །བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་
 ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་སེམས་བདེན་པར་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྟོལ། །

དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། སྦྱོར་བ་
 དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་
 དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྟོང་འདོགས་གཅོད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །རང་འབྲས་རྣམས་སྟོན་བདེ་བ་

འབྲིན་བྲེད་དེ་དག་གི་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་འབྲས་རྣམ་སྤྲིན་སྒྲུབ་བསྐྱེད་
འབྲིན་བྲེད་དེ་མི་དག་གི་པའི་མཆན་ཉིད། སྒྲང་དོར་བཏང་སྟོམས་སུ་གཞག་པར་བྱ་བའི་
ཆོས་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཟག་
མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ལ་མི་དག་གི་བ་དང་དག་གི་བ་ཟག་བཅས་
གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། ^①རྣམ་སྤྲིན་རྒྱ་ནི་མི་དག་
དང་། །དག་གི་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོག་གཅོད་གྱི་ལས་
བྱས་མ་ཐག་ཏུ་གཉིན་པོ་སྟོབས་བཞི་ཆང་པའི་བཤའ་པས་འདགས་པར་བྲེད་པའི་
སྟོག་གཅོད་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མི་དག་གི་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འཇིག་ལྟ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་གསུམ་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་
དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱབ་སྟེ། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་འཇིག་ལྟ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་
ཡིན། འདོད་པའི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་འཇིག་ལྟ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
བྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། ^②འདོད་ན་འཇིག་ཆོགས་ལྟ་བ་དང་། །མཐར་འཇིག་ལྟ་
ཅིག་མ་རིག་པ། །ལྟག་མ་རྣམས་འདིར་མི་དག་གི་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རུས་ཏེ། དོར་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྒྲིབ་
འཕེན་བྲེད་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། དག་གི་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་བདེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆོར་བ་ཡིན་ན།

ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྐྱེས་བུ་དམ་པས་སྦང་བྱར་འོས་པ་དེ་དག་བའི་མཆན་ཉིད། སྐྱེས་བུ་
དམ་པས་དོར་བྱར་འོས་པ་མི་དག་བའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་ཟེར་ན། ཁམས་གོང་མའི་སས་
བསྐྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། མི་དག་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་
བྱུང་ན། དེར་ཐལ། ཉོན་སྐྱིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །སྐྱེས་བུ་དམ་པས་སྦང་བྱར་འོས་པ་དེ་དག་
བའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །སྐྱེས་བུ་དམ་པས་དོར་བྱར་འོས་པ་དེ་མི་དག་བའི་མཆན་
ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་སྟོན་སྤང་བའི་དག་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཟུར་བྱི་མ་དེར་ཐལ། དག་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གསལ་སྟེ། རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཁོང་ཁྱོས་འཇོམས་
པའི་དག་བ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དང་པོའི་ཟུར་བྱི་མ་དེར་ཐལ། དག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཉགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་འབྲུག།

ཁ་ཅིག །ལས་འབྲས་བདེན་པར་འཇིག་པའི་སེམས་བྱུང་དད་པ་ཆོས་ཅན།
མཆན་ཉིད་དང་པོའི་ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་འཇིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཐག་བཅས་སུ་གྱུར་པའི་དག་བ་ཆོས་ཅན། མི་དག་བ་ཡིན་པར་
ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐག་བཅས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། མ་ཁྱུག ཡང་ཁ་ཅིག །སྐྱེས་བུ་དམ་པས་སྦང་བྱར་འོས་པ་དང་།
སྐྱེས་བུ་དམ་པས་དོར་བྱར་འོས་པ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་གཉིས་འཐད་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་དམ་པས་སྤང་བུར་འོས་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དོར་བུར་འོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་སྐྱེས་བུ་དམ་པས་སྤང་
བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། འཁོར་བ་སྤང་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་
པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན།
མ་ཁྲབ། ལྷགས་དང་པོ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ལས་འབྲས་བདེན་པར་འཇིག་པའི་སེམས་
བྱང་དད་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་འཇིག་དུ་གྱུར་པའི་དད་པ་གཞི་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དད་པ་ཡིན་ན། དག་བ་ཡིན་དགོས། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ན་དག་བ་མ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་འབྱུང། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་ན་དག་བ་
མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་རྣམ་དག་ཏུ་གྱུར་
པའི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། དག་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་
ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །རང་འབྲས་རྣམ་སྒྲིབ་ཡིད་འོང་
འབྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་ལྷགས་གཉིས་པ་ལ་སྤང་བུ་ལ་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་
གཉིས་སུ་གངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་སུ་གྱུར་པའི་དག་བ་སྤང་བུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཁ་ཅིག །སྒྲོར་བ་བཞི་རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་
སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱ་ལ་མི་དག་བ་དང་དག་བ་ཟག་བཅས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མཛོད་ལས། ❶ རྣམ་སྒྲིབ་རྒྱ་ནི་མི་དག་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྒྲོར་བ་བཞི་རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དེ་རྣམ་
སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
མཛོད་པ་དང་བཅས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། ཡེ་ཞེས་ཆོས་སྒྲུ་ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་
པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུངས་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲུ་མ་ལས།^① བྲལ་དང་ནམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། །ཡོན་ཏན་
དབྱེ་བ་དྲུག་ཅུ་བཞི་འདི་དག། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ནམ་སྒྲིན་རྒྱ་ནི་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། འཁོར་བའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ལ་གཉིས་པོ་དེར་གྲངས་ངེས་པའི་
དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་མཛོན་པའི་གཞུང་དང་མི་མཐུན་པས་དོར་བར་བྱའོ། །

རང་ལུགས་ནི། ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག། ནམ་སྒྲིན་དཀར་བའི་རིགས་སུ་
གནས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་དེ། དགོ་བའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག། ནམ་སྒྲིན་ནག་པའི་
རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་ནི། མི་དགོ་བའི་མཆན་ཉིད། ཆོས་གང་ཞིག། དགོ་མི་
དགོ་གང་དུའང་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་དེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མཆན་ཉིད།

སེམས་ཅན་དགོན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སྒྲོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་
གསུམ་ཡོད་དེ། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། སྒྲོང་བ་ཆེན་པོ། ཉོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་
གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རང་ལུགས་དང་། ཅོད་པ་སྒྲོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་གིས་
ཆེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་དེ། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད། ས་མཆོམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད། གཉིས་
པ་ནི། ཁ་ཅིག་འདྲི་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་བུ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ན།

གང་གི་ཆེད་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་མཐར་
 ཐུག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་རྒྱད་ཐ་དད་དུ་
 གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་རྒྱད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་རྒྱད་
 ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་
 ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

❶ ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་སྦྱིར་དགོ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟོན་ཅན།
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྦྱོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་སྐབ་པ་ལ་སྟོན་ཆུང་གྱི་སྟོན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐབ་པ་དང་། སྦྱོར་
 བ་གྱི་བྲག་གི་སྐབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རོང་རྒྱུ་པ་ན་རེ། མཁྱེན་པ་
 ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ཐོས་བསམ་གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་སྐབ་པ་དེ་མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐབ་པའི་
 མཆོན་ཉིད། སྦྱིན་སོགས་ལ་གཙུག་པོར་སྦྱོད་པའི་སྐབ་པ་དེ་སྦྱོར་བ་གྱི་བྲག་གི་སྐབ་པའི་
 མཆོན་ཉིད། ཅེས་ཟེར་ཞིང་། མཁྱེན་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ལྟ་བུའི་ཉམས་ལེན་དང་།
 སྦྱོར་བ་ཞིའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་སྦྱོད་པའི་ཉམས་ལེན་ཞེས་ཟེར། ཐོས་བསམ་གཙུག་པོར་
 གྱུར་པའི་དོན་དེ་གང་ལ་བྱེད། སྦྱིན་སོགས་སྦྱོར་བ་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པར་ཤེས་བྱ་གཏན་
 ལ་འབེབས་པའི་གནས་སྐབས་གཙུག་པོར་གྱུར་པ་ལ་བྱེད་དམ། གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྦྱིན་
 སོགས་ལ་བསམ་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲིས་པར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བྱེད། དང་
 པོ་ལྟར་ན། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐབ་པ་ཆོས་ཅན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་

སྐབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱིན་སོགས་སྦྱོར་བས་ཉམས་སུ་མི་ལོན་པར་ཞེས་བྱ་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་གནས་སྐབས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་
རོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་
འགལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱིན་སོགས་ལ་གཙོ་བོར་སྦྱོར་པའི་སྐབ་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། གཏན་ལ་པབ་པའི་སྦྱིན་སོགས་ལ་བསམ་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲིས་པར་
བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བ་
བྱེ་བྲག་གི་སྐབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་སོང་། རོང་རྒྱུ་པས་
མཐུན་གསུམ་ཉམས་ལོན་གྱི་བྱ་བ་ལ་ལྟ་བའི་ཉམས་ལོན་དང་། སྦྱོར་བཞི་ཉམས་ལོན་ལ་
སྦྱོར་པའི་ཉམས་ལོན་དུ་འཛོག་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་ལྟ་སྦྱོར་གཙོ་བོར་གྱུར་
མ་གྱུར་གྱི་ཞེས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱོར་བཞི་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་མཐུན་གསུམ་
ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ཉམས་ལོན་ལ་ལྟ་བའི་ཉམས་ལོན་དང་།
མཐུན་གསུམ་ཉམས་ལོན་ལ་སྦྱོར་པའི་ཉམས་ལོན་ཡིན་ཞེས་སྐྱས་ནའང་གཞོད་བྱེད་
བསྟན་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱན་གྱི་དོན་དུག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། མཐུན་
གསུམ་ཉམས་ལོན་ལ་དུག་ཏུ་བྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྣམ་
བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས་བཤད་དོ། །

ཡང་སྦྱོན་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྦྱིན་སོགས་པར་བྱིན་དུག་གི་མགོ་དམིགས་མ་
དོད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། མཐུན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐབ་པའི་མཚན་ཉིད། སྦྱིན་
སོགས་པར་བྱིན་དུག་གི་མགོ་དམིགས་དོད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། སྦྱོར་བ་
བྱེ་བྲག་གི་སྐབ་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག །པར་བྱིན་དུག་སོ་སོར་ངེས་
པའི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། མཐུན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐབ་པའི་

མཆན་ཉིད། བར་ཕྱིན་དུག་སོ་སོར་ངེས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བེན་པའི་སེམས་དཔའི་
 རྣལ་འབྱོར། སྒྲོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐུ་བ་པའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས། ཕྱིན་སོགས་པར་
 ཕྱིན་དུག་གི་མགོ་དམིགས་དོད་མ་དོད་གང་ལ་བྱེད། ཕྱིན་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འདོད་
 པའི་བསམ་པའི་བྱ་བས་བེན་མ་བེན་ལ་བྱེད་དམ། ཕྱིན་དུག་ཐོབ་མ་ཐོབ་ལ་བྱེད། དང་པོ་
 ལྟར་ན། མཐུན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐུ་བ་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་གོང་གི་སྐུ་བ་
 པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཕྱིན་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འདོད་པའི་བསམ་པའི་བྱ་བས་མ་བེན་
 པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཐོབ་ན་གོ་སྐུ་བ་ཐོབ་
 དགོས། གོ་སྐུ་བ་ཡིན་ན་ཕྱིན་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འདོད་པའི་བསམ་པའི་བྱ་བས་བེན་
 པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
 ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་སྒྲིར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་
 ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྒྲོར་བ་ཞི་སྒྲོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐུ་བ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་
 གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྣམ་རྒྱུགས་སྒྲོར་བ་ཐོབ་དགོས། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པས་
 ཕྱིན་དུག་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །གོ་སྐུ་བ་ཡིན་ན་ཕྱིན་དུག་ཉམས་ལེན་གྱི་
 བྱ་བས་བེན་པས་བྱུང་པ་ལྷུང་དེའི་དོན་དུ་འཆད་པ་འོག་ཏུ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། མཐུན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐུ་བ་པ་དང་། སྒྲོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐུ་བ་པ་འགལ་
 པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་རྣམས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཡིན་བྱུང་
 མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐུ་བ་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། མཐུན་པ་ཡུལ་གྱི་
 སྐུ་བ་པ་ཡིན་དགོས། སྒྲོར་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། སྒྲོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐུ་བ་པ་ཡིན་
 དགོས། སྒྲོར་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། སྐུ་བ་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་སྐུ་བས་དང་པོས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐུ་བ་

པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་སྒྲོར་བ་བཞིའི་སྐབས་ནས་དངོས་
སྒྲུབ་སྟེན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོག་ས་ལམ་ཆོས་ཅན། ཕྱིན་དུག་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྗོག་
ཆ་ནས་དངོས་སྒྲུབ་པ་བྱུང་བར་ཐལ། མཁའ་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་བསྟན་པར་ཐལ། སྒྲོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས་ལ་
བྱུང་བ་ཡོད་དེ། མཁའ་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་དེ་གཙོ་བོར་ཕྱིན་དུག་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྗོག་ཆ་
ནས་དངོས་སྒྲུབ་པ་བྱུང་། སྒྲོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་པ་དེ་གཙོ་བོར་ཕྱིན་དུག་ཉམས་ལེན་
གྱི་ལྗོག་ཆ་ནས་དངོས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སྲུང་
དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། སྐབས་གཉིས་པའི་གཞུང་གི་གཙོ་
བོར་དངོས་སྒྲུབ་པ་བྱུང་བར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྟན་པར་ཐལ།
ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐབས་གཉིས་
པའི་གཞུང་གིས་གཞི་ཤེས་གཙོ་བོར་དངོས་སྒྲུབ་པ་བྱུང་། ལམ་ཤེས་དེ་གཙོ་བོར་དངོས་
སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་སོང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན།
སྐབས་བཞི་པའི་གཞུང་གི་གཙོ་བོར་དངོས་སྒྲུབ་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བསྟན་པར་ཐལ། རྣམ་རྟོགས་སྒྲོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་དེ་
གཉིས་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐབས་བཞི་པས་རྣམ་རྟོགས་སྒྲོར་བ་དངོས་སྒྲུབ་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན། དེས་ལམ་ཤེས་དངོས་སྒྲུབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་སོང་། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤའ་སྟོང་པོ་རྒྱན་
ལས།^① དེས་ན་པལ་ཆེར་གྱིས་སྒྲུབ་པ་རྫོང་ཚུལ་འགལ་བ་ལ་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་
འགལ་བར་བརྩུང་ནས་འགྲེལ་བའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་རྣམ་གཞག་བྱས་སོ། །ཞེས་

གསུངས། ཁ་ཅིག ། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣམ་འབྱོར། མཁུན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད། སར་ཕྱིན་དུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་
ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར། སྒྲོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱབ་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ།
མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། མཆན་ཉིད་ཕྱི་
མ་འོག་དུ་བཀག་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རང་ལུགས་ནི། མཁུན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒོམ་པའི་
ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར། མཁུན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པའི་མཆན་
ཉིད། སར་ཕྱིན་དུག་ལྡན་དུ་བསམ་སྒྲོར་ཅི་རིགས་པས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་
འབྱོར། སྒྲོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག།

དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱིན་ལ་སོགས། ། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། སྒྲོར་བ་དང་།
མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གོ་སྐྱོད་ལ་སུམ་ཅུ་ཅུག་ཡོད་དེ། སྦྱིན་པའི་སྦྱིན་
པའི་གོ་སྐྱོབ་ནས། ཤེས་རབ་གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་གོ་སྐྱོབ་གྱི་བར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག ། སྦྱིན་སོགས་སར་ཕྱིན་དུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་
འདོད་པའི་བསམ་པའི་བཙུན་འགྲུས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་དེ་གོ་སྐྱོབ་གྱི་
མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སྦྱིན་སོགས་སར་ཕྱིན་དུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྒྲོར་བའི་
བཙུན་འགྲུས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་སྒྲོར་བ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་
ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ། སར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་དུག་དུག་བསྐྱས་ནས་

ཉམས་སྒྲུབ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་དེ་གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྒྲུབ་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱིན་ཏུག་དངོས་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྒྲིན་སོགས་པར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་ཏུག་ཏུག་ཆང་བར་བསྐྱས་ནས་ཉམས་སྒྲུབ་ལེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉོང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྟོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་ཕྱིན་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སྒྲིན་སོགས་པར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་ཏུག་ཏུག་ཆང་བར་བསྐྱས་ནས་ཉམས་སྒྲུབ་ལེན་པར་འདོད་པའི་བསམ་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེན་སུམ་ཅུ་ཅུག་ས་མཆམས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྒྲིན་སོགས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྟོར་བ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཇུག་སྒྲུབ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་སྒྲུབ་ནས། རྣམ་མཁྱེན་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་སྒྲུབ་ཀྱི་བར་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་པ་ཉམས་སྒྲུབ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་འཇུག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆན་

ཉིད་ཟེར་ན། ལྷོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དབང་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་ལྷོན་
 དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་པ་སྐྱོར་བ་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། འཇུག་
སྐབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་དགུ་ཡོད། ས་མཆམས། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྐྱོར་ལམ་དོད་
ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། ཅོད་པ་སྐྱོང་བ་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་
ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་ལ་རྣམ་རྫོགས་སྐྱོར་བ་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
བྱུང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་པ་ཅེ་སྐྱོར་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་
ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་འཇུག་སྐབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས།
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ན་སྐྱོར་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། མ་བྱུང་མཆམས་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཆོས་
 ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་སྤྱིར་ཏེ། བྱང་འཕགས་གྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་འབྲས་གྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་པ་དངོས་
 ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་
 འབྲས་གྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་པ་ཅེ་སྟོར་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོན་ས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཤེས་

རབ་ཀྱིས་ཐེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་དེ་འདྲུག་སྐྱེལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་གསུངས།
 དེ་ལ་ཡང་རེ་ཞིག་། ཐེན་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱེལ་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། ཞེར་
 ཐེན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། ཞེར་ཐེན་ཉམས་སྐྱེལ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་
 འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང་། ཉམས་སྐྱེལ་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱེལ་བསྐྱེད་ཆོས་
 བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་ལ་ཞེར་ཐེན་ཉམས་སྐྱེལ་གྱི་བྱ་བ་མཛོན་གྱུར་དུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་
 དེའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར།

བཅེ་དང་སྐྱེན་ལས་^①སོགས་པ་དུག་། ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སྐྱེལ་གྱི་སྐྱོར་བ་དང་།
 མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚོགས་སྐྱེལ་ལ་བཅུ་བདུན་ཡོད་དེ། སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་
 ཚོགས་སྐྱེལ་ནས། གཉིན་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་བར་བཅུ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།
 ཁ་ཅིག་། རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་འབྱེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་དེ་ཚོགས་སྐྱེལ་གྱི་
 མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེན་པ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་
 ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉམས་སྐྱེལ་གསལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག་། རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་དངོས་སྐྱེལ་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར།
 ཚོགས་སྐྱེལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེན་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་
 ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཐེན་ཆེན་གྱི་
 མཐོང་ལམ་དེ་བྱང་ཆེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་། རང་འབྲས་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་བྱང་
 ཆེན་དངོས་སྐྱེལ་འབྱེན་པ་ལམ་རང་འབྲས་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆེན་དངོས་སྐྱེལ་པ་གང་
 རུང་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་ཚོགས་སྐྱེལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེན་ཆེན་

གྱི་སྒྲོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་
འབྱེན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །རང་འབྲས་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་
འབྱེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་སྐད་
ཅིག་དང་པོ་དང་། དེའི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་ཆོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ཆོག་ས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟེན་པའི་སྒྲོ་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་འབྲིང་མན་ཆད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་རང་འབྲས་བྱང་
ཆེན་འབྱེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ཆོག་ས་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་བརྩ་
བདུན་ཡོད། ས་མཆོམས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ནས་
རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད།

ཆོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག །གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་ཡོད་པར་ཐལ། མཆོན་
ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་འོག་ཏུ་དགག་གོ།

ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྒྲོར་བ་དང་།
མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ངེས་པར་
འབྱུང་བ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྱེན་དུ་གདོན་མི་བྱ་བར་
ངེས་པར་འབྱེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲུབ་

རང་ལུགས་ནི། རྣམ་མཁྱེན་དུ་གདོན་མི་བྱ་བར་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་དག་སའི་རྣལ་

འགྱོར་ངེས་འབྱུང་སྐབ་པའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། བརྒྱད་ཡོད། ས་མཆམས། དག་པ་ས་
གསུམ་ན་ཡོད།

རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ཀྱི་གསུང་ཟེན་ཟེས་སུ་བཀོད་པ་ལེགས་བཤད་
གསེར་གྱི་ཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་སྙིང་པོའི་དཀའ་བའི་གནད།

ལུང་རིགས་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ་མ་ཞོར་བར།

གསལ་མཛད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དེའི་བཞེད་སྒོལ།

བརྒྱད་འཛིན་དང་བཅས་བསྐལ་བརྒྱུད་དར་རྒྱས་ཤོག། །

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་གླུ། །
ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དེ་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱུང་ཤོག། །

ཅེས་འཇམ་སྒྲིང་ཡངས་པའི་བྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འགེལ་ཤུག་སེའྲིའི་རིང་ལུགས་སྟོ་
ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྐྱུན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་
གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟོན་སྟོན་ཆིག་ཏུ་ཤུག་པའི་དགེ་སྟོང་
ཆོས་སྒྲུབ་དབང་སྟོ་བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། ། ། དགེའོ།

ལྷ་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

བྱམས་གཞུང་།

- 1 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༥། ༦། བསྟན་འགྱུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༡། ༡༩། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥༣། ༦།
- 2 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༥། ༦། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་
བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༥། ༦། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩།
ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་ཤེར་འབྱུང་སྟོན་མ། ཤེར་འབྱུང་སྟོན་མ་གྱི་འགྲེལ་བ་བསྟར་དོན། ༤༥༥། ༥།
- 3 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ། ༢༣༦། ༤། བསྟན་
འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༦། ༣། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་
མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ། ༢༣༦། ༤། སྐུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་
ཅ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་། ༣༣། ༥། ག་མ་ན་མ་བཟླས། བ་མ་ན་མ་བཟླས།
- 4 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༦། ༤། སྐུ་འབྱུང་པར་མ།
གསུང་འབྱུང་ཁ། རྒྱལ་ཆ་བ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱ། ༡༢། ༣།
- 7 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆ་མ། ༤༥༥། ༡༠། སྐུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཅ། རྗེ་ཙོང་
ཁ་བ། ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་། ༣༣༡། ༣། སྐུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཅ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་། ༣༣༡། ༥།
- 8 ག་མ་ན་མ་བཟླས། བ་མ་ན་མ་བཟླས།
- 11 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༥། མཛོན་བ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོན་ཅ་བ། ༣༣། ༡༥། སྐུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ག།
རྒྱལ་ཆ་བ་ཇེ། ཀུན་བཟུང་དར་རྟེན། ༤༢༣། ༦། ག་མ་བ་མ་མཆོན་གཞི་ཅིག་ བ་མ་ན་མ་མཆོན་གཞི་ཅིག
- 12 སྐུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཁ། རྒྱལ་ཆ་བ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱ། ༡༢། ༣།
- 13 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆ་མ། ༤༦༠། ༡༩།
- 14 སྐུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ག། རྒྱལ་ཆ་བ་ཇེ། རྒྱུད་ཆ་མའི་དར་རྟེན། ༤༥༥། ༥། སྐུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ག། རྗེ་
ཙོང་ཁ་བ། ལེགས་ཤེས་ཆེན་མོ། ༤༥༥། ༦། སྐུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཁ། རྒྱལ་ཆ་བ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱ། ༡༢། ༣།
- 15 སྐུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། རྟེན་ཆེན་དགོངས་བ་རབ་གསལ། ༣༠། ༣།
- 16 སྐུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ག། རྒྱལ་ཆ་བ་ཇེ། རྒྱུད་ཆ་མའི་དར་རྟེན། ༤༥༥། ༣།
- 17 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆ་མ། ༤༥༥། ༡༠།
- 21 སྐུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཁ། རྒྱལ་ཆ་བ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱ། ༣༤། ༥། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་
ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༡། ༡། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༦། མདོ་སྡེ་ཁ།
བཙུན་འདས། རྒྱ་ཆེར་འོལ་བའི་མདོ། ༣༠༣། ༡༣།

ཡུམ་གྱིས།

- 22 ག་ཀ་ན་ཆ་སྒོར་བའི། བ་ཀ་ན་ན་སྒོར་བའི།
26 བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྒོ་བ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༠པ། ༥། ²སྒྱུ་འབྲུམ་པར་མ།
གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་པ་ཤད་སྤྱིང་རྒྱལ། ༩༡། ༦།

- 27 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༥། ༡༩།
- 28 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཉ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། ཆིག་གསལ། ༥༣༥། ༣༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲ་མ། ༤༣༩། ༣།
- 31 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༥། ༣།
- 33 ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་མ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། ལམ་རིམ་འབྲིང་བ། ༣༤༩། ༡། ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། མཁས་གྲུབ་རྗེ། ལྷ་ལ་བཟང་མིག་འབྱེད། ༤༤༣། ༡།
- 37 ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱུ། ༣༩། ༣།
- 40 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། དབུ་མ་མ། སྟོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ། དབུ་མ་རྒྱུ་བྱི་དཀའ་འགྲེལ། ༡༠༥༩། ༡།
- 41 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༥། ༡༤། བ་༡༩་བ་༥་བསྟོད་པ་ལ། བ་༣༡་ན་༤་བསྟོད་པ་བ།
- 44 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། སེམས་ཅམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཅུས། ༣༣༩། ༡༥།
- 45 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། སེམས་ཅམ་རི། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ། ༡༠༥༩། ༡༩།
- 46 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། མངོན་པ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅ་བ། ༥། ༤། བ་༣༡་བ་༥་བྱི། བ་༣༣་བ་༣་བྱིས། འོན་ཀྱང་མཛོད་ཅ་བ་ལས། བྱང་པོ་དང་ནི་སྟེ་མཆེད་དང་། བ་༣༣་ན་༣་ཅ་བ་བ། བ་༣༣་བ་༤་ཅ་བ་བ།

ལུང་འདས།

- 47 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༥། ༡༩།
- 48 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཅ་བ། ༥༡༥། ༡༤།
- 52 བ་༣༤་བ་༡་བྱིས། བ་༣༤་ན་༥་བསྟོད། བ་༣༤་བ་༡་རྒྱུད། བ་༣༤་ན་༥་རྒྱུད།
- 53 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། མངོན་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་འགྲེལ། ༥༣༩། ༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། དབུ་མ་ཉ། སྟོབ་དཔོན་ལྷའི་བཤེས་གཉེན། ལྷ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོ། ༤། ༤། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། རྒྱུད་འབྲུམ་མ། བཅོམ་ལྷན་འདས། གསེར་འོད་དམ་པ། ༤༤༤། ༤།
- 54 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཅེ། མགོན་པོ་སྤྲུལ་ཅུ་བཤེས་རབ། ༤༠། ༩། བ་༣༥་ན་༤་འོད་ན། བ་༣༥་ན་༤་འོད་ན།
- 56 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། མངོན་པ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅ་བ། ༤། ༣།
- 57 བ་༣༤་ན་༤་དགོས། བ་༣༥་ན་༥་དགོས་སོ། བ་༣༤་བ་༥་མཆོན་ཉིད་མི་འཐད་དེ། བ་༣༥་བ་༥་མཆོན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་དེ།

ཆོས་འཁོར།

- 58 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟེའི་རྒྱུ། ༥༡༠། ༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༥། ༥། བ་༣༤་བ་༥་སྟོར་བའི། བ་༣༥་བ་༥་སྟོར་བའི།
- 59 བ་༣༥་བ་༡་བྱི། བ་༣༤་བ་༣་བྱིས།
- 60 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། མངོན་པ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅ་བ། ༡༡། ༣།
- 61 བ་༣༥་ན་༣་རིགས་ལ་བསྟེད་བྱས། བ་༣༠་ན་༥་རིགས་ལ་བསྟེད་བྱས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། མངོན་པ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅ་བ། ༥༩། ༡༤།
- 62 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༥། ༤།

ལུང་མཆན་དང་བསྟར་མཆན།

- 63 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༣། མདོན་པ་ཏུ། སློབ་དཔོན་བཟླ་མཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་འགྲེལ་བ། ༡༤༤། ༡༣།
- 64 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ལྷ་སྟལ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༢༡། ༤། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། ༥༤༤། ༥། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༣། མདོ་སྡེ་རྩེ། བཅོམ་ལྷན་འདས། སྡིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ། ༤༠༡། ༡༥།
- 65 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༢༥༥། ༡།
- 66 སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། ༥༤༤། ༥། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། ༤༤༤། ༥། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། ༥༤༤། ༥།
- 67 སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། ༥༤༤། ༥། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། ༥༤༤། ༥།
- 69 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༣། དབུ་མ་ཙ། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། དབུ་མའི་སྤང་བ། ༡༡༥༤། ༣། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། མདོ་སྡེ་ཙ། བཅོམ་ལྷན་འདས། དགོངས་འགྲེལ། ༥༥། ༡༥།
- 71 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་རི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྩེ་རྒྱ། ༤༠༤། ༡༠། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། ༥༤༤། ༥།
- 72 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། ཤེར་ཕྱིན་མ། སློབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། སྤྱད་འགྲེལ་རྟོགས་སྟེ། ༡༠། ༡༤།
- 73 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤། དགོན་བཅེགས་ཀ། བཅོམ་ལྷན་འདས། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་མདོ། ༤༣༣། ༥།
- 74 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། མདོ་སྡེ་ཙ། བཅོམ་ལྷན་འདས། རྒྱ་ཆེར་རོལ་བའི་མདོ། ༤༤༤། ༥།
- 75 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། ཤེར་ཕྱིན་མ། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ། ༥༥༣། ༣༠། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། ༥༤༤། ༥། རྒྱ་ཆེར་རོལ་བའི་མདོ། ༤༤༤། ༥།
- 76 སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། ༤༤༤། ༥།
- 77 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། མདོ་སྡེ་ཙ། བཅོམ་ལྷན་འདས། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ། ༥༤༥། ༡༥། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། མདོ་སྡེ་ཙ། བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ༥༥། ༤།
- 79 སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། ༥༤༤། ༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། རྒྱ་ཆེར་རོལ་བའི་མདོ། ༤༤༤། ༥། རྒྱ་ཆེར་རོལ་བའི་མདོ། ༤༤༤། ༥།

ཡང་དག་མཐུལ།

- 81 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་མ། སློབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༤༠༠། ༡༥།
- 83 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༢༥༤། ༡༤།
- 84 ག་མ་ལ་ཤྱི་ལ་མདོ་སྡེ་ཙ། བཅོམ་ལྷན་འདས། བཅོམ་ལྷན་འདས། བཅོམ་ལྷན་འདས།
- 85 ག་མ་ལ་ཤྱི་ལ་མདོ་སྡེ་ཙ། བཅོམ་ལྷན་འདས། བཅོམ་ལྷན་འདས། བཅོམ་ལྷན་འདས། བཅོམ་ལྷན་འདས།
- 88 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། ཤེར་ཕྱིན་མ། སློབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ། ༣༠༤། ༡༣། ག་མ་ལ་ཤྱི་ལ་མདོ་སྡེ་ཙ། བཅོམ་ལྷན་འདས། བཅོམ་ལྷན་འདས།
- 90 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། ཤེར་ཕྱིན་མ། སློབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ། ༣༤༥། ༡།

- 91 སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྩལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱ། ༣༣༦། ༣། སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྩལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱ། ༣༠༩། ༦། སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྩལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱ། ༣༤༣། ༡། སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྩལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱ། ༣༤༧། ༡།
- 92 སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྩལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱ། ༣༡། ༣། སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྩལ་ཆབ་ཇེ། སྟོར་ལམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་རྣམ་བཤད། ༡༢༤། ༣། ག་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ། བ་ལ་ལ་འ་སྟེད་པ། སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྩལ་ཆབ་ཇེ། ལུས་རྣམ་གཞག་གི་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་རྣམ་བཤད། ༢༤། ༡། སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྩལ་ཆབ་ཇེ། རིགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་རྟེན། ༣༣༡། ༣། སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྩལ་ཆབ་ཇེ། སྐབས་གསུམ་པའི་རྟེན། ༣༤༣། ༧།
- 94 ག་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ་པའི། བ་ལ་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པའི།
- 97 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༧། ༡༧།
- 100 སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྩལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱ། ༤༣། ༣།
- 102 སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྩལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱ། ༤༩། ༣།
- 103 ག་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ། བ་ལ་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ།
- 104 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༤། སེམས་ཅམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༤༤། ༡། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༧༤། མདོ་སྟེ་ཅ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ལང་ཀར་གཤེགས་པ། ༧༤༤། ༡༣།
- 105 སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྩལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱ། ༤༩། ༣།
- 106 ག་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ། བ་ལ་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ།
- 108 ག་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ། བ་ལ་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ།
- 109 སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྩལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱ། ༤༤། ༣། སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྩལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱ། ༤༣། ༦། ག་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ། བ་ལ་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ།
- 110 སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྩལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱ། ༤༧། ༣། ག་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ། བ་ལ་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ།
- 111 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༢། ཉི་མེ་ཁ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ། ༣། ༢། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༢། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམ་པའི། ༢༢། ༣། ༣༠། ག་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ། བ་ལ་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ།
- 112 ག་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ། བ་ལ་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ། ག་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ། བ་ལ་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་ཆེན། ༡༠༣༣། ༡༤།
- 113 ག་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ། བ་ལ་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ། ག་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ། བ་ལ་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ།
- 114 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་ཆེན། ༡༠༣༣། ༦། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༤། སེམས་ཅམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༣༤༤། ༡༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༤། སེམས་ཅམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༣༤༤། ༡༤།
- 115 ག་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ། བ་ལ་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ། ག་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ། བ་ལ་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ། ག་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ། བ་ལ་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ།
- 116 ག་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ། བ་ལ་ལ་འ་བ་ལ་སྟེད་པ།

- [illegible]

བཀའ་བསྟན་བཅོས།

- 136 ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆོབ་ཟེ། རྣམ་བཤད་སྟིང་རྒྱུ། ༥༣། ༥།
 139 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟེེ་རྒྱུ། ༤༧། ༧།
 140 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༤༠༠། ༡༣། ལྷ་༤༣་བ་༣་བ་རྒྱ། བ་
 ༤༥་ན་༣་རྒྱ། ལྷ་༤༣་བ་༣་སྟུ་བ་པོ། བ་༤༥་ན་༣་སྟུ་བ་པོ། ལྷ་༤༣་བ་༤་སྟུ་བ་པོའི། བ་༤༥་ན་༥་སྟུ་བ་པོའི།
 141 ལྷ་༤༣་བ་༤་སྟུ་བ་པོའི། བ་༤༥་ན་༥་སྟུ་བ་པོའི། ལྷ་༤༣་བ་༥་རྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི། བ་༤༥་བ་༡་རྒྱད་ལ།
 143 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༢། སེམས་ཅམ་ཞི། འཕགས་པ་ཚོགས་མེད། གཏན་ལ་དབབ་པའི་བསྟུ་བ། ༤༥༥། ༥། ལྷ་འབྲུམ་
 པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཅ། རྩེ་ཅོང་ཁ་ལ། འཕགས་བཤད་གསེར་ཐེང་། ༡༡༥། ༧། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ།
 སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྒྲུང་། ༡༣༠༥། ༡༣།
 144 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༤༣༥། ༡༧། ལྷ་༤༥་ན་༤་དག་གིས་
 ཆོགས། བ་༤༥་བ་༥་དག་གིས་ཆོགས། ལྷ་༤༥་ན་༥་འཕྲེང་། བ་༤༥་བ་༥་ཕྲེང་། ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཅ། རྩེ་ཅོང་ཁ་
 ལ། འཕགས་བཤད་གསེར་ཐེང་། ༡༡༥། ༩། ལྷ་༤༥་བ་༡་སྟོན། བ་༤༥་ན་༡་བསྟོན་ལ།
 149 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༧། ༣། བསྟན་འགྲུར་

- 151 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ བེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༤༣༥། ༡༧ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
 བསྟར་མ། ༥༡ བེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༤༣༥། ༡༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ སེམས་
 ཅམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེའི་རྒྱུ། ༤༥༡། ༣།
 152 ག་༤༤་བ་༣་སྤྱུ་མ། བ་༥་ན་༧་གསུ་མ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེའི་
 རྒྱུ། ༤༡༣། ༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེའི་རྒྱུ། ༤༥༡། ༡༥།
 153 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ བེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༤༣༥། ༡༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་
 མ། ༤༥། བེར་ཕྱིན་མ། སློབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་འབངས། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་མ། ༡༣༤༦། ༡༥།
 154 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡ དབུ་མ་ལ། སློབ་དཔོན་ཆེ་བ་གསལ་མ། རང་འགྲེལ། ༤༣༧། ༡༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
 ༥༡ བེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༤༣༥། ༡༧ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣ བེར་ཕྱིན་མ། སློབ་
 དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༥༣༧། ༡༥།
 155 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣ བེར་ཕྱིན་མ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། སྟུང་འགྲེལ་རྟོགས་སྒྲ། ༡༡། ༧། ག་༤༤་བ་༥་བའི་
 བ་༥་ན་བ་༥་བའ། སྒྲ་འབྲུམ་བར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། རྩམ་བཤའ་སྤྱིང་རྒྱུ། ༥༧། ༡།
 156 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ བེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༣༤༥། ༡༤། ག་༥༠་བ་༣་
 ཀྱིས། བ་༥་ན་མ་གྱིས།
 157 ག་༥༡་ན་༡་བར་འཕགས། བ་༥་ན་བ་༥་བར་སངས་རྒྱས་འཕྲ། ག་༥༡་ན་༥་འཆོམས། བ་༥་ན་༥་འཆོམས།
 158 ག་༥༡་ན་༧་འཕུལ། བ་༥་ན་༧་འཕུལ། ག་༥༡་ན་༥་འཕུལ། བ་༥་ན་༧་འཕུལ། ག་༥༡་ན་༥་འཕུལ། བ་༥་ན་༧་འཕུལ། ག་༥༡་ན་
 མ་གྱིས། བ་༥་ན་བ་༥་གྱི། ག་༥༡་ན་མ་འཕྲེལ། བ་༥་ན་བ་༥་འཕྲེལ་ཕྱིན་པའི་ལོ། ག་༥༡་བ་༥་ལ་ལམ་མེད། བ་༥་ན་བ་༥་ལ་མེད།
 159 ག་༥༡་བ་༧་བཅད། བ་༥་ན་བ་༧་བཅད། ག་༥༡་བ་༥་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཞུལ། བ་༥་ན་བ་༥་གྱི་གཞུལ།

སེམས་བསྐྱེད།

- 160 ག་པ་ན་ལ་སྒྲེ་བའི། བ་པ་ལ་བ་ཏ་སྒྲེ། ག་པ་ན་ལ་སྒྲེ། བ་པ་ལ་བ་ཏ་སྒྲེ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། པ་ལ། མཛོན་བ་ཁ།
སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོན་འབྲེལ། པ་ཏ་པ། ལ། ག་པ་ན་པ་ལ་སྒྲེ། བ་པ་ལ་བ་ཏ་སྒྲེ། ཏེ་བེ་བསྟར་མ་བཀལ། པ་པ།
ཉི་ཁི་ཁ། བཙུག་ལྷན་འདས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ། ༣། པ།
- 161 བཀལ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥ མདོ་སྡེ་ལ། བཙུག་ལྷན་འདས། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོས་ཁྲིམ་བའི་མདོ། ༣༤༣། ལ། བཀལ་
འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། པ་ལ། མདོ་སྡེ་ལ། བཙུག་ལྷན་འདས། རིན་ལན་བསམ་བའི་མདོ། ༣༣༥། ལ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
བསྟར་མ། ༥༥། འདུལ་བ་སྒྲུ། སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད། འདུལ་བ་མདོ་ཙ་པ། ༥༦། ༥༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥།
དབུ་མ་ཁི། དཔལ་མར་མེ་མཛད། ལམ་སྟོན། ༡༦༥། ༡༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཁི། དཔལ་མར་མེ་
མཛད། ལམ་སྟོན་གྱི་འབྲེལ་པ། ༡༦༥། ༡༡།
- 162 སྐྱ་འབྲུམ་བར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱ། ༤༥། ༥། ག་པ་ན་པ་ལ་སྒྲེ། བ་པ་ལ་བ་ཏ་སྒྲེ།
ཁ་ཅིག། རྒྱང་། ཞེས་འབྲུང་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཞི་ལྷག་རྒྱང་དུ་འབྲེལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་པས། སྐྱ་འབྲུམ་བར་མ། གསུང་འབྲུམ་
ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱ། ༤༥། ལ། ག་པ་ན་པ་ལ་སྒྲེ། བ་པ་ལ་བ་ཏ་སྒྲེ། བ་པ་ལ་བ་ཏ་སྒྲེ། བ་པ་ལ་བ་ཏ་སྒྲེ།
- 163 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་པ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༥༡༥། ལ། སྐྱ་འབྲུམ་བར་མ།

བདེན་གཉིས།

- 216 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༤། ༡༤། བ་༥༤་བ་༡་
མཐོང་ཞེས། བ་༡༠༡་བ་༤་མཐོང་ངོ་ཞེས། བ་༥༤་བ་༣་ལོང་ཞེས། བ་༡༠༡་བ་༡་ལོང་ཞེས། བ་༥༤་བ་༣་འདྲི། བ་༡༠༡་བ་༡་
འདྲི། བ་༥༤་བ་༣་གཤམ། བ་༡༠༣་ན་༡་གཤམ། བ་༥༤་བ་༣་ལོང་ཞེས། བ་༡༠༣་ན་༣་ལོང་ཞེས། བ་༡༠༣་ན་༣་ལོང་ཞེས།
219 བ་༥༤་བ་༣་ཇོད། བ་༡༠༣་ན་༣་ཇོད། བ་༥༤་བ་༣་དེས། བ་༡༠༣་ན་༣་དེས། བ་༥༤་བ་༣་བཀག་བཤུལ། བ་༡༠༣་ན་༣་བཀག་བཤུལ།
220 བ་༥༤་ན་༤་རྩེ་ལྟ་བ་མཐུན་པའི། བ་༡༠༤་ན་༡་རྩེ་ལྟ་བ་ཆོགས་པའི།
222 བ་༥༤་བ་༡་ཚུལ་གྱིས་ཆོགས། བ་༡༠༤་བ་༣་ཚུལ་གྱི་ཆོགས། བ་༥༤་ན་༣་མཐོན་སུམ་ཆོས་ཚན། བ་༡༠༤་བ་༡་མཐོན་
སུམ་ཆོས་ཚན་ཚན།
224 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། དབུ་མ་ས། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ། ༢༤༤། ༡༤། བསྟན་འགྲུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༢༠༡། ༥།
225 བ་༡༠༠་ན་༤་གཞི་འཇུག་པ། བ་༡༠༤་ན་༤་གཞི་མཐུན་པ། བ་༡༠༠་ན་༡་གཞི་འཇུག། བ་༡༠༤་ན་༤་གཞི་མཐུན།
227 བ་༡༠༡་ན་༣་ཟེར་ན། བ་༡༠༢་ན་༣་ཟེར་ན། བ་༡༠༡་ན་༤་བྱེ་རྩེ་ལྟ་དོན། བ་༡༠༢་ན་༤་བྱེ་རྩེ་ལྟ་དོན། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་
མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༤། ༣༠། བ་༡༠༡་ན་༤་ཤེས་བ་དེ་བདེན་བ་ཡིན་
པའི། བ་༡༠༢་ན་༡་ཤེས་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི།
228 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༢། དབུ་མ་ཅ། མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱོད། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༡༤། ༤། བ་༡༠༡་བ་༣་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་བྱིར།
བ་༡༠༢་བ་༤་ཀུན་རྫོབ་བདེན་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོབ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་པ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། ལམ་རིམ་འབྲིང་པ། ༣༤༩། ༡།
སྟོབ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་པ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། དགོངས་བ་རབ་གསལ། ༣༥༤། ༤།
230 བ་༡༠༣་ན་༤་ཀུན་རྫོབ་གཉིས། བ་༡༠༤་བ་༣་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཡོད། བ་༡༠༣་ན་༡་གཞི་འཇུག་པ་དེ། བ་༡༠༤་བ་༣་གཞི་མཐུན་པ།
བ་༡༠༣་བ་༣་ཞེས་རྩེད་པའི། བ་༡༠༤་བ་༤་ཞེས་བཞེད་པའི། བ་༡༠༣་བ་༣་དོན་དམ་བདེན་པར། བ་༡༠༤་བ་༤་དོན་དམ་པར། བ་
༡༠༣་བ་༣་ཇོད། བ་༡༠༤་བ་༤་ཇོད།
231 བ་༡༠༣་བ་༣་རྩུབ་པས་དེ་ལྟར་ཇོད། བ་༡༠༤་བ་༤་རྩུབ་པས་དེ་ལྟར་ཇོད། བ་༡༠༣་བ་༤་བདག་གིས་སྟོང་། བ་༡༠༤་ན་༣་བདག་གིས་སྟོང་།
232 སྟོབ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་པ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། སྟོབ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་པ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། ལམ་རིམ་འབྲིང་པ། ༣༤༩། ༡།
སྟོབ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་པ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། དགོངས་བ་རབ་གསལ། ༣༥༤། ༣།
234 བ་༡༠༤་ན་༣་མཐོན་གཞག། བ་༡༡༠་བ་༡་མཐོན་གཞག།

བདེན་བཞི།

- 235 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༤། ༡༤། བཀའ་འགྲུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤། ཉི་མེ་ཀ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ཀ། ༡༠༥། ༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༤། མཐོན་བ་ཀྱ། སྟོབ་
དཔོན་དབྱིག་གཉིས། མཐོན་ཅ་བ། ༡༣། ༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༤། མཐོན་བ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིས། མཐོན་ཅ་
བ། ༡༣། ༡༠།
236 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༤། མཐོན་བ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིས། མཐོན་ཅ་བ། ༡༣། ༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༢༤། མཐོན་བ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིས། མཐོན་ཅ་བ། ༣༢། ༡༤།
237 བ་༡༠༥་ན་༤་དབང་པོར་གྲུར་པའི་ཆོར་བ་སྟུག་བསྟུལ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེར་གྲུར་པའི་སེམས་ཆོར་སྟུག་བསྟུལ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ།

དེར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་ཡིད་མི་བདེ། བ་༡༡༡་བ་༥། དབང་པོར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་སྟག་བསྟུལ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་
ཡིད་མི་བདེ། བ་༡༠༥་ན་༥་ཆེས་མི་འཐད། བ་༡༡༡་བ་༥་ཆེས་མི་འཐད། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། སེམས་ཅམ་རི།
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༤༤། ༡།

239 བ་༡༠༦་ན་༥་བཀགས་ཟེན། བ་༡༡༥་བ་༥་བཀགས་ཟེན། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཅ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། ལེགས་བཤད་གསེར་
ཟེང། ༥༥༥། ༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་བྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༤༤༥། ༡༥།

240 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། སེམས་ཅམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༤༥། ༡༤།

241 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་རི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཐུང་མ། ༤༤༥། ༤།

242 བ་༡༠༥་བ་༡་སྤངས། བ་༡༡༤་ན་༦་སྤངས།

243 སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱུ། ༥༤། ༡།

244 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤། མདོན་བ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོན་ཅ་བ། ༤། ༡༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༤༥། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཅ་བ། ༥༡༥། ༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤། མདོན་བ་ཀྱ། སློབ་
དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོན་ཅ་བ། ༤། ༥།

245 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། སེམས་ཅམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༤༥། ༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་
མ། ༥༦། སེམས་ཅམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༤༦། ༡༥།

249 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། ཉི་ཁྱི་༡། བཙུམ་ལྷན་འདས། མདོ། ༡༠༥། ༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་བྱིན་ཅ།
སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༥༥༥། ༥༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་བྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་
སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༥༡༥། ༥།

སྟན་ལ།

250 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། ཉི་ཁྱི་༡། བཙུམ་ལྷན་འདས། མདོ། ༡༠༥། ༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་བྱིན་ཅ།
སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༥༥༥། ༡༡།

251 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། ཉི་ཁྱི་༡། བཙུམ་ལྷན་འདས། མདོ། ༡༤༦། ༥།

253 བ་༡༡༥་ན་༥་མཐོང་བར་སྤྱི། བ་༡༡༤་བ་༡་མཐོང་བར་སྤྱི། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་
གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཅ་བ། ༥༥༥། ༥། བ་༡༡༥་ན་༦་ཀྱིས། བ་༡༡༤་བ་༥་ཀྱིས།

254 བ་༡༡༥་བ་༥་དངོས་གཞིའི། བ་༡༡༤་བ་༥་དངོས་གཞིའི།

257 སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱུ། ༡༤༤། ༥། བ་༡༡༤་ན་༥་མཐོང་བར་སྤྱི། བ་༡༡༥་བ་༡་
མཐོང་བར་སྤྱི།

258 སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱུ། ༡༤༥། ༥།

259 སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱུ། ༡༤༥། ༥།

མདོན་ཤེས།

260 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་བྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༥༥༥། ༡༥། བཀའ་
འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། ཉི་ཁྱི་༡། བཙུམ་ལྷན་འདས། མདོ། ༡༤༤། ༡༥། བ་༡༡༥་བ་༡་ཉིང་འཛིན་ཤེས་རབ། བ་
༡༥༥་ན་༡་ཉིང་འཛིན་མཆོངས་ལྷན།

- 261 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥། སེམས་ཅམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༥། ༡༥།
262 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥། མངོན་པ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་ཅ་བ། ༥༥། ༡༡། བྱ་༡༡༤་ན་༤་དེ་འཛིག་
ཉེན། བ་༡༡༣་བ་༥་འཛིག་ཉེན། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥། མངོན་པ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་ཅ་བ།
༥༥། ༡༥། བྱ་༡༡༤་བ་༡་ཉོག། བ་༡༡༤་ན་༣་ཉོགས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥། སེམས་ཅམ་རི། འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༥། ༡༥།

སྟོར་ལམ།

- 264 བྱ་༡༡༥་ན་༥་ཁྱད་པར་འཕགས། བ་༡༡༤་བ་༥་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥། མངོན་པ་ཀྱ། སྟོབ་
དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་ཅ་བ། ༥༥། ༥།
265 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དཀོན་བཅེགས་ཆ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ལྷའི་བྱ་རབ་གནས་ཀྱིས་ཁྱུས་པའི་མདོ། ༣༠། ༣།
266 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥། མངོན་པ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་ཅ་བ། ༥༥། ༡༥། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༡། འདུལ་བ། ༡། བཅོམ་ལྷན་འདས། འདུལ་བ་ལྷང་གཞི། ༤༤། ༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥། འདུལ་བ་ལྷ། སྟོབ་
དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད། མདོ་ཅ་བ། ༥༤། ༡༠། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥། མདོ་སྡེ་ལྷ། བཅོམ་ལྷན་འདས། དེན་ལན་བསལ་
པའི་མདོ། ༣༡། ༥། སྟོ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྒྱལ་བཤད་སྟོང་རྒྱ། ༡༤༥། ༡།
267 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥། མངོན་པ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་ཅ་བ། ༥༥། ༡༡། བྱ་༡༡༥་བ་༣་ཡང་དག་པར།
བ་༡༡༤་ན་༣་ཡང་དག་སྟོང་བ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥། མངོན་པ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་ཅ་བ། ༥༥། ༥།
བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥། མངོན་པ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་ཅ་བ། ༥༥། ༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༥། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༡༥། ༥།
268 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥། སེམས་ཅམ་རི། ཇེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱ། ༥༥། ༡༥། བྱ་༡༡༤་ན་༡་རྒྱུན་ལ།
བ་༡༡༤་བ་༡་རྒྱུན་ལས།
271 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥། སེམས་ཅམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༥༥། ༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་
མ། ༥། སེམས་ཅམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༥༥། ༡།
272 སྟོ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྒྱལ་བཤད་སྟོང་རྒྱ། ༡༥༠། ༡། བྱ་༡༡༥་ན་༡་དབྱུང་ཤེས། བ་༡༡༥་བ་༥་དབྱུང་ཤེས།
273 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྒྱལ་འགྲེལ་ཅ་བ། ༥༥༥། ༡༠།
274 བྱ་༡༡༥་བ་༡་གཞག་པའི་མཉམ་གཞག། བ་༡༡༤་ན་༤་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥། མངོན་པ་
ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་ཅ་བ། ༥༥། ༥། བྱ་༡༡༥་བ་༥་སྟོ་བའི་ཉོགས། བ་༡༡༤་བ་༣་སྟོ་བའི་ཉོགས།
275 བྱ་༡༡༥་ན་༡་ཁྱད་པར་ལ། འགྲེལ་པར། བ་༡༡༤་བ་༥་ཁྱད་པར་ལ་ཁ་ཅིག། འགྲེལ་པར།
276 བྱ་༡༡༥་ན་༤་སྟོ་བ། བ་༡༡༥་ན་༤་སྟོ་བ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥། སེམས་ཅམ་རི། ཇེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་
སྡེའི་རྒྱ། ༥༥། ༡༥།
278 བྱ་༡༡༥་ན་༡་འཆོས། བ་༡༡༥་ན་༡་འཆོས། བྱ་༡༡༥་ན་༣་འབྲིང་པོ། བ་༡༡༥་ན་༥་འབྲིང་། བྱ་༡༡༥་ན་༥། གོང་ལོག་
གསུམ་གལ། རང་བཞིན་གྱི། ཞེས་བྱེད་སྟེང་པར་མཆོངས། སྟོ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཁ། ཇེ་ཅོང་ཁ་བ། དགོངས་པ་རབ་གསལ།
༥༠། ༣།
279 བྱ་༡༡༥་བ་༣་སྟོར་ལམ་ཡིན། བ་༡༡༥་བ་༤་སྟོར་ལམ་རྒྱང་དུ་ཡིན།

- 313 ག་ཀྱི་པ་པ་ཚོད་སྒྲིང་ལ། བ་ཀྱི་པ་པ་ཚོད་པ་སྒྲིང་བ།
 314 ག་ཀྱི་པ་པ་ཚོད་སྒྲིང་ལ། བ་ཀྱི་པ་པ་ཚོད་པ་སྒྲིང་བ།
 315 ག་ཀྱི་པ་པ་ཚོད་སྒྲིང་ལ། བ་ཀྱི་པ་པ་ཚོད་པ་སྒྲིང་བ། བ་ཀྱི་པ་པ་ཚོད་སྒྲིང་ལ། བ་ཀྱི་པ་པ་ཚོད་པ་སྒྲིང་བ།
 316 བ་ཀྱི་པ་པ་ཚོད་སྒྲིང་ལ། བ་ཀྱི་པ་པ་ཚོད་སྒྲིང་ལ། བ་ཀྱི་པ་པ་ཚོད་སྒྲིང་ལ། བ་ཀྱི་པ་པ་ཚོད་སྒྲིང་ལ།
 317 བ་ཀྱི་པ་པ་ཚོད་སྒྲིང་ལ། བ་ཀྱི་པ་པ་ཚོད་སྒྲིང་ལ། བ་ཀྱི་པ་པ་ཚོད་སྒྲིང་ལ། བ་ཀྱི་པ་པ་ཚོད་སྒྲིང་ལ།

འཛིན།

- 318 ག་ཀྱང་ན་པ་དེས་དངོས་སུ་བསྟན་པར། བ་ཀྱང་བ་ཅ་དེས་དངོས་སུ་བསྟན་པར། ག་ཀྱང་བ་ཀྱི་ཁྲིད་དེ་སྤྲོད། བ་ཀྱང་ན་ཀྱི་ཁྲིད་
སྤྲོད། ག་ཀྱང་བ་ན་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བ་ཀྱང་ན་ཀྱི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
- 319 ག་ཀྱང་བ་པ་འགྱུར་བའི། བ་ཀྱང་བ་ཀྱི་འགྱུར་བའི།
- 321 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། པ་ལ། མདོན་བ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཙ་བ། ༡༡ ན། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ།
པ་༠། སེམས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཐ་མ། ༥༧༡ པ།
- 323 ག་ཀྱང་བ་པ་ཕྱིར་ཏེ། བ་ཀྱང་ན་བ་ན་ཕྱིར།
- 324 ག་ཀྱང་ན་ན་ཅ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ། བ་ཀྱང་ན་ན་བྱང་སེམས།
- 325 ག་ཀྱང་ན་བ་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས། བ་ཀྱང་ན་བ་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས། ག་ཀྱང་ན་བ་ན་འཇུག་ག་མའི། བ་ཀྱང་ན་བ་ན་འཇུག་ག་མའི།
- 326 ག་ཀྱང་ན་བ་པ་དེགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བ་ཀྱང་ན་བ་པ་དེགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ག་ཀྱང་ན་བ་པ་ཐེག་ཆེན། བ་ཀྱང་ན་བ་པ་ཐེག་ཆེན་པོའི།
- 327 ག་ཀྱང་ན་ན་པ་འཇུག་ག། བ་ཀྱང་ན་ན་པ་འཇུག་ག། ག་ཀྱང་ན་ན་པ་ཞུགས་གང་ཟག་བ་ཀྱང་ན་པ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག
- 328 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། པ་༠། སེམས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེའི་རྒྱན། ༡༡༠། ༡༠།
- 329 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༠༦། ༥། ༥།
- 330 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། པ་༠། སེམས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཐ་མ། ༥༨༦། ༣། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ།
པ་༠། སེམས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཐ་མ། ༥༨༦། ༦། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ག། མགོན་པོ་
ལྷ་སྐྱབ། བསྟོད་ཆོགས་སེམས་ཀྱི་དོན་རྩེ་བཙུན་པ། ༣༠༣། ༤། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ག། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ།
ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ༡༤༣། ༡༣། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཤེར་ཕྱིན་ག། ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྤེ། ཉི་ལྷང་། ༡༣༥། ༣།
- 331 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཤེར་ཕྱིན་ག། ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྤེ། ཉི་ལྷང་། ༡༣༥། ༦། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣།
ཤེར་ཕྱིན་མ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༣། ༣། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། ཤེར་ཕྱིན་མ།
སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༣། ༡༡། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་
གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༠༠༤། ༡། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན།
༡༠༠༤། ༡༠། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། པ་༠། སེམས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཐ་མ། ༥༧༡། ༡༡། ག་ཀྱང་ན་བ་
ན་སངས་མི་རྒྱ། བ་ཀྱང་ན་བ་ན་སངས་མི་རྒྱ།

- 332 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥ ཞེར་ཕྱིན་ཀ ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྒྲེ། ཉི་ལྷང་། ༡༣༥། ༣།
 333 སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཅ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་། ༤༤༠། ༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠།
 སེམས་ཅམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེའི་རྒྱ། ༡༡༠། ༥།
 334 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥ ཞེར་ཕྱིན་ཀ ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྒྲེ། ཉི་ལྷང་། ༡༣༥། ༤།
 336 སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཀ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱ། ༥༥། ༡།
 337 སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཀ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱ། ༡༣༥། ༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཞེར་ཕྱིན་
 ར། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༠། ༡༦།

མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་སྤྱིང་ཚུལ།

- 338 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཞེར་ཕྱིན་ར། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༡། ༤། བ་
 ༡༤༥་བ་མ་གསུམ་ག ། བ་༡༤༠་བ་པ་གསུམ་པ་དངོས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཞེར་ཕྱིན་ར། སློབ་དཔོན་སེང་
 གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༡། ༡༠།
 343 བ་༡༥༠་བ་མ་གསུམ་བྱར། བ་༡༤༣་ན་ཆ་གསལ་བྱར། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༦། ཉི་ཁྲི་ཀ ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྲི་
 ༤༠༦། ༣༡།
 344 བ་༡༥༡་ན་ཆ་ཡོད་པའི་བྱིར། བ་༡༤༤་ན་ཆ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 345 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། སེམས་ཅམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༣༡༤། ༣༠། སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་
 འབྲུམ་ཀ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱ། ༣༣༦། ༤།
 346 བ་༡༥༡་བ་ཆ་སྤྱིང་བའི་བྱིར། བ་༡༤༤་བ་ཆ་སྤྱིང་བའི་བྱིར། བ་༡༥༡་བ་པ་དེ་རིང་དུས་ན། བ་༡༤༤་བ་པ་དེ་རིང་གི་དུས་
 ན། བ་༡༥༣་ན་ཆ་སྤྱིང་བའི་དངོས། བ་༡༤༤་བ་པ་སྤྱིང་བའི་དངོས།
 348 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། སེམས་ཅམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༣༡༤། ༡༦། བ་༡༥༣་བ་མ་གཉེན་པོ་
 གང་བྱང་བ་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་བྱང་བ་དང་། བ་༡༤༥་བ་མ་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་བྱང་བ། བ་༡༥༣་བ་མ་ལམ་གྱི་རང་། བ་
 ༡༤༥་བ་མ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རང་དུས་ན།
 349 སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཀ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱ། ༣༣༥། ༣། བ་༡༥༣་ན་ཆ་མེས་པ་དང་། བ་༡༤༤་ན་ཆ་མེས་
 དང་། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། སེམས་ཅམ་རི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༣༡༥། ༣། སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ།
 གསུང་འབྲུམ་ཀ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱ། ༣༣༦། ༡། བ་༡༥༣་ན་ཆ་མེས་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་། བ་༡༤༤་ན་ཆ་མེས་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་།

བྱང་རེས་གྱི་བྱང་པ།

- 351 བ་༡༥༣་བ་པ་ལེགས་པ་ཡང་། བ་༡༤༤་བ་པ་ལེགས་པ་དུས་མཉམ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཞེར་ཕྱིན་ར། སློབ་
 དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༡། ༡༦། བ་༡༥༣་བ་པ་བྱེད་པའི་བྱུང་པ། བ་༡༤༥་ན་ཆ་བྱེད་པའི་བྱུང་པ།
 352 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥ མདོ་སྤེའི་ཅ། བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ་སྤེའི་དགོངས་འགྲེལ། ༥༥། ༡༦། བ་༡༥༤་ན་ཆ་བསྟན་
 བྱེད། བ་༡༤༥་བ་པ་བཟོད་བྱེད་གཙོ་བོར།
 354 སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཀ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༣༤༣། ༦། སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཀ། རྒྱལ་
 ཆབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱ། ༣༣༥། ༣།
 355 སྐྱེ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཀ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱ། ༣༤༣། ༣།

- 356 སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་ཨེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན། ༣༥༣། ༡། སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་ཨེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན། ༣༥༣། ༥།
- 357 སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། ཨེ་ཙྰ་ཁ་ལ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༣༥༣། ༦། སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་ཨེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན། ༣༥༣། ༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། ། འཕགས་པ་ཁྲོལ་སྟེ། ཉི་སྟང་། ༡༣༥། ༡༠། ག་༡༥༤་ན་༤་འདི་ཉ་ཅང་། བ་༡༤༤་བ་༥་དེ་ནི་ཉ་ཅང་། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་མ། སྟོབ་དཔོན་སང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༣། ༡༠།
- 358 སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་ཨེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན། ༣༥༤། ༥།
- 359 ག་༡༥༥་ན་༥་དང་པོ་བགགས་ཟེན། བ་༡༥༠་བ་༤་བགགས་ཟེན།
- 360 སྐྱུ་འབྲུམ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། ཨེ་ཙྰ་ཁ་ལ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ༣༥༣། ༥། ག་༡༥༥་ན་༤་ཅིག་དང་། བ་༡༥༠་ན་༥་ཅིག་དང་། ག་༡༥༥་ན་༥་སྟོང་བ་འདོད། བ་༡༥༡་ན་༡་སྟོང་བར་འདོད།
- 361 སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་ཨེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན། ༤༠། ༥། ག་༡༥༥་བ་༤་རྣམས་རང་རྒྱད། བ་༡༥༡་བ་༡་རྣམས་དབྱ་མ་རང་རྒྱད།
- 362 ག་༡༥༤་ན་༤་བྱེ་བྲག་གི་བ་༡༥༡་བ་༥་བྱེ་བྲག་གི་བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། དངོས་ཉོགས་རྒྱན་༥་བྱེ་བྲག་གི་ས།
- 363 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤། མདོན་བ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོད་ཅ་བ། ༡༣། ༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤། མདོན་བ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོད་ཅ་བ། ༣༥། ༡༤།
- 365 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤། མདོན་བ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོད་ཅ་བ། ༡༣། ༥།
- 366 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་པེ། ཨེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱད་ལྔ་མ། ༤༤༠། ༡༣།
- 367 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་མ། སྟོབ་དཔོན་སང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༤། ༤།
- 370 སྐྱུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་ཨེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན། ༣༥༠། ༡།
- 374 ག་༡༤༣་ན་༣་སྟེན་ལས། བ་༡༥༥་ན་༣་སྟེན་ལ།

སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གིས་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མ་
ཞུ་སྟེག་སྐབས་ཀྱི་ལས་བྱེད།

ལས་གཞི་འདི་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མཐུན་འགྱུར་ཆ་ཚང་དང་དཔར་སྐྱོན་གནང་མཁན་བཅས།
སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གི་ཕྱག་མཛོད་སྐབས་ཉི་ཤུ་པ།

ཞུ་སྟེག་འགན་ཁུར་པ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དཔེ་རྙིང་ཁག་དྲུག་དང་ཞིབ་བསྐྱར་གནང་མཁན།

ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གི་འདུལ་བ་གསར་རྙིང་།

དབུ་མ་གསར་རྙིང་གོང་འོག་། པར་བྱིན་འཛིན་གྲ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ཞིབ་བསྐྱར་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།

ཐ་མའི་ཞུ་དག་གནང་མཁན།

སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གི་དཔེ་ཁྱིམ་དགེ་ཤེས་རྣམ་པ།

དཀར་ཆག་སྟེག་མཁན།

ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲ།

ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འཆོལ་མཁན་དང་དེབ་སྟེག་པ།

ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གི་འདུལ་རྙིང་འཛིན་གྲ་དང་འདུལ་གསར་འོག་

མའི་འཛིན་གྲ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ལུང་འཆོལ་བའི་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།

ལས་དུས།

ཕྱི་ལོ་ (2012) ནས་ (2015/08/07) བར་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་།

འགྲེམ་སྟེལ་བྱེད་མཁན་དང་དཔར་སྐྱོན་བདག་དབང་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་།

ཡིག་གཟུགས།
སྟོན་ལམ་བོད་ཡིག་གཉིས་པ།

མཉེན་ཆས།
Microsoft Word 2010

དེབ་ཆད།
ཞེང་དུ། Width 17.cm སྤྱིད་དུ། Height 23.50cm

བྱི་ལོ་ (2015) ལོར་སྟོན་སྟོན་ཐོག་དཔེ་བསྐྱར་མའི་པར་གཞི་ཐོག་མར་བསྟེན།